

**T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ (KLASİK ARKEOLOJİ)
ANABİLİM DALI**

**ANADOLU'DAKİ ROMA KOLONİ KENTLERİ
VE
SİKKE TİPOLOJİSİ**

Yüksek Lisans Tezi

Hacer SANCAKTAR

Ankara- 2009

**T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLASİK ARKEOLOJİ (ARKEOLOJİ)
ANABİLİM DALI**

**ANADOLU'DAKİ ROMA KOLONİ KENTLERİ
VE
SİKKE TİPOLOJİSİ**

Yüksek Lisans Tezi

Hacer SANCAKTAR

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Zeynep ÇİZMELİ ÖĞÜN

Ankara- 2009

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ (KLASİK ARKEOLOJİ)
ANABİLİM DALI

ANADOLU'DAKİ ROMA KOLONİ KENTLERİ
VE
SİKKE TİPOLOJİSİ

Yüksek Lisans Tezi

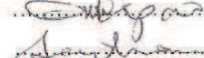
Tez Danışmanı: Doç. Dr. Zeynep ÇİZMELİ ÖĞÜN

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı

Doç. Dr. Zeynep ÇİZMELİ ÖĞÜN
Prof. Dr. Ömer ÇAPAR
Doç. Dr. Seyhan DORUK

İmzası

Tez Sınavı Tarihi

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim (25/05/2009)

Tezi Hazırlayan Öğrencinin
Adı ve Soyadı

Hacer SANCAKTAR

İmzası

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	i
ÖNSÖZ	vii
I. GİRİŞ	1
II. ANADOLU'DAKİ ROMA KOLONİ TARİHİ	6
III. ANADOLU'DAKİ ROMA KOLONİ KENTLERİ	11
III. I. PAPHLAGONIA	13
1- Sinope	13
III. II. BITHYNIA BÖLGESİ	14
1- Apameia (Myrlea)	14
III. III. TROAS BÖLGESİ	15
1- Alexandria Troas	15
III. IV. MYSIA BÖLGESİ	17
1- Parion (Parium)	17
III. V. PISIDIA BÖLGESİ	18
1- Antiocheia	18
2- Comama	21
3- Cremna	21
4- Olbasa	23
5- Parlais	23
III. VI. LYCAONIA BÖLGESİ	24
1- Iconium	24
2- Lystra	25

III. VII. CILICIA BÖLGESİ	25
1- Ninica Claudiopolis	25
2- Mallos	26
III. VIII. CAPPADOCIA BÖLGESİ	26
1- Tyana	26
III. IX. GALATIA BÖLGESİ	27
1- Germa	27
IV. ANADOLU'DAKİ ROMA KOLONİ KENTLERİ SİKKE TİPOLOJİSİ	28
IV. I. ROMA İMPARATORLUK TİPLERİ	29
IV. I. I. MİTOLOJİK TİPLER	29
1- Aeneas	29
2- Aphrodite / Venüs	30
3- Apollon / Apollo	32
4- Artemis / Diana	33
5- Asklepios / Aesculapius	35
6- Athena / Minerva	37
7- Demeter / Ceres	39
8- Dionysos / Bacchus	40
9- Dioscurlar	42
10- Eros / Cupid	43
11- Genius	44
12- Hades / Pluton	47
13- Harpocrates	48
14- Helios	48

15- Herakles / Hercules	49
16- Hermes / Mercurius	50
17- İsis	51
18- Mars/Ares	52
19- Marsyas	53
20- Nike / Victoria	53
21- Nemesis	55
22- Pan	56
23- Pax	57
24- Perseus	57
25- Poseidon	58
26- Remus – Romulus ve Kurt	59
27- Roma	61
28- Satyr	62
29- Serapis	62
30- Silenos	63
31- Silvanus	64
32- Tykhe / Fortuna	64
33- Üç Güzeller	68
34- Zeus	68

IV.I.II. İMPARATOR ve İMPARATORİÇE İLE BAĞLANTILI

TIPLER 70

1- İmparator Büstleri	70

2- İmparatoriçe Büstleri	71

3- İmparator Betimleri	72
4- Capricorn / Oğlak	76
5- Senato	77
6- Tanrıçalaştırılmış İmparatoriçe Tipleri	78
7- Esir Betimi	79
IV.I.III. ROMA LEJYON TİPLERİ	80
1- Standard	80
IV.I.IV. PROPAGANDA AMAÇLI TİPLER	81
1- Kartal	81
IV.I.V. HEYKEL TİPLERİ	83
1- Arkaik Baş	83
2- İdol	83
3- Pedestal Üzerinde Heykel	83
4- Terme	84
IV.I.VI. OBJELER- ATRİBÜLER	84
1- Caduceus	84
2- Cornucopiae	84
3- Globus ve Cornucopiae	85
4- Kült Objeleri	85
5- Testi	85
6- Vazo	85
7- Yıldız	85
IV.I.VII. LEJANT	86
1- Çelenk İçinde Yazı	86

IV. II. YEREL TİPLER	87
IV. II. I. MİTOLOJİK TİPLER	87
1- Agon	87
2- Amphilochos	87
3- Anthios	87
4- Antiochia	88
5- Apollon Propylaeus	88
5- Apollon Smintheus	89
6- Artemis Ephesia	91
7- Çoban	92
8- Kybele / Mida	92
9- Maron	93
10- Mên	93
IV. II. II. MİMARİ TİPLER	95
1- Altar	95
2- Tapınak	96
3- Triumphal Zafer Takı	99
IV. II. III. DOĞA VE GÖKYÜZÜ İLE BAĞLANTILI TİPLER	
1- Balık	99
2- Boğa	100
3- Hilal	100
4- Horoz	100
5- Otlayan At	100
IV. II. IV. DENİZCİLİK İLE BAĞLANTILI TİPLER	101

1- Kadirga ve Kirekçiler	101
2- Pruva	102
IV. II. V. OBJELER- ATRİBÜLER	102
1- Bacak	102
2- Kentin Büstü	102
3- Lyra	102
4- Tripod	102
IV. III. I. KOLONİ TİPLERİ	103
1- Çift Süren Augustus	103
2- Çift Süren Rahip	103
3- Çift Süren Kolonistler	104
4- Saban / Pulluk	105
V. KATOLOG	106
VI. TİPOLOJİK VE NUMİSMATİK DEĞERLENDİRME	275
VII. SONUÇ	283
BİBLİOGRAFYA	285
ÖZET	303
ABSTRACT	304
RESİMLER LİSTESİ	305
LEVHALAR	I-XXIV

ÖNSÖZ

“Anadolu’daki Roma Koloni Kentleri ve Sikke Tipolojisi” konulu yüksek lisans tez çalışmam, günümüze kadar yayınlanmış olan tüm sikke kataloglarının taranması ile Anadolu’daki Roma Koloni kentleri sikke tipolojisinin oluşturulması ve katalogunun yapılması çalışmasını kapsamaktadır. Bu tez kapsamına 15 Roma koloni kenti alınmıştır. Tez kapsamına alınan kentler, sikke kataloglarının taranması ile belirlenmiştir.

Öncelikli olarak tez danışmanım değerli hocam Doç. Dr. Zeynep Çizmeli Ögün’e teşekkürlerimi sunarım. Kendisi 2003 yılında sikke çalışmama ilk adımı attırarak, numismatik bilimini bana sevdirmiş ve özellikle bu konuyu çalışmam konusunda beni yönlendirerek her türlü desteğini benden esirgmeden büyük bir sabır göstermiştir.

Erasmus Sokrates kapsamında değerli hocam Prof. Dr. Coşkun Özgünel’in desteği ve yönlendirmeleriyle 2008 yılında 6 aylık süre ile gitmiş olduğum İtalya/Ca’Foscari Üniversitesi’nde Prof. Dr. M. Uccelli’ye, Bologna Üniversitesi Tarih Bölümünde Prof. Dr. Carla Salvaterla’ya yardımlarından dolayı teşekkürlerimi sunarım. Bu konu ile ilgili öneri ve görüşlerini benden esirgemeyen Frankfurt Arkeoloji Enstitüsünden Prof. Axel Filges’e teşekkürlerimi sunarım. Özellikle bu bursu kazanmam konusunda vermiş olduğu destek ve yönlendirmelerinden dolayı değerli hocam Prof. Dr. Coşkun Özgünel’e teşekkürü bir borç bilirim.

Kaynak tarama, veri toplama ve bu konu ile ilgili görüşlerini tüm samimiyeti ile benimle paylaşan her konuda desteğini benden esirgemeyen çok değerli dostum Ar. Gör. Ayça Özcan’a teşekkürlerimi sunarım.

Bologna'daki çalışmalarında benden maddi ve manevi desteğini esirgemeyen Bologna Dinler Tarihi Enstitüsü'nde araştırma yapan Dokuz Eylül Üniversitesi'nden Doç. Dr. Bekir Zahir Çoban'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmalarındaki kontrol ve düzeltmeleri yaparak, çalışmam ile ilgili bana görüş ve öneriler sunan Ar. Gör. Rahşan Tamsü Polat'a ve filolog Semra Oğsar'a teşekkürlerimi sunarım.

Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü'nden Tarkan Kahya ve Remziye Polat'a kütüphane çalışmalarında gösterdikleri yardım ve kolaylıklardan dolayı teşekkürlerimi sunarım.

Her zaman maddi ve manevi destekleri ile yanımda olan canım anneme, babama, kardeşlerime ve Müzeyyen Debeoğlu'na sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bu tez çalışması için yapmış olduğum kütüphane çalışmaları, Università Ca'Foscari di Venezia Biblioteca Area Umanistica, Storia Antica Università di Bologna, Biblioteca Archaeoginnasio di Bologna, Università di Lecce, Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü, Ankara İngiliz Arkeoloji Enstitüsü, Türk Tarih Kurumu ve Bilkent Üniversitesi Kütüphanelerinde gerçekleştirilmiştir.

I. GİRİŞ:

Bu çalışma, “Anadolu’daki Roma Koloni Kentleri Sikke Tipolojisi” konulu araştırmayı kapsamaktadır. Tez çalışması kapsamına, Anadolu’da kurulmuş olan 15 Roma koloni kenti alınmıştır ve bu kentler, sikke kataloglarının taranması ile belirlenmiştir. Çalışmamızın asıl amacı “Roma koloni kentleri sikke tipolojisi” olması nedeni ile konudan kopmamak için sadece koloni sikkesi olan kentler çalışmaya dâhil edilmiştir. Koloni kenti olan Lamsacus’un sikke kataloglarında koloni sikkeleri tespit edilmediği için kent bu çalışmaya dâhil edilmemiştir¹.

Roma Koloni kentleri, Batı Anadolu’da G. Iulius Caesar tarafından, Doğu Anadolu’da Augustus tarafından kurulmuştur. Bu çalışmada, Anadolu’da, G. Iulius Caesar ve Augustus tarafından kurulan 15 Roma koloni kenti bulunmaktadır. Bu kentler; Paphlagonia Bölgesi’nde Sinope; Bithynia Bölgesi’nde Apameia; Troas Bölgesi’nde Alexandria Troas; Mysia Bölgesi’nde Parion; Pisidia Bölgesi’nde Antiocheia, Comama, Cremna, Olbasa ve Parlais; Lykaonia Bölgesi’nde Iconium ve Lystra; Cilicia Bölgesi’nde Ninica Claudiopolis, Mallos; Cappadoccia Bölgesi’nde Tyana; Galatia Bölgesi’nde Germa’dır. Bu koloni kentleri içerisinde Augustus tarafından kurulan Pisidia Antiocheia kenti, Roma imparatorluğu koloni kentleri içerisinde önemli bir yere sahiptir.

Anadolu’da kurulan Roma Koloni Kentleri içerisinde Sinope, Apameia, Alexandria Troas, Parium, Antiocheia ve Cremna kentleri yoğun bir şekilde sikke darp etmişlerdir. Bu kentler, darp ettikleri koloni sikkeleri üzerinde çok farklı tipler kullanmışlardır. Kullanmış oldukları bu tipler; Roma imparatorluk tipleri, yerel tipler

¹ Lampsacus kenti için bkz. A. Burnett, M. Amandry, I. Carradice, *Roman Provincial Coinage, Volume II, From Vespasian to Domitian* (AD 69- 96), London, Paris, (1999), s. 384- 385.

ve koloni tiplerini kapsamaktadır. İmparatorluk tipleri: Yunan ve Roma Mitolojisi'nde yer alan tanrı ve tanrıçalar, imparator ve imparatoriçe ile bağlantılı tipler, Roma lejyon tipleri, propaganda amaçlı tipler, Roma ile bağlantılı obje ve atribülerdir. Yerel Tipler: Yerel tanrı ve tanrıçalar, kentlere ait mimari yapılar ve atribülerdir. Koloni tipleri: Kentlerin koloni kenti olması nedeniyle bu durumu simgeleyen tiplerdir.

Çalışmamızda Roma imparatorluk döneminde Anadolu'da kurulan koloni kentlerinin darp ettikleri sikkeler üzerindeki tiplerin tespit edilmesi, tipleri tespit edilen bu sikkelerden yola çıkılarak genel olarak tipolojilerinin oluşturulması amaçlanmaktadır. Ayrıca bu sikkeler üzerinde yer alan tasvirlerde, Roma imparatorluğuna bağlı mitolojik tiplerin, propaganda amaçlı tiplerin ve lejyon tiplerinin var olup olmadığı, Roma imparatorluğu politikasının ve dininin sikke tiplerine nasıl yansıdığı, tiplerin seçimindeki etkenlerin neler olduğu, kullanılan dilin sikkeler üzerine yansıyor yansımadığı sorgulanacaktır. Bunlara ilaveten, Roma imparatorluğu hâkimiyeti altındaki Hellenistik kültür geleneğini sürdüren kentlerin, mevcut hâkimiyetin politikaları ve bu politikayı uygulayışına karşı olan tutumu ve bunun ticari bir meta olan paraya yansımaya değinilecektir. İmparatorluğun ilk üç yüz yılı boyunca yaşanan gelişmelerin yerel kültürlerde bir asimilasyona mı neden olduğu irdelenerek tüm bu sorulara cevap aranacaktır.

Çalışmamız üç safhada gerçekleştirilmiştir. Birinci safha, kaynak ve dipnotlardan yola çıkılarak yayın tarama ve toparlama çalışmalarını kapsamaktadır. Yayın tarama ve toparlama çalışmaları, öncelikle Antalya Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü'nden başlatılarak Ankara İngiliz Arkeoloji Enstitüsü'nde, Türk Tarih Kurumu Kütüphanesi'nde ve Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi'nde devam

ettirilmiştir. Sonrasında kazanılan altı aylık Sokrates-Erasmus bursuyla Università Ca'Foscari di Venezia, Storia Antica Università di Bologna, Biblioteca Archaeoginnasio di Bologna, Università di Lecce, Università di Roma kütüphanelerindeki yayınların taranması ve toparlanması ile bu çalışma safhası sonlandırılmıştır. İkinci safha, çalışmamızla ilgili toparlanan Fransızca, Almanca, İtalyanca ve İngilizce yayınların çevrilmesi çalışmasını kapsamaktadır. Üçüncü safhada, elde edilen tüm verilerin bilgisayar ortamında yazıya aktarılması ile çalışmamız tamamlanmıştır.

Çalışmamız yedi bölümden oluşmaktadır. I. Bölümde, “‘Anadolu’daki Roma Koloni Kentleri ve Sikke Tipolojisi” genel hatları ile tanıtılarak çalışmanın amaç ve yöntemi belirlenmiştir. II. Bölümde, Anadolu’daki Roma Koloni tarihi ve kolonilerin sınıflandırılması anlatılacaktır. III. Bölümde, Koloni kentlerinin kısa tarihçelerine değinilerek, kentlerin darp ettikleri sikkelerde kullandıkları tiplerden ve yazılardan bahsedilecektir. Anadolu’daki Roma Koloni tarihinin ve kentlerin tarihçelerinin kısa tutulmasının amacı, asıl konu olan tipolojiden kopmamaktır. Kentler ile ilgili daha detaylı bilgiler için dipnotlar ile kaynaklara yönlendirilme yapılmıştır. IV. Bölümde ise, asıl amacımız olan sikke tipolojisi oluşturulacaktır. Bu tipolojide koloni sikkelerinde kullanılan tipler üç ana başlığa ayrılarak anlatılacaktır. İlk olarak Roma İmparatorluk tipleri başlığı altında; mitolojik tipler, imparator ve imparatoriçe ile bağlantılı tipler, Roma lejyon tipleri, propaganda amaçlı tipler, heykel tipleri, objeler–atribüler ve lejant tipleri başlığı altında tipler tek tek irdelenecektir. İkinci olarak yerel tipler ana başlığı altında; mitolojik tipler, mimari tipler, doğa ve gökyüzü ile bağlantılı tipler, denizcilikle bağlantılı tipler anlatılacaktır. Üçüncü olarak koloni tipleri ana başlığı altındaki tipler de tek tek anlatılacaktır.

Koloni sikkelerinde kullanılan tipler üç ana başlık altındaki ikinci alt başlıklar içerisinde alfabetik sıraya göre anlatılmıştır. Tiplerin öncelikle kısaca mitolojik hikâyelerine değinilmiştir. Tiplerin mitolojik hikâyelerinin anlatımı, aynı şeyleri tekrarlamamak adına kısa tutularak dipnotlar ile kaynaklara yönlendirilmiştir. Sonrasında tiplerin sikke üzerindeki tasvirlerine, hangi kentlerde ve hangi imparator dönemlerinde kullanıldıklarına değinilmiştir. Bu aşamada eğer tipler birkaç kentte kullanılıyor ise, daha açık ve anlaşılır olması amacı ile tablolar halinde de verilmiştir. Son olarak sikkeler üzerinde kullanılan tip farklılıklarına göre her tip kendi içinde tip 1, tip 2, tip 3 gibi değerlendirmeler yapılarak tipoloji bölümü tamamlanmıştır. VI. Bölümde, IV. Bölümde anlatılan tipler, katalog ve levhalar yardımı ile tipolojik ve nümismatik değerlendirme yapılmıştır. Sonuç bölümü olan VII. Bölümde ise Anadolu'daki Roma koloni kentlerinin darp etmiş oldukları sikkeler ve sikke tipleri amaçlarımız doğrultusunda irdelenmiştir. Özellikle tipolojiden yola çıkarak Roma İmparatorluğu'nun koloni kentleri üzerindeki politika, din ve ekonomik etkisine değinilmiştir. V. Bölümde katalog yapılmıştır ve katalog bölgelere göre kent kent ayrılarak oluşturulmuştur. Katalog içerisinde yer alan tipler ise her kentin kendi içerisinde değerlendirilmiştir. Levhalar bölümünde yer alan sikke resimlerinin düzeni ve sıralaması, Bölüm V'de yer alan katalog düzenine göre verilmiştir.

Katalogda yer alan sikke bilgileri ve resimler, günümüze kadar yayınlamış olan sikke kataloglarından alınmıştır. Katalogda kullanılan bu yayınlar dipnotlarla aktarılmıştır.

Roma koloni kentleri tarafından darp edilen sikkelerde kullanılan tipler ile ilgili yapılmış çalışmalar son derece yetersizdir. Bu konu ile ilgili ilk çalışma 1911 yılında

B. V. Head tarafından yapılmıştır². Head'ın bu çalışması genel katalog çalışmasıdır. Fakat bu çalışmasında koloni kentlerinin hangi imparatorlar döneminde sikke darp ettiklerine, hangi lejantları ve hangi tipleri kullandıklarına kısaca değinmiştir. B. M. Levick'in Pisidia Antiocheia kenti yakınında kültü bulunan Mên Askaenos ile ilgili ve Pisidia Antiocheia kenti M.S. III. Yüzyıl sikkeleri ile ilgili çalışmaları mevcuttur³. Asıl konumuz olan Roma koloni kentleri sikke tipolojisi konusunda A. Krzyzanowska tarafından yayınlamış bir kitap yayını ve iki makale yayını bulunmaktadır⁴. Krzyzanowska da, Pisidia Antiocheia kenti koloni sikkelerini Roma resmi tipler, yerel tipler ve koloni tipleri olarak sınıflandırarak anlatmıştır. Fakat Krzyzanowska, bazı Roma resmi tiplerini de yerel tipler olarak sınıflandırmıştır. Bu nedenle bu çalışmamızda Krzyzanowska'nın resmi tipleri yerel tipler olarak sınıflandırması temel alınmamıştır. Son zamanlarda çalışılan Koloni Genius'u konusunda Katharina Martin'in doktora tez çalışması ve Cremna kenti sikkeleri üzerinde tasvir edilen tiplerle ilgili Hüseyin Köker'in çalışmaları bulunmaktadır⁵.

² Head 1911.

³ Levick 1913; Levick 1966.

⁴ Krzyzanowska 1969; Krzyzanowska 1970; Krzyzanowska 1976.

⁵ Martin 2008; Köker 2007.

II. ANADOLU'DA ROMA KOLONİ TARİHİ:

Koloni kelimesi, muhtemelen yeryüzünün bir çiftçisini ifade eden *colonus* kelimesi ve çift sürmek anlamına gelen *colere* fiili ile aynı anlamı içermektedir. Roma kolonileri ihtiyaçtan doğmuştur ve kuruluş nedenleri de çok çeşitli olmuştur. Fakat bu sebepler ne kadar çeşitli olursa olsun birbirini tamamlayan unsurları kapsamaktadır. Anadolu'da bilinen ilk koloniler M.Ö. III. binin sonları ile II. Binin başlarında Asurlular tarafından kurulan ticaret merkezleridir⁶. Yapılan çalışma ve araştırmalarla sayıları artan bu kolonilere en iyi örnek olarak Kültepe'deki Kaneş'i (Karum) verebiliriz. M.Ö. II. binin ikinci yarısında⁷ Aka kolonizasyonu gerçekleşmiştir. M.Ö. XII. yüzyıldan itibaren de özellikle Batı Akdeniz'de Fenike Kolonileri görülmektedir⁸. Greklerde M.Ö. 750- 550 arasında gerçekleşen ikinci koloni hareketi, nüfus artışı ile toprakların yetersiz kalmasından, özellikle ekonomik ve bazı siyasi sebeplerden ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan bu kolonilerin her biri bağımsız birer vatan sayılmıştır. Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz'deki elverişli bir ya da iki limana sahip yarım adalarda kurulan bu koloniler kısa zamanda birer ticaret, sanayi ve kültür merkezi olarak varlıklarını uzun bir süre devam ettirmişlerdir⁹. Bu durum Roma İmparatorluğunda ise Greklerden biraz farklıdır. Romanın şehir devletinden büyük bir imparatorluk haline gelmesinde, düzenli ve teşkilatlı kurulmuş koloniler çok önemli bir rol oynamaktadır. Roma imparatorluğunda koloni, 500 yıldan daha uzun bir süre güncelliğini koruyan ve ihtiyaç duyulan bir kurum olmuştur¹⁰. Roma kolonileri kural gereği, ele geçirilmiş ya da Roma İmparatorluğu'na bağlanmış topraklar üzerinde Roma vatandaşlarının,

⁶ Karum ticaret merkezi

⁷ M.Ö. 1400- 1150

⁸ Özşait 1999, 123.

⁹ İbid.

¹⁰ Levick 1970, 1.

görev süresini tamamlamış askerlerin ya da Latin müttefiklerin yerleştirilmesi ile ortaya çıkan devlete ait yerleşme alanlarıdır¹¹. Roma imparatorluğunun gelişmesinde Roma kolonizasyon tarihi önemlidir.

Batı Anadolu'daki ilk Roma koloni kentleri G. Iulius Caesar döneminde kurulmuştur. G. Iulius Caesar tarafından kurulan bu koloni kentleri, Caesar'ın planları ve amaçları doğrultusunda kurulmuştur. Kolonistler için yeni kentler kurmak yerine genellikle mevcut olan kentler seçilmiştir. Caesar, bu kentlere kolonistlerini yerleştirerek Roma şehir düzenini sokmaya çalışmıştır.

Koloni kentinin kuruluşunda, tarıma ait topraklar belirlendikten sonra şehrin sınır taşları¹² dikiliyordu ve bu taşların üzerine kentin adı ya da baş harfi yazılıyordu. Sınırlar belirlendikten sonra koloninin kurucusunu temsil eden legion'u ya da veteran birliklerini askeri bir düzen içerisinde legion sancağı ile (vexillum) birlikte koloniye doğru ilerleniyordu. Koloni kentine gelindiğinde koloninin kuruluşu nedeniyle bir tören yapılıyordu. Bu törende eski bir Etrüsk geleneği olan sağ tarafa bir boğa, sol tarafa bir ineğin koşulu olduğu ve bir rahibin tuttuğu saban yardımı ile koloniyi tahkim edecek sur takip ediliyordu. Böylece koloni kentinin açılışı yapılıyordu. Koloni tarihinde önemli olan bu olay, zaman zaman koloni sikkelerinde tasvir edilerek kuruluş tarihi hatırlatılıyordu¹³.

Koloni kentlerinde Latince resmi dil idi. Fakat M.S. III. Yüzyılda Severus Alexander'in politikası sonucunda imparator kolonilerinde artış olmuştur. Bu nedenle Yunanca'ya da izin verilmiştir. Koloni kentleri felix, victrix, triumphalis, Gemella ya da Gemina gibi ünvanlar almışlardır. Bu ünvanlardan Gemina ve

¹¹ Özsaıt 1999, 124.

¹² Bu sınır taşları üçgen prizma veya kare şeklinde oluyordu.

¹³ Özsaıt 1999, s. 130.

Gemella iki legionun ya da bir legionun emekli askerlerinin kentin kuruluşuna katıldığı anlamına gelmekteydi¹⁴.

Roma İmparatorluğu'nda üç tip koloni yer almaktadır.

1. Roma Vatandaş Kolonileri¹⁵: İtalya ya da daha sonra eyaletlerdeki stratejik yerlerde Roma hâkimiyetini güçlendirmek için kurulmuştur. Romalıların kurduğu bu kentlerde, kolonistler vatandaşlık haklarını tamamen korumaktadırlar. Bunun yanında vergiden ve askerlikten de muaf tutulmaktadırlar.

2. Latin Kolonileri¹⁶: İlk önceleri Latin Birliği'ne giren Latinlerden ya da bazen de Romalılar ile Latinlerin karışması sonucu kurulurlardı. Bu durumda statüleri de hemen hemen Roma Vatandaş Kolonileri ile aynı olurdu. Fakat M.Ö. 238'de kurulan *Ariminium Kolonisi* ile *Latin Kolonileri'nin* statüsü değişmiştir. Öncesinde verilen ayrıcalıklar sınırlandırılmaya başlanmıştır. Bundan sonra kurulan kolonilerdeki¹⁷ Latin Kolonileri sikke darp etmeyecek, Romalı kadınlarla evlenmeyecek ve Roma'ya geldikleri zaman, öncesinde olduğu gibi hemen Roma vatandaşlığına geçemeyeceklerdir. Kısacası *Ius Italicum*'dan tamamen yararlanamayacaklardı. Ama yapılan birçok mücadeleden sonra, M.Ö. 90'da¹⁸ ve M.Ö. 89'da¹⁹ çıkarılan kanunlarla Po Nehri'nin güneyinde yer alan topraklarda oturan müttefiklere 'Roma Vatandaşlık Hakkı'²⁰ verilmiştir. M.Ö. 49'dan itibaren bütün İtalya halkı bu hakkı elde etmiştir. Bu hak daha sonrasında eyaletlerdeki bazı kentlere de verilmiştir. *Roma Vatandaşlık Hakkı* eyaletlerde çok önemli bir ayrıcalık olarak görülmüş ve tam vatandaşlığa geçiş için bir basamak olarak görülmüştür.

¹⁴ M. Özşait, 1999, 124.

¹⁵ 'Coloniae Civium Romanorum'

¹⁶ 'Coloniae Latinae'

¹⁷ Beneventum, Brundisium vb. koloniler.

¹⁸ Lex Iulia de Civitate

¹⁹ Lex Plautia Papiria

²⁰ Civitas Romana

3. Roma Asker Kolonileri²¹: Görev süreleri biten askerlerin yerleştirilmesi ile oluşturulan kolonilerdir. Roma kolonizasyonu başlangıçta askeri nitelikli olmuştur. Kartaca Savaşları sonuna kadar temel amaç olarak Roma İmparatorluk topraklarının savunması esas alınmıştır. Roma İmparatorluğu'nda M.Ö. 123/124 yıllarında yeni bir koloni fikri ortaya çıkmıştır. Bu fikir, halk *Tribunu Gaius Sempronius Gracchus*'un müttetikleri ve Roma'da yaşayan yoksul halkı yerleştirmek için koloniler kurulması için yapılan girişimlerdi. Fakat bu girişimler politik nedenlerle engellenerek *Gaius Sempronius Gracchus*'un da ölümüne neden olmuştur. Ama *Gaius Sempronius Gracchus*'un ölümünden sonra da bu fikir unutulmamıştır ve bu koloni fikrinden ilk önce Marius, daha sonra da *L. C. Sulla*, görev süresi dolmuş askerler için yararlanmıştır. Bu gelişmelerin akabinde *G. Iulius Caesar*'ın koloni kurma çabaları yeni bir düzen fikrini ortaya koymaktadır. *Caesar*'da *G. S. Gracchus* ile aynı koloni siyaset fikrini takip etmiştir. *Caesar*'ın kurduğu koloniler iki guruba ayrılmaktadır. Birincisi; emekli askerlerin²² ihtiyaçlarını karşılayacak askeri koloniler. İkincisi; Roma'nın yoksul halkına varlık sağlayan vatandaş kolonileridir. Bu suretle birçok eyalette kurulan kolonilere yerleştirilen halk vasıtası ile sosyal sorunlar önemli oranda azaltılmıştır. *G. Caesar* dönemine kadar Batı Anadolu'da Roma kolonisi kurulmamıştır. Pompeius, Pontos kralı *VI. Mithridates Eupator*'a karşı zafer kazandıktan sonra, M.Ö. 64'de Bithynia-Pontos Bölgelerinde Nikopolis, Magnapolis, Pompeiopolis kentlerini ve Cilicia Bölgesi'nde Soli-Pompeiopolis gibi bazı kentler kurmuştur. Fakat bu kentler koloni kent özellikleri taşımamaktadır. Batı Anadolu'da ilk Roma kolonileri *G. Iulius Caesar* döneminde kurulmuştur. Koloniler *Caesar*'ın planları ve amaçları doğrultusunda kurulmuştur. Kolonistler için yeni

²¹ *Coloniae Veteranorum*

²² *Veteran'lar*

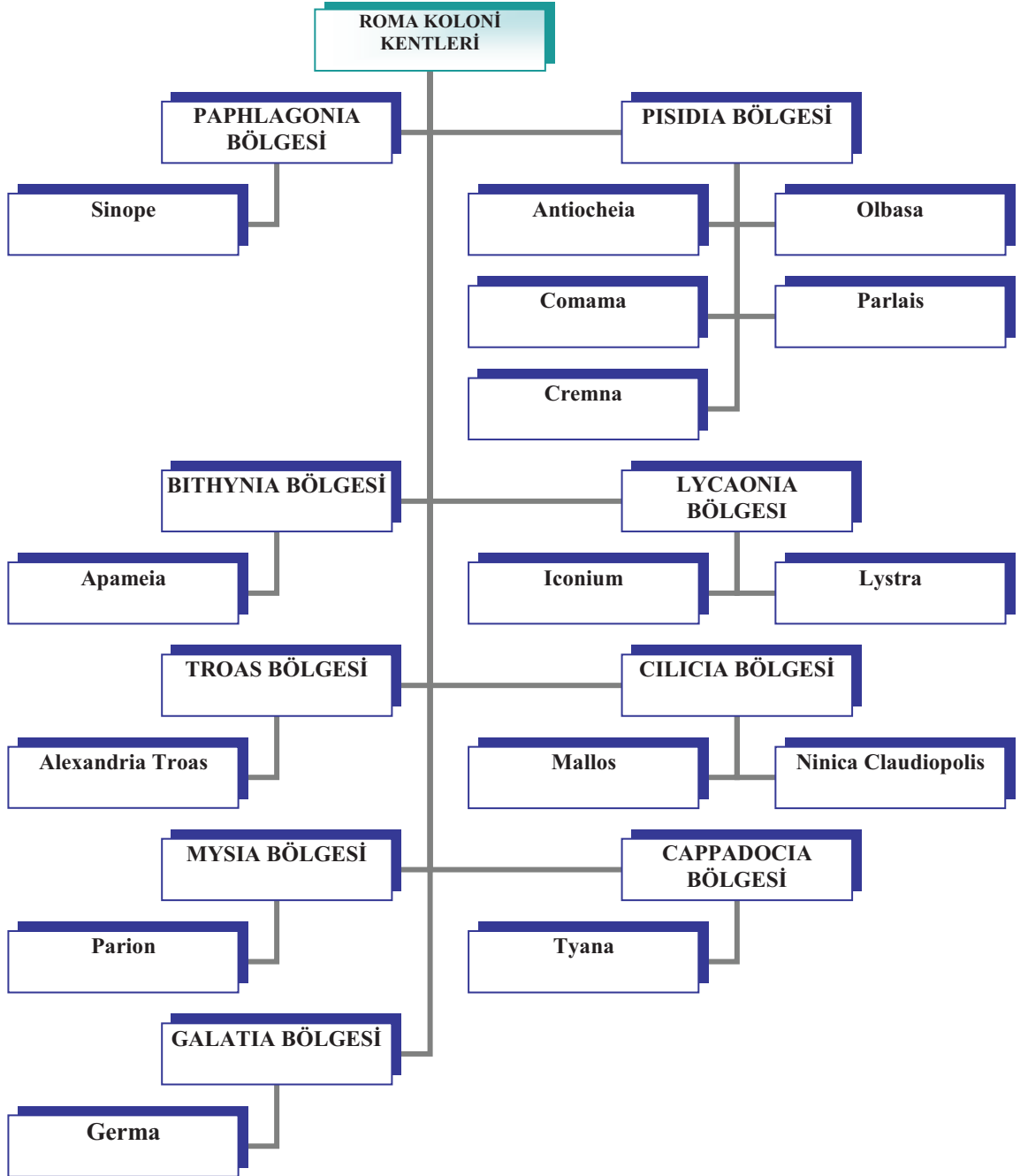
kentler kurmak yerine genellikle mevcut olan kentler seçilmiştir. Caesar, bu kentlere kolonistlerini yerleştirerek Roma şehir düzenini sokmaya çalışmıştır. Caesar'ın kolonistler için seçtiği yerler; *Hellaspontus*'da *Lampsacus*, Bithynia'da *Colonia Iulia Concordia Apameia*, *Pontus Euxinus*'un güneyinde *Herakleia Pontika* ve *Sinope*, *Alexandria Troas* ve *Parium*'dur. Bu şekilde *Colonia Augusta Alexandria Troas*'dan *Colonia Gemina Iulia Lampsacus* ve *Colonia Gemina Iulia Pariana* üzerinden *Apameia*'ya, *Herakleia Pontika* ve *Sinope*'ye kadar bir hat uzanıyordu.

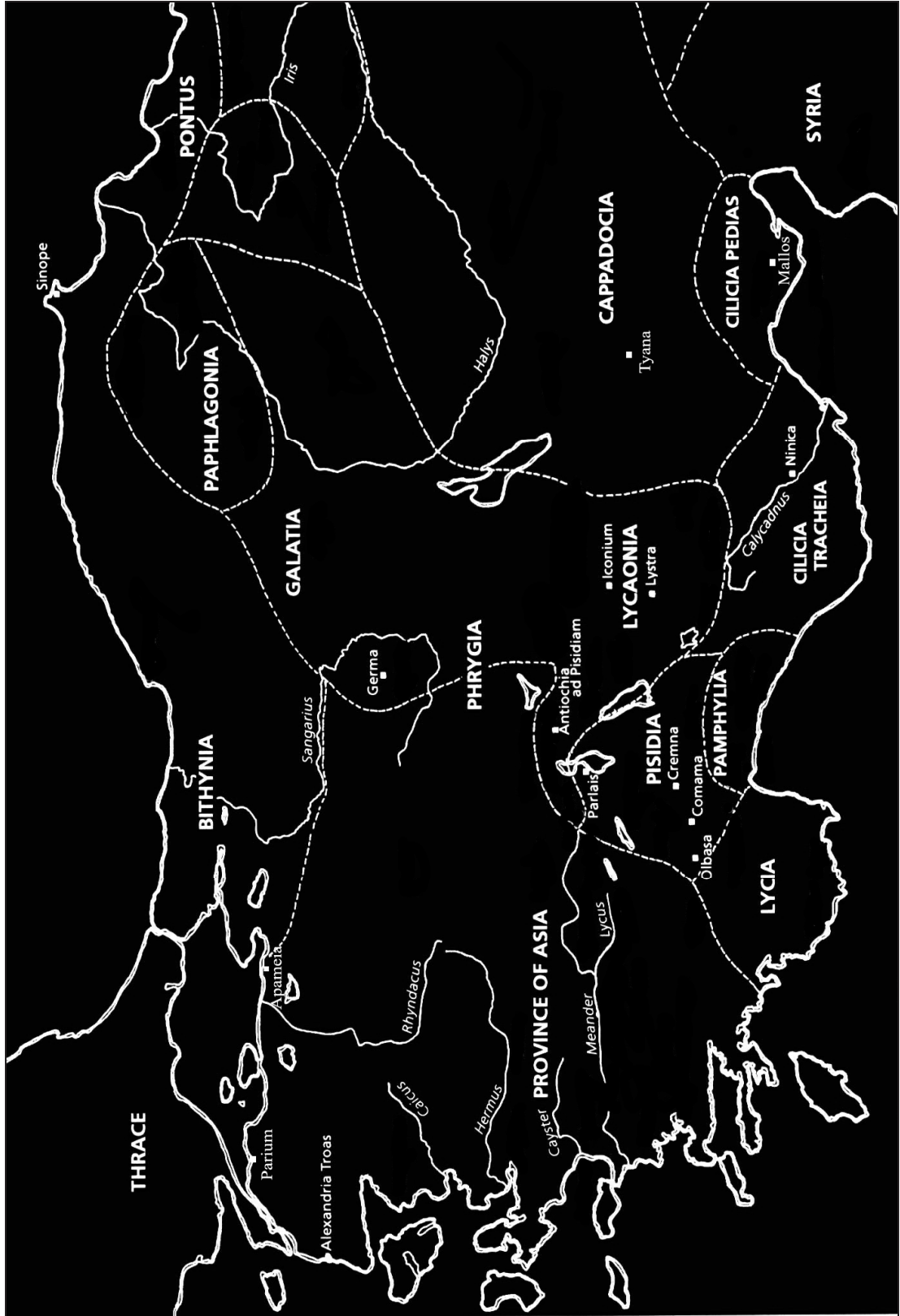
Doğudaki hemen hemen bütün Caesar ve Augustus kolonileri sahil kolonileriydi ya da sahile yakındı. Bu nedenle Augustus'un Orta Küçük Asia'da kurduğu kolonilerin özel bir yeri vardı.

Augustus'dan sonra Anadolu'da bu bağlamdaki hareketler çok fazla değildir. İmparatorluk döneminde genellikle yaygın olan koloni tipi '*Titular*'dır. Yani bu *Titular* tipi koloni hareketi, şehirlerin bünyelerini değiştirmeden, o kente kolonist göndermeden sadece koloni ünvanı ve hukukunun verilmesi ile oluşturulan kolonilerdir.

III. ANADOLU'DAKİ ROMA KOLONİ KENTLERİ:

Katalog yayınlarının taranması ile koloni sikkesi tespit edilen 15 Roma koloni kenti bu çalışmanın kapsamına alınmıştır.

Harita 1: Anadolu'daki Roma Koloni kentleri

III. I. PAPHLAGONIA:

III. I. 1. SINOPE²³: Sinope kenti M.Ö. 70 yılında Lucullus tarafından alınmıştır. Kente M.Ö. 45 yılında Iulius Caesar tarafından Roma Koloni kenti unvanı verilmiştir. Bu unvanın verilmesi ile kent “*Colonia Iulia Felix Sinope*” adını almıştır. Kent en erken koloni sikkelerini imparator Augustus döneminde darp etmeye başlamıştır. Koloni sikkeleri Augustus döneminden Gallienus dönemine kadar kesintisiz darp edilmiştir.

Kentin koloni sikkeleri üzerinde betimlenen tipler: Apollon, Asklepios, Athena, Dionysos, Dioscurlar, Genius, Hermes, İsis, Nemesis, Nike, Pax, Poseidon, Romulus-Remus ve Kurt, Serapis, Tykhe, Zeus, İmparator ve imparatoriçe büstleri, Capricorn, esir, tanrıçalaştırılmış imparatoriçe, arkaik baş, *idol*, *terme*, *caduceus*, *globus* ve *cornucopiae*, kült objeleri, vazo, yıldız, altar, tapınak, balık, hilal, bacak, çift süren kolonistler ve saban/pulluk. Günümüzde kadar yayınlanan kataloglardan yola çıkarak, Sinope kentinde darp edilen koloni sikkelerinde toplam 36 tip tespit edilmiştir.

Kentin koloni sikkelerinde kullanılan lejant; C. I. F. (*Colonia Iulia Felix*); C. I. F. S; C. I. F. SINOPE; Kesimde D. D. (*decurionum decreto*).

²³ Sinope kenti ile ilgili daha detaylı bilgi için bkz. B. V. Head, *Historia Numorum A Manual Of Grek Numismatics*, London (1911), 507- 508. Strabon, *Geographika, Antik Anadolu Coğrafyası, Kitap: XII-XIII-XIV*, (Çev. A. Pekman) (2005), 36, 270, 272; A. Burnett, M. Amandry, P. P. Rpolléss, *Roman Provincial Coinage, Volume I, From the death of Caesar to the death of Vitellius (44 BC – AD 69)*, London Paris, (1992), 355- 355. A. Burnett, M. Amandry, I. Carradice, *Roman Provincial Coinage, Volume II, From Vespasian to Domitian (AD 69- 96)*, London, Paris (1999), 113- 114.

III. II. BITHYNIA BÖLGESİ

III. II. 1. APAMEIA-MYRLEA²⁴: Orijinal adı Myrlea olan kent, Bithynia kralı I. Prusias tarafından yaklaşık M.Ö. 202 yılında karısı Apama adına kentin adı değiştirilerek Apameia olmuştur. Apameia kenti, Anadolu'nun Ephesos kentinden sonra ikinci önemli ticaret merkezidir ve kent hem İtalya'dan hemde Yunanistan'dan gelen ticaret mallarının ambarıdır²⁵. Marsyas Irmağı kentin ortasından akmaktadır ve kaynakları kentin içinden geçmektedir. Olympos ve Marsyas efsanesi ve Marsyas ile Apollon arasındaki yarışma da burada cereyan etmiştir²⁶.

Apameia kentine M.Ö. 47 yılında Iulius Caesar tarafından koloni kenti unvanı verilmiştir. Bu unvanın verilmesi ile kentin adı *Colonia Iulia Concordia Apamea Augusta, Decorionum Decreto* ya da *Colonia Iulia Concordia Augusta* olmuştur. Kent koloni sikkelerini darp etmeye imparator Augustus'dan başlayarak, imparator Saloninus'a kadar devam ettirmiştir.

Koloni sikkeleri üzerinde betimlenen tipler: Aeneas, Artemis, Dionysos, Genius, Marsyas, Nike, Remus-Romulus ve Kurt, Tykhe, imparator büstü, standart,

²⁴ Apameia kenti ile ilgili daha detaylı bilgi için bkz. B. V. Head, *Historia Numorum A Manual Of Grek Numismatics*, London, (1911) s. 510. Strabon, *Geographika*, *Antik Anadolu Coğrafyası*, Kitap: XII-XIII-XIV, (Çev. A. Pekman) (2005), 56, 84. A. Burnett, M. Amandry, P. P. Rpolléss, *Roman Provincial Coinage, Volume I*, From the death of Caesar to the death of Vitellius (44 BC – AD 69), London, Paris (1992), 340- 342. A. Burnett, M. Amandry, II. Carradice, *Roman Provincial Coinage, Volume I*, From Vespasian to Domitian (AD 69- 96), London, Paris (1999), 99- 100.

²⁵ Strabon, *Geographika*, *Antik Anadolu Coğrafyası*, Kitap: XII-XIII-XIV, (Çev. A. Pekman) (2005), 84- 85.

²⁶ İbid.

caduceus, cornucopiae, yazı, balık, kadirga ve pruva. Apameia kentinde koloni sikkeleri üzerinde 16 tip kullanılmıştır.

Koloni sikkelerinde kullanılan lejantlar: COL IVL CONC APAM AVG D D: *Colonia Iulia Concordia Apamea Augusta, Decorionum Decreto*; ya da C I C A APA D D; C I C A D D: *Colonia Iulia Concordia Augusta Apameia*.

III. III. TROAS BÖLGESİ

III. III. 1. ALEXANDRIA TROAS: Kentin ilk adı *Sigia*'dır. M.Ö. 310 yıllarına doğru Antigonos Monophthalmos'un Antigoneia adı ile kurduğu kent, Nandreia, Kebrene, Skepsis, Kolonai, Larisa, Khrysa ve Hamaksitos gibi küçük kasabalarda yaşayan halkların bir araya getirilip kaynaştırılması sonucu oluşturulmuştur. Böylece nüfusu arttırılmıştır ve kısa sürede gerçek bir kent havasına bürünmüştür. Antigonos M.Ö. 301 yılındaki Ipsos Savaşı'nı kaybederek ölmüştür. Antigonos'un ölümünün ardından Asia hükümdarı Lysimakhos tarafından kentin adı *Alexandreia Troas* olarak değiştirilmiştir. Fakat ilk önce Lysimakhos'un izni ile Skepsisliler, daha sonra da I. Antiokhos'un izni ile Kebreneliler kasabalarına dönmüşlerdir. Augustus (M.Ö. 27-M.S. 14) döneminde, M.Ö. 12 yılından önce "*Colonia Alexandria Augusta Troadensis* ya da *Colonia Augusta Troas*" adları ile Roma koloni kenti olmuştur²⁷. Bu dönemde büyük refaha ulaşarak yapay limanı

²⁷ Troas kenti ile ilgili daha detaylı bilgi için bkz. B. V. Head, *Historia Numorum A Manual Of Grek Numismatics*, London (1911), 541. Strabon, *Geographika*, Antik Anadolu Coğrafyası, Kitap: XII-XIII-XIV, (Çev. A. Pekman) (2005), 56, 84. A. Burnett, M. Amandry, P. P. Rpolléss, *Roman Provincial Coinage, Volume I*, From the death of Caesar to the death of Vitellius (44 BC – AD 69), London, Paris (1992), 340- 342. A. Burnett, M. Amandry, II. Carradice, *Roman Provincial Coinage, Volume I*, From Vespasian to Domitian (AD 69- 96), London, Paris (1999), 99- 100.

sayesinde güçlü ve zengin bir ticaret merkezi durumuna gelmiştir. Alexandria Troas, Büyük İskender'den sonra çeşitli kasabaların birleştirilmesi ile kurulan kentlerin, kısmen başarılı olmuş tek örneğidir.

Koloni sikkeleri üzerinde betimlenen tipler: Genius, Herakles, Marsyas, Nike, Poseidon, Remus-Romulus ve Kurt, Tykhe, imparator betimi, Senato, kartal, Apollon Smintheus, çoban, Apollon Smintheus tapınağı, otlayan at, lyra ve tripod'dur. Alexandria Troas kentinin koloni sikkeleri üzerindeki tasvir ettiği tiplerin çoğunluğu yerel tiplerdir ve bu tipler Hellenistik kültür geleneğini halen devam ettirdiklerini göstermektedir. Yunan ve Roma mitolojisinden alınan tipler de yerelleştirilerek tasvir edilmiştir.

Koloni sikkelerinde kullanılan lejantlar: COL AVG TROAD; COL TROA; COL ALEXAND AVG.

III. IV. MYSIA BÖLGESİ

III. IV. 1. PARION-PARIUM: Parion kenti deniz kıyısındadır ve Priapos'un limanından daha geniş bir limana sahiptir. M.Ö. 188 yılındaki Apameia Barışı'ndan sonra özgürlüğünü koruyarak Pergamon kralları ile iyi ilişkilerini ve gelişimini sürdürmüştür. Augustus öncesinde “*Colonia Gamella Iulia Pariana*” ünvanı verilerek Roma kolonisi statüsüne çıkarılmıştır²⁸. Bu dönemde sınırlarını, doğu komşusu *Priapos*'u da içine alacak şekilde genişletmiştir. Kent, tanrı Eros'un kültüyle tanınmaktadır.

Koloni sikkeleri üzerinde betimlenen tipler: Artemis, Asklepios, Demeter, Eros, Genius, Herakles, Marsyas, Nike, Remus-Romulus ve Kurt, Zeus, imparator ve imparatoriçe büstleri, kurucu Parios'un başı, imparator betimi, Capricorn, pedestal üzerinde heykel, testi, Triumphal Zafer Takı, çift süren kolonistler ve çift süren rahip.

Koloni sikkelerinde kullanılan lejantlar: CGHI, CGIH PAR, PIC MVC IIII I D D D D, OPTIMO PRINCIPI C G I P D D, D D, []TRIBV[]COS III C G I P, HORT COL, GAAIPHYII G C I H'dır.

²⁸ Daha detaylı bilgi için bkz. B. V. Head, *Historia Numorum A Manual Of Grek Numismatics*, London (1911), 531- 532; A. Burnett, M. Amandry, P. P. Rpolléss, *Roman Provincial Coinage, Volume I*, From the death of Caesar to the death of Vitellius (44 BC – AD 69), London, Paris (1992), 384- 385; A. Burnett, M. Amandry, I. Carradice, *Roman Provincial Coinage, Volume II*, From Vespasian to Domitian (AD 69- 96), London, Paris (1999), 136- 137.

III. V. PISIDIA BÖLGESİ

III. V. I. ANTIOCHEIA: 20. yüzyılın başlarında Pisidia Antiocheia kenti Sir W. M. Ramsay tarafından araştırılmıştır²⁹. İsmi kent ilk kurucusu Seleukos kralı I. Antiokhos'dan alan kent, yaklaşık M.Ö. 25 yılında Roma İmparatoru Augustus tarafından “*Colonia Caesaren Antiochia*” adı ile koloni kenti statüsü verilmiştir. Kent bu döneme kadar ön plana çıkmamıştır. Kente koloni statüsü verilmesi ile birlikte V. ve VII. Lejyonlarda bulunan Romalı emekli askerler kente yerleştirilmiştir. Antiocheia kenti, Roma kolonisi statüsünü iki yüz yıldan fazla bir süre korumuş ve bölgede kurulan diğer koloni kentleri içinde en fazla Romalılaştırılan kent ünvanına sahip olmuştur³⁰.

²⁹ J. G. Milne, “The Coinage Of Antioch in Pisidia”, *NC*, Part I-II, London, 1947, 1.

³⁰ Pisidia Antiocheia kenti ile ilgili daha detaylı bilgi için bkz. B.M. Levick, *Roman Colonies In Southern Asia Minor*, Oxford, at the Clarendon Pres, 1967; B.M. Levick, “The Coinage of Pisidian Antioch in the 3rd Century A.D.”, *NC*⁷ 6, 47- 59, 1966; B. M. Levick, “Two Pisidian Colonial Families” *JRS*, vol. 48, No. 1/2 (1958), 74-78; B. Levick, “Two Inscriptions from Pisidian Antioch”, *Anatolian Studies*, vol. 15, 1965, 53- 62; B. Levick, “Unpublished Inscriptions from Pisidian Antioch”, *Anatolian Studies*, vol. 17, 1967, 101- 121; T. Drew-Bear, “Pisidia Antiocheiası'ndan Yeni Yazıtlar”, *14. Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 1. Cilt, 73- 78; B. V. Head, *Historia Numorum A Manual Of Grek Numismatics*, London, (1911), 706; A. Harmankaya, Ş. Gümüş, “Pisidia Antiocheiası 2005 Yılı Çalışmaları”, *Akmed*, 2006, 147- 151; S. Mitchell, M. Waelkens, *Pisidian Antioch The Site and its Monuments*, 1998; D. M. Robinson, “Roman Sculptures from Colonia Caesarea (Pisidian Antioch)”, *The Art Bulletin*, Vol. 9, No. 1, 1926, 4- 69; W. M. Ramsay, “Studies in the Roman Province Galatia: II. Dedications at the Sanctuary of Colonia Caesarea”, *JRS*, Vol. 8, 1918, 107- 145; W. M. Ramsay, “Studies in the Roman Province Galatia: VI.—Some Inscriptions of Colonia Caesarea Antiochea”, *JRS*, Vol. 24, 1924, 172- 205; G. L. Cheesman, “The Family of the

Koloni kenti Antiocheia, imparator kültü ile ilişkili görkemli ve anıtsal yapılarla donatılarak küçük bir Roma başkenti görünümüne bürünmüştür.

Ancak M.S. I. Yüzyılın sonlarına doğru Antiocheia kentinde gerileme başlamıştır. Anadolu'nun diğer şehirleri gelişirken, Antiocheia önemini kaybetmiştir. Galatia Eyaletinin kentlerinden birisi olan Ancyra, kuzey ve iç bölgelere giden yol ağı üzerinde bulunmasının verdiği büyük avantajla Traianus döneminden başlayarak

Caristanii at Antioch in Pisidia", *JRS*, Vol. 3, Part 2, 1913, 253- 266; G. A. Harrer, "The Latin Inscription from Antioch", *AJA*, vol. 29, No. 4, 1925, 429- 433; C. E. C. Hudson, "The Principal Family at Pisidian Antioch" *JNES*, vol. 15, No. 2, 1956, 103- 107; D. M. Robinson, "The Res Gestae Divi Augusti as Recorded on the Monumentum Antiochenum" *AJP*, vol. 47, No. 1, 1926, 1- 54; M. M. Hardie, "The Shrine of Men Askaenos at Pisidian Antioch" *JHS*, vol. 32, 1912, 111- 150; H. D. Saffrey, "Un Nouveau Duovir à Antioche de Pisidie", *Anatolian Studies*, vol. 38, 1988, 67- 69; M. Şahin, "Pisidia Antiocheiası'ndan Yayınlanmamış Bir Mark Aurel Portresi", Ramazan Özgan'a Armağan, 2005, 421- 431; M. Taşlıalan, "Pisidia Antiocheia'sı 1991 Yılı Çalışmaları" III. Müze Kurtarma Kazıları Semineri, 1992, 263- 290; Ü. Demirel, *Pisidia Antiocheiası Büyük Bazilikası Taban Mozaikleri*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2004; E. Owens, "Water Supply of Pisidian Antioch" *Anatolian Archaeology*, 1997, 22; D. M. Robinson, "A Magical Inscription from Pisidian Antioch", *Hesperia*, vol 22, No. 3, 1953, 172- 174; D. M. Robinson, "Two New Heads of Augustus" *AJA*, 1926, 125- 136; D. M. Robinson, "A Preliminary Report on the Excavation at Pisidian Antioch and at Sizma" *AJA*, 1924, 435- 444; B. M. Levick, "An Honorific Inscription from Pisidian Antioch", *Anatolian Studies*, vol. 8 (1958b), 219- 222; W. M. Ramsay, "Colonia Caesarea (Pisidian Antioch) in the Augustan Age", *JRS*, Vol. 6, 1916, 83- 134; W. M. Calder, "Colonia Caesarea Antiocheia" *JRS*, Volume II (1912), 78- 109; B. Levick, "Dedications to Mên Askaenos", *Anatolian Studies*, vol. 20, 1970, 37- 50; J. G. C. Anderson, "Festivals of Men Askaenos in the Roman Colonia at Antioch of Pisidia", *JRS*, Vol. 3, Part 2, 1913, 267- 300; W. M. Ramsay, "Geography and History in a Phrygo-Pisidian Glen" *The Geographical Journal*, vol. 61, No. 4, 1923, 279- 296;

ilginin Antiocheia'dan Ancyra'ya kaymasına neden olmuştur. Bu durum M.S. erken III. Yüzyılda Septimius Severus tarafından Antiocheia'ya *socia Romanorum* unvanı verilinceye kadar değişmemiştir. Kentin kaderini değiştirecek kadar önemli olan bu ünvan ayrıca dönemin kent sikkeleri üzerinde SR şeklinde monogram olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu terim Antiocheia Birliğinin statüsünü bağımsız bir şehir olarak göstermektedir. Büyük olasılıkla Antiocheia halkının uzun bir aradan sonra tekrar kentin önemini kazanmasına bir teşekkür olarak başta Septimius Severus olmak üzere, ona yakın kişilerin heykellerini yaptırarak kentin muhtelif alanlarına diktirmişlerdir.

Pisidia Antiocheia kentinin koloni sikkeleri Gallienus döneminde yoğun bir şekilde halen darp ediliyordu. Fakat Claudius Gothicus ile koloni sikkelerinin darp edilmesi kesintiye uğramıştır. İmparatorluğun doğu illerinde yerel kullanımlar için dizayn edilen tedavüldeki bronz sikkelerin darp edilmesinin kesilme nedeni, büyük olasılıkla politikadan çok ekonomik etkendi³¹.

Koloni sikkeleri üzerinde betimlenen tipler: Aphrodite, Genius, Helios, Mars, Nike, Pax, Remus – Romulus ve Kurt, Roma, Tykhe, İmparator Tipleri, Kadın Figürü, Lejyon standardı, Kartal, Cornucopiae, Kült Objeleri, Anthios, Antiochia, Kybele, Men, Atlar, Tapınak, Boğa, Horoz, Çift Süren Rahip, Yazı.

Koloni sikkelerinde kullanılan lejantlar: COLONIA CAESARIA ANTIOCHIA, COLONIAANTIOCHIC, IMPCAESMANTGORDIANVSAVG, IMP CAES P LIG GALLIEN AV.

³¹ J. G. Milne, "The Coinage Of Antioch in Pisidia", *The Numismatic Chronicle*, Part I-II, London, 1947, 1.

III. V. II. COMAMA: Augustus tarafından Roma askeri koloni kenti olarak kurulan Comama kenti “*Colonia Iulia Augustus Prima Fida Comama*” adını almıştır. Comama kentinin Anadolu’nun güneybatısındaki yolların kavşak noktasında yer alması nedeniyle Augustus tarafından Pisidia Bölgesi’nde kurulan beş koloni kentinden biridir³². Comama kenti antik kaynaklarda yer almamaktadır. Fakat kentte bulunan yazıtlar Comama kenti ile ilgili bilgiler vermektedir.

Komama kentinin koloni kenti olarak kurulmasından yaklaşık 140 yıl sonra Antoninus Pius döneminden Traianus Decius dönemine kadar darp edilen koloni sikkeleri görülmektedir.

Koloni sikkelerinde kullanılan Tipler: Nemesis, Tykhe, Zeus, Tanrıça, Lejyon Standardı, Tapınak, Çift Süren Kolonistler.

Koloni sikkelerinde kullanılan lejantlar: COL AVG COMA, IMP CAES M AVR ANTONINVS, COL IVL AVG I F COMAMENORV

III. V. III. CREMNA³³: Eski Yunanca’da “uçurum” anlamına gelen kentin adı topografik konumu ile yakından ilişkilidir. Strabon, Artemidoros’a dayanarak

³² Comama kenti ile ilgili daha detaylı bilgi için bkz. M. Özsait, N. Özsait, “Şeref Höyük: Comama” Anadolu Araştırmaları XIV, 1996, 361- 389; B. V. Head, *Historia Numorum A Manual Of Grek Numismatics*, London, 1911, 707.

³³ Cremna kenti ile ilgili daha detaylı bilgi için bkz. B. V. Head, *Historia Numorum A Manual Of Grek Numismatics*, London, 1911, 707; J. İnan, “1970 Kremna Kazısı Raporu”, *Türk Arkeoloji Dergisi*, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1972, 52- 96; S. Mitchell, “Sagalassus and Cremna”, *Anatolien Studies*, vol. 37, 1987, 37- 47; G. H. R. Hosley, “The Inscriptions from So-Called “Library” at Cremna” *Anatolien Studies*, vol. 37, 1987, 49-80; E. J. Owens, “ The Kremna Aqueduct and Water Supply in Roman Cities”, *Greece & Rome*, 2nd ser., vol. 38, No. 1, 1991, 41- 58; A. Poulter,

Kremna'nın bir Pisidia bölgesi kenti olduğunu aktarır: “*Artemidoros, Selge, Sagalassos, Pednelisos, Adada, Tymbriada, Kremna, Pythisos, Amblada, Anabura, Sinda, Aarastos, Tarbassos ve Termessos'un Pisidia kentleri olduklarını söyler*”³⁴. Kent, MÖ. 39-25 yılları arasında Galat Kralı Amyntas'ın egemenliği altındadır. Amyntas'ın ölümünden sonra, Roma İmparatoru Augustus'un egemenliği altına alınmıştır. MÖ. 25- MS. 6 yılları arasında Roma imparatoru Augustus kenti, *Colonia Iulia Augusta Felix Cremna/Cremnensium* adıyla Roma kolonisi yapmıştır³⁵. MS. 3. yüzyılda Roma İmparatorluğu'nun içinde bulunduğu sıkıntılı durumdan yararlanarak, Isauria ve Pisidia'da güç kazanan Isaurialı eşkıya Lydius, imparator Probus (MS. 276-282) zamanında Kremna'yı bir süreliğine ele geçirmiştir. Ancak, Romalılar tarafından Kremna'da kuşatılan Lydius'un kendi adamları tarafından öldürülmesi üzerine ele geçirilen kentte nüfusunun bir kısmını süren Romalılar, orduyu buraya yerleştirmiş ve bölgeyi de egemenliği altına almıştır³⁶.

Cremna'nın koloni sikkelerinde kullanılan tipler: Artemis, Asklepios ve Hygeia, Dionysos, Genius, Hades, Harpocrates, Hermes, Isis, Remus – Romulus ve Kurt, Marsyas, Nemesis, Nike, Silvanus, Tykhe, Üç Güzeller, İmparator ve İmparatoriçe Büstleri, Lejyon Standardı, Kartal ve Üç İmparator, Apollon Proylaeus, Artemis Ephesia, Kybele, Maron, Tapınak, Çift Süren Augustus, Çift Süren Kolonist,

“Cremna in Pisidia, an Ancient City in Peace and in War” *JRS*, vol. 87, 1997, 315- 316; G. Davies, “Cremna in Pisidia: A Re-Appraisal of the Siege Works” *Anatolien Studies*, vol. 50, 2000, 151- 158.

³⁴ Strabon, *Geographica*, XII. VII. 2.

³⁵ Augustus *Res Gest.* C. 28; D. Magie, *Roman Rule in Asia Minor*, 462, 1950; M. Özşait, *Helenistik ve Roma Devrinde Pisidia Tarihi*, 134, 1985; Mitchell, *Cremna in Pisidia, An Ancient City in Peace and in the War*, s. 3 vd., 1995.

³⁶ Zosimus, *The New History* I. 69-70; M. Özşait, a.g.e. 101; S. Mitchell, a.g.e. 210.

Koloni sikkelerinde kullanılan lejantlar: DIVOAVG COL CR, IUL DOM NA AVG, DONATIO COL CREM, OTACI SEVERA AVG, IMP C L SEVER PERTIN AVG

III. V. IV. OLBASA: Olbasa kenti, Pisidia Bölgesi'nde ki Augustus tarafından kurulan koloni kentlerinden biridir³⁷. Augustus tarafından koloni kenti ünvanı verilen kent, “*Colonia Iulia Augusta Olbasena*” adını almıştır³⁸.

Koloni sikkelerinde kullanılan tipler: Aphrodite, Asklepios ve Hygeia, Athena, Dionysos, Genius, Herakles, Thykhe, Zeus, İmparator Büstü, Yazıt, Men, Tapınak,

Koloni sikkelerinde kullanılan lejantlar: COL IVL AVGV OLBASHNH, COLIVLFVGV OL FTHNH, IVL MAESAM AVG, IMP ANT AVG.

III. V. V. PARLAIS: Parlais, Pisidia'daki Augustus'un kurduğu ve Augustus'un egemenliği altındaki koloni şehirlerinden biridir³⁹. Kitabelerin ve sikkelerin belirttiği gibi diğer kolonilerden en küçüğü ve en önemsizi bu kenttir. Uzun zaman tartışmalı olan bu kentin yerinin lokalizasyonunu L. Robert tarafından yapılmıştır. Kent, literatürlerin bazılarında yakın bölgeler olan Lycaonia, Isaura ya da

³⁷ Daha detaylı bilgi için bkz. Σ. Δραγουμης, “La Colonie Romaine D’Olbasa Pisidie”, *Bulletin De Correspondance Hellénique*, Paris, (1877), s. 32- 37; B. V. Head, *Historia Numorum A Manual Of Grek Numismatics*, London, (1911) s. 709.

³⁸ G. F. Hill, *Catalogue of the, Greek Coins of Lycia, Pamphylia and Pisidia*, Ed. A. Forni, Bologna, (1964), s. xcvi.

³⁹ Daha detaylı bilgi için bkz. E. Akurgal, R. Merkelbach, S. Şahin, H. Vettters, “Parlais Eine Römische Kolonie in Pisidien” *Epigraphica Anatolia*, Heft 24, (1995), s. 57- 60; B. V. Head, *Historia Numorum A Manual Of Grek Numismatics*, London, (1911) s. 714; G. F. Hill, *Catalogue of the, Greek Coins of Lycia, Pamphylia and Pisidia*, Ed. A. Forni, Bologna, (1964), s. xxv.

Pisidia Bölgeleri'ne dâhil edilmiştir. Bu çalışmada ise Pisidia Bölgesi kapsamına alınmıştır.

Koloni sikkelerinde kullanılan Tipler: Tykhe, Tanrıça, Men. Koloni sikkelerinde kullanılan lejantlar: IVLIA DOMNA, IVL AVG COL PARLA, IMP CAES L SEP SEVER P, IVL AVG COL PARLAIS.

III. VI. LYCAONIA BÖLGESİ

III. VI. 1. ICONIUM: Iconium M.Ö. 25 yılında Lycaonia bölgesi ile birlikte yeni kurulan Galatia Eyaleti sınırları içine girmiştir. Kent imparator Claudius döneminde Claudiconium adını almıştır. İmparator Hadrianus döneminde kente kolonist yerleştirilmeden “Colonia” ünvanı alan kentin adı “*Colonia Hadriana Augusta Iconium*” olarak değiştirilmiştir⁴⁰.

Koloni sikkelerinde kullanılan tipler: Athena, Herakles, Perseus, Remus – Romulus ve Kurt, Roma, Satyr, Tykhe, Üç Güzeller, İmparator Betimi, Lejyon Standardı, Çift Süren Rahip. Koloni sikkelerinde kullanılan lejantlar: IMP CAESAR VESPASIAN AVG, IMP CAE M ANT GORDIANVS AVG, IMP CAESAR VESPASIAN AVG, E NSIVM

⁴⁰ Iconion kenti ile ilgili daha detaylı bilgi için bkz. S. Pilhofer, “Konya/Ixóviov”, Vom Orontes zum Hellespont, 2001, 27- 34; B. V. Head, Historia Numorum A Manual Of Grek Numismatics, London, (1911) s. 713- 714; M. Özsait, “Küçük Asya’da Roma Kolonileri” Zafer Taşlıklioğlu Armağanı, 1999, s. 128.

III. VI. 2. LYSTRA: Augustus tarafından kurulan Lystra koloni kenti “*Colonia Iulia Felix Gemina Lystra*” adını almıştır⁴¹.

Koloni sikkelerinde kullanılan tipler: Athena, demeter, Tykhe, Çift Süren Rahip. Koloni sikkelerinde kullanılan lejantlar: COLIVL LVSTRA, CERERIS COL[LVSTRA], COL I[V]L LVS.

III. VII. CILICIA BÖLGESİ

III. I. VII. 1. NINICA CLAUDIOPOLIS: Koloni kenti olarak kurulan kent “*Colonia Iulia Augusta Felix Ninica Claudiopolis*” adını almıştır⁴². Ammianus Marcellinus Isauria’nın iki ana kentinden birisi olan Claudiopolis kentinden “quam deduxit coloniam Claudius Caesar” olarak bahsetmektedir.

Koloni sikkelerinde kullanılan Tipler: Dionysos, Remus – Romulus ve Kurt, Silenos, İmparatoriçe Büstü, İmparator Betimi, Lejyon Standardı, Kartal, Yazı, Tapınak, Kentin Büstü, Çift Süren Kolonistler, Çift Süren Rahip. Koloni sikkelerinde kullanılan lejantlar: IMPMAXIMINVSPISAVG, IMP CS IUL VER MAXIMINUS, IMP AUREL AN-TONINUC, IMPMAXIMINVSPİ.

⁴¹ S. Pilhofer, “Konya/’Ιxόνιον’”, Vom Orontes zum Hellespont, 2001, 30- 31; G. F. Hill, *Catalogue of the, Greek Coins of Lycaonia, Isauria and Cilicia*, Ed. A. Forni, Bologna, (1964), s. xxv.

⁴² B. V. Head, *Historia Numorum A Manual Of Grek Numismatics*, London, (1911) s. 726; G. F. Hill, *Catalogue of the, Greek Coins of Lycaonia, Isauria and Cilicia*, Ed. A. Forni, Bologna, (1964), s. Lviii.

III. I. VII. 2. MALLOS ⁴³: Amphilochos tarafından Pyramos⁴⁴ Irmağı'nın ağzında kurulmuş bir Cilicia kentidir⁴⁵. Traianus Decius tarafından Roma askeri koloni kenti olarak yeniden kurulmuştur.

Koloni sikkelerinde kullanılan tipler: Tykhe, Athena ve Amphilokhos, Amphilokhos, Tanrıça. Koloni sikkelerinde kullanılan lejantlar: MALLO COLONIA, HERI ETRVSC MES ΔECIVM CAES, MALLOCOLONIA

III. I. VIII. CAPPADOCIA BÖLGESİ

III. I. VIII. 2. TYANA ⁴⁶: Tyana kenti, Cilicia ve Syria'ya en kolay geçit veren ve en çok kullanılan Tauros'ların altındaki Cilikia kapılarında bulunmaktadır. Bu kente “ Tauros yakınındaki Eusebeia” da denir. Toprakları genellikle düz ve verimlidir. Kent iyi bir şekilde tahkim edilmiş Semiramis Tepeleri'nde kurulmuştur. Cappadokia Bölgesi'ndeki on valilikten biri olan Tyana kenti buradadır⁴⁷. Tyana kenti imparator Caracalla döneminde koloni ünvanı almıştır.

Koloni sikkelerinde kullanılan tipler: Asklepios, Roma, Tykhe, Boğa. Koloni sikkelerinde kullanılan lejantlar: ANT KOΛΩNIATVANΩN / ETIÇ, AVP KOΛΩNI ACTVANΩN, MAVPANT ΩNINOC.

⁴³ B. V. Head, *Historia Numorum A Manual Of Grek Numismatics*, London, (1911) s. 723- 724.

⁴⁴ Pyramos: Ceyhan.

⁴⁵ Strabon 2005, XII. 2. 10, XIV. 5. 267- 268.

⁴⁶ B. V. Head, *Historia Numorum A Manual Of Grek Numismatics*, London, (1911) s. 753.

⁴⁷ Strabon 2002, XII. 2, 8; Tyana kentinin yakınlarında bulunan Kastabala kentinde bulunan Perasia Artemisi'nin tapınağında rahibelerin çıplak ayakla, hiç acı duymadan yürüdükleri söylenir. Bkz. Strabon 2002, XII. 2, 8;

III. I. IX. GALATIA BÖLGESİ

III. I. IX. 1. GERMA ⁴⁸: Roma kolonisi olan kent “*Colonia Iulia Augusta Felix Germa*” ünvanını almıştır.

Koloni sikkelerinde kullanılan tipler: Remus – Romulus ve Kurt, Tykhe, Helios, Kartal, Men, Tapınak. Koloni sikkelerinde kullanılan lejantlar: COL GER MENOR, IMP COM ANTONIN, CO GERME NORVM, IMP M AVR COM ANTONINVS.

⁴⁸ B. V. Head, *Historia Numorum A Manual Of Grek Numismatics*, London, (1911) s. 748.

IV. ANADOLU'DAKİ ROMA KOLONİ KENTLERİ SİKKE TİPOLOJİSİ:

“Anadolu'daki Roma Koloni Kentleri ve Sikke Tipolojisi” konulu çalışmamızın asıl konusunu tipoloji kataloğu oluşturmaktadır. Tipoloji kataloğunun oluşturulması ile bu bölümde, Roma koloni kentleri tarafından darp edilen koloni sikkeleri üzerindeki tipler anlatılmıştır. Tipler, üç ana başlık altında kendi içlerinde de gruplandırılarak tek tek irdelenmiştir. Üç ana başlık içerisinde anlatılan imparatorluk tipleri; mitolojik tipler, imparator ve imparatoriçe ile bağlantılı tipler, roma lejyon tipleri, propaganda amaçlı tipler, heykel tipleri, objeler-atribüler ve lejyanlardan oluşmaktadır. Yerel tipler; mitolojik tipler, mimari tipler, doğa ve gökyüzü ile bağlantılı tipler, denizcilik ile bağlantılı tipler ve objeler-atribüler adlı alt başlıklardan oluşmaktadır. Koloni tipleri başlığı altında ise tipler, alt başlıklara ayrılmadan doğrudan anlatılmıştır.

Mitolojik tiplerin öncelikle kısaca mitolojik bilgilerine değinilmiştir. Tiplerin mitolojik hikâyelerine, yayınların tekrarını yapmamak adına değinilmemiştir ve dipnotlarla yayınlara yönlendirilmiştir. Mitolojik olmayan tiplerin ise sadece sikkeler üzerindeki tipleri anlatılmıştır. Tiplerin kısaca mitolojik bilgileri verildikten sonra, sikkeler üzerinde kullanılan tasvirleri anlatılmıştır. Eğer bir tip, kentlere ya da imparatorlara göre farklı şekillerde tasvir edilmiş ise kendi içlerinde tip 1, tip 2 gibi numaralandırılarak verilmiştir. Tiplerin değerlendirilmesi, V. Bölümü oluşturan tipolojik ve numismatik değerlendirmede yapılmıştır.

IV. I. ROMA İMPARATORLUK TİPLERİ

IV. I. I. MİTOLOJİK TİPLER

1- Aeneas: Tanrıça Aphrodite ile Troia'lı prens Ankhises'in oğlu olan Aeneas, Homeros'un İlyada destanında önemli bir rol oynamıştır. Antik yazar Vergilus'a da bir destan esinlemiştir. Vergilius'un "Aeneis" adlı bu destanı Troialı kahramanın Troia yangınından sonra Anadolu'dan göçmesini ve İtalya'ya yerleşerek Roma şehrine temel olacak yeni bir şehir kurmasını anlatmaktadır⁴⁹.

Aeneas'ın Diomedes'in attığı bir taş ile kalçasından vurulması üzerine Tanrı Poseidon'un ağzından şu sözler söylenir: "... *Kaderi kurtulmaktır Aeneas'ın tohum ekmeden, iz bırakmadan ölmemeli, yok olmamalı Dardanos soyu, ölümlü kadınların verdiği çocuklar arasında Kronos oğlu Dardanos'u severdi en çok. İğreniyordu artık Priamos'un soyundan, güçlü Aeneas kral olacak Troia'lılara, kral olacak çocuklarının çocukları*"⁵⁰.

Tahta atın şehre alınması ve *Laokoon*⁵¹ faciasından sonra şehrin sonunun yaklaştığını anlayan Aeneas, babasının öğüdü ve Aphrodite'nin kehaneti üzerine babası Anchises'i sırtına, oğlu Askanios'u da kollarına alarak ve Troia'nın kutsal heykellerinden Palladion'u da alarak Ida Dağı'na kaçmıştır⁵².

Vergilius'un *Aineias* destanı Roma için önemli bir yere sahiptir. Şairin amacı Augustus'un damgasını bastığı çağın insan ve dünya görüşüne bir ufuk açmasıydı. Önce Iulius Caesar, sonra Augustus'un da soyu olan Iulii'lerin Troia'lı Aeneas ve Anchises ile tanrıça Aphrodite'de kaynak bulduklarını, Roma'nın Akdeniz'in en

⁴⁹ Mitolojik hikâyesi için bkz. Erhat 2002, s. 20- 21; Grimal 1997, s. 29- 31; Strabon 2005, XII. IV, 6, XII. I, 7, 24, 27, 52- 54; Titus Livius, *Roma Tarihi*, Kitap 1, 1984.

⁵⁰ Erhat 2002, s. 20. Bu destanın devamı için bkz. Vergilius'un *Aeneis* destanına. Vergilius, on iki bölümlük Aeneis destanını bitiremeden ölmüştür ve eseri bitiremediği için onun yakılmasını buyurmuştur.

⁵¹ Bkz. Cömert 1999, s. 82- 83; İlyada, XX, 292 vd.

⁵² Hikâyenin devamı için bkz. Erhat 2002, s. 20- 21; Grimal 1997, s. 29.

soylu hanedanınca kurulduktan sonra düşman olarak bilinen batı ile doğuyu büyük bir birlik içinde barıştırmış olması ile Aeneas destanı büyük bir çıkır açmıştır. Destan’da Aeneas için ‘‘*Pius Aeneas*⁵³’’ ve ‘‘*Pietas*⁵⁴’’ kavramları kullanılmıştır.

Aeneas, Roma’da önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle Aeneas efsanesi, Roma imparatorluğunun darp ettiği sikkeler üzerinde kullanılan tasvirlerle de yansımıştır. Aeneas tasvirini Roma İmparatorluğu’na bağlı kentler de kendi darp ettikleri sikkeler üzerinde kullanmışlardır. Aeneas’ın kaçıışı efsanesi, Anadolu’daki Roma koloni kentlerinden Apameia kentinde darp edilen Roma Koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir. Bu tip Roma Koloni kentleri arasında Apameia-Myrlea kentinde imparator Severus Alexander döneminde kullanılmıştır.

Tip 1: Aeneas sağa doğru ilerlemekte, babası Anchises’i omzunda taşımakta; oğlu Ascanius’u da elinde tutmaktadır ve omzunda taşıdığı babası Anchises, onlara kılavuzluk etmektedir. (Levha Apameia)

2- Aphrodite/Venüs: Aşk ve güzellik tanrıçası Aphrodite’nin doğuşunu anlatan iki farklı kaynak mevcuttur. Biri Hesiodos, diğeri Homeros’dur. Hesiodos Thegonia adlı eserinde tanrıçanın denizin köpüklü dalgalarından doğduğunu, Homeros ise Zeus ile Dione’dan doğduğunu anlatmaktadır⁵⁵.

Aphrodite oğlu Aeneas’ın alevler içindeki şehirden babası ve oğlunu yanına alarak kaçmasına yardım etmiştir. Aphrodite-Venüs’ün Roma şehrinin koruyucu tanrıçası kabul edilmesi bu yüzdendir⁵⁶. Venüs adı ise, eski bir Latin tanrıçasının adıdır. Meyve bahçelerinin tanrıçası olarak saygı gören Venüs, Yunan mitolojisinin

⁵³ *Pius Aeneas*: (Dindar Aeneas) Kahramanın tutum ve davranışlarını simgeleyen kavramdır.

⁵⁴ *Pietas*: Dine saygıyı aşan bir erdemdir. Augustus’un ve Augustus çağı insanının geçmişe, geçmişin değerlerine bağlılığı, ulusal tarih ve sonsuz kültüre saygıyı ifade etmektedir.

⁵⁵ Erhat 2002, s. 42; Grimal 1997, s. 76- 77; Cömert 1999, s. 35; Couch 1997, 57- 60.

⁵⁶ Mitolojik hikâyesi için bkz. Erhat 2002, s. 42- 43; Cömert 1999, s. 35- 37; Couch 1997, s. 57- 60, 116- 117. Strabon 2005, XII. III. 36, XIV. VI. 3

etkisiyle daha sonra aşk ve güzellik tanrıçası Aphrodite ile bir tutulmuştur. Aeneas'ın anası olarak bilinen Venüs imparatorluk  ağında Gens Iulia'nın atası sayılmıştır⁵⁷. Venüs, Troia efsanesi ile yüzyıllar boyunca Romalı Aeneasoğulları ırkının annesi olarak anılmıştır. I. Caesar, ona Venüs Ana, *Venüs Genitrix* adı ile bir tapınak inşa ettirmiştir.

Aphrodite-Venüs' n Roma şehrinin koruyucu tanrıçası kabul edilmesi, sikkeler üzerinde kullanılan tasvirlerle de yansımıştır. Daha sonra bu koruyucu tanrıçanın tasvirini Roma İmparatorluğu'na bağlı kentler de kendi darp ettikleri sikkeler üzerinde kullanmışlardır. Anadolu'daki Roma koloni döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde betimlenen koruyucu tanrıça Aphrodite, iki koloni kenti tarafından kullanılmıştır. Bu kentler, Pisidia Antiocheia ve Olbasa'dır. Antiocheia kentinde tek bir tipi, Olbasa kentinde ise iki farklı tipi kullanılmıştır.

Tip 1: “Aphrodite, *apoptygmalı khiton* giymekte ve tahtında sağa dönük oturmakta; sağ elinde palmiye dalı, sol elinde geminin arka kısmını tutmakta; sağda Aphrodite'nin ayaklarına doğru koşan küçük Eros” tipi III. Gordianus döneminde Antiocheia kentinde darp edilen sikkelerde kullanılmıştır. (Levha Antiocheia)

Tip 2: “Aphrodite/Venüs, ayakta cepheden, çıplak; sağda ayaklarının yanında hydria” tipi Olbasa kentinde Iulia Paula döneminde darp edilen sikkelerde kullanılmıştır. (Lev. Olbasa)

Tip 3: “*Distyle* tapınak içerisinde *apoptygmalı*, uzun *khitonlu* ve  rt l  Aphrodite heykeli ayakta, cepheden; Aphrodite heykelinin başı, her iki tarafındaki Eros'lar tarafından taçlandırılmakta”. Maximinus döneminde Olbasa kentinde darp edilen sikkelerde arka yüz tipi olarak kullanılmıştır. (Levha Olbasa)

⁵⁷ Erhat 2002, s. 290; Grimal 1997, s. 817- 818; Couch 1997, s. 116- 117.

3- Apollon: Aydınlık ve kehanet tanrısı Apollon, Zeus ile Leto'nun oğludur ve Artemis'in de kardeşidir⁵⁸. *Phoibos*⁵⁹, Apollon'a Yunanlı'lar tarafından verilen ek addır. Olimpos Tanrıları içinde güzel sanatlar ve gün ışığının Tanrısı olarak saygınlık kazanmıştır. Olymposlu tanrı ve tanrıçaları altın liriyle eğlendiren, çok uzaklara ok atabilen, hastaları iyileştiren⁶⁰, gümüş yayın efendisi okçu tanrıdır. Apollon'un kutsal ağacı defne ağacıdır. Yaratılanların çoğu onun için kutsaldır; ama yunus ile kargaya ayrı bir sevgi beslemiştir. Karanlık nedir bilmeyen ışık tanrısı, yalan nedir bilmeyen doğruluk tanrısı olarak da tanımlanmıştır. Apollon'un doğum yeri Anadolu kıyılarında Lykia bölgesinde Patara kentidir. Fakat daha sonra önce adalarda, sonra da Yunanistan'da kültü yayılmaya başlayınca birçok kent tanrıya beşik olma şerefini elde etmek için efsaneler yaratmışlardır. Anadolu'da boğazlardan başlayarak bütün Ege ve Akdeniz kıyıları Apollon'un bilicilik merkezlerinden bir çelenkle çevrilmiş gibidir. İlk Roma imparatoru Augustus, tanrı Apollon'u kendi koruyucu tanrısı ilan etmiştir. Augustus, M.Ö. 31 yılında Actium'da Kleopatra'ya karşı kazandığı deniz zaferini tanrı Apollon'un korumasına bağlamıştır. Augustus M.Ö. 28 yılında Palatinus Tepesi'nde kendi konutunun hemen yanında tanrı Apollon için bir tapınak yaptırmıştır ve tanrıya özel bir kült tahsis etmiştir. Augustus döneminde Apollon kültü en parlak dönemlerini yaşamıştır. Ayrıca M.Ö. 17 yılında yapılan Yüzyıl Oyunları, Apollon'un şerefine yapılmıştır ve burada Horatius'un *Carmen*

⁵⁸ Apollon'un mitolojik hikâyeleri için bkz. Erhat 2002, s. 44- 50; Grimal 1997, s.79- 83; Strabon 2005, XII. 8. 84, XIII. 1. 148, XIII. 2. 159, XIV. 1. 187- 188; Couch 1997, 46- 54; Bonnefoy 2000, I. Cilt, s. 47- 52; Cömert 1999, s. 28- 30

⁵⁹ *Phoibos* kelimesinin açık, parlak anlamı ile tanrının ışık saçan varlığı dile getirilmiştir.

⁶⁰ “*Apollo Medice, Apollo Paen*” İyileştirici, her derde deva. Apollon Roma'da “iyileştirici” “*Apollo Medicus*” tanrı olarak bilinir.

Seaculare'si söylenmiştir. Bu övgüde, Apollon ve kız kardeşi Artemis, Iupiter ile Roma halkı arasında aracı tanrılar olarak geçmektedirler⁶¹.

Tanrı Apollon, Roma koloni döneminde darp edilen sikkeler üzerinde Sinope kentinde imparator Titus döneminde tasvir edilmiştir. Alexandria Troas kentinde Apollon Smintheus ve Cremna kentinde Apollon Propylaeus tipleri tasvir edilmiştir. Bu iki tip de Apollon'un Anadolu'da kült merkezleri ile bağlantılıdır ve bu nedenle yerel tipler olarak adlandırılmaktadır. Apolon Smintheus ve Apollon Propylaeus, yerel tipler içerisinde anlatılacaktır. Katalogda da yerel tipler içerisinde verilmiştir.

Tip 1: “Apollon, iki sütunlu tapınak içerisinde, ayakta, cepheden, çıplak; elinde defne dalı tutmakta”. Bu tip, imparator Titus döneminde Sinope kentinde darp edilen koloni sikkelerin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

4- Artemis/Diana: Artemis, Zeus ile Leto'nun kızıdır ve Apollon'un kardeşidir⁶². Tanrıça, ebediyen genç ve bakire kalarak vahşi genç kız tipini temsil etmiştir. Artemis'in en önemli zevki avlanmaktır ve yabani hayvanlar tanrıçası olarak çevrilen “*potnia theron*”dur. Kardeşi Apollon gibi o da ok ve yay taşımaktadır. Taşıdığı bu ok ve yayı, koşarak izlediği geyiklere ve insanlara karşı kullanmaktadır. Artemis, kincidir ve birçok kişi onun öfkesine kurban olmuştur. Artemis kendisi gibi, savaşçı, avcı ve erkek boyunduruğundan bağımsız olan Amazonların da koruyucu tanrıçasıdır. Artemis'e Yunanistan'ın bütün dağlık ve vahşi bölgelerinde ibadet ediliyordu. Tanrıça Roma'da Latinler'in ve Italikler'in Diana'sı ile özdeşleştirilmiştir. Diana'nın Roma'da anlatılan efsaneleri Yunan Artemisi'nden

⁶¹ Bkz. Gagé 1955.

⁶² Artemis'in mitolojik hikâyeleri için bkz. Erhat 2002, s. 56- 59; Grimal 1997, s. 98- 100; Strabon 2005, XIII. 1. 103 Couch 1997, 54- 57; Bonnefoy 2000, s. 65- 69; 58.

esinlidir. Roma’lıların gözünde Diana, avcı tanrıça değil de daha çok Apollon’un kardeşi ve ışık tanrıçası olarak kabul görmekteydi⁶³.

Tip 1: “Artemis/Diana Lucifera sağa d. ilerlemekte ve her iki elinde meşale tutmakta, omzunda sadağı”. Artemis, imparator Marcus Aurelius, Commodus, Elagabalus ve Caracalla dönemlerinde Apameia-Myrlea kentinde darp edilen koloni sikkelerin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

APAMEIA	PARIUM
Marcus Aurelius	Marcus Aurelius
Commodus	Commodus
Elagabalus	Iulia Donma
Caracalla	Caracalla
	Plautilla
	Macrinus
	Severus Alexander
	Maximinus Thrax
	III. Gordianus

Tablo 1: Artemis/Diana Lucifera Tip 1’in kentlere ve imparatorlara göre dağılımı.

Tip 2: “Artemis/Diana Lucifera sağa d., başı üzerinde hilal, omzunda sadağı, elinde meşale tutmakta; iki geyik tarafından çekilen savaş ya da yarış arabası kullanmakta, sağa d.” Tip 2 Caracalla döneminde Apameia kentinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir. (Levha Apameia)

Tip 3: “Artemis/Diana, ayakta, cepheden, başı sola d.; uzun *khiton*lu; sol elinde yay, sağ elinde solundaki altara doğru *phiale* tutmakta; ayaklarını yanında geyik,

⁶³ Erhat 2002, s. 88; Grimal 1997, s.151- 152; Couch 1997, 114.

sağa d.” Bu tip, Cremna kentinde Marcus Aurelius ve Caracalla dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 4: “Artemis/Diana, ayakta, cepheden, başı sola d.; uzun ve çift khitonlu, sol omzunda postu; sol elinde mızrak, sağ elinde *patera* tutmakta; sağda, ayaklarının yanında geyik, sağa d.” Artemis’in bu tipi, Cremna kentinde Antoninus Pius, Setimius Severus ve Caracalla dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

Tip 5: “Artemis/Diana, uzun *khiton*lu, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde *patera*, sağ elinde *scepter* tutmakta; sol ayağı *globus* üzerinde; sağda altta geyik”. Bu tip, imparator Septimius Severus döneminde Cremna kentinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

5- Asklepios/Aesculapius: Apollon’un oğlu olan Asklepios, Yunan dünyasında tıbbın tanrısı ve kahramanı olarak büyük bir üne sahiptir⁶⁴. Tanrıyı Roma’lılar da Aesculapius adıyla benimsemişlerdir. Tanrı, iyileştirici, derde deva bulan tanrı anlamındaki *Paian* ek adı ile de anılmaktadır. Asklepios’a hekimlik sanatını, doğada yaşayan, doğanın sırlarına ermiş bir varlık olan Kheiron öğretmiştir. Kheiron’un eğitimi ile usta bir cerrah olarak yetişerek, hekimliğin ve cerrahlığın tüm bilgilerini edinmiştir. Asklepios bu sanatını kızı Hygeia ve Asklepiades⁶⁵ diye sıkı bir lonca düzeni içinde birleşen hekimler aracılığıyla ilk çağ sonuna kadar devam ettirmiştir. Asklepios’un sembolleri, bir sopaya sarılmış yılanlar, çam kozalakları, defne çelenkleri ve keçi ya da köpektir.

⁶⁴ Erhat 2002, s. 62- 63; Grimal 1997, s.101- 102; Couch 1997, s. 114; Bonnefoy 2000, s. 78- 80; Cömert 1999, s. 58

⁶⁵ Asklepios oğulları.

Tip 1: “Asklepios, ayakta, cepheden, başı sola d.; sağ elinde yılanlı asa tutmakta”. Bu tip, imparator Vespasianus döneminde Sinope kentinde darp edilen koloni sikkelerin arka yüzünde tasvir edilmiştir. (Levha Sinope)

Tip 2: “Asklepios, *himation* giymekte, tahtında sağa dönük oturmakta; önünde ayakta duran bir boğanın sağ ön ayağını, sağ eli ile yukarı doğru kaldırmakta”. Tip 2, Parium kentinde imparator Antoninus Pius döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir. (Levha Parium)

Tip 3: “Asklepios ve Hygeia, ayakta cepheden, başları birbirlerine dönük, her ikisi de sol ellerinde asa tutmaktalar”. Asklepios ve Hygeia, Cremna kentinde Alexander Severus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir. (Levha Cremna)

Tip 4: “Asklepios sağda, Hygeia solda, ayakta, cepheden ve birbirlerine dönük durumdalar; Asklepios, göğsünü açıkta bırakan elbise giymekte, sağ elinde yere dayalı yılanlı asasını tutmakta; Hygeia uzun *khiton* giymekte ve elinde tuttuğu *phiale* ile yılan beslemekte”. Olbasa kentinde imparatoriçe Iulia Maesa döneminde (Elagabalus’un Büyükannesi) darp edilen sikkelerin arka yüzünde betimlenmiştir. (Levha Olbasa)

Tip 5: “Asklepios ayakta sola d., etrafı yılan sarılı asa tutmakta; Hygieia ayakta, cepheden ve ayağında yılan; Onların arasında *Telephoros*”. Tyana kentinde imparatoriçe Iulia Donma döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir. (Levha Tyana)

6- Athena/Minerva: Athena, Zeus’un bir kehanet üzerine ilk karısı Metis’i⁶⁶ yutması ile Zeus’un alnından doğmuştur. Athena, Zeus’un alnından pırıl pırıl zırlara bürünmüş olarak ve elinde kargısı ile doğmuştur⁶⁷. Zeus’un çocukları içerisinde en çok Athena’yı sevdiği söylenmektedir. Bu nedenle Zeus kalkanını ve şimşegini sadece Athena’nın taşımasına izin vermiştir. Athena, tasvirlerde genellikle baştan aşağı silahlarla donatılmıştır. Başında miğfer, elinde ortasında Medusa başı olan bir kalkan tutmaktadır ve göğsünde de Medusa başı bulunan bir zırh giymektedir. Athena’ya atfedilen bazı ek adlar vardır. Bu ek adlar: *Pallas Athena*⁶⁸, *Athena Tritogenia*⁶⁹, *Athena Promakhos*⁷⁰, *Athena Parthenos*⁷¹, *Athena Pronoia*⁷², bilgili, temkinli, ihtiyatlı Athena’dır. Sembolleri: Mızrak, miğfer, aigis, baykuş ve zeytin ağacıdır. Minerva, tanrıça Athena’ya Latince’de verilen addır. İlk önce Etrüsklerin, daha sonra da Yunanlıların etkisiyle Roma’nın başlıca üç tanrısından birisi olmuştur⁷³.

Tip 1: “Pallas Athena, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol eli ile sağda kalkan tutmakta ve sağ elinde dal tutmakta; sağda altta küçük altar”. Bu tip, Sinope kentinde imparator Hadrianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

⁶⁶ Metis, Yunanca akıl, us ve düşünme gücü demektir. Bu nedenle Zeus Metis’i kendine ilk eş olarak seçmiştir.

⁶⁷ Daha detaylı bilgi ve mitolojik hikâyeler için bkz. Erhat 2002, 65- 67, Grimal 1997, s. 107- 109; Cömert 1999, s. 27- 28; Couch 1997, s. 66- 67.

⁶⁸ Athena’nın “*Pallas*” ek adının kaynağı tartışma konusudur ve farklı görüşler vardır. Palas, kargı atmak, fırlatmak ya da bakire anlamına gelen bir kök ile ilişkili olduğu görüşleri vardır. Bkz. Erhat 2002, s. 65; Cömert 1999, s. 27- 28.

⁶⁹ İlyada Destanı’nda babası Zeus sevgili kızına “*Tritogenia*” diye seslenmektedir. Athena’nın “*Tritogenia*” adının da tam olarak ne anlama geldiği bilinmemektedir.

⁷⁰ Fidias’ın yaptığı Athena Promakhos örneği, önde dövüşen Athena anlamını içermektedir. Tanrıça ayakta dimdik durmakta ve kalkan ve miğferi ile tasvir edilmiştir.

⁷¹ Athena Parthenos, Bakire Athena anlamını içermektedir. Fidias, tanrıçanın bu adı içeren heykelini, altın, fildişinden ve silahları ile tasvir etmiştir.

⁷² Athena Pronoia, bilgelik tanrıçası olarak temkinli ve ihtiyatlı sıfatını içermektedir. Simgesi baykuştur.

⁷³ İupiter, İuno ve Minerva Capitolium üçlüsü olarak bilinmektedir. Bkz. Erhat 2002, s. 206; Grimal 1997, s. 507.

Tip 2: “Athena/Minerva Nikephoros, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde mızrak, sağ elinde *phiale* tutmakta” Tip 2, Pisidia Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde ve Olbasa kentinde Iulia Soaemias (Elagabalus’un Annesi) döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde betimlenmiştir. (Levha Antiocheia)

Tip 3: “Athena/Minerva Nikephoros, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde mızrak, sağ elinde Nike tutmakta; arkasında ayakta bir figür”. Tip 3, Pisidia Antiocheia kentinde imparator Volusianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir. (Levha Antiocheia)

Tip 4: “*Tetrastyle* tapınak, içerisinde miğferli Palas/Athena heykeli, ayakta, cepheden, giysili, başı sola d.; sol elinde *scepter* tutmakta, sağ eli ile solda yanan altara doğru sunum yapmakta”. Tip 4, Pisidia Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde kullanılmıştır. Bu tip, katalogda yerel tipler başlığı altında tapınak betimleri içerisinde verilmiştir. (Levha Antiocheia)

Tip 5: “Athena, ayakta, cepheden; sağ elinde mızrak tutmakta; sol eli kalkan üzerinde”. Tip 5, Iconium kentinde imparator Diocletianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 6: “Athena, ayakta, cepheden, sağ elinde Nike, sol elinde mızrak üzerinde çelenk tutmakta; sol ayağının yanında yılan, sağda kalkan”. Tip 6, Iconium kentinde imparator Antoninus Pius döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 7: “Athena, ayakta, cepheden, başı sola d.; sağ elini sola doğru uzatmakta, sol elinde mızrak tutmakta, mızrak etrafında iki yılan dolanmakta; ayaklarının

solunda kalkan’’. Tip 7, Iconium kentinde imparator Gallienus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 8: ‘‘Athena, miğferli, ayakta, cepheden, başı sola d.; sola doğru uzattığı sağ elinde baykuş?, sağ elinde mızrak tutmakta’’. Tip 8, Iconium kentinde imparator Gallienus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 9: ‘‘Corinth miğferli Athena başı sağa d.’’ Tip 9, Iconium kentinde imparator Antoninus Pius döneminde, Lystra kentinde imparator Titus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

7- Demeter/Ceres: Demeter, Yunan mitolojisinde toprağın ve ürün verimliliğinin tanrıçasıdır. Kronos ile Rheia’nın kızı, Zeus’un da kız kardeşidir. Zeus ile Demeter’in birleşmesinden ak kollu Persephone doğmuştur⁷⁴. Demeter, genellikle heybetli bir kadın olarak, ayakta veya otururken tasvir edilmiştir. Yüzünde sakın bir hüznün ve anlayışlı bir iyilik hissedilmektedir. Demeter’in sembolleri: Kızını arayışının simgesi olarak meşale, başaktan bir demet ya da bir taç, nergis, haşhaş, sevdiği kuş turna, kadeh, içinde meyve bulunan bir sepet, mistik bir kutu *kiste*, asa, domuz yavrusu veya yılanlardır. Yunan mitolojisindeki bereket tanrıçası Demeter’in Latince karşılığı Ceres’dir. Roma mitolojisinde anne sevgisinin ve büyüyen bitkilerin (özellikle tahılların) tanrıçasıdır. Ayrıca Sicilya’nın baş tanrıçası ve koruyucusudur⁷⁵.

Tip 1: ‘‘Demeter/Ceres, giyimli, ayakta, sağa doğru ilerlemekte; elinde meşale tutmakta’’. Bereket tanrıçası Demeter’in bu tipi, imparator Antoninus Pius döneminde Parium kentinin koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

⁷⁴ Daha ayrıntılı bilgi ve mitolojik hikâye için bkz. Erhat 2002, s. 85- 86; Cömert 1999, s. 39- 41; Grimal 1997; 145- 147; Bonnefoy 2000, s. 152- 155; Couch 1997, s. 38- 41.

⁷⁵ Bonnefoy 2000, s. 132- 134; Couch 1997, s. 115.

Tip 2: “Demeter/Ceres, giyimli, ayakta, sağa dönük; etrafı yılan tarafından sarılı yanan meşale tutmakta”. Tip 2, imparator Marcus Aurelius döneminde Parium kentinin koloni sikkeleri üzerinde betimlenmiştir.

Tip 3: “Demeter/Ceres, *Diphros* üzerinde oturmakta, sola d., sağ elinde haşhaş, sol elinde *scepter* tutmakta”. Tip 3, Lystra kentinde imparator Antoninus Pius döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

8- Dionysos/Bacchus: Şarap tanrısı Dionysos, Zeus’un Thebaia kralı Kadmos’un kızı ölümlü Semele ile birleşmesinden doğmuştur⁷⁶. Latince Bacchus adı ile de adlandırılan Dionysos, Roma’da tanrı Liber Pater ile özdeşleştirilmiştir. Şarap ve ilham tanrısı Dionysos onuruna tantanalı geçit alayları düzenlenmiştir. Bu geçit alaylarında bereket ve toprak *ein*leri, maskelerle canlandırılmış olarak yer almışlardır. Bu geçitler daha düzenli bir şekil altında tiyatrunun⁷⁷ doğmasına yol açmıştır. *Thiosos* denilen Dionysos alayı, Silenos’lar, Satyr’ler, Nympha’lar ve Bakkha⁷⁸’lardan oluşmaktadır. Dionysos’un tasvirleri yüzyıllar boyunca değişikliğe uğramıştır. En eski tasviri, üreme gücünü simgeleyen phallos biçimindeki tahta simgedir. Daha sonra güçlü, sakallı, başında asma veya sarmaşık dallarından bir çelenk ile tasvir edilmiştir. En son olarak da cinsel ve kadınsal unsurları ağırlık kazanarak çıplak, zarif bir oğlan tipine dönüşmüştür. Çoğunlukla elinde *thyrsos*⁷⁹ ve bir kadeh (*kantharos*) ile tasvir edilmiştir. Dionysos’un kutsal bitkileri, asma ve sarmaşıktır. Hayvanları ise aslan, kaplan, vaşak, boğa ve keçidir.

⁷⁶ Dionysos’un doğumu ve mitolojik hikâyeleri için bkz. Erhat 2002, s. 91- 96; Cömert 1999, s. 41- 42; Grimal 1997, s. 156- 159; Bonnefoy 2000, s. 172- 173; Strabon, XIII. 4. 177, XIV. 1. 204; Couch 1997, s. 64.

⁷⁷ Komedi, tragedya ve satirik dram.

⁷⁸ Dionysos’un dinsel törenlerini kutlayan kadınlar alayıdır. Dionysos gibi çıplak bedenlerini Nebris denilen benekli ceylan postları ile örterek, başlarına sarmaşık çelenkleri takarak, ellerinde thyrsos ve Prometheus’un insanlara ateşi taşıdığı narteks kamışı ile tanrının peşinden koşarak, geceleri dağda, bayırda, ormanda kendilerinden geçerek tanrıya karışırlar. Bkz. Erhat 2002, s. 71- 72.

⁷⁹ Thyrsos: Ucunda çam kozalağı bulunan sarmaşık ve asma yapraklarının sarılı olduğu uzun değnektir.

Tip 1: “Dionysos/Bacchus, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde *thyrsos*, sağ elinde şarap kabı tutmakta; Dionysos’a dönük panter; panter, ön ayaklarını Dionysos’a yaslamakta”. Tip 1, Sinope kentinde imparator Geta, Philippus, I. Valerianus ve Gallienus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Dionysos/Bacchus, sola dönük oturmakta, sol elinde *thyrsos* tutmakta”. Tip 2, imparator Gallienus döneminde Sinope kentinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde betimlenmiştir.

Tip 3: “Dionysos/Bacchus, sakallı, *drapeli*, ayakta, sola d., sağ elinde *kantharos*, sol elinde üzüm dalı tutmakta; önünde panteri”. Tip 3, Apamea kentinde I. Valerianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 4: “Dionysos/Bacchus, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde *thyrsos*, sağ elinde panter üzerinde *kantharos* tutmakta”. Tip 4, Cremna kentinde imparator Marcus Aurelius ve imparatoriçe Tranquillina (III. Gordianus’un Karısı) dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 5: “Dionysos/Bacchus, ayakta, sola d., uzun saçlı, *chlamys* ve *nebris* giyimli, ayaklarında uzun botlar; sol elinde tuttuğu *thyrsos*’una yaslanmakta, sağ elinde *kantharos* tutmakta; ayaklarının yanında solda panter”. Tip 5, Olbasa kentinde imparator Severus Alexander ve Volusianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde betimlenmiştir.

Tip 6: “Dionysos/Bacchus sola d., *himationunu* koluna doğru indirmekte; sağda *kantharos*, solda *thyrsos*, iki panter ve bir *Silenos* tarafından çekilen arabada

oturmakta''. Tip 6, Ninina Claudiopolis kentinde imparator Severus Alexander döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

9- Dioscurlar: Leda'nın oğulları Kastor ile Polydeuskes (Polluks)'dur. ''*Dioskuroi*'' Zeus'un delikanlıları anlamına gelmektedir⁸⁰. Dor ırkının temsilcileri olarak da bilinen Dioscurlar, Dor uygarlığının merkezi olan Sparta'nın Atina'ya karşı olan ebedi düşmanlığını simgelemektedirler. Birbirlerinden hiç ayrılmayan Kastor ile Polydeuskes kardeşliğin ve dostluğun simgesi olmuşlardır. İkizler burcunu oluşturan Dioskur'ların yıldızları aynı anda birlikte doğmaktadır ve birlikte batmaktadır. Dioscur'lar, iki genç kahraman ve iki mücahittir. İki kardeşten Kastor savaşçıdır ve hızlı koşmaktadır. Polydeukes ise aklın hizmetindeki güce sahiptir ve boksta⁸¹ da iyidir. Polydeukes genellikle bir köpekle tasvir edilmektedir. Kardeşi Kastor ise genellikle ata biner. İlk kez ava atla giden Kastor olmuştur. Polydeukes'de köpek sürüleri ile yapılan av partilerini ilk düzenleyen olmuştur. Kalydon avına ve Argonaut'lar seferine katılmışlardır. Roma efsanelerinde, Regillum Gölü savaşında Romalılar safında savaştıkları bilinmektedir. Forum'da atlarına Iuturna pınarından su içirerek, kazanılan zaferi şehre Dioscur'lar ilan etmişlerdir. Roma'da Vesta Tapınağı'na yakın bir yerde tapınakları vardır.

Tip 1: ''İki Dioscur, atları ile birlikte ayakta, cepheden; atlar dış tarafta, Dioscur'lar iç tarafta, her iki Dioscur da atların arasındadır; soldaki figür atının gemini tutmakta, sağdaki figür scepter tutmakta; Dioscur'ların başlarının üzerinde yıldız''. Dioscur'lar, Sinope kentinde imparator Nero ve Vespasianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

⁸⁰ Mitolojik hikâyeleri için bkz. Erhat 2002, s. 96; Bonnefoy 2000, s. 179- 180, 308; Bethe 1903, s. 1089- 1123; Grimal 1997, s. 159- 160.

⁸¹ Boks, tanrı Apollon'un bulduğu bir spordur. Apollon Hermes'i koşuda, Ares'i de boksta yenmiştir. Bkz. Bonnefoy 2000, s. 179.

10- Eros/Cupid: Aşk tanrısı Eros, Arkaik dönemden Hellenistik ve Roma dönemine kadar büyük bir değişim göstermiştir⁸². Eros ilkçağdan beri evrende birleşme ve üremeyi sağlayan bir güç olarak karşımıza çıkmaktadır. Thegonia’da *“Khaos’tu hepsinden önce var olan, sonra geniş göğüslü Gaia, Ana toprak... Ve sonra Eros, en güzeli ölümsüz tanrıların, o Eros ki elini, ayağı çözer tanrıların, ve insanların da, ellerinden alır yüreklerini, akıl ve istem güçlerini”*⁸³. Bir efsaneye göre Eros, Aphrodite ve Hemes’in oğlu diğer bir efsaneye göre de Eileithyia veya İsis’in oğlu olduğu söylenmektedir. Bu efsaneler Eros’un çok yönlülüğünü göstermek için sonradan uydurulmuştur. Hiçbir tanrı Eros gibi zaman ve mekâna göre değişik biçimlerde yansıtılmamıştır. Eros birçok şaire konu olmuştur. Eros, insanları okları ile kovalayan, yaralayan, alaycı, yaramazdır ve giderek tehlikeli bir çocuk olmuştur. Eros’u anlatan en güzel efsanelerden biri Apuleius’un *“Eros ile Psykhe”* efsanesidir⁸⁴. Cupid, aşk tanrısı Eros’un Latince karşılığıdır⁸⁵. Eros şairlerin etkisiyle yavaş yavaş geleneksel bir fizyonomi kazanmıştır. Genellikle kanatlı bazen de kanatsız olarak tasvir edilmiştir.

Tip 1: *“Eros/Cupidon, kanatlı, ayakta, cepheden, başı sola d.; solda Priapos’a doğru sağ elini uzatmakta; sol elini sol omzuna doğru kaldırmakta”*. Eros, Parium kentinde imparator Antoninus Pius, Commodus, Otacilia Severa (I. Philippus’un Eşi), I. Philippus ve Aemilianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

⁸² Eros ile ilgili daha detaylı bilgi ve mitolojik hikâyeleri için bkz. Erhat 2002, s. 106- 107; Grimal 1997, s. 182- 184; Bonnefoy 2000, s. 224- 231.

⁸³ Bkz. Erhat 2002, s. 106.

⁸⁴ Erhat 2002, s. 258; Grimal 1997, s. 699- 700; Couch 1997, s.117- 118; Bonnefoy 2000, s. 315- 316

⁸⁵ Couch 1997, s. 117- 118.

11- Genius: Yunanca karşılığı olmayan Genius, Roma'ya ait bir kavramdır. “Genius” kavramı kişinin içinde doğup gelişen tinsel bir varlıktır. Sadece insanın değil, bir topluluğun, bir yerin de Genius'u olabilir. İnsandaki Genius, onu canlı, neşeli tutan iyimser bir güçtür. İmparatorluk çağında imparatorun Genius'undan korkulmaktadır. Çünkü güçlü bir varlık sayılmaktadır ve imparator nasıl insanlara hükmediyor ise, imparatorun Genius'u da diğer Genius'lara hükmetmektedir⁸⁶. İmparatorluk döneminde Genius Populi Romani'nin bir benzeri olan Genius Senatus'dan da bahsedilmektedir.

Genius, sikkeler üzerinde, kadın Genius ve erkek Genius olarak iki farklı tipte tasvir edilmiştir. Krzyzanoska'ya göre erkek Genius, Roma imparatorluğunun kullandığı resmi tip, kadın Genius ise kentlerin ve kişilerin kullandığı yerel tip olarak sınıflandırılmaktadır⁸⁷. Kadın Genius, Helenistik kökenli ve Roma koloni kentlerinin koruyucusu olarak tasvir edilmiştir⁸⁸. Kadın Genius tipi, Antiocheia ve Apameia kentleri tarafından tasvir edilmiştir. Erkek Genius tipi ise, Sinope, Alexandria Troas, Parium, Cremna ve Olbasa kentleri tarafından tasvir edilmiştir. Anadolu'daki Roma koloni kentleri tarafından darp edilen koloni sikkelerinde Genius'un 14 farklı tipi tasvir edilmiştir.

Tip 1: “Genius (erkek), ayakta, cepheden, vücudunun üst kısmı çıplak, sol elinde *cornucopiae* tutmakta, sağ kolunu sütuna dayamakta”. Tip 1, Sinope kentinde imparatoriçe Faustina döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Apameia Genius'u, sağda, ayakta, sola d., *himation* giymekte, imparator, solda ayakta, sağa d., askeri giysili; Genius sol elinde *cornucopiae*

⁸⁶ Erhat 2002, s. 116; Bonnefoy 2000, s. 315.

⁸⁷ Krzyzanowska 1970, s. 104.

⁸⁸ İbid, s. 104.

tutmakta, sağ eli ile imparatora çelenk takmakta; imparator, sol elinde mızrak tutmakta, sağ elinde solda yanan altara doğru *patra* tutmakta''. Tip 2, Apameia kentinde imparator Commodus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “Apameia Genius’u, ayakta, sola d.; sol elinde *cornucopiae*, sağ elinde dümen tutmakta''. Tip 3, Apameia kentinde imparator Maximus Thrax döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 4: “Genius, ayakta cepheden; *himation* giymekte, sağ elinde Apollon *Smintheus* heykeli, sol elinde *cornucopiae* tutmakta''. Tip 4, Alexandria Troas kentinde imparator Caracalla ve Elagabalus dönemlerinde ve imparator büstsüz darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

Tip 5: “Genius Populi Romani, *drapeli*, ayakta, sola d.; sağ elinde altara doğru *Patera/phiale* tutmakta; sol elinde *cornucopiae* tutmakta''. Tip 5, Parium kentinde imparator Caracalla, Macrinus, I. Philippus, I. Valerianus, II. Valerianus, Gallienus, Saloninus ve imparatoriçe Salonina dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

Tip 6: “Genius Populi Romani, *drapeli*, ayakta, cepheden, başı sola d.; sağ elinde Victoria, sol elinde *cornucopiae* tutmakta''. Tip 6, Parium kentinde imparator Gallienus döneminde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

Tip 7: “Koloni Genius’u (kadın) ayakta, cepheden ve uzun *khiton* giymekte, başı sola d.; *cornucopiae* ve *scepter* tutmakta''. Tip 7, Antiocheia kentinde imparator Marcus Aurelius döneminde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

Tip 8: “Koloni Genius’u (kadın) ayakta; cepheden ve uzun *khiton* giymekte, başı sola d.; sağ elinde *cornucopiae*, sol elinde *scepter* tutmakta; yanında altar;

Cornucopiae'yi yanındaki altara doğru boşaltmakta''. Tip 8, Antiocheia kentinde imparator Lucius Verus döneminde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

Tip 9: “Koloni Genius’u (kadın) ayakta, cepheden, başı sola d.; uzun *khiton* ve *peplos* giymekte; sağ elinde dal, sol elinde *cornucopiae* tutmakta''. Tip 9, Antiocheia kentinde imparator Lucius Verus, Commodus, Septimius Severus, Caracalla, Geta, Elagabalus, Volusianus, I. Valerianus, Gallienus ve imparatoriçe Iulia Domna dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 10: “Koloni Genius’u (kadın) ayakta, cepheden, başı sola d.; *stephane* giymekte; sol elinde *scepter*, sağ elinde *patera* tutmakta, sağ elinde tuttuğu *patera* ile solundaki altara doğru sunum yapmakta''. Tip 10, Antiocheia kentinde imparator Antoninus Pius döneminde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

Tip 11: “Genius (erkek), ayakta, cepheden, başı sola d, *modius* ve kısa *khitonlu*,; sol elinde *cornucopiae* ve post tutmakta, sağ elinde yanan altara doğru *Patera* tutmakta''. Tip 11, Cremna kentinde imparator Septimius Severus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 12: “Koloni Genius’u, ayakta, cepheden, başı sola d.; *peplos*, *khiton* ve *kalathos* giymekte; sol elinde *cornucopiae*, sağ elinde yanan altara doğru *patera* tutmakta''. Tip 12, Cremna kentinde imparator Caracalla, Herennus Etruscus ve imparatoriçe Herennia Etruscilla (Traianus Decius’un Eşi) dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 13: “Koloni Genius’u, ayakta, cepheden, başı sola d.; *peplos*, *khiton*, ve *khalathos* giymekte; sol elinde *cornucopiae*, sağ elinde *patera* tutmakta''. Tip 13, Cremna kentinde imparator Commodus, Septimius Severus, Geta ve imparatoriçe

Lucilla (Lucius Verus'un eşi) dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

Tip 14: “Genius, ayakta, cepheden, giysili, *Phrygia* başlıklı; sol elinde *cornucopiae*, sağ elinde solda yanan altara doğru *phiale* tutmakta”. Tip 14, Olbasa kentinde imparatoriçe Iulia Domna döneminde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

12- Hades/Pluton: Yeraltı tanrısı, topraktaki değerli madenlerden dolayı aynı zamanda zenginlik tanrısı ve yeryüzüne çok az çıkan, Olympos'u en az ziyaret eden tanrıdır. Aynı zamanda yeraltındaki ölümler ülkesine de Hades denilmektedir⁸⁹. Hades ölümler ülkesinin hem yöneticisi hem de mutlak egemenidir. Hades adı “görünmez” anlamına gelmektedir. Onu görünmez kılan da başında taşıdığı başlığıdır. Bu başlığı Athena, Hermes, Perseus ve Herakles de takmıştır⁹⁰. Hades ülkesinin Hesiodos tarafından yapılan tanımlaması “*Orada yükselir yankılı konağı Güçlü Hades’le korkunç Persephone’nin. Azgın bir köpek bekler kapısını. Amansız, sinsilikler ustası bir köpek, girenlere yaltaklanır kuyruğu kulaklarıyla ama gireni bir daha bırakmaz dışarı, pusuda bekleyip paramparça eder çıkmak için kapıya gelenleri*”⁹¹.

Tip 1: “Serapis ve Hades, sola dönük oturmaktalar; ayaklarının yanında Cerberos”. Hades, Sinope kentinde imparator Geta döneminde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Hades, *himation*, *khiton* ve *khalathos* giymekte, sola dönük oturmakta; sol elinde *scepter* tutmakta; ayaklarının yanındaki Kerberos’a sağ elini uzatmakta”.

Tip 2, Cremna kentinde imparator III. Gordianus ve Aurelianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

⁸⁹ Ölümünden sonra gidilen yeraltındaki ölümler dünyası. Strabon 2005, s. 160.

⁹⁰ Erhat 2002, s. 120- 121; Cömert 1999, s. 39;

⁹¹ Erhat 2002, s. 120.

13- Harpocrates: Aslen bir mısır tanrısı olan Horus'un çocuk haline Yunan ve Roma mitolojisinde verilen isimdir. Pek çok heykel ve figürde aslında çocukluk ve masumiyet sembolü olarak parmağı ağzında izlenen Harpocrates'in parmağına yanlış bir anlam yüklenerek sessizlik tanrısı olarak da bilinmektedir.

Tip 1: “Harpocrates, ayakta, cepheden, başı sola d.; başında taç ve tacın kenarları kıvrımlı; sağ eli dudağının kenarında; sol elinde *cornucopiae* tutmakta ve ayaklarının yanında tanımsız bir obje”. Tip 1, Cremna kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

14- Helios: Hyperion ve Theia birleşerek üç çocuk meydana getirmişlerdir. Helios bu üç çocuktan biridir ⁹². Helios her sabah doğudan doğarak, bütün gök yayını geçtikten sonra günlük yolculuğunu batıda tamamlamıştır. Bu yolculuğunu, ateş saçan ve çok hızlı dört atın çektiği altın arabası ile yapmıştır. Helios, dört atın çektiği arabayla, güçlü kuvvetli ve yakışıklı bir delikanlı olarak tasvir edilmiştir. Başı saç şeklinde ışınlarla çevrelenmiştir. Helios her şeyi gören, suçluları ortaya çıkararak onları cezalandıran bir tanrıdır⁹³.

Tip 1: “Işın taçlı Helios büstü, cepheden”. Helios’un bu tipi Sinope kentinde imparator Claudius döneminde darp edilen koloni sikkelerinin ön yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Işın taçlı Helios, dörtnala giden *quadrigaya* binmekte, sola d.; sol elinde atların dizginlerini tutmakta ve sağ elinde üçlü kamçı ile bir kırbaç tutmakta”.

Tip 2, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

⁹² Hyperion ve Theia’nın birleşmesinden üç çocuk doğmuştur. Bu çocuklar; Helios (Güneş), Selene (Ay) ve Eos (Şafak).

⁹³ Erhat 2002, s. 133- 134; Cömert 1999, s. 47; Couch 1997, s. 61- 64; Grimal 1997, s. 245- 246; Strabon 2005, XIV, 2, 222.

15- Herakles/Hercules: Herakles, Greek’lerin ve özellikle Dor’ların kahramanlık görüş ve anlayışlarını kişiliğinde toplayarak ulusal bir kahraman olmuştur. Herakles, insanın doğaya karşı yenilmez saldırma ve dayanma gücünü simgelemektedir. Doğanın insanın başına saldıdığı felaketleri yok ederek insanlığa sonsuz iyilikleri dokunmuştur. Fakat kendisi ise trajik bir kişidir. Kahraman olmayı kendisi seçmemiştir. Tanrı vergisi gücünden, kuvvetinden hiç zevk almamıştır. Gücünü dizginleyemediği zamanlarda kendinden geçerek çıldırmıştır. Herakles’e bütün işler ve kahramanlıklar zorla yaptırılmıştır. Herakles, köledir, onun kara kaderinde, insafsız bir efendinin boyunduruğu altında ömrü boyunca çalışmak vardır. Herakles, Roma’da Hercules ile özdeşleştirilmiştir. Hercules, Herakles’e göre daha yumuşak bir kahraman olarak canlandırılmıştır⁹⁴.

Tip 1: “Aslan postlu Herakles sağa d.; sopasına yaslanmakta”. Tip 1, Alexandria Troas kentinde imparator Commodus, Trebonianus Gallus, Volusianus ve Gallienus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Herakles ve Antacus’un Mücadelesi”. Tip 2, Alexandria Troas kentinde, imparator Volusianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “Sarhoş Herakles, sağa d.; Pan sağda ayakta, cepheden, Pan’ın omzunda silah; her iki omzundan onu destekleyen Herakles’in arkasında ayakta sakallı bir Satyr ve diğer bir Satyr’i sağ eli ile yakalamakta”. Tip 3, Alexandria Troas kentinde Severus Alexander ve I. Valerianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

⁹⁴Herakles ile ilgili daha detaylı bilgi, yaptığı işler ve mitolojik hikâyeler için bkz. Couch 1997, s. 79-84; Grimal 1997, s. 251- 279; Cömert 1999, s. 66- 71; Erhat 2002, s. 137- 140. Strabon, XII, 1, 56, XIII, 1, 117, 149; Bonnefoy 2000, s. 393- 399.

Tip 4: “Herakles, ayakta, cepheden, başı sağa d.; sol kolu ile sağdaki kaya üzerindeki sopasına yaslanmakta; sol kolunda aslan postu”. Tip 4, Parium kentinde imparator Gallienus ve Saloninus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 5: “Aslan postlu Herakles büstü, sağa d.”. Tip 5, Antiocheia ve Iconium kentlerinde imparator büstsüz darp edilen sikkelerin ön yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 6: “Herakles ayakta, cepheden, başı sola d.; sağ elinde sopasını, sol elinde Hesperides’ten aldığı aslan postunu tutmakta”. Tip 6, Olbasa kentinde imparatoriçe Iulia Mamaea (Severus Alexander’in Annesi) döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 7: “Herakles ayakta, çıplak, cepheden, başı sola d.; sağ elinde sopasını, sol elinde aslan postunu tutmakta”. Tip 7, Iconium kentinde imparator Gallieus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

16- Hermes/Mercurius: Zeus ile Maia’nın oğludur. Arkadia’da Kyllene dağında bir mağarada dünyaya gelmiştir. Hermes, doğar doğmaz inanılmaz bir olgunluk ve gelişme göstermiştir. Hermes’in zekâ gücü ve yetenekleri tanrıların hepsini aşan üstünlüktedir. İlk niteliği çobanların ve hayvan bereketliliğinin tanrısıdır⁹⁵. Homeros destanlarında tanrının habercisi, Zeus’un güvenilir elçisidir. Ölülerin ruhlarını Hades’e götüren de Hermes’dir⁹⁶. Bir yerden bir yere haber götürmek için yer değiştirmesi nedeni ile yolların tanrısıdır. Hermes’in tasvirleri üstlendiği görevlerine göre değişiklik göstermektedir. Genellikle başında Hades’in görünmez kılan başlığını taşımakta, ayaklarında kanatlı sandallar, elinde iki yılan sarılı bir asa tutmaktadır. Arkaik dönemde sakallı, olgun bir insan olarak tasvir

⁹⁵ Bu niteliğini belirten görünümü, Koç taşıyan Hermes’dir (Hermes Kriophoros).

⁹⁶ Bu görevi nedeniyle adı Psykhopompos’dur (Ruhlar Klavuzu).

edilmiştir. Klasik dönemde ise çevik ve kıvrak vücutlu bir delikanlı olarak tasvir edilmiştir⁹⁷.

Tip 1: “Hermes, ayakta, cepheden, başı sağa d.; omzunda *caduceus* tutmakta”.

Tip 1, Sinope kentinde imparator Caracalla döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Hermes, ayakta, cepheden, başı sola d.; *caduceus* tutmakta”. Tip 2, Sinope kentinde imparator Diadumenianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “Hermes başı, sağa d.” Tip 3, Apameia kentinde imparator büstsüz darp edilen koloni sikkelerinin ön yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 4: “Hermes büstü, sağa d., omuzlarında *caduceus*”. Tip 4, Antiocheia kentinde imparator büstsüz darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 5: “Hermes, sola dönük, kaya üzerinde oturmakta; başında *petasos*, sağ elinde para kesesi, sol elinde *kerykeion*”. Tip 5, Cremna kentinde Caesar Geta döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

17- İsis: Mısır panteonunda İsis, tanrı kral Osiris’in karısı ve güneş tanrısı Horus’un annesidir⁹⁸. İsis’in Yunan-Roma dünyasına girmesi ile kişiliğinde birçok dişi tanrıları barındırarak bir süre tek tanrıça olarak tapınım görmüştür. İsis, ana tanrıça tipini simgeleyen Artemis-Hekate ya da Kybele gibi, toprak ve toprak ürünlerini, deniz ve yeraltına egemen olup yaşamla ölümü elinde tutan, büyü yolu ile doğa güçlerini yöneten bir tanrıça olmuştur.

⁹⁷ Erhat 2002, s. 140- 141; Cömert 1999, s. 32- 33; Grimal 1997, s. 285- 287; Bonnefoy 2000, s. 401- 406; Couch 1997, s. 61- 64, Mercurius için Erhat 2002, s. 204.

⁹⁸ Daha detaylı bilgi için bkz. Erhat 2002, s. 162; Grimal 1997, s. 343- 344; Strabon 2005, XIV. 6. 282.

Tip 1: “İsis, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde *scepter*, sağ elinde *sistrum* tutmakta”. Tip 1, Sinope kentinde imparator Titus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Serapis ve İsis’in *modius* giyimli ve *lotuslu* büstleri, sağa d.” Tip 2, Sinope kentinde imparator Marcus Aurelius döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “İsis, ayakta, cepheden, başı sola d.; uzun *khiton* giymekte, başı örtülü ve başı üzerinde disk ve boynuzlar; sağ elinde *patera*, sol elinde *situla* tutmakta”. Tip 3, Cremna kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

18- Mars/Ares: Yunan tanrısı Ares’in Roma dinindeki karşılığıdır. Roma imparatorluğu Mars’a değer vermiş, saygı göstermiştir. Yunan dünyasında ise Ares hor görülmüş, sevimsiz bir kişi olarak canlandırılmıştır Ares ve Mars’ın efsaneleri aynıdır. Mars Roma’nın savaş tanrısıdır. Mars’ın yerli bir İtalya tanrısı olarak savaşçı niteliğinden başka bir nitelik daha taşıdığı görülmektedir. Yılın ilk ayı sayılan mart ayı kendisine adanmıştır ve aynı adı taşımaktadır. Mart ayında şerefine kutlanan bahar bayramında tanrı toprağın bereketini simgelemektedir. Romalılar, mart ayında baharın gelmesi ve savaş mevsiminin başlamasını birleştirmiş olabilirler. Mars savaşçı gençliğin de tanrısıdır. Kurt Mars’a adanmıştır. Romulus ve Remus’u emziren dişi kurdu da bu göreve tanrı Mars gönderdiği için Roma halkının atası sayılmaktadır⁹⁹.

⁹⁹ Erhat 2002, s. 199- 200; Cömert 1999, s. 31- 32; Grimal 1997, s. 472- 473; Couch 1997, s. 104- 105; Bonnefoy 2000, s. 731- 732; Ares için bkz. Erhat 2002, s. 50- 51; Cömert 1999, s. 31- 32; Bonnefoy 2000, s. 994- 995.

Tip 1: “Mars/Ares, askeri giysili, miğferli, kalkanlı ve mızraklı, sağa d.”

Mars’ın bu tipi, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

19- Marsyas: Marsyas, efsanevi yaratıklardan bir Silenos’dur. Kelainai’lı bir flütçüdür ve çok güzel çaldığı için flütün mucidi olarak kabul edilmektedir¹⁰⁰. Kendisi ile ilgili efsaneye göre Marsyas (Çine) Çayı adını ondan almıştır¹⁰¹.

Tip 1: “Marsyas heykeli, sağa d., sağ elini yukarı kaldırmakta, omzunda şarap tulumu tutmakta”. Tip 1, Sinope kentinde imparatoriçe Iulia Donma döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Marsyas, bir kaide üzerinde ayakta, sola d.; omzunda şarap tulumu tutmakta”. Tip 2’nin kentlere ve imparatorlara göre dağılımı tablo halinde verilmiştir.

Alexandria Troas	Parium	Antiocheia	Cremna
Caracalla	Valerianus	Marcus Aurelius	Septimius Severus
Elagabalus	Gallienus		
Trebonianus Gallus			
I. Valerianus			
Gallienus			
İmparator Büstsüz			

20- Nike/Victoria: Nike, Zeus’a titanlara karşı savaşında yardım ettiği için, her zaman onun yanında olan veya savaşçı kızı Athena’nın yanında zaferi simgeleyen bir tanrıçadır. Kanatlı, defneden bir taç ve bir palmye dalı ile hızla uçan bir kız olarak tasvir edilmektedir.

¹⁰⁰ Marsyas, Pan’ın yedi borulu (syrinks) flütüne karşı, iki borulu flüt icat ettiği bilinmektedir.

¹⁰¹ Mitolojik hikâye için bkz. Erhat 2002, s. 200; Grimal 1997, s. 473- 474; Bonnefoy 2000, s. 733; Strabon, XII, 3, 38, XII, 8, 83, XIII, 1, 154.

Tip 1: “Nike/Victoria, sola doğru ilerlemekte; elinde çelenk ve palmiye dalı tutmakta”. Tip 1’in kentlere ve imparatorlara göre dağılımı tablo halinde verilmiştir.

Sinope	Apameia	Antiocheia
Septimius Severus	Cassius	Septimius Severus
	Gallienus	Iulia Domna
		Caracalla
		Geta Caesar
		Severus Alexander
		III. Gordianus

Tip 2: “Nike/Victoria *globus* üzerinde palmiye dalı ve çelenk tutmakta, sola d.” Tip 2, Apameia kentinde imparator büstsüz darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “Nike, *globus* üzerinde, ayakta, cepheden; başının üzerinde her iki eli ile desteklediği *globusu* tutmakta”. Tip 3, Alexandria Troas kentinde imparator Maximinus Thrax döneminde, Parium kentinde imparator I. Valerianus ve Galienus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 4: “*Trophy* taşıyan Nike/Victoria sağa doğru ilerlemekte”. Tip 4, Antiocheia kentinde imparator Septimius Severus, Caracalla, Geta ve III. Gordianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 5: “Nike/Victoria sağa d. oturmakta; zırhlı üzerinde, dizleri üzerindeki kalkana yazı yazmakta; ayaklarının yanındaki diğer kalkanlar, yuvarlak ve dikdörtgen”. Tip 5, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 6: “Karşılıklı iki Nike/Victoria, aralarında palmiye ağacı üzerinde duran kalkanı tutmaktalar, kalkan üzerinde defne dalı; palmiye ağacının her iki tarafında iki

esir oturmakta''. Tip 6, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 7: ‘‘Nike/Victoria, ayakta, sola doğru ilerlemekte; sağ elinde çelenk, sol elinde palmiye dalı tutmakta''. Tip 7, Cremna kentinde imparator Geta Caesar döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

21- Nemesis: Nemesis insanların haddini bilmez taşkın davranışlarını, kendi talihine, zenginliklerine aşırı güveni cezalandıran tanrısal öfkeyi simgelemektedir¹⁰². Ciddi ve düşünceli bir kız olarak tasvir edilmektedir. Vurgulanmak istenen yönüne göre işaret almaktadır. İlmîliliği temsil ediyorsa cetvel veya dizginledir, ya da bir parmağı dudağındadır. Cezalandırmayı temsil ediyorsa, kılıç veya kamçı taşımaktadır. Müdahale hızını simgelemek için ise kanatları vardır ve *grifon*ların çektiği bir araba iledir.

Tip 1: ‘‘Nemesis, ayakta, cepheden, başı sola d.; çapraz *scepter* ile elbisesini tutmakta; ayaklarının yanında tekerlek''. Tip 1, Sinope kentinde imparator Traianus ve Domitianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: ‘‘Nemesis, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde asa tutmakta''. Tip 2, Sinope kentinde imparatoriçe Iulia Donma döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: ‘‘Nemesis, *distyle* tapınak içinde ayakta; sağ elinde *globus*, sol elinde kınında kılıç tutmakta; ayaklarının yanında tekerlek''. Tip 3, Sinope kentinde imparator Traianus Decius döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

¹⁰² Cömert 1999, s. 58.

Tip 4: “Nemesis, *distyle* tapınak içinde ayakta; sağ elinde asa tutmakta; ayaklarının yanında tekerlek”. Tip 4, Sinope kentinde imparatoriçe Faustina, imparator Maximinus Thrax ve II. Philippus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 5: “Nemesis, *distyle* ve kemerli tapınak içinde ayakta; ayaklarının yanında tekerlek”. Tip 5, Sinope kentinde imparatoriçe Iulia Donma, Iulia Mamea, Tranquillina ve imparator Traianus Decius dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 6: “Nemesis, ayakta, cepheden, başı sola d.; ayaklarının yanında dümen”. Tip 6, Comama kentinde imparatoriçe Iulia Donma döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 7: Nemesis, ayakta, sola d, sağ elini yukarı doğru kaldırmakta, sol elinde kısa *scepter* tutmakta; sol ayağının yanında tekerlek üzerindeki ön pençesi ile griffon”. Tip 7, Cremna kentinde imparator Geta Caesar ve Herennius Etruscus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

22- Pan: Pan, çobanların ve küçükbaş hayvanların tanrısıdır¹⁰³. Yarı insan yarı hayvan şeklinde tasvir edilen Pan, Hermes’in oğludur¹⁰⁴. Pan sakallı, kırıksıklık içinde, sipsivri çeneli, suratında hayvani bir kurnazlık ifadesi, alnında iki boynuz, vücudu kıllı, bacakları teke bacaklı, ayakları çatal tırnaklı, kuru ve sinirli tasvir edilmiştir. Pan’ın atribüleri, Pan flütü, çoban sopası, çam dalından bir taç veya elinde bir çam dalıdır. Satyr’lere çok benzeyen Pan, genellikle Dionysos’un kortejlerinde yer almıştır Sürülerin ve çobanların koruyucusu Pan’ın aynı zamanda bereketi de simgelediği için phallus biçiminde figürleri de vardır. Pan yedi borulu kaval (syrinks)

¹⁰³ Pan için bkz. Erhat 2002, s. 235; Grimal 1997, s. 598- 600; Cömert 1997, s. 55- 56.

¹⁰⁴ Keçi ayaklı Pan, ilk zamanlarda keçi kafalı olarak tasvir edilmiştir. Daha sonra ise keçi kafasından boynuzlar ve sakal alıkonularak insan yüzü tasvir edilmiştir.

yapmıştır ve onu kullanmıştır. Pan, Roma’da Palatinus efsanelerinde, bazen tanrı Faunus ile bazen de “koruluklar tanrısı” Silvanus ile özdeşleştirilmiştir¹⁰⁵.

Tip 1: “Sarhoş Herakles, sağa d.; Pan sağda ayakta, cepheden, Pan’ın omzunda silah; her iki omzundan onu destekleyen Herakles’in arkasında ayakta sakallı bir Satyr ve diğer bir Satyr’i sağ eli ile yakalamakta”. Tip 1, Alexandria Troas kentinde imparator Severus Alexander ve I. Valerianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

23- Pax: Pax, barış anlamını içermektedir. Roma’da tanrısallaştırılmış soyut bir kavramdır¹⁰⁶. M.Ö. I. yüzyılda iç savaşlar sırasında Pax’ın sık sık yardımına başvurulmuştur. Bu nedenle Augustus, Roma’da bir sunak yaptırmıştır¹⁰⁷. Augustus’un ardından Vespasianus ve Domitianus, inşa ettirdikleri Barış Forumu’nda Pax’a özel bir tapınak yaptırmışlardır.

Tip 1: “Pax (Kadın figürü), ayakta, cepheden, başı sağa d.; sağ kolu ile soldaki sütuna yaslanmakta, sol elinde *cornucopiae* tutmakta”. Tip 1, Sinope kentinde imparator Domitianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Pax uzun *khiton* giymekte ve sola doğru ilerlemekte; sağ elinde zeytin dalı, sol elinde *scepter* tutmakta”. Tip 2, Antiocheia kentinde imparator II. Philippus ve Volusianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

24- Perseus: Perseus, Zeus ile Danae’nin oğludur. Danae Argos kralı Akrisios’un kızıdır. Bir kâhin, kızı Danae’nin bir oğlu olacağını ve bu çocuğun kendisini öldüreceğini söylemiştir. Bunun üzerine kral Akrisios, kızı Danae’yi

¹⁰⁵ Grimal 1997, s. 600.

¹⁰⁶ Grimal 1997, s. 614.

¹⁰⁷ “*Ara Pacis Augustae*”.

yeraltına bronzdan yapılmış bir odaya kapatmıştır. Fakat Zeus, altın¹⁰⁸ yağmur damlları biçiminde gelerek Danae ile birleşmiştir. Bu birleşmeden Perseus doğmuştur ve Danae oğlunu gizli bir şekilde büyütürken kral Akrisos onları bulmuştur. Danae ve Perseus’u bulan kral, onları bir sandığa kapatarak denize atmıştır. Fakat Zeus onları Seriphos adasına taşıyarak kurtarmıştır. Orada büyüyen Perseus, yiğit genç bir adam olmuştur. Seriphos kralı Danae’yı elde etmek istemektedir. Fakat Perseus’u kendisine engel görmektedir. Perseus’u başından atmak için onu Medusa’nın kafasını kesmeye gönderir. Medusa’nın kafasını kesmek için yola koyulan Perseus’a Hermes ile Athena yardım ederler. Nympha’lardan Perseus’u başarıya götürecek üç şeyi¹⁰⁹ alarak Athena ve Hermes’in yardımı ile Medusa’nın başını keserek onu öldürmüştür¹¹⁰.

Tip 1: “Perseus ayakta, cepheden, çıplak, başı sola d.; sağ elinde Medusa’nın başını, sol elinde *harpe* tutmakta; sol omzuna doğru *chlamys*”. Tip 1, Iconium kentinde imparator Gallienus ve imparator büstsüz darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

25- Poseidon/Neptunus: Olymposlu tanrılar arasında denizi simgeleyen tanrısıdır. Poseidon, denizlerin mutlak hâkimidir. Poseidon, Hesiodos’un Theogonia’sında Kronos ile Rheia’nın oğlu olarak gösterilmektedir. Kronos diğer çocukları gibi Poseidon’u da doğar doğmaz yutmuştur. Zeus’a Rheia’nın yardım etmesi ile üç kardeş de kurtulmuştur. Kurtulan kardeşler aralarında tüm evreni paylaşmışlardır. Poseidon’a denizler, Zeus’a bulutlar arasındaki engin gökyüzü ve Hades’e de yer altı düşmüştür. Destanlarda Poseidon’a verilen sıfat

¹⁰⁸ Altın, her kapıyı açmaktadır.

¹⁰⁹ Üç tılsımlı şey: Hermes’in kanatlı sandalları, Hades’in insanı görünmez kılan miğferi ve *Kibisis* adı verilen torba.

¹¹⁰ Perseus-Medusa hikâyesinin ayrıntıları için Bkz. Erhat 2002, s. 242- 243; Grimal 1997, s. 635- 637; Cömert 1999, s. 64- 65; Couch 1997, s. 91- 93; Bonnefoy 2000, s. 914.

“Enosigaios¹¹¹”dur. Poseidon elinde tuttuğu üçlü yaba (*trident*) ile yalnız dalgaları kabartmakla kalmaz, çepeçevre sardığı toprakları da sarsar¹¹². Poseidon Roma’da Neptunus ile özdeşleştirilmiştir.

Tip 1: Poseidon, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde *trident*, sağ elinde yunus tutmakta”. Tip 1, Sinope kentinde imparator Antoninus Pius, Gallienus ve III. Gordianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Poseidon ayakta sağa d.; sol ayağı yunus üzerinde, sağ elinde deniz canavarı ve sol elinde *trident* tutmakta”. Tip 2, Alexandria Troas kentinde imparator Maximinus Thrax döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

26- Romulus- Remus ve Kurt: Romalılar şehirlerinin kuruluş efsanesini masal değil de bir gerçek gibi göstererek ve geliştirerek, imparatorluk ve emperyalizm üstüne kurulu devletlerine bir arka plan oluşturarak çok eskilere dayanan bir tarih yaratmışlardır. Romulus-Remus efsanesinde de birçok gerçek efsaneleştirilmiştir. Bu efsaneler yerine göre gerçekmiş gibi gösterilmiştir. Romulu-Remus efsanesi de bunlardan biridir ve en önemlisidir¹¹³. Romulus- Remus ve kurt tasviri, Roma imparatorluk sikkelerin arka yüzünde çok tasvir edilen bir tiptir.

Tip 1: “Kurt, sağa d., Romulus ve Remus’u emzirmekte¹¹⁴”. Tip 1, Sinope Apameia, Alexandria Troas, Parium, Antiocheia, Cremna, Iconium, Ninica

¹¹¹ Enosigaios: Yeri sarsan, titretendir.

¹¹² Poseidon ile ilgili daha detaylı bilgi için bkz. Couch 1997, s. 34- 36; Grimal 1997, s. 537, 682-684; Erhat 2002, s. 251- 252.

¹¹³ Romulus- Remus efsanesi için bkz. Erhat 2002, s. 262; Couch 1997, s. 125.

¹¹⁴ Waddington 1904, s. 197, No. 77; BMC Pontus, s. 112, No. 22, 23; Falghera MPR V, No. 2824-2825; SNG Cop. Troas, No. 104- 107; BMC Troas, 58, 60; SNG Tüb. IV, 2537; SNG München, Troas, 65- 67, 71- 72; SNG Tüb. IV, 2539; Weber III, s. 137, No. 5295- 5296; Mionnet, S. V., s. 514, No. 107; BMC Mysia, s. 105, no. 102; Babelon, 1898, No. 941; v. Aulock II, 1476; Babelon, 1898,

Claudiopolis ve Germa kentlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Sinope	Apameia	Alexandria Troas	Parium
Augustus	Antoninus Pius	İmp. Büstsüz	Commodus
Antoninus Pius		Commodus	Caracalla
Caracalla		Caracalla	Macrinus
Severus Alexander		Iulia Paula	Severus Alexander
Maximinus		Severus Alexander	I. Philippus
III. Gordianus		I. Valerianus	I. Valerianus
		Gallienus	Gallienus
			Salonina
			II. Valerianus
			Saloninus

Tablo 2: Remus- Romulus ve kurt tipinin kentlere ve imparatorlara göre dağılımı.

Antiocheia	Cremna	Iconium	Ninica Claudiopolis	Germa
Marcus Aurelius	Etruscilla	Gallinus	Maximinus Thrax	Commodus
Caracalla		Valerianus		
Geta				
Annia Faustina				
Severus Alexander				
III. Gordianus				
Gallienus				

Tablo 3: Remus- Romulus ve kurt tipinin kentlere ve imparatorlara göre dağılımı.

No. 3715; SNG Cop. Lycaonia, No. 6- 7; Falghera MPR V, No. 2665, 2666; SNG Cop. Lycaonia, No. 185.

Tip 2: “Kurt, sağa d.; Romulus ve Remus’u emzirmekte; kurdun önünde kuzgun”. Tip 2, Troas kentinde imparator Elagabalus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “Kurt sağa d.; ikizleri emzirmekte; kurdun arkasında ağaç (incir ağacı) ¹¹⁵”. Tip 3, Antiocheia kentinde imparator Caracalla, Severus Alexander ve III. Gordianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

27- Roma: Bazı mitograflara göre, Roma şehrine adını veren kadın kahramandır. Roma’nın kimliği konusunda farklı görüşler vardır¹¹⁶.

Tip 1: “Roma, miğferli, sağa d., tahtta oturmakta; sağ elinde Nike, sol elinde mızrak tutmakta; önünde diz çöken bir adam”. Tip 1, Antiocheia kentinde imparator Volusianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Roma, miğferli, sola d., tahtta oturmakta; sağ elinde Nike, sol elinde mızrak tutmakta”. Tip 2, Antiocheia kentinde imparator Volusianus döneminde ve Iconium kentinde imparator Gallienus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “Roma, miğferli, ayakta, cepheden, başı sağa d.; sağ elinde Nike, sol elinde *scepter* tutmakta; solda ayaklarının yanında kalkan, sağda *trophy*”. Tip 3, Antiocheia kentinde imparator Volusianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 4: “Roma sola doğru oturmakta, miğfer, *peplos* ve *khiton* giymekte; sağda çelenk ve palmiye dalı tutan Nike; solda mızrak; Roma’nın arkasında kalkan”. Tip 4,

¹¹⁵ BMC Pisidia, s. 183, No. 46; SNG France III, 1140; XXXVIII/69; SNG France III, 1144.

¹¹⁶ Erhat 2002, s. 261; Grimal 1999, s. 715- 716.

Tyana kentinde imparator Caracalla döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

28- Satyr: Satyrler ve Silenler doğayı simgeleyen cinlerdir. Bu cinler, belden üstü insan, belden aşağısı at ya da teke biçiminde tasvir edilmişlerdir. Uzun ve dolgun kuyrukları, at tırnağı biçiminde ayakları, yassı burunları, kirpi saçları, keçi kulakları, dolgun ve kalkık erkeklik uzuvları vardır. Hayvansı duyguları da yüzlerine yansımıştır. Bu özellikleri nedeni ile Dionysos ya da Pan'ın alayında yer almışlardır. Kırlarda, ormanlarda, tepelerde, vadilerde kaval çalıp oynayıp zıplayarak gezmektedirler. Perilere tuzak kurup kabaca çiftleşirler, sürülere saldırırlar, yolcuları korkuturlar. Kötülüklerinin yanı sıra ödle ve kalles olan Satyrler, ilk fırsatta tabanlarını yağlayıp kaçtıkları için kutsal hayvanları tavşandır. Satyrlerin en eski tasvirleri, edepsiz duruşlu ve sakallı ihtiyar biçimindedir. Sonraki dönemlerde genç ve güzel olarak, daha sonrada çocuk Satyrler olarak tasvir edilmişlerdir¹¹⁷.

Tip 1: “Satyr, sakallı, sola d., sol omzunda şarap kabı tutmakta; sağ elinin uzatmakta”. Tip 1, Iconium kentinde imparator Gallienus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

29- Serapis: Sikkeler üzerinde betimlenen Serapis tipi, günümüze kadar yayınlanmış sikke kataloglarından yola çıkarak koloni kentleri içerisinde sadece Sinope kentinde tasvir edildiği görülmektedir. Serapis tasviri, tiplerine göre numaralandırılmıştır.

Tip 1: “Serapis, arkasına yaslanarak sola doğru uzanmakta; sağ elinde *scepter*, sol elinde kartal tutmakta”. Tip 1, Sinope kentinde imparator Vespasianus,

¹¹⁷ Erhat 2002, s. 268, Cömert 1997, 55.

Antoninus Pius, Caracalla, Severus Alexander, Maximinus Thrax ve III. Gordianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzlerinde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Serapis, sola dönük oturmakta, sağ elinde *patera* ve sol elinde *scepter* tutmakta; solda yerde *Cerberos*”. Tip 2, Sinope kentinde imparator Severus Alexander döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “Serapis’in *modius* ve *taenia* giyimli başı, sağa d.” Tip 3, Sinope kentinde imparator Marcus Aurelius, Geta, I. Philippus ve I. Valerianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 4: “Serapis’in başı, sola d.” Tip 4, Sinope kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 5: “Serapis, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde çapraz *scepter* tutmakta ve sağ elini yukarı doğru kaldırmakta”. Tip 5, Sinope kentinde imparator Geta, Macrinus, Severus Alexander, Maximinus Thrax ve III. Gordianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 6: “Serapis ve Hades, sola dönük oturmaktalar; ayaklarının yanında *Cerberos*”. Tip 6, Sinope kentinde imparator Geta döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 7: “Serapis ve İsis’in *modius* giyimli ve *lotuslu* büstleri, sağa d.” Tip 6, Sinope kentinde imparator Marcus Aurelius döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

30- Silenos: Silenos koca karınlı, kel, yassı burunlu çirkin bir ihtiyar olarak tasvir edilmiştir. Genellikle eşek üstünde ve hep sarhoş olduğu için iki de bir eşeğinden düşen sarhoş ihtiyar olarak canlandırılmıştır. Orphik’lerin Anadolu kaynaklı ilkel görüşünde Silenos, geleceği bilme yetisine sahip, çok bilgili, bilge bir

ihtiyardır. Bu yeteneklerinden dolayı şarap tanrısı Dionysos'un eğiticiliğini yapmıştır. Heykelcilikte iki farklı Silenos tipi vardır. Birincisi, kucağında bebek Dionysos'u taşıyan eğitici Silenos, ikincisi de sarmaşık ve asma yaprağından bir taç giyen sarhoş Silenos tipidir¹¹⁸.

Tip 1: “Erkek figürü (Silenos?) çıplak, ayakta sağa d.; ayaklarında botlar, sağ elini yukarıya doğru kaldırmakta, sol elinde şarap kabı tutmakta?” Tip 1, Ninica Claudiopolis kentinde imparator Maximinus Thrax döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

31- Silvanus: Roma panteonunda koruluklara hükmeden Silvanus, antik Yunan panteonundaki Pan ile özdeşleştirilmiştir. İnsan vücutlu, keçi ayaklı ve keçi başlı bir tanrı olarak tasvir edilir¹¹⁹.

Tip 1: “Silvanus, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde pedum, sağ elinde *Syrinks* tutmakta”. Tip 1, Cremna kentinde imparator Traianus Decius döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

32- Tykhe/Fortuna: Tykhe ilk önce iyi talihi, olumlu kaderi simgelemektedir. Daha sonra kötü talihi de temsil etmeye başlamıştır¹²⁰. Genellikle sur taçlı, elinde gemi dümeni veya *cornucopiae* ile tasvir edilmektedir. Küre ve kanatları ise değişkenliği simgelemektedir. Yunanlılar şansın açık olsun yerine “*Agathe Tykhe*” deyimini kullanmaktaydılar. Roma dininde Fortuna, Fors'dan daha önemliydi. Kör talihi simgeleyen Fortuna, Romalıların en çok korktukları ve en çok tapındıkları bir tanrıça idi. Latium bölgesinde eski bir kültü olan şans ve baht tanrıçası Fortuna, M.Ö. I. yüzyıldan sonra Yunanlı Tykhe ile özdeşleştirilmiştir.

¹¹⁸ Erhat 2002, s. 271- 2172; Cömert 1997, s. 55.

¹¹⁹ Bonnefoy 2000, s. 1002- 1003.

¹²⁰ Cömert 1999, s. 58.

Tip 1: “Tykhe, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde *cornucopiae* tutmakta”. Tip 1, Sinope kentinde imparatoriçe Iulia Donma döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: Tyche, elinde dümen ve *cornucopiae* tutmakta”. Tip 2, Apameia kentinde imparator Gallienus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzlerinde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “Tykhe başı, *drapeli*, giysili, sağa d., arkasında *vexillum*”. Tip 3, Alexandria Troas kentinde imparator büstsüz darp edilen koloni sikkelerinin ön yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 4: “Tykhe, sur taçlı, sola dönük oturmakta, sağ elinde Smintheus heykeli tutmakta; arkasında *vexillum*”. Tip 4, Alexandria Troas kentinde imparator Maximinus Thrax ve Gallienus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 5: “Tykhe, sur taçlı, *drapeli*; başı sağa d.; arkasında *vexillum*”. Tip 5, Alexandria Troas kentinde imparator Gallienus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 6: “Tykhe/Fortuna ayakta sola d.; sol elinde *scepter*, sağ elinde solda yanan altara doğru *cornucopiae* tutmakta”. Tip 6, Antiocheia kentinde imparator Antoninus Pius döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 7: “Tykhe/Fortuna, dizlerine kadar *peplos*, *apoptygma*, uzun *khiton* ve *khalathos* giyimli, tahtı üzerinde sola dönük oturmakta; sağ elinde kürek? sol elinde *cornucopiae* tutmakta; tahtın altında bir gemi dümeni”. Tip 7, Antiocheia kentinde

imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 8: “Tykhe/ Fortuna, *modius*lu, kaya üzerinde sağa dönük oturmakta; sağ elinde kürek, sol elinde *cornucopiae* tutmakta; tahtın altında bir gemi dümeni”. Tip 8, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 9: “Tykhe/ Fortuna, *modius*lu, ayakta, cepheden, başı sola d., *cornucopiae* ve *vexillum* tutmakta”. Tip 9, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde, Parlais kentinde imparator Marcus Aurelius ve Septimius Severus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 10: Tykhe/Fortuna, ayakta, cepheden, başı sola d., *cornucopiae* ve dal tutmakta”. Tip 10, Antiocheia kentinde imparator Septimius Severus, Caracalla, Geta Caesar ve Gallienus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 11: “Tykhe/Fortuna, ayakta, cepheden, başı sola d., sol elinde *cornucopiae*, sağ elinde dümen tutmakta”. Tip 11, Antiocheia kentinde imparator Antoninus Pius, Septimius Severus ve imparatoriçe Iulia Domna dönemlerinde ve Comama kentinde imparatoriçe Iulia Donma, imparator I. Philippus ve Traianus Decius dönemlerinde, Olbasa kentinde imparatoriçe Iulia Donma ve imparator Maximinus Thrax dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 12: “Tykhe/Fortuna, sola doğru ilerlemekte; sol elinde *cornucopiae*, sağ elinde dokuma tutmakta”. Tip 12, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 13: “Tykhe/Fortuna Felix, ayakta, cepheden, sola d.; *peplos*, *apoptygma*, uzun *khiton* ve *kalathos* giyimli; sol elinde *cornucopiae*, sağ elinde *caduceus* tutmakta”. Tip 13, Antiocheia kentinde imparator Traianus Decius döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 14: “Tykhe/Fortuna, *peplos*, *khiton* ve *kalathos* giymekte; sol elinde *scepter*, sağ elinde imparator büstü tutmakta; sağ ayağı yerdeki Nehir Tanrısı Kestros’un üzerinde; sol ayağının yanında sağda Griphon ve pençesi dümen üzerinde”. Tip 14, Cremna kentinde imparator Caracalla ve Aurelianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 15: “Tykhe/Fortuna, ayakta, *modius* giymekte; sol elinde *cornucopiae* tutmakta”. Tip 15, Cremna kentinde imparator Volusianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 16: “Tykhe/Fortuna, *polos* başlıklı, ayakta, cepheden, başı sola d.; sağ elinde dümen, sol elinde *cornucopiae* tutmakta”. Tip 16, Parlais kentinde imparator Septimius Severus ve imparatoriçe Iulia Domna dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 17: “Tahtta oturan ve *kalathos* giyen Tykhe, sola d.; sağda dümen, solda *cornucopiae*; Tykhe’nin ayaklarının yanında Nehir Tanrısı ve nehrin bir bölümü”. Tip 17, Iconium kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 18: “Tahtta oturan ve *kalathos* giyen Tykhe, sola d.; sağda dümen, solda *cornucopiae*; altta tekerlek”. Tip 18, Iconium kentinde imparator III. Gordianus, I. Valerianus ve Gallienus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 19: “Tykhe, başı üzerinde boynuzlar ve kurs, uzun *khiton* ve *peplos* giymekte; Tahtında sola dönük oturmakta ve başı cepheden; elinde buğday başağı tutmakta; Ayaklarının yanında Nehir Tanrısının büstü”. Tip 19, Lystra kentinde imparatoriçe II. Faustina döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 20: “Tykhe, iki *vexillum* arasında bir kayanın üzerinde oturmakta; ayaklarının altında iki Nehir Tanrısı ve farklı yöne doğru yüzmekteler”. Tip 20, Mallos kentinde imparator büstsüz darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 21: “Tyana’nın Tykhe’si, *peplos* ve *khiton* giymekte, başında bir başörtüsü; kaya üzerinde sola doğru oturmakta; sağ elinde buğday başağı ve üzüm salkımı tutmakta; sol eli kaya üzerinde”. Tip 21, Tyana kentinde imparator Caracalla döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 22: “Sur taçlı Tyche/ Fortuna başı, sağa d.” Tip 22, Germa kentinde imparatoriçe Aquilla Severa döneminde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

33- Üç Güzeller:

Tip 1: “Üç güzeller, ayakta, çıplak, ikisi cepheden diğeri arkası dönük olarak ve dans ederken betimlenmişlerdir”. Tip 1, Cremna ve Iconium kentlerinde imparatoriçe Tranquillina döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

34- Zeus/Jupiter: Tanrıların tanrısı Zeus, tanrıların ve insanların babasıdır. Kronos ile Rheia’nın çocuklarıdır. Tanrıların tanrısı Zeus’un bir çok sıfatı

bulunmaktadır: “Bulutları devşiren¹²¹, göklerde gürleyen¹²², şimşek savuran¹²³, yıldırım seven¹²⁴, gök gürültüsü¹²⁵, yağmur yağdıran, rüzgar estiren, gökyüzüne gökkuşağını asan ve keçi derisinden kalkan taşıyan¹²⁶”dır. Zeus, evrenin egemenliğini ele geçirdikten sonra Olympos’da taht kurmuştur¹²⁷. Gök’ün ışıklı yüksekliklerinde hüküm süren, insanların ve tanrıların kralıdır. Zeus, Roma’da Capitolium’daki tapınağında, aydınlık gökyüzünün tanrısı, Site’nin koruyucu ilahisi olarak Iupiter ile özdeşleştirilmiştir.

Tip 1: “Zeus Serapis’in büstü, sağa d.” Tip 1, Sinope kentinde imparator Hadrianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Zeus Serapis *himation* ve *modius* giymekte, sola doğru; sol elinde *scepter*, sağ elinde kartal tutmakta”. Tip 2, Sinope kentinde imparator Caracalla ve III. Gordianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “Zeus Serapis, *drapeli* ve şeritli *modius* giymekte, sağa d.” Tip 3, Sinope kentinde imparator Geta döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 4: “Zeus Serapis, ayakta, sola d, *himation*, *modius* ve *khiton* giymekte; sol elinde *scepter* tutmakta ve sağ eli yukarı doğru”. Tip 4, Sinope kentinde imparator Macrinus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

¹²¹ Bulutları devşiren: Nephelegereta (Homeros destanında Zeus’un adına en çok eklenen sıfattır).

¹²² Göklerde gürleyen: Hysibremetes.

¹²³ Şimşek savuran: Asteropetes.

¹²⁴ Yıldırım seven: Terpikeraunos.

¹²⁵ Gök gürültüsü: Erigdoupos.

¹²⁶ Keçi derisinden kalkan taşıyan: Aigiokhos.

¹²⁷ Daha detaylı bilgi ve mitolojik hikayer için bkz. Couch 1997, s.28- 29, Cömert 1999, s. 24- 27(Iupiter için) s. 103; Grimal 1997, s. 821- 824; Erhat 2002, s. 293- 297; Strabon, XII, 3, 33, XII, 5, 64, XIII, 4, 174, XIV, 1, 192, 194, XIV, 1, 226; Bonnefoy 2000, s. 1182- 1183.

Tip 5: “Zeus Ammon’un başı, sağa d.” Tip 5, Parium kentinde imparator büstsüz darp edilen koloni sikkelerinin ön yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 6: “Zeus, tahtta oturmakta, vücudunun üst kısmı çıplak; sol elinde *scepter* tutmakta, sağında Nike”. Tip 6, Comama kentinde imparator Caracalla ve Maximinus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin ön yüzünde tasvir edilmiştir.

IV. I. II. İMPARATOR ve İMPARATORİÇE İLE BAĞLANTILI TİPLER

IV. I. II. I. İmparator Büstleri

1- Augustus: “Augustus’un başı, sağa d.¹²⁸” Sinope kentinde Augustus ve Iulius Caesar dönemlerinde, Olbasa kentinde Antonius Pius döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

2- Agrippa: “Agrippa’nın başı, sağa d.¹²⁹” Sinope, Apameia ve Parium kentlerinde Augustus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzlerinde tasvir edilmiştir. Agrippa imparator Augustus’un en önemli komutanlarından biridir. Bu nedenle sikkeler üzerindeki tasvirlerle de yansımıştır.

3- Caius Ve Lucius: “Caius ve Lucius’un başları, sağa d.¹³⁰” Sinope kentinde Augustus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

4- Caracalla Ve Geta: “*Toga* ve *paludamentum* giysili Caracalla ve Geta cepheden, ayakta, birbirlerine dönükler ve el sıkışmaktalar”. Antiocheia kentinde,

¹²⁸ SNG France III, 1633.

¹²⁹ Waddington 1904, No. 78- 79, 81, 84; SNG Tüb. III, No. 2097; BMC Mysia, s. 103, no. 85; RPC I, s.385, No. 2260; SNG France, Mysia, No. 1431.

¹³⁰ BMC Pontus, s. 100, No. 52- 54; Waddington 1904, s. 198, No. 85- 87, 89.

imparator Caracalla ve Geta dönemlerinde, Cremna kentinde imparator Caracalla döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

5- Germanicus: “Germanicus’un başı, sağa d. ¹³¹” Apameia kentinde Caligula döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

6- Gordianus ve Antiochia

7- Iulius Caesar: “Iulius Caesar’ın defne çelenkli başı, sağa d.” Sinope kentinde Augustus ve Iulius Caesar dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

8- Marcus Antonius: “Marcus Antonius’un başı, sağa d. ¹³²” Sinope kentinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

IV. I. II. II. İmparatoriçe Büstleri

1- Octavia: “Octavia’nın başı, sağa d. ¹³³” Sinope kentinde Nero ve Octavia dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

2- Agrippina: “Agrippina’nın başı, sola d. ¹³⁴” Sinope kentinde Caligula, Claudius ve Agrippina dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir

3- Plotina Ve Marciana: “Plotina ve Marciana’nın *drapeli* ve *diademli* başları, yüz yüze ¹³⁵”. Parium kentinde Traianus, Plotina ve Marciana dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir

4- Faustina: “Faustina’nın *drapeli* büstü, sağa d. ¹³⁶” Cremna kentinde imparator Marcus Aurelius döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

¹³¹ BMC Pontus, s. 111, No. 20.

¹³² Waddington 1904, s. 197, No. 76.

¹³³ Waddington 1904, s. 199, No. 96, s. 200, No. 97.

¹³⁴ Waddington 1904, s. 199, No. 92, 95.

¹³⁵ Weber III, No. 5151; Mionnet, S. V, s. 414, No. 826.

5- Iulia Domna:

Tip 1: “Iulia Domna, cepheden, sola d.; her iki kolunda iki küçük çocuğunu taşımakta, sol ve sağ ayaklarının yanında küçük Eros’lar?”. Cremna kentinde imparator Caracalla döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 1: “Iulia Domna’nın büstü sağa d.¹³⁷” Tip 2, Ninica Claudiopolis kentinde Septimius Severus ve Iulia Domna döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

6- Iulia Mamea: “Iulia Mamea’nın büstü sağa d.¹³⁸” Ninica Claudiopolis kentinde Severus Alexander ve Iulia Mamea döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

IV. I. II. III. İmparator Betimleri

Tip 1: İmparator at üzerinde sola d.; *patera* ve yay tutan Apollon *Smintheus* heykeline doğru ilerlemekte; Apollon’un sadağı omzunda”. Troas kentinde imparator Caracalla, Elagabalus, Severus Alexander ve imparator büstsüz darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: İmparator, dörtnala giden at üzerinde, sağa d.; sağ elinde mızrak tutmakta¹³⁹”. Parium kentinde imparator Gallienus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “*Toga* ve *paludamentum* giysili Caracalla ve Geta cepheden, ayakta¹⁴⁰”.

Tip 3, Antiocheia kentinde imparator Caracalla ve Geta dönemlerinde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

¹³⁶ SNG France III, 1485.

¹³⁷ BMC Lycaonia, s. 116, No. 3.

¹³⁸ BMC Lycaonia, s. 117, No. 6.

¹³⁹ BMC Mysia, s. 108, No. 122; BMC Mysia, s. 108, No. 122.

Tip 4: “III. Gordianus ve Antiochia ayakta, *pedestaller* üzerinde durmaktalar; imp. sağa d., sol elinde Kentin Genius heykelini tutmakta ve sol eli Antiochia’nın eli ile tokalaşmakta; Antiochia sol elinde *scepter* tutmakta; Aralarında *pedestal* üzerinde altar¹⁴¹”. Tip 4, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Tip 5: “İmparator at sırtında sağa d.; sağ elini yukarı kaldırmakta; sol elinde mızrak¹⁴²”. Tip 5, Antiocheia kentinde imparator Caracalla döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Tip 6: “İmparator, dörtnala giden at üzerinde, sağa d.; *paludamentumu* arkasına doğru savrulmakta; sol elinde atın dizginlerini tutmakta, sağ elinde tuttuğu mızrağını aşağıda duran aslana fırlatmakta¹⁴³”. Tip 6, Antiocheia kentinde imparator Geta ve III. Gordianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Tip 7: “İmparator, dörtnala giden at üzerinde, sağa d.; *paludamentumu* arkasına doğru savrulmakta; sol elinde atın dizginlerini tutmakta, sağ elinde tuttuğu mızrağını aşağıda duran *Phrygia* başlıklı düşmana fırlatmakta¹⁴⁴”. Tip 7, Antiocheia kentinde imparator Caracalla, Geta ve III. Gordianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Tip 8: “İmparator at üzerinde, sola d. ilerlemekte; sağ elinde mızrak tutmakta, sol elini ileriye doğru uzatmakta; imparatorun önünde mızrak tutan bir asker, cepheden ve başı imparatora dönük; lejyon standartı tutan iki asker, imparatoru

¹⁴⁰ BMC Pisidia, s. 184, No. 51; Dieudonné, 1902, s. 347, No. 87; SNG France III, 1145, 1172.; Krzyzanowska XXXI/53.

¹⁴¹ BMC Pisidia, s. 188, No. 75; SNG France III, 1202- 1203; BMC Pisidia, s. 189, No. 76; Weber III, 7378; Mionnet III, s. 501, No. 60.

¹⁴² Krzyzanowska, 27, VIII/25; SNG Tüb. VI, 4376.

¹⁴³ Krzyzanowska, 19, XVII/31; SNG Tüb. VI, 4369.

¹⁴⁴ SNG France III, 1138, 1170- 1171; Weber III, 7374; Mionnet, S. III, s. 501, No. 62; Falghera MPR IV, 2172; Krzyzanowska, XIV/69.

arkasından takip etmekte¹⁴⁵”. Tip 8, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Tip 9: “İmparator, *quadriga* içinde sola d; sağ elinde *trophy*, sol elinde dal tutmakta; arkasında duran Nike tarafından taçlandırılmakta; önünde ona doğru elinde çelenk tutan bir asker¹⁴⁶”. Tip 9, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Tip 10: “İmparator, *quadriga* içinde sola d; sol elinde *scepter* üzerinde lejyon kartalı, sağ elinde dal tutmakta; arkasında duran Nike tarafından taçlandırılmakta; önünde ona doğru elinde çelenk tutan üç asker¹⁴⁷”. Tip 10, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Tip 11: “*Quadriga* içinde imparator, *togatuslu* ve defne çelenkli, sağa d.; defne çelengi ve *trophy* taşıyan Nike tutmakta¹⁴⁸”. Tip 11, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Tip 12: “İmparator, arkalıklı sandalyesinde sola dönük oturmakta; sağ elinde *globus* tutmakta; arkasında duran Nike tarafından taçlandırılmakta¹⁴⁹”. Tip 12, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Tip 13: “İmparator, ayakta, cepheden, *togatuslu*, baş, sola d.; imparatorun önünde solda üç lejyon standartı, standartların her biri üzerinde çelenk ve en sağdaki çelenk üzerinde Nike; sol elinde *acerra*, sağ elinde de önünde yanan altara doğru

¹⁴⁵ SNG Tüb. VI, 4372; Krzyzanowska, 27, IV/15; SNG Paris, 1350.

¹⁴⁶ BMC Pisidia, s. 190, No. 82.

¹⁴⁷ Falghera MPR IV, 2170.

¹⁴⁸ BMC Pisidia, s. 190, No. 83; Krzyzanowska, 27, VI/22; SNG Tüb. VI, 4373; SNG Righetti, 1351.

¹⁴⁹ BMC Pisidia, s. 191, No. 86; Dieudonné, 1902, s. 348, No. 89; SNG France III, 1238- 1239.

patera tutmakta¹⁵⁰”. Tip 13, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Tip 14: “İmparator, *togatus*lu, ayakta, sola d.; sol elinde *scepter* tutmakta; diğer alanda üç standart ve ortadaki standart üzerinde bir kuş¹⁵¹”. Tip 14, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Tip 15: “İmparator, asker giysili, cepheden, başı sağa d.; sol elinde *vexillum* tutmakta; sağda yanan altara doğru *libasyon* yapmakta¹⁵²”. Tip 15, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Tip 16: “İmparator, ayakta, cepheden, asker giysili; sağında *trophy* taşımakta, sol elinde mızrak, ayağının yanında iki esir oturmakta¹⁵³”. Tip 16, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Tip 17: “İmparator, defne çelenkli; *quadriga* içinde sağa d., sol elinde *scepter* üzerinde lejyon kartalı taşımakta¹⁵⁴”. Tip 17, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus, II. Philippus ve Volusianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Tip 18: İmparator, ayakta, cepheden, asker giysili, başı sağa d.; sol elinde *scepter*, sağ elinde giysisinin kıvrımını tutmakta; sağda iki lejyon standartı, solda tek

¹⁵⁰ BMC Pisidia, s. 191, No. 87.

¹⁵¹ BMC Pisidia, s. 192, No. 89; Krzyzanowska, 27, VI/21; SNG Tüb. VI, 4373.

¹⁵² BMC Pisidia, s. 192, No. 90.

¹⁵³ BMC Pisidia, s. 193, No. 95.

¹⁵⁴ Falghera MPR IV, 2161; Krzyzanowska, III / 12; SNG France III, 1250. Bu tip, imparator tarafından propaganda amaçlı tasvir edilen bir tip.

lejyon standardı¹⁵⁵”. Tip 18, Antiocheia kentinde imparator Volusianus döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Tip 19: “İmparator, asker giysili, ayakta sağa d.; sol elinde globus, sağ elinde mızrak tutmakta¹⁵⁶”. Tip 19, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Tip 20: “Caesar, *quadriga* içinde, sağa doğru ilerlemekte”. Tip 20, Iconium kentinde imparator Gallienus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 21: “Maximinus’un *drapeli*, zırhlı büstü, sağa d.¹⁵⁷”. Tip 21, Ninica Claudiopolis kentinde imparator Maximinus Thrax döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

IV.I.II.IV. Capricorn: Mitolojik yaratık Capricorn Augustus’un kutsal hayvanıdır.

Tip 1: “*Capricorn*, sağa d.; pençelerinde *globus* tutmakta; *capricorn*un sırtı üzerinde sekiz kanatlı yıldız¹⁵⁸”. Tip 1, Sinope kentinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “*Capricorn*, sağa d., sırtı üzerinde *cornucopiae*¹⁵⁹”. Tip 2, Parium kentinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “*Capricorn*, sağa d., pençeleri ile *globus* tutmakta; *Capricorn*’un sırtı üzerinde *cornucopiae*¹⁶⁰”. Tip 3, Parium kentinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

¹⁵⁵ SNG France III, 1249; Krzyzanowska II/8.

¹⁵⁶ BMC Pisidia, s. 193, No. 95.

¹⁵⁷ SNG Falghera MPR IV, s. 864, No. 2002.

¹⁵⁸ Waddington 1904, s. 200, No. 99.

¹⁵⁹ SNG France, Mysia, No. 1434- 1438; RPC II, No. 887- 888; SNG France, Mysia, No. 1461, 1469.

Tip 4: “Capricorn, sağı d., *globus* üzerinde durmakta; Capricorn’un sırtı üzerinde *cornucopiae*¹⁶¹”. Tip 3, Parium kentinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

<u>Tip 1</u>	<u>Tip 2</u>	<u>Tip 3</u>	<u>Tip 4</u>
Nero	Augustus	Traianus	Traianus
	Vespasianus	Marcus Aurelius	
	Domitianus	Commodus	
	Hadrianus	Caracalla	
		Macrinus	
		Iulia Maesa	
		Severus Alexander	
		III. Gordianus	
		Aemilianus	
		Cornelia Supera	
		I. Valerianus	
		II. Valerianus	
		Gallienus	

Tablo 4: Parium kentinde darp edilen koloni sikkeleri üzerindeki Capricorn tipinin imparatorlara göre dağılımı

IV.II.II.V. Senato

Tip 1: “İki basamaklı, yüksek ve yarım daire bir platform üzerinde dokuz adam oturmakta; Bu adamlar, Roma ya da yerel? senato *Curia decurionum*; dıştaki iki adam *sella curulis*’in taburesi üzerinde oturmaktalar; iki basamaklı platformun üst basamağında ‘ALEXAND’ lejantı¹⁶²”. Senato betimi, Alexandria Troas kentinde imparator Trebonianus Gallus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

¹⁶⁰ SNG Cop. Mysia, No. 286, 300, 304; Falghera MPR II, No. 1033; SNG France, Mysia, No. 1480-1481, 1494- 1495, 1504, 1510, 1516- 1517, 1522- 1527, 1541; BMC Mysia, No. 83, 103, 111, 116; Babelon 1898, 938, 939; Weber III, s. 107, No. 5150.

¹⁶¹ SNG France, Mysia, No. 1465- 1466; Babelon, 1898, No. 932.

¹⁶² BMC Troas, s. 27, 145.

IV.I.II.VI. Tanrıçalaştırılmış İmparatoriçe Tipleri: Sikkeler üzerinde tasvir edilen kadın figürü ve tanrıça betimi, büyük olasılıkla tanrıçalaştırılmış imparatoriçe tasvirleridir.

Tip 1: “Kadın figürü, uzun kıyafetli, ayakta, cepheden, başı sola d. ¹⁶³”. Kadın figürü, Sinope kentinde imparator Domitianus ve Traianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir

Tip 2: “Kadın figürü, ayakta, cepheden, başı sağa d; sol elinde *cornucopiae* tutmakta, sağ eli ile solundaki sütuna yaslanmakta¹⁶⁴”. Tip 2, Sinope kentinde imparator Domitianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “Kadın figürü, ayakta, cepheden, başı sola d; elinde *scepter* tutmakta¹⁶⁵”. Tip 4, Sinope kentinde imparator Nerva döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 4: “Kadın figürü, *peploslu*, uzun *khitonlu*, ayakta, cepheden; sol elinde *scepter*, sağ elinde kısa asa; ayakları yanında *globus*¹⁶⁶”. Tip 4, Antiocheia kentinde imparator II. Philippus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 5: “Kadın figürü, *poloslu*, ayakta, cepheden; sol elinde *cornucopiae*, sağ elinde dal tutmakta¹⁶⁷”. Tip 5, Antiocheia kentinde imparator Commodus ve Septimius Severus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

¹⁶³ RPC II, s. 115, No. 723, 724; Waddington 1904. s. 201, No. 106.

¹⁶⁴ RPC II, s. 115, No. 723; Waddington 1904, s. 200, No. 102.

¹⁶⁵ Waddington 1904, s. 201, No. 104.

¹⁶⁶ BMC Pisidia, s. 197, No. 120.

¹⁶⁷ SNG PFPs V, 29.

Tip 6: “Tanrıça, ayakta, cepheden, *kalathos* giymekte, her iki eli ile başından aşağı doğru inen örtüsünü tutmakta¹⁶⁸”. Tip 6, Comama kentinde imparator Antoninus Pius, Marcus Aurelius, Caracalla ve Geta dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 7: “Tanrıça, ayakta, cepheden, başı sola d.; *kalathos* giymekte, sol eli ile başından aşağı doğru inen örtüsünü, sağ ile de *phiale* tutmakta¹⁶⁹”. Tip 7, Comama kentinde imparator Maximinus Thrax döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 8: “Tanrıça, ayakta, cepheden, başı sağa d.; *kalathos* giymekte, sağ eli ile başından aşağı doğru inen örtüsünü, sol eli ile de *phiale* tutmakta¹⁷⁰”. Tip 8, Comama kentinde imparator III. Gordianus ve imparatoriçe Tranquillina dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 9: “Kentin tanrıçası, iki *vexillum* arasında kaya üzerinde sola dönük oturmakta; ayaklarının altında iki nehir tanrısı zıt yönlerde doğru yüzmekteler¹⁷¹”. Tip 9, Mallos kentinde imparatoriçe Herennia Etruscilla ve imparator Hostilianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

7- Esir: “Esir, sakallı, *drapeli*, ayakta, cepheden, başı sola d. ¹⁷²” Esir betimi, Sinope kentinde imparator Geta döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

¹⁶⁸ SNG Pfls V, 252; B. Levick, RE Suppl. 11, 1968, Komama, 866.

¹⁶⁹ SNG France III, 1446; v. Aulock, Komama, 158, 27.

¹⁷⁰ SNG France III, 1447; v. Aulock, Komama, 158, 28.

¹⁷¹ Ireland 2000, No. 1741; SNG Levante, No. 1295.

¹⁷² Waddington 1904, s. 206, No. 140.

VI.I.II.III. ROMA LEJYON TİPLERİ

1- Standart

Tip 1: “Üç Roma standartı¹⁷³”. Tip 1, Apameia kentinde, Iulius Caesar ya da Augustus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “İki standart arasında *vexillum*; iki standart ve *vexillum* üzerinde duran kartallar; *vexillum* üzerindeki kartalın kanatları açık¹⁷⁴”. Tip 2, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus, II. Philippus, Traianus Decius, Gallienus ve Volusianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “İki standart arasında *vexillum*; iki standart üzerinde çelenk, *vexillum* üzerinde kartal¹⁷⁵”. Tip 3, Antiocheia kentinde imparator Traianus Decius, Volusianus ve I. Valerianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir

Tip 4: “İki standart arasında *vexillum*; *vexillum* üzerinde kartal¹⁷⁶”. Tip 4, Antiocheia kentinde imparator Aemilianus, I. Valerianus, Gallienus ve Claudius Gothicus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir

Tip 5: “İki standart arasında *vexillum*; *vexillum* üzerinde: S R¹⁷⁷”. Tip 5, Antiocheia kentinde imparator Volusianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir

Tip 6: “İki standard arasında *vexillum*; standardlar üzerinde kartallar, *vexillumun* merkezinde defne çelengi¹⁷⁸”. Tip 6, Antiocheia kentinde imparator Volusianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir

¹⁷³ RPC vol. I, s. 342, no 2003; Waddington 1904, 250, No. 34; BMC Pontus, s. 111, No. 18.

¹⁷⁴ BMC Pisidia, s. 192, No. 92, 93; SNG France III, 1247- 1248; Krzyzanowska II/9, XXVII/103.

¹⁷⁵ BMC Pisidia, s. 198, No. 126; SNG Cop. Pisidia, 82; Num. Chron. 1947, s. 104/8

¹⁷⁶ BMC Pisidia, s. 200 No 137; Falghera MPR IV, No. 2489.

¹⁷⁷ BMC Pisidia, s. 199 N. 132, 133.

¹⁷⁸ BMC Pisidia, s. 200, No. 136.

Tip 7: “İki standard arasında vexillum¹⁷⁹”. Tip 7, Comama kentinde Iulia Domna döneminde, Cremna kentinde imparator Hadrianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 8: “İki standart, aralarında yıldız¹⁸⁰”. Tip 8, Iconium kentinde imparator Titus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 9: “İki standart, standartlar arasında; CL V / V DI¹⁸¹”. Tip 9, Claudiopolis kentinde imparator Maximinus Thrax döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

IV.I.II.IV PROPAGANDA AMAÇLI TİPLER

1- Kartal

Tip 1: “Pençelerinde boğa başı tutan kartal, sağa d. ¹⁸²”. Tip 1, Alexandria Troas kentinde, imparator Commodus, Caracalla, Elagabalus, Maximinus, I. Valerianus, Gallienus ve imparator büstsüz darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Kartal, cepheden, kanatları açık, başı sağa d.; pençelerinde boğa başı tutmakta¹⁸³”. Tip 2, Alexandria Troas kentinde, imparator Trebonianus Gallus ve Maximus Caesar dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: Kartal, cepheden, kanatları açık, başı sola d.; pençelerinde boğa başı tutmakta¹⁸⁴”. Tip 3, Alexandria Troas kentinde, imparator Caracalla, I. Valerianus,

¹⁷⁹ Imhoof-Blumer, 1902, II, s. 379, No. 9; Demole, 1908, s. 76, No. 1

¹⁸⁰ RPC II, s.233, No. 1610.

¹⁸¹ SNG Falghera MPR IV, s. 863, No. 2001.

¹⁸² Falghera MPR V, 2820- 2823; Weber III, s. 138, No. 5300; BMC Troas, No. 70, 98; Mionnet, S. V., s. 528, No. 207; Bellinger, Troy A 205; SNG Aul. 7556; SNG München, Troas, 69.

¹⁸³ SNG Cop. Troas, No. 179- 180; Falghera MPR V, No. 2449- 2450.

¹⁸⁴ Weber III, s. 136, No. 5294; BMC Troas, s. 15, No. 53; SNG Cop. Troas, 195- 196.

Gallienus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 4: “Kartal ayakta, kanatları açık, başı sağa d. ¹⁸⁵,” Tip 4, Antiocheia kentinde, imparator Marcus Aurelius, Lucius Verus, Severus Alexander ve III. Gordianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 5: “Kartal ayakta, cepheden, kanatları açık, başı sola d. ¹⁸⁶,” Tip 5, Antiocheia kentinde, imparator Marcus Aurelius, Commodus, Caracalla, Geta ve Severus Alexander dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 6: “Kartal ayakta, cepheden, başı sola d.; gagasında çelenk ¹⁸⁷,” Tip 6, Antiocheia kentinde, imparator Commodus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 7: “Kartal iki standart arasında ve şimşek demeti üzerinde, ayakta, cepheden, başı sola d. ¹⁸⁸,” Tip 7, Antiocheia kentinde, imparator Vespasianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 8: “Kartal, cepheden, kanatları açık; kartalın üzerinde, en solda Hostilianus’un, ortada Traianus Decius’un ve en sağda Etruscilla’nın büstleri; Hostilianus’un ve Traianus’un büstleri sağa dönük, Etruscilla’nın büstü sola dönük ¹⁸⁹,” Tip 8, Cremna kentinde imparatoriçe Herennia Etruscilla döneminde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

¹⁸⁵ BMC Pisidia, s. 177, No. 9; SNG Cop. Pisidia, 23, 24.

¹⁸⁶ SNG PIPs V, 25.

¹⁸⁷ BMC Pisidia, s. 179 No. 19

¹⁸⁸ Krzyzanowska, s. 136; RPC II, s. 231, No. 1603.

¹⁸⁹ SNG France III, 1517; v. Aulock II, 1464.

Tip 9: “Kartal, ayakta, cepheden, başı sola d., kanatları açık; kartal iki *standart* arasında¹⁹⁰”. Tip 9, Ninica Claudiopolis kentinde imparator Traianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 10: “İki standart arasında kanatları açık kartal cepheden, başı sağa d., gagasında çelenk tutmakta¹⁹¹”. Tip 10, Germa kentinde imparator Commodus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

IV.I.II.V. HEYKEL TİPLERİ

1- Arkaik Baş: Arkaik baş betimi Sinope kenti koloni sikkelerinde “Arkaik baş, cepheden, başında dört sıra yatay inci dizisinden oluşan başlık, uzun sakallı ve sakalları da inci dizisi şeklinde”.

2- İdol: Sinope kenti koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 1: “İdol, cepheden, yüksek bir kaide üzerinde tahtında oturmakta; tanrının başında doğu başlığı ve uzun sakallı; sol elinde *kanthros*, sağ elinde *scepter* tutmakta; her iki omzunda küçük Genius; kaidenin üzerinde her iki kenarı küçük birer figür ile süslü¹⁹²”. Pedestal üzerinde heykel betimi, Sinope kentinde imparator Septimius Severus ve Caracalla dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

3- Pedestal Üzerinde Heykel

Tip 1: “İki büyük temel üzerinde *pedestal*; *pedestal* üzerinde heykel; heykelin her iki tarafında sütunlar ve sütunlar üzerinde Nike; heykel ve sütunların arkasında

¹⁹⁰ BMC Lycaonia, s. 116, No. 1.

¹⁹¹ BMC Galatia, s. 17, No. 1

¹⁹² Waddington 1904, s. 204, No. 123, 130.

bir duvar¹⁹³”. Pedestal üzerinde heykel tipi Parium kentinde imparator Gallienus döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

4- Terme

Tip 1: “Terme heykeli, cepheden, caduceus ve palmiye tutmakta¹⁹⁴”. Terme heykeli, Sinope kentinde imparator Marcus Aurelius ve imparatoriçe II. Faustina dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

IV.I.II.VI. OBJELER - ATRIBÜLER

1- Caduceus: “Kanatlı Caduceus¹⁹⁵”. Caduceus, Sinope kentinde imparator Septimius Severus ve Geta dönemlerinde, Apameia kentinde Triumviral dönemde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

2- Cornucopiae:

Tip 1: “*Cornucopiae*¹⁹⁶”. Tip 1, Apameia kentinde imparator büstsüz dönemde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Çapraz iki cornucopiae, aralarında kanatlı caduceus¹⁹⁷”. Tip 2, Antiocheia kentinde imparator Elagabalus ve imparatoriçe II. Faustina dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “Karşılıklı iki *cornucopiae*, her iki *cornucopiae*nin üzerinde erkek başı¹⁹⁸”. Tip 3, Antiocheia kentinde imparator Volusianus ve Gallienus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

¹⁹³ SNG Cop. Mysia, No. 307, 308; BMC Mysia, s. 109, No. 123; SNG France, Mysia, No. 1537.

¹⁹⁴ Waddington 1904, s. 202, No. 114, s. 203, 118.

¹⁹⁵ Waddington 1904, s. 204, No. 124, s. 206, No. 139; RPC vol. I, s. 342, no 2001, 2006; BMC Pontus, s. 111, No. 18.

¹⁹⁶ RPC vol. I, s. 342, no 2002; Waddington 1904, s. 250, No. 33.

¹⁹⁷ Krzyzanowska, 138, I/3; SNG Pfls V, 23.

¹⁹⁸ Dieudonné, 1902, s. 348- 349, No. 92.

3- Globus ve Cornucopiae: “Globus ve Cornucopiae¹⁹⁹”. Globus ve Cornucopiae, Sinope kentinde imparator Augustus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

4- Kült Objeleri:

Tip 1: “*Simpulum*, balta, geyik başı, miğfer²⁰⁰”. Kült objeleri, Sinope kentinde imparator Iulius Caesar döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “*Simpulum*²⁰¹”. Kült objesi *simpulum*’un, Sinope kentinde imparator Iulius Caesar döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “*amphora, siprinx, lituus, simpulum ve patera*²⁰²”. Tip 3, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus, I. Philippus ve Traianus Decius dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

5- Testi: “Noktalı bordür içinde testi²⁰³”. Testi tasviri Parium kentinde imparator Iulius Caesar ve Augustus dönemlerinde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

6- Vazo: “Kaide üzerinde uzun ayaklı vazo²⁰⁴”. Vazo betimi, Sinope kentinde imparator büstsüz darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

7- Yıldız: “Sekiz kanatlı, görkemli yıldız”. Iulius Caesar’ın kuyruklu yıldızı, Sinope kentinde imparator Augustus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

¹⁹⁹ Imhoof-Blumer, K. L. I, s. 7, No. 6.

²⁰⁰ Waddington 1904, s. 197, No. 75.

²⁰¹ Imhoof-Blumer, K.L, s. 7, No. 5.

²⁰² BMC Pisidia, s. 194, No. 106.

²⁰³ SNG France, Mysia, No. 1415- 1423, 1537; BMC Mysia, s. 102, no. 77- 82; SNG Cop. Mysia, No. 280.

²⁰⁴ Waddington 1904, s. 198, No. 90.

IV.I.II.VII. LEJANT

1- Çelenk İçinde Yazı

Tip 1: “Merkezde C I C / A²⁰⁵”. Apameia kentinde imparator Augustus döneminde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Merkezde C I C A D D²⁰⁶”. Apameia kentinde imparator Elagabalus döneminde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “Merkezde ANTIOCH / S R / COLONIA²⁰⁷”. Tip 3, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

Tip 4: “COL / AVG / OLB²⁰⁸”. Tip 4, Olbasa kentinde imparator Marcus Aurelius döneminde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

Tip 5: “NINICA / COLONIA²⁰⁹”. Tip 5, Ninica Claudopolis kentinde imparator Marcus Aurelius döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

²⁰⁵ BMC Pontus, s. 111, No. 20; Waddington 1904, s. 251, No. 37.

²⁰⁶ SNG Tüb. III, No. 2098; BMC Pontus, s. 114, No. 36.

²⁰⁷ BMC Pisidia, s. 195, No. 107; Mionnet, III, s. 501, No. 57; Weber III, 7377.

²⁰⁸ BMC Pisidia, s. 229, No. 1.

²⁰⁹ SNG Tüb. VI, No. 4554; SNG Paris, No. 782.

IV. II. YEREL TİPLER

IV. II. I. MİTOLOJİK TİPLER:

1- Agon:

Tip 2: “Agon/Kadın figürü (Agon), ayakta, cepheden, başı sola d. giyimli; Agon, içlerinde buğday başağı bulunan iki *modius* arasında²¹⁰”. Tip 2, Cremna kentinde imparator Aurelianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

2- Amphilochos:

Tip 1: “Amphilochos, *chlamysi* sol omzuna ve boynuna doğru; ayakta, cepheden, başı sola d.; sağ elinde aşağı doğru defne dalı tutmakta; ayaklarının yanında yaban domuzu, sola d.²¹¹; bir kaide üzerinde etrafı yılanla sarılı *tripod*”. Tip 1, Mallos kentinde imparator I. Valerianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Solda Athena ve sağda Amphilochos; Athena sağa d. ve sağında sopası; Athena sol elini Amphilochos’un sağ eline doğru uzatmakta; Amphilochos sola d., ayakta, çıplak fakat sol koluna ve çizmelerine doğru *chlamys*; Athena ve Amphilochos arasında yaban domuzu, sola d.²¹²”. Tip 2, Mallos kentinde imparatoriçe Herennia Etruscilla döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

3- Anthios: Nehir Tanrısı Anthios

Tip 1: “Nehir tanrısı Anthios sola d. arkasına yaslanmakta, vücudunun üst kısmı çıplak, alt kısmında *himation*; sol elinde *cornucopiae* tutmakta, sol kolunu su

²¹⁰ SNG France III, 1525; v. Aulock II, 1590; SNG v. Aulock, 5120; Imhoof-Blumer, 1902, II, s. 384, No. 15; SNG Cop. Pisidia, 145.

²¹¹ BMC Lycaonia, s. 102 No. 35; Weber III, s.639, No. 7572.

²¹² BMC Lycaonia, s. 102 No. 32.

akan vazoya yaslamakta; arkasında kaval²¹³”. Anthios, Antiocheia kentinde imparator Severus Alexander, I. Philippus, Traianus Decius, Trebonianus Gallus ve I. Valerianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzlerinde tasvir edilmişlerdir.

4- Antiochia:

Tip 1: “Antiochia, tahtında sağa dönük oturmakta, sağ elinde dal, sol elinde flama tutmakta; önünde küçük Eros²¹⁴”. Antiochia, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

5- Apollon Propylaeus: Apollon Propylaeus, kapıların, kapı girişlerin koruyucusu olarak Apollon’a verilen bir addır. Apollon Propylaeus, Anadolu’daki Roma koloni kentleri içerisinde sadece Cremna kent sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 1: “Apollon Propylaeus, omuzlarından geriye doğru uçuşan chlamys ve ayaklarında uzun botlar giymekte; sağa doğru ilerlemekte ve yayı ile okunu fırlatmakta; sol boşlukta ay, sağ boşlukta yıldız²¹⁵”. Tip 1, Cremna kentinde imparator Septimius Severus, Geta, III. Gordianus, Trebonianus Gallus, I. Valerianus, Gallienus, Aurelianus ve imparatoriçe Tranquillina dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Apollon Propylaeus, ayakta, cepheden, başı sola d.; sağ dal, sol elinde yılan tarafından etrafı sarılı *python* tutmakta²¹⁶”. Tip 2, Cremna kentinde imparatoriçe Tranquillina döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

²¹³ BMC Pisidia, s. 186, no. 59, 60,61; Weber III, 7373; Mionnet, S. VII, s. 100, No. 68.

²¹⁴ Falghera MPR IV, 2160; Krzyzanowska, I / 2.

²¹⁵ BMC Pisidia, s. 216, No. 6.

²¹⁶ SNG France III, 1513; v. Aulock, II, 1431; Babelon, 1898, No. 3713.

6- Apollon Smintheus²¹⁷: “*Smintheion*” kutsal alanı, Troas’ın önemli kült merkezlerinden biridir. Apollon Smintheus tapınağı, Khryse ve Hamaksitos kentlerinin yakınında yer almaktadır. Tapınak, Helenistik dönem Batı Anadolu mimarlık sanatında kendine özgü mimarisi ve ona bağlı plastik eserleri ile önemli bir yere sahiptir²¹⁸. Apollon’un değişik birçok yerde sminthos-fare kültü ile bağlantılı olarak karşımıza çıktığı görülmektedir²¹⁹. Apollon’un fare-sminthos epithetonu ile tanınması, saygınlık kazanması ve onun adına kültlerin oluşturulması ilk kez Troas bölgesinde karşımıza çıkmaktadır²²⁰. Apollon Smintheus kültürünün doğuşunda, veba salgınına neden olan, tarla, çiftlik ve hububat depolarına verilen zararlar ve getirilen felaketlerde farenin (σμίνθος) büyük payı vardır²²¹. Smintheion Antik Dönemde kehanet danışılan bir merkez olarak da bilinmektedir²²².

Tip 1: “Kaide üzerinde Apollon *Smintheus* heykeli, ayakta, sağa d.; elinde *patera* ve yay tutmakta; omzunda sadağı²²³”. Tip 1, Alexandria Troas kentinde imparator Commodus, Severus Alexander, III. Gordianus, Gallienus ve imparator büstsüz darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Kaide üzerinde Apollon *Smintheus* heykeli, *himation* giymekte, sağa d.; *tripod* üzerinde yanan ateşe doğru sağ elinde *patera* ve sol elinde yay tutmakta; omzunda sadağı²²⁴”. Tip 1, Alexandria Troas kentinde imparator Commodus,

²¹⁷ Bkz. Tanrı Apollon ile ilgili bilgiler, Roma İmparatorluk Tipleri başlığı altında, Mitolojik Tipler içerisinde verilmiştir. Apollon Smintheus, yerel bir tanrı olarak tapınım gördüğü için yerel tipler içerisinde anlatılmıştır.

²¹⁸ Özgünel 2001, s. 7.

²¹⁹ Özgünel 2001, s. 7.

²²⁰ Özgünel 2001, s. 9.

²²¹ Özgünel 2001, s. 9; Çizmeli-Öğün 2004, s. 27.

²²² Çizmeli-Öğün 2004, s. 27.

²²³ SNG Cop. Troas, No. 99- 100, 123, 158, 198, 176; SNG Aul. No. 7550; Bellinger, Troy A 469-470; SNG München, Troas, No. 49- 50; Falghera MPR IV, No. 2120, 2121; BMC Troas, s. 38;

²²⁴ SNG Cop. Troas, No. 98, 125, 136, 162, 163; BMC Troas, No. 38, 39, 64; Falghera MPR IV, No. 2452; Weber III, s. 137, No. 5297.

Caracalla, Elagabalus, Severus Alexander, Trebonianus Gallus darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: Kaide üzerinde Apollon *Smintheus* heykeli sağa d.; *tripod* üzerinde yanan ateşe doğru *patera* ve yay tutmakta; omzunda sadağı; önünde/arkasında çam ağacı²²⁵”. Tip 3, Alexandria Troas kentinde imparator Commodus, ve Maximinus Thrax dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 4: “Apollon, ayakta sola d.; sağ ayağı *pedestal* üzerinde; sağ elinde defne dalı tutmakta²²⁶” Tip 4, Alexandria Troas kentinde imparator Commodus, Elagabalus ve I. Valerianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir

Tip 5: “Apollon ayakta sağa d.; elinde defne dalı ve *patera* tutmakta; sağda Artemis heykeli, üzerinde *lyra*²²⁷”. Tip 5, Alexandria Troas kentinde imparator Commodus, döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir

Tip 6: “Kaide üzerinde Apollon *Smintheus* heykeli sağa d.; sağda duran *tripotun* bir ayağı yılan tarafından sarılmıştır; Apollon *tripod* üzerindeki meşaleye doğru *patera* ve yay tutmakta; sadağı omzunda; Apollon’un arkasında selvi ağacı²²⁸”. Tip 6, Alexandria Troas kentinde imparator Commodus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir

Tip 7: “Apollon *Smintheus* heykeli cepheden; sol elinde yay, sağ elinde üzerinde ateşi yanan altara doğru *patera* tutmakta; sağ yanında ayakta, sakallı ve *togatuslu* bir erkek figürü, sağ elinde çelenk tutmakta²²⁹”. Tip 7, Alexandria Troas

²²⁵ SNG Cop. Troas, 131; Weber III, No. 5305.

²²⁶ Krzyzanowska 1969, s. 202, 5; SNG Cop. Troas, 120, 148; Bellinger Troy A 258; SNG München Troas, 78; Weber III, No. 5308.

²²⁷ SNG Cop. Troas, No: 122

²²⁸ SNG Cop. Troas, No: 124

²²⁹ BMC Troas, s. 13, No. 40

kentinde imparator Caracalla ve Gallienus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir

Tip 8: “Apollon ayakta, sağ ayağı *pedestal* üzerinde; elinde defne dalı tutmakta²³⁰”. Tip 8, Alexandria Troas kentinde imparator Maximinus Thrax döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir

Tip 9: “Apollon, *himation* giymekte, sağa doğru dörtlale giden Griffon üzerinde oturmakta; sağ elini yukarı kaldırmakta ve sol elinde *lyra* tutmakta²³¹”. Tip 9, Alexandria Troas kentinde imparator Trebonianus Gallus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir

Tip 10: “Apollon *Smintheus* heykeli, sağa d., önünde yanan *altar*²³²”. Tip 10, Alexandria Troas kentinde imparatoriçe Iulia Donma ve imparator III. Gordianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir

7- Artemis Ephesia: Anadolu’da Ionia bölgesi kentlerinden Ephesos’da tapınım gören ve Anadolu’lu Ana Tanrıça Kybele ile Yunan Artemis’inin özelliklerini içinde barındıran tanrıçaya verilen addır²³³. Bu kült, Ephesos dışında birçok kentte de tapınım görmüştür²³⁴.

Tip 1: “Ephesos Artemis’in kült heykeli, cepheden, ayakta, iki geyik arasında²³⁵”. Tip 1, Cremna kentinde imparator Aurelianus ve imparatoriçe Tranquillina dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

²³⁰ SNG Cop. Troas, No: 174.

²³¹ SNG Cop. Troas, No: 178; BMC Troas, s. 27, 142.

²³² Weber III, s. 137, No. 5298, 5306; BMC, Troas, s. 20, No. 88

²³³ RE II. 1385- 1386.

²³⁴ Kremna’daki Artemis Ephesia kültü ile ilgili bkz. G.H.R. Horsley, 1992 “The Mysteries of Artemis Ephesia in Pisidia: A New Inscribed Relief”, *Anatolian Studies*, vol. 42, s. 119- 150.

²³⁵ SNG France III, 1524; SNG v. Aulock,, 5121.

8- Çoban: Çoban tipi Apollon ile özdeşleştirilen bir tiptir.

Tip 1: “Çoban, kısa *chiton*, *chlamys* ve av botları giymekte, ayakta, sola d.; yukarı kaldırdığı sol elinde *pedium* tutmakta; *patera* ve yay tutan Apollon *Smintheus* heykeli mağaranın önünde sağ elini yukarı doğru kaldırmakta; çobanın arkasında boğa/yaban keçisi²³⁶”. Çoban tipi, Alexandria Troas kentinde imparator Caracalla, Crispina, Gallienus ve imparator büstsüz darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

9- Kybele/Mida: Anadolu’lu önemli bir tanrıçadır. Ana tanrıça dininin kaynağı Anadolu’dur. Tanrıça doğayı bütün canlılığı ve verimliliği ile simgeleyen evrensel bir nitelik taşımaktadır. Romalıların *Manga Mater* (Büyük Ana) diye andıkları tanrıça, ana tanrıça sıfatını doğal bir ilke olarak canlandırır. Ana tanrıça kültü, Phrygialılardan çok eski olmasına rağmen Phrygialı bir tanrıça olarak bilinmektedir. Yunan ve Roma’da da Kybele kültü bütün gelenekleri ile Phrygia uygarlığına özgü bir tanrıça olarak bilinmektedir. Roma’nın Aeneas’ı kurucu ata olarak benimsemesi ile Phrygia uygarlığını da kültürünün kaynağı olarak kabul etmiştir. Ana tanrıçanın da bu kültür göçü ile birlikte Roma’ya alınmasını sağlamıştır. *Manga Mater*’in Roma’ya getirilmesi din tarihinde eşi benzeri olmayan bir olaydır²³⁷. Ana tanrıça Roma imparatorları içinde çok önemli bir tanrıça idi.

Tip 1: “Kybele sağa doğru tahtta oturmakta, sol eli ile dizi üzerinde *tympanum* tutmakta; Kybele’nin arkasında aslan ayakta²³⁸”. Tip 1, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

²³⁶ Imhoof-Blumer, 1890, No. 210- 211; SNG Cop. Troas, No. 132; BMC Troas, 80; Bellinger, Troy A 240; SNG München, Troas, 76; Weber III, s. 136, No. 5292.

²³⁷ Daha detaylı bilgi için bkz. Erhat 2002, s. 183- 187; Cömert 1999, s. 57; Strabon, XII, 5, 65.

²³⁸ BMC Pisidia, s. 188, No. 71.

Tip 2: “Tanrıça Kybele/ Mida, sola doğru oturmakta, sağ elinde *patera/phiale* tutmakta²³⁹”. Tip 2, Cremna kentinde imparator Marcus Aurelius, Commodus, Septimius Severus, Geta ve imparatoriçe Otacilla Severa dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

10- Maron: Marsyas’a verilen yerel bir addır.

Tip 1 “Maron, ayakta, cepheden, başı sola d.; sağ elini sola doğru uzatmakta, sol omzunda şarap tulumu taşımakta²⁴⁰”. Tip 1, Cremna kentinde imparator Aurelianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

11- Mên: Phrygia kültlerinde adı geçen bir ay tanrısıdır. Anadolu’ya özgü tanrısal bir varlıktır²⁴¹.

Tip 1: “Phrygia başlığı giyen Mên, ayakta, cepheden, başı sağa d., omuzlarının arkasında hilal; *himation* ve *khiton* giymekte; *scepter* ve *trophy* taşıyan Nike tutmakta; sol ayağı *bucranion* üzerinde; solda ayağının yanında horoz²⁴²”. Tip 1, Antiocheia kentinde imparator Antoninus Pius döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Phrygia başlığı giyen Mên, ayakta, cepheden, başı sağa d., omuzlarının arkasında hilal; sağ elinde *scepter*, yukarı doğru kaldırdığı sol elinde Nike tutmakta; sol ayağı *bucranion* üzerinde; solda ayağının yanında horoz²⁴³”. Tip 2, Antiocheia

²³⁹ Falghera MPR II, 1062.

²⁴⁰ SNG PfpS V, 282.

²⁴¹ Erhat 2002, s. 203; Strabon, XII, 3, 43-44, XII, 8, 83; B. M. Levick, “Festivals of Men Askaenos in the Roman Colonia at Antioch of Pisidia” *JRS*, vol. 3, Part 2 (1913), 267- 300; B. M. Levick, “Dedications to Mên Askaenos” *Anatolian Studies*, vol. XX, British Institute at Ankara (1970), 37-50; İ. Karamut, “Pisidia Antiocheia’sı Yakınında Bulunan Men Kutsal Alanı”, *Türk Arkeoloji Dergisi*, Sayı XXVIII, Kültür Bakanlığı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Başkanlığı, Ankara (1989); M. M. Hardie, “The Shrine of Men Askaenos at Pisidian Antioch” *JHS*, vol. 32 (1912), 111-150.

²⁴² BMC Pisidia, s. 177, No. 5.

²⁴³ SNG PfpS V, 22.

kentinde imparator Antoninus Pius, Lucius Verus ve Commodus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “Mên, ayakta, cepheden, başı sağa d.; sağ elinde *scepter*, sol elinde Nike tutmakta; sol ayağı *bucranion* üzerinde; sağ yanında horoz²⁴⁴”. Tip 3, Antiocheia kentinde imparator Commodus, Septimius Severus ve Caracalla dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 4: “Mên, ayakta, cepheden, başı sağa d.; *himation* ve *chiton* giymekte; sağ elinde *scepter*, sol elinde çelenk ve palmiye dalı taşıyan Nike tutmakta; solda ayaklarının yanında horoz²⁴⁵”. Tip 4, Antiocheia kentinde imparator Septimius Severus, Caracalla ve imparatoriçe Iulia Domna dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 5: “Mên, ayakta, cepheden, başı sağa d.; *himation*, *khiton* ve Phrygia başlığı giymekte; sağındaki sütuna sol kolu ile yaslanarak dinlenmekte ve elinde *globus* üzerinde *trophy* taşıyan Nike; sağ elinde *scepter* tutmakta; sol ayağı *bucranion* üzerinde; sol yanında horoz, sola d. ²⁴⁶” Tip 5, Antiocheia kentinde imparator Septimius Severus, Caracalla, Geta, Elagabalus, III. Gordianus, I. Philippus ve imparatoriçe Iulia Domna dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 6: “Yıldızlarla süslü Phrygia başlığı giyen Mên başı sola d.; baş hilal üzerinde; önünde kozalak²⁴⁷”. Tip 6, Antiocheia kentinde imparator Marcus Aurelius

²⁴⁴ BMC Pisidia, s. 179, No. 15.

²⁴⁵ SNG PFPs V, 38.

²⁴⁶ BMC Pisidia, s. 179, No. 20; Krzyzanowska XXXI-XXXIX/37- 60, XXXV/53; SNG v. Aulock, 4924; SNG Righetti, 1332; SNG Cop. Pisidia, 27; SNG Paris, 1101; SNG Tüb. VI, 4356; SNG France III, 1100- 1105.

²⁴⁷ BMC Pisidia, s. 178, No. 10.

ve III. Gordianus dönemlerinde, Germa kentinde imparator Commodus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 7: “Mên, giysili, omuzlarının arkasında hilal, at üzerinde sağa doğru ilerlemekte; at, sol ön ayağını kaldırmakta²⁴⁸”. Tip 7, Olbasa kentinde imparator Antoninus Pius ve imparatoriçe Iulia Maesa dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 8: “Mên, ayakta, cepheden, başı sağa d.; *Phrygia* başlığı giymekte, omuzlarının arkasında hilal, sol ayağı *bucranium* üzerinde, sol elinde çam kozalağı, sağ elinde mızrak tutmakta²⁴⁹”. Tip 8, Parlais kentinde imparator Commodus, Septimius Severus ve imparatoriçe Iulia Domna dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

IV. II. II. MİMARİ TİPLER

Kentlerde bulunan yapılar, tanrı, tanrıça, imparator ya da yazılarla tasvir edilmiştir. Tapınaklar, genellikle içerisinde tanrı ve tanrıça ile tasvir edilmiştir. Burada hem kentteki tapınak hem de tanrı ve tanrıça vurgulanmak istenmiştir. Kısacası mimari yapıların sikkeler üzerinde tasvir edilme amacı, kentteki yapının, dini inancın ve politikanın önemini vurgulamaktır.

1- Altar:

Tip 1: “Altar, boynuzlarla çevrili²⁵⁰”. Tip 1, Sinope kentinde imparator Domitianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

²⁴⁸ SNG France III, 1632; v. Aulock, *Olbasa* 18, 5.

²⁴⁹ SNG France III, 1674; v. Aulock, *Parlais*, 13, 12; *RN*, 1883, 59, 3; Krzyzanowska 1969, s. 202, 2.

²⁵⁰ RPC II, s. 114, No. 721.

Tip 2: “Üzerinde ateşi yanan yuvarlak altar”. Tip 2, Antiocheia kentinde imparator büstsüz darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

2- Tapınak:

Tip 1: “Nemesis, *distyle* tapınak içinde ayakta; sağ elinde *globus*, sol elinde kınında kılıç tutmakta; ayaklarının yanında tekerlek²⁵¹”. Tip 1, Sinope kentinde imparator Traianus Decius döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Nemesis, *distyle* tapınak içinde ayakta; sağ elinde asa tutmakta; ayaklarının yanında tekerlek²⁵²”. Tip 2, Sinope kentinde imparatoriçe Faustina, imparator Maximinus Thrax ve II. Philippus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “Nemesis, *distyle* ve kemerli tapınak içinde ayakta; ayaklarının yanında tekerlek²⁵³”. Tip 2, Sinope kentinde imparatoriçe Iulia Domna, Iulia Mamea, Tranquillina, imparator Traianus Decius dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 4: “Apollon *Simintheus* tapınağı perspektif; tapınağın yan tarafı uzun tuğla diziminden oluşmakta; alınlığında yerküre; ön cephede sütunlar arasında kaide üzerinde elinde *patra* ve yay tutan Apollon *Smintheus* heykeli²⁵⁴”. Tip 4, Alexandria Troas kentinde imparator Caracalla ve Severus Alexander dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 5: “Apollon *Simintheus* tapınağı perspektif; tapınağın yan tarafı uzun tuğla diziminden oluşmakta; alınlığında yerküre; ön cephede sütunlar arasında kaide

²⁵¹ BMC Pontus, s. 102, No. 62.

²⁵² Imhoof-Blumer, 1901, s. 8, No. 8.

²⁵³ Waddington 1904, No. 126, 149, 159, 162.

²⁵⁴ SNG Cop. Troas, No: 134; Weber III, No. 5302; BMC, Troas, s. 24, No. 118.

üzerinde Apollon heykeli; yanan altara doğru elinde *patera* ve yay tutmakta²⁵⁵”. Tip 5, Alexandria Troas kentinde imparator Caracalla, Severus Alexander ve Trebonianus Gallus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 6: “*Tetrastyle* tapınak, içerisinde Fortuna heykeli, ayakta, cepheden, giysili, başı sağa d.; sol elinde *scepter* tutmakta, sağ elinde solda yanan altara doğru *cornucopiae* tutmakta; basamakta; FORTVNA²⁵⁶”. Tip 6, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 7: “*Tetrastyle* tapınak, içerisinde miğferli Palas/Athena heykeli, ayakta, cepheden, giysili, başı sola d.; sol elinde *scepter* tutmakta, sağ eli ile solda yanan altara doğru sunum yapmakta²⁵⁷”. Tip 7, Antiocheia kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 8: “İki sütunlu tapınak, tek basamaklı, alınlığında cepheden kartal; tapınak içerisinde tanrıça, ayakta, cepheden, uzun *kalathos* giymekte ve başından aşağı doğru inen uzun örtüsünü her iki eli ile tutmakta²⁵⁸”. Tip 8, Comama kentinde imparator Caracalla döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 9: “İki sütunlu tapınak, tek basamaklı, alınlığında cepheden kartal; tapınak içerisinde iki tanrıça, cepheden, tahtlarında oturmaktalar, *kalathos* giymekteler ve başlarından aşağı doğru inen uzun örtülerini elleri ile tutmaktalar²⁵⁹”. Tip 9,

²⁵⁵ SNG Cop. Troas, No: 135, 164, 182.

²⁵⁶ Falghera IV, No. 2176; Krzyzanowska, XX / 84.

²⁵⁷ Dieudonné, 1902, s. 348, No. 90.

²⁵⁸ RN 1886, 448; v. Aulock, Komama, 156, 15; SNG France III, 1443; Imhoof-Blumer, 1902, II, s. 380, No. 11.

²⁵⁹ RN 1886, 448; v. Aulock, Komama, 156, 16; SNG France III, 1444; SNG PfpS V, 253.

Comama kentinde imparator Caracalla döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 10: “Tapınak (kulübe tipinde), içinde DON / SACR / CCRT”. Tip 10, Cremna kentinde imparator Aurelianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 11: “İki sütunlu, cepheden tapınak; içerisinde tahtta oturan Kybele, sola dönük, *khalathos* ve post giymekte; tahtın arkasında, sağda aslan; solda ayakta küçük bir figür²⁶⁰”. Tip 11, Cremna kentinde imparatoriçe Iulia Domna döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 12: “*Distyle* Tapınak, alınlığında çelenk; tapınak içerisinde *apoptygmalı*, uzun *khiton*lu ve örtülü Aphrodite heykeli ayakta, cepheden; Aphrodite heykeli başının her iki tarafındaki Eros’lar tarafından taçlandırılmakta²⁶¹”. Tip 12, Olbasa kentinde imparator Maximinus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 13: “*Tetrastyl* tapınak, cepheden, dört sütunlu, iki basamaklı, alınlığında kartal; tapınağın içinde Venüs/Aphrodite, ayakta, cepheden, uzun *khiton* ve *kalathos* giymekte; sol elinde *cornucopiae*(?), sağ elinde *phiale* tutmakta²⁶²”. Tip 13, Olbasa kentinde imparator Caracalla döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 14: “Dört sütunlu tapınak, içinde bir erkek figürü (imparator?), ayakta, sola d.; sağ elinde *phiale*?, sol elinde mızrak ya da *scepter* tutmakta²⁶³”. Tip 14, Ninica

²⁶⁰ SNG Tüb. VI, 4452; SNG Paris, 1495; v. Aulock II, 1186; SNG France III, 1495; Babelon, 1898, No. 3704.

²⁶¹ SNG Cop. Pisidia, 170; BMC Pisidia, s. 230, No 4.

²⁶² SNG France III, 1636; v. Aulock, *Olbasa*, 20, 15.

²⁶³ BMC Lycaonia, s. 117, No. 9; W. M. Ramsay, 1892.

Claudiopolis kentinde imparator Maximinus Thrax döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 15: “İki sütunlu tapınak, cepheden, iki basamaklı, alınlığında bir figür; tapınağın içinde iki standart arasında imparator; imparator, ayakta, cepheden, *togatus*lu; sağ elinde *phiale* tutmakta²⁶⁴”. Tip 15, Germa kentinde imparator Commodus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

3- Triumphal Zafer Takı:

Tip 1: “Üç girişli *Triumphal Zafer Takı*; ortadaki girişte, temel üzerinde filler tarafından çekilen bir *quadriga*; diğer iki girişte, *pedestaller* üzerinde çelenk tutan iki Nike²⁶⁵”. Parium kentinde imparator Gallienus döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Üç girişli *Triumphal Zafer Takı*; ortadaki girişte, temel üzerinde filler tarafından çekilen *quadriga* içinde *scepter* tutan bir figür; diğer iki girişte, *pedestaller* üzerinde çelenk tutan iki Nike²⁶⁶”. Parium kentinde imparator Gallienus döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

IV. II. III. DOĞA VE GÖKYÜZÜ İLE BAĞLANTILI TİPLER

Doğa ile bağlantılı tipler, her kentin kendi doğası ile ilgili tasvir ettikleri tiplerdir.

1- Balık: “Balık, sola d. ²⁶⁷” Balık betimi, Sinope kentinde imparator Caracalla, Geta, Severus Alexander ve Maximinus Thrax dönemlerinde, Apameia

²⁶⁴ SNG France III, 2558- 2559; v. Aulock, Germa 236, 7.

²⁶⁵ SNG Cop. Mysia, No. 306; SNG France, Mysia, No. 1534- 1536; BMC Mysia, s. 109, No. 124- 126.

²⁶⁶ SNG France, Mysia, No. 1532- 1533.

²⁶⁷ Waddington 1904, No. 134, 141, 142, 148, 153; BMC Pontus, s. 102, No. 60; BMC Pontus, s. 113, No. 30.

kentinde Commodus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

2- Boğa:

Tip 1: “Ayakta boğa sağa d. ²⁶⁸.” Tip 1, Antiocheia kentinde imparator Antoninus Pius ve Septimius Severus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Boğa sola doğru ilerlemekte; üzerinde iki vexilla²⁶⁹”. Tip 2, Tyana kentinde imparatoriçe Iulia Domna döneminde darp edilen koloni sikkelerinin darp edilmiştir.

3- Hilal: “Hilal, zeminde bir çizgi üzerinde; sağda yerde, saban/pulluk²⁷⁰”. Hilal betimi, Sinope kentinde imparator büstsüz darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

4- Horoz: “Horoz, sağa d. ²⁷¹” Horoz betimi, Antiocheia kentinde imparator büstsüz darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

5- Otlayan At:

Tip 1: “Otlayan at sağa d. ²⁷²” Tip 1, Alexandria Troas kentinde imparator Commodus, Septimius Severus, Caracalla, Elagabalus, Severus Alexander, Iulia Mamea, Maximinus Thrax, Trebonianus Gallus, Volusianus, I. Valerianus ve Galienus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

²⁶⁸ SNG Cop. Pisidia, No 14;

²⁶⁹ BMC Galatia, s. 98, No. 12.

²⁷⁰ Imhoof-Blumer, K. L. I, s. 7, No. 4.

²⁷¹ BMC Pisidia, s. 176, No 1; SNG Cop. Pisidia, 16.

²⁷² Falghera MPR V, No. 2826- 2827, 2828- 2830; SNG Cop. Troas, 108- 113; BMC Troas, 69; SNG München, Troas, 68; Weber III, s. 136, No. 5293; Falghera MPR III, No. 1305.

Tip 2: “Otlayan at sağa d., arkada ağaç²⁷³”. Tip 2, Alexandria Troas kentinde imparator Gallienus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “Otlayan at; atın arkasında elinde *pedium* tutan çoban; solda atın arkasında ağaç²⁷⁴”. Tip 3, Alexandria Troas kentinde imparator Commodus, Iulia Mamea, Volusianus ve I. Valerianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

IV. II. IV. DENİZCİLİKLE BAĞLANTILI TİPLER

Denizcilikle bağlantılı tipler, deniz kenarında kurulan kentler tarafından kullanılan tiplerdir.

1- Kadirga Ve Kürekçiler:

Tip 1: “Kürekçiler ve kadirga, altta dört yunus²⁷⁵”. Tip 1, Apameia kentinde imparator Commodus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “Kürekçiler ve kadirga, altta yunus²⁷⁶”. Tip 2, Apameia kentinde imparator Trebonianus Gallus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “Kadirga, kürekçiler ile sağa d. ²⁷⁷” Tip 3, Apameia kentinde imparator Marcus Aurelius, Geta Caesar, III. Gordianus, Trebonianus Gallus ve imparatoriçe

²⁷³ SNG Cop. Troas, 206.

²⁷⁴ SNG Cop. Troas, 126; BMC Troas, s. 28, 151.

²⁷⁵ BMC Pontus, s. 113, No. 28.

²⁷⁶ BMC Pontus, s. 115, No. 41.

²⁷⁷ BMC Pontus, No. 25, 32, 34, 38- 40; SNG Tüb. III, No. 2099; Waddington 1904, No. 100; Weber, vol. III, s. 37, No. 4838.

Iulia Domna, Otacilla Severa, Tranquillina, Herennia Etruscilla dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

2- Pruva

Tip 1: “Pruva, sola d. ²⁷⁸” Pruva tipi, Apameia kentinde imparator Commodus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

IV. II. V. OBJELER- ATRİBÜLER

1- Bacak: “İnsan ayağı, but kısmı örtülü, ayağın üst kısmında boğa başı, sağa d.; ayağın önünde sağda altar”²⁷⁹. Bu tip Sinope kentinde imparator Severus Alexander döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

2- Kentin Büstü: “Kentin taçlı büstü, sağa dönük²⁸⁰”. Kent büstü, Claudiopolis kentinde imparator Severus Alexander ve Maximinus Thrax dönemlerinde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

3- Lyra: “*Lyra*²⁸¹”. Alexandria Troas kentinde imparator büstsüz darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

4- Tripod:

Tip 1: “Tripod üzerinde beslenen kuzgun²⁸²”. Alexandria Troas kentinde imparator Caracalla, III. Gordianus ve Gallienus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “*Tripod*²⁸³”. Alexandria Troas kentinde imparator Septimius Severus, Caracalla, Geta, Diadumenianus, Severus Alexander ve I. Valerianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

²⁷⁸ BMC Pontus, s. 113, No. 29.

²⁷⁹ Waddington 1904, s. 206, No. 145.

²⁸⁰ BMC Lycaonia, s. 117, No. 5.

²⁸¹ SNG Cop. Troas, No. 121.

²⁸² SNG Cop. Troas, No. 118; Weber III, No. 5291; BMC Troas, s. 14, No. 44.

III. I. III. KOLONİ TİPLERİ

Koloni tipleri, koloni kentlerinin kullanmış oldukları bir tipdir. Roma imparatorluğu tarafından koloni kenti olarak kurulan kentlerin sınırları, saban/pulluk ile belirlenmiştir. Bu nedenle koloni kentleri de bu durumu sikkelerinde saban/pulluk ya da çift süren Augustus, çift süren rahip, çift süren kolonistler şeklinde tasvir etmişlerdir.

1- Çift Süren Augustus:

Tip 1: “Augustus, rahip giysili, sağa d; iki öküz ile çift sürmekte”. Tip 1, Cremna kentinde imparator Aurelianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir²⁸⁴.

2- Çift Süren Rahip:

Tip 1: “İki öküz ile çift süren rahip, sağa d.²⁸⁵”. Tip 1, Parium kentinde imparator Domitianus ve Traianus Decius dönemlerinde, Antiocheia kentinde imparator Septimius Severus ve Severus Alexander dönemlerinde, Lystra kentinde imparator Augustus döneminde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “İki öküz ile çift süren rahip, sağa doğru, *vexillum* tutmakta; üstte hilal”. Tip 2, Antiocheia kentinde imparator Titus, Tiberius, Caracalla, Geta ve III. Gordianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “İki öküz ile çift süren rahip, sağa d.; Rahibin başında örtü; öküzlerin arkasında askeri iki standart; altta ağaç²⁸⁶”. Tip 3, Iconium kentinde imparator

²⁸³ SNG Cop. Troas, No. 133, 145; BMC Troas, 111; Bellinger Troy A 254; SNG München, Troas, 77.

²⁸⁴ Falghera MPR V, s. 1196, No. 2761.

²⁸⁵ RPC II, s. 137, No. 889; Falghera MPR IV, No. 2392; BMC Lycaonia, s. 10, No. 1.

²⁸⁶ RPC Vol. II, Band I, s. 233, No. 1609.

Vespasianus ve III. Gordianus dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 4: “İki öküz ile çift süren rahip, sola d.²⁸⁷” Tip 4, Iconium kentinde imparator Vespasianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 5: “İki öküz ile çift süren rahip, sağa d.; Rahibin başında örtü; öküzlerin arkasında askeri iki standart; kesimde küçük bir *harpe*?²⁸⁸”. Tip 5, Iconium kentinde imparator III. Gordianus döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 6: “İki öküz ile çift süren rahip, öküzlerin arkasında *vexillum*; arkada alanda bayrak ve yıldız²⁸⁹”. Tip 6, Claudiopolis kentinde imparator Maximinus Thrax döneminde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde darp edilmiştir.

3- Çift Süren Kolonistler:

Tip 1: “İki öküz ile çift süren kolonist, sağa d.²⁹⁰”. Tip 1, Parium kentinde imparator Augustus, Domitianus, Nerva, Traianus, Antoninus Pius, Commodus, Caracalla ve Geta Caesar dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 2: “İki öküz ile çift süren iki kolonist, sağa d. ²⁹¹” Tip 2, Sinope kentinde imparator Caligula döneminde, Parium kentinde imparator Augustus, Tiberius, Drusus, I. Claudius, Nerva, Traianus, Antoninus Pius, Marcus Aurelius, Commodus,

²⁸⁷ RPC Vol. II, s. 233, No. 1609.

²⁸⁸ BMC Lycaonia, s. 5, No. 10.

²⁸⁹ SNG Tüb. VI, No. 4556; SNG Levante, No. 619; Ziegler, No. 338- 340; SNG v. Aulock No. 5776; SNG Paris, No. 792

²⁹⁰ SNG France, Mysia, No. 1439- 1448, 1462- 1464, 1467, 1472- 1475, 1487- 1490, 1498, 1500; RPC I, No. 1656/9- 1656/16; RPC II, 889/3- 889/4; Imhoof-Blumer, 1890, s. 92, No. 174; Babelon, 1898, No. 936.

²⁹¹ BMC Pontus, s. 101, No. 55; Waddington 1904, s. 199, No. 93; BMC Mysia, s. 103, no. 84, 89- 99; SNG Cop. Mysia, No. 282- 283, 287; SNG France, Mysia, No. 1432- 1433; Falghera MPR I, No. 359- 360, 442; RPC I, 1657/4 – 1657/8.

Septimius Severus, Caracalla ve Geta dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 3: “İki kolonist iki öküz ile sola doğru çift sürmekte²⁹²”. Tip 3, Sinope kentinde imparator Claudius, Nero ve Domitianus dönemlerinde, Comama kentinde Antoninus Pius ve Caracalla dönemlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 4: “İki öküz ile çift süren kolonist, sağa doğru; öküzlerin arkasında iki standart²⁹³”. Tip 4, Antiocheia kentinde imparator Caracalla döneminde, Ninica Claudiopolis kentinde imparator Maximinus Thrax döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

Tip 5: “Kolonist Gabinus, arkada iki öküz ile çift sürmekte²⁹⁴”. Tip 5, Cremna kentinde imparator Marcus Aurelius döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

4- Saban / Pulluk: Koloni kentleri tarafından koloni sikkeleri üzerinde betimlenen bir tiptir.

Tip 1: “Çelenk içinde saban / pulluk²⁹⁵”. Tip 1, Sinope kentinde imparator Iulius Caesar döneminde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüzünde tasvir edilmiştir.

²⁹² Waddington 1904, s. 199, No. 94.

²⁹³ SNG France III, 1147; Krzyzanowska XXXIX/70.

²⁹⁴ Imhoof-Blumer, 1902, II, s. 382, No. 5.

²⁹⁵ Recueil Monn. Gre, s. 196- 197, No. 74.

KATALOG

Katalog, bölgelere göre kent kent oluşturulmuştur. Levhalar da bu katalog düzenine göre kent kent verilmiştir.

Katalogda, Roma Koloni sikkeleri üzerinde betimlenen tipler üç ana başlığa ayrılarak anlatılmıştır. İlk olarak Roma İmparatorluk tipleri başlığı altında; mitolojik tipler, imparator ve imparatoriçe ile bağlantılı tipler, Roma lejyon tipleri, propaganda amaçlı tipler, heykel tipleri, objeler–atribüler ve lejant tipleri başlığı altında tipler tek tek irdelenmiştir. İkinci olarak yerel tipler ana başlığı altında; mitolojik tipler, mimari tipler, doğa ve gökyüzü ile bağlantılı tipler, denizcilikle bağlantılı tipler anlatılmıştır. Üçüncü olarak koloni tipleri ana başlığı altındaki tipler de tek tek anlatılmıştır.

Koloni sikkelerinde kullanılan tipler üç ana başlık altındaki ikinci alt başlıklar içerisinde alfabetik sıraya göre anlatılmıştır. Son olarak sikkeler üzerinde kullanılan tip farklılıklarına göre her tip kendi içinde tip 1, tip 2, tip 3 gibi değerlendirmeler yapılarak katalog bölümü tamamlanmıştır.

Katalog içerisinde, Ö/ (ön yüz), A/ (arka yüz), sağa d. (sağa dönük), imp. (imparator) gibi kısaltmalar kullanılmıştır.

PAPHLAGONIA

SINOPE

I. ROMA İMPARATORLUK TİPLERİ

I. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* APOLLON / APOLLO

Tip 1: Apollon, iki sütunlu tapınak içerisinde, ayakta, cepheden, çıplak; elinde defne dalı tutmakta.

Titus M.S. 72- 73

Ö/ T CAESAR IMP VESPASIANVS PONT TR P: Titus'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ C I F AN CXIIX²⁹⁶: (Levha I- 1)

Sabina (Hadrianus'un Eşi)

Ö/ [SABINA] AVGVSTA: Sabina'nın büstü, sağa d.

2* A/ [C I F] CLXX[]²⁹⁷:

2* ASKLEPIOS/AESCVLAPIVS

Tip 1: Asklepios, ayakta, cepheden, başı sola d.; sağ elinde yılanlı asa tutmakta.

Vespasianus M.S. 69- 79

Ö/ IMP CAES VESPASI AVG P M TR P P P COS: Vespasianus'un defne çelenkli, başı, sağa d.

1* A/ C I F A[N] CXXII²⁹⁸: (Levha I- 2)

3* ATHENA / MINERVA

Tip 1: Pallas Athena, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol eli ile sağda kalkan tutmakta ve sağ elinde dal tutmakta; sağda altta küçük altar.

²⁹⁶ RPC II, s. 114, No. 714; Waddington 1904, 200, No. 101

²⁹⁷ Imhoof-Blumer, 1901, s. 7, No. 7.

²⁹⁸ RPC II, s. 114, No. 719.

Hadrianus M.S. 117- 138

Ö/ IMP C TRAI HADRIANVS: Hadrianus'un defne çelenkli, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ C I F ANN CLXVIII ²⁹⁹: (Levha I- 3)

4* DIONYSOS/BACCHUS

Tip 1: Dionysos/Bacchus, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde *thrysos*, sağ elinde şarap kabı; solda, Dionysos'a dönük panter; panter, ön ayaklarını Dionysos'a yaslamakta.

Geta M.S. 211- 212

Ö/ IMP C P SEPT GETA AVG: Gallienus'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ C I F SINOPE ANN CCLV ³⁰⁰:

Philippus M.S. 244- 249 (Philippus Caesar Emisyonu)

Ö/ IVLPHILIPPVSCAES: Philippus'un drapeli büstü, sağa d.

2* A/ CRIFSAN CCCXIV ³⁰¹:

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ [] VALERIANVS: Valerianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ C R I F C AN CCC XXVIII ³⁰²:

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP C GALLIENVS AV: Gallienus'un defne çelenkli başı, sağa d.

4* A/ C I F S AN CCCXXX ³⁰³: (Levha I- 4)

Tip: Dionysos/Bacchus, sola dönük oturmakta, sol elinde *thrysos* tutmakta.

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP C GALLIENVS AVG P: Gallienus'un defne çelenkli başı, sağa d.

2* A/ C I F S AN CCCXXX ³⁰⁴: (Levha I- 5)

²⁹⁹ Waddington 1904, s. 201, No. 108.

³⁰⁰ Imhoof-Blumer, 1901, s. 8, No. 9.

³⁰¹ Falghera IV, s. 966, No. 2300.

³⁰² Waddington 1904, s. 209, No. 164.

³⁰³ Waddington 1904, s. 209, No. 168.

³⁰⁴ Waddington 1904, s. 209, No. 167.

5* DIOSCURLAR

Tip 1: İki Dioscur, atları ile birlikte ayakta, cepheden; atlar dış tarafta, Dioscurlar iç tarafta, her iki Dioscur da atların arasındadır; soldaki figür atının gemini tutmakta, sağdaki figür scepter tutmakta; Dioscurlar'ın başlarının üzerinde yıldız.

Nero M.S. 54- 68

Ö/ [NER]O AVG: Nero'nun şua taçlı başı, sağa d.

1* A/ [] / A CXIII ³⁰⁵:

Vespasianus M.S. 72- 73

Ö/ IMP CAES VESPASIANVS []: Vespasianus'un dene çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ Lejant okunmuyor ³⁰⁶: (Levha I- 6)

6* GENIUS

Tip 1: Genius (erkek), ayakta, cepheden, vücudunun üst kısmı çıplak, sol elinde *cornucopiae* tutmakta, sağ kolunu sütuna dayamakta.

Faustina

Ö/ FAVSTIN AVG: Faustina'nın büstü, sağa d.

1* A/ C I F CINOPE ANN / CCVII ³⁰⁷:

Ö/ FAVSTI NAE AVG: Faustina'nın büstü, sağa d.

2* A/ C I F CINOPE ANN / CCUII ³⁰⁸:

7* HERMES

Tip 1: Hermes, ayakta, cepheden, başı sağa d.; omzunda *caduceus* tutmakta.

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ IMP CAES M AVR AN[]: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ C I F SINOP ANN CCLIII ³⁰⁹: (Levha I- 7)

³⁰⁵ BMC Pontus, s. 101, No. 56; Imhoof-Blumer 1883, s. 200, No. 100.

³⁰⁶ RPC II, s. 114, No. 722.

³⁰⁷ Imhoof- Blumer, 1890. s. 596, No. 113; Imhoof-Blumer 1883, s. 203, No. 119.

³⁰⁸ Waddington 1904, s. 203, No. 120.

³⁰⁹ Waddington 1904, s. 205, No. 132.

Tip 1: Hermes, ayakta, cepheden, başı sola d.; *caduceus* tutmakta.

Diadumenianus M.S.

Ö/ DIADVMIENIANVS CAE: Diadumenianus'un başı, sağa d.

1* A/ C I F CINOP CCLXI ³¹⁰: (Levha I- 8)

8* ISIS

Tip 1: Isis, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde *scepter*, sağ elinde *sistrum* tutmakta.

Titus M.S. 79- 81

Ö/ T CAESAR IMP VESPASIANVS PONT TR P: Titus'un defne çelenkli, drapeli büstü, sağa d.

1* A/ C I F AN CXX ³¹¹: (Levha I- 9)

9* NEMESIS

Tip 1: Nemesis, ayakta, cepheden, başı sola d.; çapraz *scepter* ile elbisesini tutmakta; ayaklarının yanında tekerlek.

Traianus M.S. 98- 117

Ö/ [] AVG GER DAC: Traianus'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ [] CXLIX ³¹²: (Levha I- 10)

Domitianus M.S. 81- 96

Ö/ DOMITIANVS CAESAR AVGVSTI FIL: Domitianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ C I F AN CXX ³¹³:

Tip 2: Nemesis, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde asa tutmakta.

Iulia Domna M.S. 193- 217

Ö/ IULIA PIA AVG: Domna'nın büstü, sağa d.

1* A/ C I F S ANN CCLIX ³¹⁴: (Levha I- 11)

³¹⁰ Waddington 1904, s. 206, No. 144.

³¹¹ RPC II, s. 114, No. 716.

³¹² Waddington 1904, s. 201, No. 105.

³¹³ RPC II, s. 114, No. 717.

³¹⁴ Waddington 1904, s. 204, No. 127.

10* NİKE / VICTORIA

Tip 1: Victoria, sola doğru ilerlemekte; elinde çelenk ve palmiye dalı tutmakta.

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ IMPC S F SEVER: Severus'un defne çelenkli, drapeli, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ SPQRCIFSIN[]MXIII ³¹⁵:

11* PAX

Tip 1:Pax (Kadın figürü), ayakta, cepheden, başı sağa d.; sağ kolu ile soldaki sütuna yaslanmakta, sol elinde *cornucopiae* tutmakta.

Domitianus M.S. 81- 96

Ö/ DOMITIANVS CAESAR AVG F COS ITER: Domitianus'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ C I F AN CXIIX ³¹⁶:

12* POSEIDON

Tip 1: Poseidon, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde *trident*, sağ elinde yunus tutmakta.

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ IMP ANTONINO AUÇ: Antoninus'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ C I F [] CCIII ³¹⁷: (Levha I- 12)

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP C GALLIENVS AVG: Gallienus'un defne çelenkli başı, sağa d.

2* A/ CCC XXVIII ³¹⁸: (Levha II- 1)

III. Gordianus Pius M.S.

Ö/ IMP GORD IANVS AVG: Gordianus'un defne çelenkli, mantolu büstü, sağa d.

3* A/ C R I F S AN CCCIII ³¹⁹:

³¹⁵ Falghera III, s. 617, No. 1369.

³¹⁶ RPC II, s. 114, No. 715.

³¹⁷ Waddington 1904, s. 202, No. 112.

³¹⁸ Waddington 1904, s. 209, No. 166.

³¹⁹ Imhoof-Blumer, 1901, s. 8, No. 10.

13* REMUS - ROMULUS ve KURT

Tip 1: Kurt, sağa d., Romulus ve Remus'u emzirmekte.

Augustus M.Ö. 27- M.S. 14

Ö/ AP PVLCHER PRO COS: Appius Claudius Pulcher'in başı, sağa d.

1* A/ C CASSIVS C F IIVIR C A C DIF S C C R ³²⁰: (Levha II- 2)

Ö/ [] HEROS: Antinous'un başı, sağa d.

2* A/ C F S AN[] ³²¹:

14* SERAPIS

Tip 1: Serapis, arkasına yaslanarak sola doğru uzanmakta; sağ elinde *scepter*, sol elinde kartal tutmakta.

Vespasianus M.S. 69- 79

Ö/ T CAESAR IMP VESPASIANVS PON TR P: Vespasianus'un defne çelenkli, başı, sağa d.

1* A/ C I F AN CXXII ³²²: (Levha II- 3)

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ IMP ANTONINO AUG P: Antoninus'un defne çelenkli, büstü, sağa d.

2* A/ C I F S AN CCIII ³²³:

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ IMP C M AVR ANTONINVS: Caracalla'nın defne çelenkli, zırlı büstü, sağa d.

3* A/ C I F SINOP ANN CCLII ³²⁴:

Ö/ ANTONINVS PIVS AVG CEB: Caracalla'nın defne çelenkli, zırlı büstü, sağa d.

4* A/ C I F S ANN CCLII ³²⁵:

Ö/ ANTONINVS AVG CEB:

5* A/ C I F S ANN CCLV ³²⁶:

Severus Alexander M.S. 222- 235

³²⁰ Waddington 1904, s. 197, No. 77.

³²¹ Waddington 1904, s. 201, No. 110.

³²² RPC II, s. 114, No. 720.

³²³ Waddington 1904, s. 202, No. 113.

³²⁴ Waddington 1904, s. 204, No. 128.

³²⁵ Waddington 1904, s. 204, No. 129.

³²⁶ Waddington 1904, s. 205, No. 133.

Ö/ IMP SEV ALEXAND: Alexander'in defne çelenkli büstü, sağa d.

6* A/ C I F S A CCXCIII ³²⁷:

Maximinus Thrax M.S. 235- 238

Ö/ IMP MAXIMINVS AVG: Maximinus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

7* A/ [] ANN CCCV ³²⁸:

III. Gordianus Pius M.S. 253- 268

Ö/ IMP GORDIANVS: Gordianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

8* A/ C R I F S AN CCCVIII ³²⁹:

Tip 2: Serapis, sola dönük oturmakta, sağ elinde *patera* ve sol elinde *scepter* tutmakta; solda yerde *Cerberos*.

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ IMPM LSEV EROPERAVG: Severus'un defne çelenkli, *drapeli*, zırlı büstü, sağa d.

1* A/ C I F S ANN CCLXIII ³³⁰:

Tip 3: Serapis'in *modius* ve *taenia* giyimli başı, sağa d.

Marcus Aurelius Caesar M.S. 161- 180

Ö/ MAR AVREL ANTONINVS[]: M. Aurelius'un *drapeli*, büstü, sağa d.

1* A/ C I F SINOPE ANN CCVII ³³¹:

Marcus Aurelius M.S. 161- 80 ve Lucius Verus M.S. 161- 169

Ö/ IMP AUREL AN UERO AUG: M. Aurelius ve Lucius Verus'un büstleri birbirlerine dönük.

2* A/ C I F SINOP E AN CCII ³³²: (Levha II- 4)

Geta M.S. 211- 212

Ö/ IMP C P SEPT GET A AVG: Geta'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ C IF IINOPE ANN CCLV ³³³: (Levha II- 5)

I. Philippus M.S.

³²⁷ Waddington 1904, s. 207, No. 147.

³²⁸ Waddington 1904, s. 207, No. 152.

³²⁹ Waddington 1904, s. 208, No. 156.

³³⁰ Falghera III, s. 617, No. 1370.

³³¹ Waddington 1904, s. 202, No. 115.

³³² Waddington 1904, s. 202, No. 117.

³³³ Waddington 1904 s. 205, No. 137.

Ö/ IMP IVL PHILIPPVS AVG: Philippus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ C R I F S AN CCCXIV³³⁴:

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ A C P LICIN VALERIAN[]: Valerianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

5* A/ C R I F S AN CCCXXIII³³⁵:

Tip 4: Serapis'in başı, sola d.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ IMP GORDIANVS[]: Gordianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ C R I F S AN CCVIII³³⁶: (Levha II- 6)

Tip 5: Serapis, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde çapraz *scepter* tutmakta ve sağ elini yukarı doğru kaldırmakta.

Geta M.S. 211- 212

Ö/IMP C L SEPT GETA AVG: Geta'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ C I F SINOPE ANN CCLV³³⁷:

Macrinus M.S.

Ö/ IMP M OPEL D-SEVER MACRINVS AVG: Macrinus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ C I F SINOP SEVER MACRINVS AVG³³⁸: (Levha II- 7)

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ IMP SEV ALEXAND AVGVSTVS: Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ C I F S A CCXCIII³³⁹:

Maximinus Thrax M.S. 235- 238

Ö/ MAXIMVS CAES: Maximinus'un büstü, sağa d.

4* A/ C R I F S AN CCCV³⁴⁰:

³³⁴ Waddington 1904, s. 208, No. 160.

³³⁵ Waddington 1904, s. 209, No. 163.

³³⁶ Waddington 1904, s. 208, No. 155.

³³⁷ Waddington 1904, s. 205, No. 136.

³³⁸ Waddington 1904, s. 206, No. 143.

³³⁹ Waddington 1904, s. 207, No. 146.

Gordianus M.S.

Ö/ [] GORDIANVS[]: Gordianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

5* A/ C R I F S AN CCCXII ³⁴¹:

Tip 6: Serapis ve Hades, sola dönük oturmaktalar; ayaklarının yanında Cerberos.

Geta M.S. 211- 212

Ö/ IMP C P SEPT GETA: Geta'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ C I F SINOPE ANN CC[] ³⁴²:

Tip 7: Serapis ve İsis'in *modius* giyimli ve *lotuslu* büstleri, sağa d.

Marcus Aurelius M.S. 161- 180

Ö/ IMP AVREL ANTONIO AVG: M. Aurelius'un *drapeli*, sakallı büstü, sağa d.

1* A/ C I F SINOPE ANN CCVII ³⁴³:

15* TYKHE / FORTUNA

Tip 1: Tykhe, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde *cornucopiae* tutmakta.

Iulia Domna M.S. 193- 217 (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IUL ΔOM NA AUG: Domna'nın büstü, sağa d.

1* A/ C I F S ANN CCLXVIII ³⁴⁴: (Levha II- 8)

Ö/ IOVLIA DOMNA AVG: Domna'nın büstü, sağa d.

2* A/ C I F SINOP ANN CCLIII ³⁴⁵:

16* ZEUS

Tip 1: Zeus Serapis'in büstü, sağa d.

Hadrianus M.S. 117- 138

Ö/ IMP [] HADRIANVS[]: Hadrianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

³⁴⁰ Waddington 1904, s. 208, No. 154.

³⁴¹ Waddington 1904, s. 208, No. 158.

³⁴² Waddington 1904, s. 205, No. 138.

³⁴³ *Num. Zeit.* XXX, 1889, s. 7; Waddington 1904, s. 202, No. 116.

³⁴⁴ Waddington 1904, s. 203, No. 122.

³⁴⁵ Waddington 1904, s. 204, No. 125.

1* A/ C I F S / CLXXVIII ³⁴⁶;

Tip 2: Zeus Serapis *himation* ve *modius* giymekte, sola doğru; sol elinde *scepter*, sağ elinde kartal tutmakta.

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ ANTONINVSPIVSAVGCEB: Caracalla'nın *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ C I F S / ANNCC L I I ³⁴⁷;

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ IM PGORD IANVS: Gordianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ C RIFS AN C CC VIII ³⁴⁸;

Tip 3: Zeus Serapis, *drapeli* ve şeritli *modius* giymekte, sağa d.

Geta M.S. 211- 212

Ö/ IMPCSEPT GET A AVG: Geta'nın defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ CIFSINOPE / ANNCCLV ³⁴⁹;

Tip 4: Zeus Serapis, ayakta, sola d, *himation*, *modius* ve *khiton* giymekte; sol elinde *scepter* tutmakta ve sağ eli yukarı doğru.

Macrinus M.S. 217- 218

Ö/ IMPMOPELSEVER MACRINVSAVG: Macrinus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ CIF SINOP / AN [] ³⁵⁰;

I. II. İMPARATOR ve İMPARATORİÇE İLE BAĞLANTILI TİPLER

1* İMPARATOR BÜSTÜ

Tip 1: Agrippa'nın başı, sağa d.

Augustus ve Agrippa

³⁴⁶ Waddington 1904, s. 201, No. 109.

³⁴⁷ BMC Pontus, s. 101, No. 57.

³⁴⁸ BMC Pontus, s. 102, No. 61.

³⁴⁹ BMC Pontus, s. 101, No. 58.

³⁵⁰ BMC Pontus, s. 101, No. 59.

Ö/ IMP CAESAR DIVI F AVGVS T P COS VI[VII]: Augustus'un başı, sağa d.

- 1* A/ C CASSIVS C F IIVIR C A C DIF S C C R ³⁵¹: İki kontrmark.
(Levha II- 9)

Ö/ IMP CAESAR DIVI F AVGVS T P COS VII: Augustus'un başı, sağa d.

- 2* A/ AGRIPPA COS III IMP DI F S C C A C CASSIVS C F II VIR C I C F C ³⁵²: (Levha II- 10)

Tip 2: Augustus'un başı, sağa d.

Augustus ve Iulius Caesar

Ö/ C I F S AN XXIII: Iulius Caesar'ın defne çelenkli başı, sağa d.

- 1* A/ EX D D ³⁵³: (Levha II- 11)

Ö/ C I F A XXIII: Iulius Caesar'ın başı, sağa d.

- 2* A/ EX D D ³⁵⁴:

Tip 3: Caius ve Lucius'un başları, sağa d.

Augustus M.Ö. 27- M.S. 14

Ö/ CIFSAN XXXVI: Augustus'un başı, sağa d.

Ö/ CIFSAN XLII:

- 1* A/ E X D D ³⁵⁵: (Levha II- 12)

Ö/ C I F A XXXVI: Augustus'un başı, sağa d.

Ö/ [] XXXVII:

Ö/ C I F A XXXIX:

- 2* A/ EX D D ³⁵⁶:

Tip 4: Iulius Caesar'ın defne çelenkli başı, sağa d.

Augustus ve Iulius Caesar

Ö/ AVGVSTVS DIV F COS VIII M [] RVF: Augustus'un başı, sağa d., kontrmarklı.

³⁵¹ Waddington 1904, s. 197, No. 78.

³⁵² Waddington 1904, s. 197, No. 79.

³⁵³ Waddington 1904, s. 198, No. 81.

³⁵⁴ Waddington 1904, s. 198, No. 84.

³⁵⁵ BMC Pontus, s. 100, No. 52- 54; Waddington 1904, s. 198, No. 89.

³⁵⁶ Waddington 1904, s. 198, No. 85- 87.

1* A/ DIVOS IVLIVS C CASSIVS C F II VIR C I F C ³⁵⁷: (Levha III- 1)

Tip 5: Marcus Antonius'un başı, sağa d.

Ö/ M AIMIL I[]: Lepidus'un başı, sağa d.

1* A/ D D ³⁵⁸: (Levha III- 2)

2* İMPARATORİÇE BÜSTÜ

Tip 1: Octavia'nın başı, sağa d.

Nero ve Octavia

Ö/ NERO CLAVD CAES AVG ANNI CIII: Neron'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ OCTAVIAE AVG C I F ³⁵⁹:

Tip 2: Octavia'nın başı, sola d.

Nero ve Octavia

Ö/ NERO CLAVD CAES AVG ANNI CIII: Neron'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ OCTAVIAE AVG C I F ³⁶⁰: (Levha III- 3)

Tip 3: Agrippina'nın başı, sağa/sola d.

Caligula ve Agrippina³⁶¹ M.S. 37- 41

Ö/ C CAESAR AVG GERM EX D D AN LXXXII: Caligula'nın başı, sağa.

1* A/ AGRIPPINAE[] ³⁶²: (Levha III- 4)

Claudius (M.S. 41- 54) ve II. Agrippina (Caligula'nın Kızı)

Ö/ TI CLAVD []P M TR P CIF: Claudius'un defne çelenkli başı, sağa d.

2* A/ AGRIPPINA AVG EX D D AN C C I F ³⁶³: (Levha III- 5)

3* CAPRICORN/OĞLAK

³⁵⁷ Waddington 1904, s. 197- 198, No. 80.

³⁵⁸ Waddington 1904, s. 197, No. 76.

³⁵⁹ Waddington 1904, s. 199, No. 96.

³⁶⁰ Waddington 1904, s. 200, No. 97.

³⁶¹ I. Agrippina, Germanicus'un eşi, Agrippa'nın annesi.

³⁶² Waddington 1904, s. 199, No. 92.

³⁶³ Waddington 1904, s. 199, No. 95.

Tip 1: *Capricorn*, sağa d.; pençelerinde *globus* tutmakta; *capricorn*un sırtı üzerinde sekiz kanatlı yıldız.

Nero M.S. 54- 68

Ö/ NERO CLAVD CAESAR AVG GERM: Neron'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ C I F AN CIII³⁶⁴: (Levha III- 6)

4* ESİR

Tip: Esir, sakallı, *drapeli*, ayakta, cepheden, başı sola d.

Geta M.S. 211- 212

Ö/ IMP SPTI GETA: Geta'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ C I F SI NOPES³⁶⁵: (Levha III- 7)

5* TANRIÇALAŞTIRILMIŞ İMPARATORİÇE TİPLERİ

Tip 1: Kadın figürü, uzun kıyafetli, ayakta, cepheden, başı sola d.

Domitianus M.S. 81- 96

Ö/ [D]OM AVG G[ERM]: Defne çelenkli baş, sağa d.

1* A/ C I F AN CXXXIIX³⁶⁶:

Ö/ []AVG GER: Defne çelenkli baş, sağa d.

2* A/ []ANNO C []X³⁶⁷:

Traianus M.S. 98- 117

Ö/ IMP TRAIAN[]: Traianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ C I F ANN CLXII³⁶⁸: (Levha III- 8)

Tip 2: Kadın figürü, ayakta, cepheden, başı sağa d; sol elinde *cornucopiae* tutmakta, sağ eli ile solundaki sütuna yaslanmakta.

Domitianus M.S. 81- 96

Ö/ DOMITIANVS CAESAR AVG F COS ITER: Domitianus'un defne çelenkli başı, sağa d.

³⁶⁴ Waddington 1904, s. 200, No. 99.

³⁶⁵ Waddington 1904, s. 206, No. 140.

³⁶⁶ RPC II, s. 115, No. 723.

³⁶⁷ RPC II, s. 114, No. 724.

³⁶⁸ Waddington 1904. s. 201, No. 106.

1* A/ C I F AN CXIIX ³⁶⁹: (Levha III- 9)

Tip 3: Kadın figürü, ayakta, cepheden, başı sola d; elinde scepter tutmakta.

Nerva M.S. 96- 98

Ö/ IMP NERVA CAESAR AVG P M TR []: Nerva'nın defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ C I [F AN] CXLI ³⁷⁰:

Tip 4: Kadın figürü, ayakta, cepheden, başı sola d; sağ elinde kısa baston tutmakta.

Faustina

Ö/ FAVSTIN AVG: Faustina'nın büstü, sağa d.

1* A/ C F SINOPE ANN CCVII ³⁷¹: (Levha III- 10)

I. III. HEYKEL TİPLERİ

1* ARKAİK BAŞ

Tip 1: Arkaik baş, cepheden, başında dört sıra yatay inci dizisinden oluşan başlık, uzun sakallı ve sakalları da inci dizisi şeklinde.

L. Aelius Caesar

Ö/ L AELIVS CAESAR: Aelius'un başı, sağa d.

1* A/ C I F ANN CLXXXII ³⁷²: (Levha III- 11)

Caracalla

Ö/ [] M AVR ANTONINVS: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ C I F SINOP ANN CCLII ³⁷³:

VALERIANUS M.S.

Ö/ VALERIANVS: Valerianus'unn defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ C I F S AN CC[] ³⁷⁴:

³⁶⁹ RPC II, s. 115, No. 723; Waddington 1904, s. 200, No. 102.

³⁷⁰ Waddington 1904, s. 201, No. 104.

³⁷¹ Waddington 1904, s. 203, No. 121.

³⁷² Waddington 1904, s. 202, No. 111.

³⁷³ Waddington 1904, s. 205, No. 131.

³⁷⁴ Waddington 1904, s. 209, No. 165.

2* IDOL

Tip 1: Idol, cepheden, yüksek bir kaide üzerinde tahtında oturmakta; tanrının başında doğu başlığı ve uzun sakallı; sol elinde *kanthros*, sağ elinde *scepter* tutmakta; her iki omzunda küçük Genius; kaidenin üzerinde her iki kenarı küçük birer figür ile süslü.

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ IMP C L SEP SEVERVS PER AV: Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ C I F SINOP ANN CCLII ³⁷⁵: (Levha III- 12)

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ IMP C M AVR ANTONINVS: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa.

2* A/ C I F SINOP ANN CCLII ³⁷⁶:

3* TERME

Tip 1: Terme heykeli, cepheden, caduceus ve palmiye tutmakta.

Marcus Aurelius Caesar M.S. 161- 180

Ö/ M AVR VERO CAES: M. Aurelius'un defne çelenkli, sakallı başı, sağa d.

1* A/ C I F SINO AN CCIII ³⁷⁷:

II. Faustina

Ö/ Faustina'nın büstü, sağa d.

2* A/ C I F SIN[] CCIII ³⁷⁸: (Levha III- 13)

I. IV. OBJELER/ATRİBÜLER

1* CADUCEUS

Tip 1: Kanatlı Caduceus.

Septimus Severus M.S. 193- 211

Ö/ Severus'un başı, sağa d.

³⁷⁵ Waddington 1904, s. 204, No. 123.

³⁷⁶ Waddington 1904, s. 204, No. 130.

³⁷⁷ Waddington 1904, s. 202, No. 114.

³⁷⁸ Waddington 1904, s. 203, No. 118.

1* A/ C I F SINOP ³⁷⁹: (Levha III- 14)

Geta M.S. 211- 212

Ö/IMP SEPTI GETA: Geta'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ C I F SI NOPEs ³⁸⁰:

2* GLOBUS ve CORNUCOPIAE

Tip: Globus ve Cornucopiae.

Augustus M.Ö. 27- M.S. 17

Ö/ C I F / XXII: Augustus'un başı, sağa d.

1* A/ EX D D ³⁸¹:

Ö/ CIF AVS XXII: Augustus'un başı, sağa d.

2* A/ EX DD ³⁸²:

3* KÜLT OBJELERİ

Tip 1: *Simpulum*, balta, geyik başı, miğfer

Iulius Caesar M.Ö. 45

Ö/ C [] I F I A XI: Taçlı kadın başı, sağa d.

1* A/ A / EX D D ³⁸³: (Levha IV- 1)

Tip 2: *Simpulum*.

Ö/ C I F / XX: Boğa başı, cepheden.

1* A/ EX D D ³⁸⁴:

4* VAZO

Tip 1: Kaide üzerinde uzun ayaklı vazo.

Ö/ C I F A LI: Baş, sola d.

1* A/ EX D D ³⁸⁵: (Levha IV- 2)

³⁷⁹ Waddington 1904, s. 204, No. 124.

³⁸⁰ Waddington 1904, s. 206, No. 139.

³⁸¹ Imhoof-Blumer, K. L. I, s. 7, No. 6.

³⁸² Weber, Vol. III, s. 33, No. 4833.

³⁸³ Waddington 1904, s. 197, No. 75.

³⁸⁴ Imhoof-Blumer, K.L, s. 7, No. 5.

³⁸⁵ Waddington 1904, s. 198, No. 90.

II. YEREL TİPLER

II. I. MİMARİ TİPLER

1* ALTAR

Tip 1: Altar, boynuzlarla çevrili.

Domitianus M.S. 81- 96

Ö/ [DOMIT]IANVS CAESAR AVG [F CO]S IT[ER: Domitianus'un defne çelenkli, büstü, sağa d.

1* A/ C I FE AN CXXII ³⁸⁶:

2* TAPINAK

Tip 1: Nemesis, *distyle* tapınak içinde ayakta; sağ elinde *globus*, sol elinde kınında kılıç tutmakta; ayaklarının yanında tekerlek.

Traianus Decius 249- 251

Ö/ IMP TRAIAN DECIUS AVG: Decius'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ CR [] N CCC XIX ³⁸⁷:

Tip 2: Nemesis, *distyle* tapınak içinde ayakta; sağ elinde asa tutmakta; ayaklarının yanında tekerlek.

Faustina

Ö/ FAVS TINAE AVG: Faustina'nın büstü, sağa d.

1* A/ C I F S INOPE ³⁸⁸:

Maximinus Thrax M.S. 235- 238

Ö/ IMP MAXIMINVS AVG: Maximinus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ C R / I F S AN CCCV ³⁸⁹: (Levha IV- 3)

II. Philippus M.S. 244- 249

Ö/ IVL PHILIPPVS CAES: Philippus'un büstü, sağa d.

3* A/ C I F S AN CCC / XIV ³⁹⁰:

³⁸⁶ RPC II, s. 114, No. 721.

³⁸⁷ BMC Pontus, s. 102, No. 62.

³⁸⁸ Imhoof-Blumer, 1901, s. 8, No. 8.

³⁸⁹ Waddington 1904., s. 207, No. 150.

Tip 3: Nemesis, distyle ve kemerli tapınak içinde ayakta; ayaklarının yanında tekerlek.

Iulia Domna M.S. 193- 217 (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IOVLIA DOMNA AVG: Domna'nın büstü, sağa d.

1* A/ C I F SINOP ANN CCLIII ³⁹¹:

Iulia Mamea M.S. (Severus Alexander'in Annesi)

Ö/ MAMEA AVG: Mamea'nın büstü, sağa d.

2* A/ C I F S A CCXCIII ³⁹²:

Tranquillina M.S. (III. Gordianus'un Eşi)

Ö/ TRANQVILLINA AVG: Tranquillina'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ C I F S ³⁹³: (Levha IV- 4)

Traianus Decius M.S. 249- 251

Ö/ IMP TRAIAN DECIVS AVG: Decius'un defne çelenkli, zırhlı büstü, sağa d.

4* A/ C R I F S AN CCCXIX ³⁹⁴:

II. II. DOĞA VE GÖKYÜZÜ İLE BAĞLANTILI TİPLER

1* BALIK

Tip 1: Balık, sola d.

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ ANTONINVS AVG: Caracalla'nın defne çelenkli, sakallı büstü, sağa d.

1* A/ C I F SINOP ³⁹⁵: (Levha IV- 5)

Geta M.S. 211- 212

Ö/ IMP SEPTI GETA: Geta'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ C I F SI NOPES ³⁹⁶:

Ö/ C P SEPT GETAS: Geta'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ C I F SINOPE ³⁹⁷:

³⁹⁰ Waddington 1904, s. 208, No. 161.

³⁹¹ Waddington 1904, s. 204, No. 126.

³⁹² Waddington 1904, s. 207, No. 149.

³⁹³ Waddington 1904, s. 208, No. 159.

³⁹⁴ Waddington 1904, s. 209, No. 162.

³⁹⁵ Waddington 1904, s. 205, No. 134.

³⁹⁶ Waddington 1904, s. 206, No. 141.

Ö/ IMP SPTI GETA: Geta'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ C I F SI NOPES ³⁹⁸:

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ AV SEVAL EXAND: Alexander'in *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

5* A/ C I F SACCX C IIII / ³⁹⁹:

Ö/ AV SEV AAEXAND: Alexander'in defne çelenkli büstü, sağa d.

6* A/ C I F S A CCXC ⁴⁰⁰:

Maximinus Thrax M.S. 235- 238

Ö/ MAXIMVS CAES: Maximus'un büstü, sağa d.

7* A/ C R I F S A [] ⁴⁰¹:

2* HİLAL

Tip: Hilal, zeminde bir çizgi üzerinde; sağda yerde, saban/pulluk.

Ö/ C VIBI L PONTI II VIR C FI: Ceres'in *stephane* giyimli büstü, sağa d.; boynunda kolyesi ve kulağında küpesi.

1* A/ L PONTI C VIBI II VIR C FI ⁴⁰²:

3* YILDIZ

Tip 1: Sekiz kanatlı, görkemli yıldız (Iulius Caesar'ın kuyruklu yıldızı).

Augustus ve Iulius Caesar

Ö/ C I F S AN XXIII: Augustus'un başı, sağa d.

1* A/ EX D D ⁴⁰³: (Levha IV- 6)

³⁹⁷ Waddington 1904, s. 206, No. 142.

³⁹⁸ Waddington 1904, s. 206, No. 141

³⁹⁹ BMC Pontus, s. 102, No. 60.

⁴⁰⁰ Waddington 1904, s. 207, No. 148.

⁴⁰¹ Waddington 1904, s. 207, No. 153.

⁴⁰² Imhoof-Blumer, K. L. I, s. 7, No. 4.

⁴⁰³ Waddington 1904, s. 198, No. 83.

I. II. III. OBJELER

1* BACAK

Tip 1: İnsan ayağı, but kısmı örtülü, ayağın üst kısmı boğa başı, sağa d.; ayağın önünde sağda altar.

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ SEV ALEXANDROC: Alexander'in defne çelenkli, zırlı büstü, sağa d.

1* A/ C I F S A CCXCIII⁴⁰⁴: (Levha IV- 7)

III. KOLONİ TİPLERİ

I* ÇİFT SÜREN KOLONİSTLER

Tip 1: Kolonistler iki öküz ile sağa doğru çift sürmekte.

Caligula M.S. 37- 41

Ö/ CCAE AVG: Caligula'nın başı, sağa d.

1* A/ C I F [] / LXX XIII⁴⁰⁵:

Ö/ C CAE AVG GER EX D D: Caligula'nın başı, sağa d.

2* A/ C I F A LXXXIII⁴⁰⁶: (Levha IV- 8)

Tip 2: İki kolonist iki öküz ile sola doğru çift sürmekte.

Claudius M.S. 41- 54

Ö/: Işın taçlı Helios büstü, cepheden.

1* A/ A / C I F ANN XCVI⁴⁰⁷: (Levha IV- 9)

Nero

Ö/ N C C AVG (Nero Claudius Caesar Augustus): Neron'un defne çelenkli başı, sağa d.

2* A/ C I F⁴⁰⁸:

Domitianus M.S. 81- 96

Ö/ Terme, cepheden.

⁴⁰⁴ Waddington 1904, s. 206, No. 145.

⁴⁰⁵ BMC Pontus, s. 101, No. 55.

⁴⁰⁶ Waddington 1904, s. 199, No. 93.

⁴⁰⁷ Waddington 1904, s. 199, No. 94.

⁴⁰⁸ Waddington 1904, s. 200, No. 98.

3* A/ C I F ANN CXXX ⁴⁰⁹:

2* SABAN / PULLUK

Tip 1: Çelenk içinde saban / pulluk.

Iulius Caesar M.Ö. 45

Ö/ DIVO IVLIO: Iulius Caesar'ın başı, sola d.

1* A/ C I F (Colonia Iulia Felix) ⁴¹⁰: (Levha IV- 10)

⁴⁰⁹ Waddington 1904, s. 200, No. 103.

⁴¹⁰ Waddington 1904, s. 196- 197, No. 74.

BITHYNIA

APAMEIA-MYRLEA

I. ROMA İMPARATORLUK TİPLERİ

I. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* AENEAS

Tip 1: Aeneas sağa doğru ilerlemekte, babası Anchises'i omzunda taşımakta; oğlu Ascanius'u da elinden tutmaktadır ve omzunda taşıdığı babası Anchises, onlara kılavuzluk etmektedir.

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ [] MAVRSEVALEXANDAVG: Alexander'in defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ COLIVL CO [] / D D ⁴¹¹:

2* ARTEMİS / DIANA LUCIFERA

Tip 1: Diana Lucifera sağa d. ilerlemekte ve her iki elinde meşale tutmakta, omzunda sadağı.

Marcus Aurelius M.S. 161- 180

Ö/ [CAE ANTONINVS[]: Aurelius'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü sağa d.

1* A/ LVCIFDIAN AECICA D D ⁴¹²:

Commodus M.S. 180- 192

Ö/ IMPCAESCOMMODVS ANTONINVS PF AVG: Commodus'un başı, sağa d.

2* A/ C I C A P A M D D ⁴¹³: (Levha V- 1)

Elagabalus M.S.

Ö/ M AVREL ANTONI NVSPFAVG: Elagabalus'un defne çelenkli başı, sağa d.

3* A/ COLIVLCON C AVGAPAM / D D ⁴¹⁴:

⁴¹¹ BMC Pontus, s. 114, No. 37.

⁴¹² BMC Pontus, s. 112, No. 24.

⁴¹³ BMC Pontus, s. 112, No. 27.

Tip 2: Diana Lucifera sağa d., başı üzerinde hilal, omzunda sadağı, elinde meşale tutmakta; iki geyik tarafından çekilen savaş ya da yarış arabası kullanmakta, sağa d.

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ IMPCMAVRELIVS ANTONINVSAVG: Caracalla'nın defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ COLIVLCONCAVGAPAM DD ⁴¹⁵: (Levha V- 2)

3* DIONYSOS/BACCHUS

Tip 1: Dionysos/Bacchus, sakallı, *drapeli*, ayakta, sola d., sağ elinde *kantharos*, sol elinde üzüm dalı tutmakta; önünde panteri.

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ IMPCPLICVALERIANVSAVG: Valerianus'un şua taçlı, *paludamentumlu*, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ COLIVLCON CAVGAPAM / D D ⁴¹⁶: (Levha V- 3)

4* GENIUS

Tip 1: Apameia Genius'u, sağda, ayakta, sola d., *himation* giymekte, imparator, solda ayakta, sağa d., askeri giysili; Genius sol elinde *cornucopiae* tutmakta, sağ eli ile imparatora çelenk takmakta; imparator, sol elinde mızrak tutmakta, sağ elinde solda yanan altara doğru *patra* tutmakta.

Commodus M.S. 180- 192

Ö/ IMPCAESCOMMODVS ANTONINVSPFAVG: Commodus'un *paludamentumlu*, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

1* GENIOPTIMOCOMMO DOPF AVGCICA / D D ⁴¹⁷: (Levha V- 4)

Tip 1: Apameia Genius'u, ayakta, sola d.; sol elinde *cornucopiae*, sağ elinde dümen tutmakta.

⁴¹⁴ BMC Pontus, s. 114, No. 35.

⁴¹⁵ BMC Pontus, s. 113, No. 33.

⁴¹⁶ BMC Pontus, s. 115, No. 42, 43.

⁴¹⁷ BMC Pontus, s. 112, No. 26.

Maximinus Thrax M.S. 235- 238

Ö/ IMP CAES C IVL VERVS MAXIMINVS AVG: Maximinus'un *paludamentum*lu, zırhlı ve defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL IVL CONC APAM AVG ⁴¹⁸:

5* MARSYAS

Tip 1: Marsyas heykeli, sağa d., sağ elini yukarı kaldırmakta, omzunda şarap tulumu tutmakta

Iulia Domna M.S. 217

Ö/ IVLIA DOMNA AVG: Domna'nın büstü, sağa d.

1* A/ C I C A / D D ⁴¹⁹:

6* NIKE / VICTORIA

Tip 1: Nike/Victoria *globus* üzerinde palmiye dalı ve çelenk tutmakta, sola d.

Ö/ Hermes başı, sağa d.

1* A/ C I C A D D ⁴²⁰:

Tip 2: Nike/Victoria palmiye dalı ve çelenk tutmakta, sola d.

Ö/ Yunus, sağa d.

1* A/ C I C A D D ⁴²¹: (Levha V- 5)

Ö/ Hermes başı, sağa d.

2* A/ C I C A / D D ⁴²²:

C. Cassius M.S. 27

Ö/ DIVOS IVLIVS [] C CASSIVS C F IIVIR C I C F C: Caesar'ın *diademli* başı sağa d.

3* A/ AVGVSTVS DIV F COS VII IMP [] C RVF?: Augustus'un defne çelenkli başı, sağa d.

⁴¹⁸ Weber III, s. 37, No. 4837.

⁴¹⁹ BMC Pontus, s. 113, No. 31.

⁴²⁰ Weber III, s. 37, No. 4836.

⁴²¹ RPC vol. I, s. 342, no 2005.

⁴²² Waddington 1904, s. 250, No. 35.

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMPCAESPLICGAL LIENVSAVG: Gallienus'un şua taçlı, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

4* A/ COLIVLCON CA PAMAVG / D / D ⁴²³;

7* REMUS- ROMULU ve KURT

Tip 1: Kurt, sağa d., Romulus ve Remus'u emzirmekte.

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ ANTONINVS AVG COS IIII: Ant. Pius'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ C I C A / D D ⁴²⁴;

8* TYKHE / FORTUNA

Tip 1: Tyche, elinde dümen ve *cornucopiae* tutmakta.

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMPCPLICEGNGALLIENVSAVG: Gallienus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* COLI VLCON CAVGAPAM / D D ⁴²⁵;

Ö/ IMPCAESPLICGALLIENVSAV:

2* CIVLCONC APAMA[] / D D ⁴²⁶;

I. II. İMPARATOR ve İMPARATORİÇE İLE BAĞLANTILI TİPLER

1* İMPARATOR BÜSTÜ

Tip 1: Agrippa'nın başı, sağa d.

Augustus M.Ö 27

Ö/ IMP CAESAR DIVI F AVGVSTO COS VII: Augustus'un başı, sağa d.

1* A/ AGRIPPA COS III IMP C DI F S C C R / C CASSIVS C F II VIR C I C F C ⁴²⁷;

⁴²³ BMC Pontus, s. 116, No. 44.

⁴²⁴ BMC Pontus, s. 112, No. 22, 23.

⁴²⁵ BMC Pontus, s. 116, No. 45.

⁴²⁶ BMC Pontus, s. 116, No. 46.

⁴²⁷ SNG Tüb. III, No. 2097.

Tip 2: Germanicus'un başı, sağa d.

Caligula M.S. 37- 41

Ö/ CCAESARAVGGERMANICVS[]: Caligula'nın defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ GERMANICVS CAESARDECDECCIC / A P ⁴²⁸:

I. III. ROMA LEJYON TİPLERİ

1* STANDART

Tip 1: Üç Roma standartı.

Ö/ Hermes başı, sağa d.

1* A/ C I C A / D D ⁴²⁹: (Levha V- 6)

Iulius Caesar Ya Da Augustus Dönemi?

Ö/ Hermes'in kanatlı şapkalı başı, sağa d.

2* A/ C I C A / D D ⁴³⁰:

I. IV. OBJELER ve ATRİBÜLER

1* CADUCEUS

Tip 1: Kanatlı Caduceus.

Triumviral Dönem

Ö/ Hermes başı, sağa d.

1* A/ C I C A / D D ⁴³¹: (Levha V- 7)

Ö/ C I C A / D D: Victoria, palmiye dalı ve çelenk tutmakta, sola d.

2* A/ C I C A / D D ⁴³²:

Ö/ Hermes büstü, sağa d.

3* A/ C I C A / D D ⁴³³:

⁴²⁸ BMC Pontus, s. 111, No. 20.

⁴²⁹ RPC vol. I, s. 342, no 2003; Waddington 1904, 250, No. 34.

⁴³⁰ BMC Pontus, s. 111, No. 18.

⁴³¹ RPC vol. I, s. 342, no 2001; BMC Pontus, s. 111, No. 18.

⁴³² RPC vol. I, s. 342, no 2006

⁴³³ Waddington 1904, 250, No. 32.

2* CORNUCOPIAE

Tip 1: *Cornucopiae*.

Ö/ Hermes başı, sağa d.

1* A/ C I C A / D D ⁴³⁴: (Levha V- 8)

I. V. LEJANT

1* YAZI

Tip 1: Alanda: C I C / A.

Augustus M.Ö. 27- M.S. 14

Ö/ DIVO IVLIO: Iulius Caesar'ın başı, sağa d., başın altında yıldız.

1* A/ C I C / A ⁴³⁵: (Levha V- 9)

Ö/ DIVOM IVLIVM: Iulius Caesar'ın başı, sağa d.

2* A/ C I C A / D D ⁴³⁶:

Tip 2: Alanda: C I C A D D.

Elagabalus M.S. 218- 222

Ö/ IMP C AVRELIVS ANTONINVS AV: Elagabalus'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ C I C A / D D ⁴³⁷: (Levha V- 10)

II. YEREL TİPLER

II. I. DOĞA İLE BAĞLANTILI TİPLER

1* BALIK

Tip 1: Ağzı açık balık, sağa dönük.

Commodus M.S. 180- 192

Ö/ IMPCAESCOMMO ANTONIPFAVG: Commodus'un defne çelenkli, zırhlı büstü, sağa d.

⁴³⁴ RPC vol. I, s. 342, no 2002; Waddington 1904, s. 250, No. 33.

⁴³⁵ BMC Pontus, s. 111, No. 20.

⁴³⁶ Waddington 1904, s. 251, No. 37.

⁴³⁷ SNG Tüb. III, No. 2098; BMC Pontus, s. 114, No. 36.

1* A/ CICA / D D ⁴³⁸: (Levha V- 11)

II. II. DENİZCİLİKLE BAĞLANTILI TİPLER

7* KADIRGA

Tip 1: Kürekçiler ve kadirga, altta dört yunus.

Commodus M.S. 180- 192

Ö/ IMPCAESCOMMODVS ANTONINVS PFAVG: Commodus'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ CICA / D D ⁴³⁹: (Levha V- 12)

Tip 2: Kürekçiler ve kadirga, altta yunus.

Trebonianus Gallus M.S.

Ö/ IMPCTREBONIOGALLOPFAVG: Trebonianus'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ CICAAP / D D ⁴⁴⁰: (Levha V- 13)

Tip 3: Kadirga, kürekçiler ile sağa d.

Marcus Aurelius M.S.

Ö/ ANTΩNI CAE: M. Aurelius'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ CICA D D ⁴⁴¹:

Geta Caesar M.S. 198 -209

Ö/ LSEPT GETACAES: Geta'nın defne çelenkli başı, sağa d.

2* A/ CICA / DD ⁴⁴²:

Iulia Domna M.S. 193- 217 (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IVLIA AVGVSTA: Domna'nın büstü, sağa d.

3* A/ C I C AAPA / D D ⁴⁴³: (Levha V- 14)

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

⁴³⁸ BMC Pontus, s. 113, No. 30.

⁴³⁹ BMC Pontus, s. 113, No. 28.

⁴⁴⁰ BMC Pontus, s. 115, No. 41.

⁴⁴¹ BMC Pontus, s. 112, No. 25.

⁴⁴² BMC Pontus, s. 114, No. 34.

⁴⁴³ BMC Pontus, s. 113, No. 32.

Ö/ M OTAC SEVERAM AVG: Gordianus Pius'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

4* A/ CICA / DD ⁴⁴⁴:

Ö/ MANTGORDIANO PAVG:

5* A/ CICA / DD ⁴⁴⁵:

Otacilia Severa M.S. 244- 249 (I. Philippus'un Eşi)

Ö/ M OTAC SEVERAM AVG: Otacilia'nın *stephaneli*, zırhlı büstü, sağa d.

6* A/ C I C A AP – A D D ⁴⁴⁶:

Trebonianus Gallus M.S. 251- 253

Ö/ IMP C TREBONIO GALLO PF AVG: Trebonianus Gallus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

7* A/ CICA AP / DD ⁴⁴⁷:

Tranquillina (III. Gordianus'un Eşi)

Ö/ SABTRANQVILLIN AEAVG: Tranquillina'nın büstü, sağa d.

8* A/ CICAAPA / DD ⁴⁴⁸:

Herennia Etruscilla (Traianus Decius'un Eşi)

Ö/ ERENNIAETRVSCILLAAVG: Etruscilla'nın büstü, sağa d.

9* A/ CICAAP / DD ⁴⁴⁹:

2* PRUVA

Tip 1: Pruva, sola d.

Commodus M.S. 180- 192

Ö/ I[]NIPFAVG: Commodus'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ CICA / D D ⁴⁵⁰: (Levha V- 15)

⁴⁴⁴ SNG Tüb. III, No. 2099, Waddington 1904, No. 100.

⁴⁴⁵ BMC Pontus, s. 114, No. 38.

⁴⁴⁶ SNG Tüb. III, No. 2099; Waddington 1904, No. 100.

⁴⁴⁷ Weber, vol. III, s. 37, No. 4838.

⁴⁴⁸ BMC Pontus, s. 115, No. 39.

⁴⁴⁹ BMC Pontus, s. 115, No. 40.

⁴⁵⁰ BMC Pontus, s. 113, No. 29.

TROAS BÖLGESİ

ALEXANDRIA TROAS

I. ROMA İMPARATORLUK TİPLERİ

I. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* GENIUS

Tip 1: Genius, ayakta cepheden; *himation* giymekte, sağ elinde Apollon *Smintheus* heykeli, sol elinde *cornucopiae* tutmakta.

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ MAVR ANTΩNEINOC TERM: Caracalla'nın defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ COL [] TROAD ⁴⁵¹:

Elagabalus M.S. 218- 222

Ö/ ANTONINVS PIVS AVG: Elagabalus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ EN COL AVG TRO ⁴⁵²: (Levha VI- 1)

M.S. III. YY

Ö/ CO ALEX TRO: Tykhe başı, *drapeli*, giysili, sağa d.

3* A/ COL AVTRO ⁴⁵³:

2* HERAKLES

Tip 1: Aslan postlu Herakles sağa d.; sopasına yaslanmakta.

Commodus Caesar M.S. 161 -176

Ö/ COMMODVS ANTONINVS: Commodus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL AVG TROAD ⁴⁵⁴: (Levha VI- 2)

Trebonianus Gallus M.S. 251- 253

Ö/ IMP C VIBI TRIBV GALLVS AVG: Trebonianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

⁴⁵¹ Weber, vol. III, s. 138, No. 5301.

⁴⁵² SNG Cop. Troas, No. 151.

⁴⁵³ Falghera MPR V, No. 2818.

⁴⁵⁴ SNG Cop. Troas, No: 130.

2* A: COL AVG ALEXAN TRO ⁴⁵⁵:

Volusianus M.S. 251- 253

Ö/ IMP C VIBI AFI VOLUSIAN: Volusianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A: COL AVG TROAD ⁴⁵⁶:

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP C LICIN GALLIEN: Gallienus'n defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ COL TROA ⁴⁵⁷:

Tip 2: Herakles ile Antacus'un mücadelesi.

Elagabalus M.S. 218- 222

Ö/ ANTONINVS PIVS AVG: Elagabalus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL AVG TROAD ⁴⁵⁸: (Levha VI- 3)

Volusianus M.S. 251- 253

Ö/ IMP C VIBI AFINI OLUSSIANV: Volusianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ COL AVG TROAD ⁴⁵⁹:

Tip 3: Sarhoş Herakles, sağa d.; Pan sağda ayakta, cepheden, Pan'ın omzunda silah; her iki omzundan onu destekleyen Herakles'in arkasında ayakta sakallı bir Satyr ve diğer bir Satyr'i sağ eli ile yakalamakta.

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ [IMP] SEV ALEXANDER [AVG]: Severus Alexander'in defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL AVG TROA ⁴⁶⁰:

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ IMP LIC VALERIANVS AVG: Valerianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

⁴⁵⁵ SNG Cop. Troas, No: 183.

⁴⁵⁶ SNG Cop. Troas, No: 184.

⁴⁵⁷ SNG Cop. Troas, No: 199.

⁴⁵⁸ SNG Cop. Troas, No. 149.

⁴⁵⁹ SNG Cop. Troas, No. 185.

⁴⁶⁰ Weber III, s. 138, No. 5304; Mionnet, II, s. 649, No. 130- 140; BMC Troas, s. 28, No. 130; Imhoof-Blumer, 1898, s. 625, No. 213.

2* A/ [C]OL [A]V[G TROA] ⁴⁶¹: (Levha VI- 4)

3* MARSYAS

Tip 1: Kaide üzerinde Marsyas heykeli; omzunda şarap kabı tutmakta.

M.S. III. YY

Ö/ ALEX TRO: Tykhe başı sağa d.; arkasında *vexillum*.

1* A/ CO AVG TROADE ⁴⁶²:

Ö/ ALEX TRO:

2* A/ COL AVG TROAD ⁴⁶³: (Levha VI- 5)

Ö/ CO ALEX TRO: Tykhe başı, *drapeli*, giysili, sağa d.

3* A/ COLAVG TROAD ⁴⁶⁴:

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ M AVREL ANTONI [N?]: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ COL AVG TROAD ⁴⁶⁵: (Levha VI- 6)

Elagabalus M.S. 218- 222

Ö/ ANTONINVS PIVS AVGV: Elagabalus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

5* A/ COL AVG TROAD ⁴⁶⁶:

Trebonianus Gallus M.S. 251- 253

Ö/ IMP C VIBI TRIBO GALLVS AVG: Trebonianus Gallus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

6* A/ COL AVG TROAD ⁴⁶⁷:

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ IMP LIC VALERIAN: Valerianus'un defne çelenkli büstü sağa d.

7* A/ COL AVG TROA ⁴⁶⁸: (Levha VI- 7)

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMPLICIN GALLIENV: Gallienus'un *drapeli*, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

⁴⁶¹ SNG Cop. Troas, No. 194.

⁴⁶² SNG Cop. Troas, No. 102.

⁴⁶³ SNG Cop. Troas, No. 103.

⁴⁶⁴ Falghera MPR V, No. 2817.

⁴⁶⁵ SNG Cop. Troas, No: 138

⁴⁶⁶ SNG Cop. Troas, No. 150.

⁴⁶⁷ SNG Cop. Troas, No. 181; Falghera MPR IV, No. 2451.

⁴⁶⁸ SNG Cop. Troas, No. 188.

8* A/ COLAVG TROA ⁴⁶⁹:

4* NIKE / VICTORIA

Tip 1: Nike, *globus* üzerinde, ayakta, cepheden; başının üzerinde her iki eli ile desteklediği *globusu* tutmakta.

Maximinus Thrax M.S. 235- 238

Ö/ IMP MAXIMINVS PIVS AVG: Maximinus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL AVG TROAD ⁴⁷⁰: (Levha VI- 8)

5* POSEIDON

Tip 1: Poseidon ayakta sağa d., sol ayağı yunus üzerinde, sağ elinde deniz canavarı ve sol elinde trident tutmakta.

Maximinus Thrax M.S. 235- 238

Ö/ IMP MAXIMINVS PIVS AV: Maximinus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A: COL AVG TRO ⁴⁷¹: (Levha VI- 9)

6* REMUS – ROMULUS ve KURT

Tip 1: Kurt sağa d., Romulus ve Remus'u emzirmekte.

M.S. III. YY

Ö/ CO ALEX TRO: Tykhe başı, *drapeli*, giysili, sağa d.

1* A/ COLAVG / TRO ⁴⁷²:

Ö/ COL TRO: Tykhe başı s.d.; arkasında *vexillum*.

2* A/ COL AVG TRO ⁴⁷³: (Levha VI- 10-11)

Commodus Caesar M.S. 161 -176 - Augustus M.S. 176 -192

Ö/ IMP CAI M AVR COMMOD: Comodus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

⁴⁶⁹ Falghera MPR V, No. 2608.

⁴⁷⁰ SNG Cop. Troas, No. 172.

⁴⁷¹ SNG Cop. Troas, No. 171.

⁴⁷² Falghera MPR V, No. 2824- 2825.

⁴⁷³ SNG Cop. Troas, No. 104- 107; BMC Troas, 60; SNG Tüb. IV, 2537; SNG München, Troas, 65- 67.

3* A/ COL AVG TROAD ⁴⁷⁴:

Caracalla – Gallienus

Ö/ ALEX TRO / CO / AY: Alexandria Troas'ın başı, sağa d.; arkasında *vexillum*.

4* A/ COL AVG ⁴⁷⁵:

Ö/ AV CONRO: Alexandria Troas'ın başı, sağa d.; arkasında *vexillum*.

5* A/ COL AVG TRO ⁴⁷⁶:

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ AV M AV ANTONIN: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

6* A/ COL ALEXAN AVG ⁴⁷⁷: Romulus ve Remus'u emziren dişi kurt s.d.

Iulia Paula (Elagabalus'un Eşi)

Ö/ IVLIA PAVLA AV: Iulia Paula'nın büstü sağa d.

7* A/ COL ALEX AVG ⁴⁷⁸: (Levha VI- 12)

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ [] ALEXAND []: Severus Alexander'in defne çelenkli büstü, sağa d.

8* A/ COL AV ⁴⁷⁹:

Ö/ [] ALEXANDRV []: Severus Alexander'in defne çelenkli büstü, sağa d.

9* A/ COL AL AVG TROA ⁴⁸⁰:

I. Valerian M.S. 253- 260

Ö/ IMP LIC VALERIAN: Valerian'ın defne çelenkli büstü, sağa d.

10* A/ COL AV TRO ⁴⁸¹:

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP LICIN GALLIENV: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

11* A/ COL AVG TRO ⁴⁸²:

Ö/ IMP LIC GALLIEN: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

⁴⁷⁴ SNG Cop. Troas, No. 128; BMC Troas, 75- 77; Bellinger, Troy A 227; SNG Tüb. IV, 2539; SNG München, Troas, 71- 72.

⁴⁷⁵ Weber III, s. 137, No. 5295; BMC, Troas, s. 16, No. 58; Mionnet, S. V., s. 514, No. 107.

⁴⁷⁶ Weber III, s. 137, No. 5296; BMC, Troas, s. 16, No. 61.

⁴⁷⁷ SNG Cop. Troas, No. 140.

⁴⁷⁸ SNG Cop. Troas, No. 157.

⁴⁷⁹ SNG Cop. Troas, No. 160.

⁴⁸⁰ SNG Cop. Troas, No. 161.

⁴⁸¹ SNG Cop. Troas, No. 187.

⁴⁸² SNG Cop. Troas, No. 200.

12* A/ COL AV TROA ⁴⁸³: (Levha VII- 1)

Ö/ IMPGALLIENVSA: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

13* A/ COLAVG ⁴⁸⁴:

Tip 2: Kurt, sağa d.; Romulus ve Remus'u emzirmekte; kurdun önünde kuzgun.

Elagabalus M.S. 218- 222

Ö/ ANTONINVS PIVS AV: Elagabalus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL ALE AVG ⁴⁸⁵: (Levha VII- 2)

7* TYKHE / FORTUNA

Tip 1: Tykhe, sur taçlı, sola dönük oturmakta, sağ elinde Smintheus heykeli tutmakta; arkasında *vexillum*.

Maximinus M.S. 235- 238

Ö/ IVL MAX IMVS CAE: Maximinus'un büstü.

1* A/ TRO COL AVG ⁴⁸⁶:

Tip 2: Tykhe, sur taçlı, başı sola d.; arkasında *vexillum*.

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP LIC[]: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ AV CO ⁴⁸⁷: (Levha VII- 3)

Ö/ IMP LIC GAL: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ TROAS ⁴⁸⁸:

Tip 3: Tykhe, sur taçlı, *drapeli*; başı sağa d.; arkasında *vexillum*.

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP GAL: Gallienus'un defne çelenkli, *drapeli*, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ COLAV TROA ⁴⁸⁹:

⁴⁸³ SNG Cop. Troas, No. 201.

⁴⁸⁴ Falghera MPR V, No. 2613.

⁴⁸⁵ SNG Cop. Troas, 153.

⁴⁸⁶ Krzyzanowska 1969, s. 202, 7.

⁴⁸⁷ SNG Cop. Troas, No. 210.

⁴⁸⁸ SNG Cop. Troas, No. 211, 212.

⁴⁸⁹ Falghera MPR V, No. 2614.

Ö/ [IMP C GALLIENVS AVG]: Gallienus'un defne çelenkli, *drapeli*, zırlı büstü, sağa d.

2* A/ CIF S AN CCCXXVIII ⁴⁹⁰:

I. II. İMPARATOR ve İMPARATORİÇE İLE BAĞLANTILI TİPLER

1* İMPARATOR BETİMİ

Tip 1: İmparator at üzerinde sola d.; *patera* ve yay tutan Apollon *Smintheus* heykeline doğru ilerlemekte; Apollon'un sadağı omzunda.

M.S. III. YY

Ö/ CO ALEX TRO: Tykhe başı, *drapeli*, giysili, sağa d.

1* A/ CO L A VG ⁴⁹¹:

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ M AVRE ANTONINOS: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ COL ALEXAND AVG ⁴⁹²: (Levha VII- 4)

Ö/ MAV ANTONINVS PIVS: Caracalla'nın defne çelenkli, *paludamentumlu*, zırlı büstü, sağa d.

3* A/ COL AVG TROA ⁴⁹³:

Elegabalus M.S. 218- 222

Ö/ M AV ANTONINVS PIV: Elagabalus'un defne çelenkli, büstü, sağa d.

4* A/ COL AV TRO ALEX ⁴⁹⁴: (Levha VII- 5)

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ [] ALEXAND []: Severus Alexander'in defne çelenkli büstü, sağa d.

5* A/ COL AL TROA ⁴⁹⁵: (Levha VII- 6)

⁴⁹⁰ Falghera MPR V, No. 2658

⁴⁹¹ Falghera MPR V, No. 2819.

⁴⁹² SNG Cop. Troas, No: 137.

⁴⁹³ Weber III, s. 137, No. 5299; BMC, Troas, s. 19, No. 81; Mionnet, S. V., s. 525, No. 176.

⁴⁹⁴ SNG Cop. Troas, No: 155.

⁴⁹⁵ SNG Cop. Troas, No: 168.

2* SENATO

Tip 1: İki basamaklı, yüksek ve yarım daire bir platform üzerinde dokuz adam oturmakta; Bu adamlar, Roma ya da yerel senato? *Curia decurionum*; dıştaki iki adam *sella curulis*'in taburesi üzerinde oturmaktalar; iki basamaklı platformun üst basamağında 'ALEXAND' lejantı.

Trebonianus Gallus M.S. 251- 253

Ö/ IMPC VIBITRIBOGALLVSAVG: Trebonianus Gallus'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ AVG TROADA / ALEXAND⁴⁹⁶: (Levha VII- 7)

I. III. PROPAGANDA AMAÇLI TİPLER

1* KARTAL

Tip 1: Pençelerinde boğa başı tutan kartal, sağa d.

M.S. III. YY

Ö/ CO ALEX TRO: Tykhe başı, *drapeli*, giysili, sağa d.

1* A/ COL AVG TRO⁴⁹⁷:

Ö/ COL TROA: Tykhe başı sağa d.; arkasında *vexillum*.

2* A/ CO AVG TRO⁴⁹⁸:

Ö/ ALEXA TRO: Tykhe başı sağa d.; arkasında *vexillum*.

3* A/ CO AVG TRO⁴⁹⁹: (Levha VII- 8)

Commodus Caesar M.S. 161 -176 - Augustus M.S. 176 -192

Ö/ IMP [CAI M AVR] COMMOD: Commodus'un defne çelenkli büstü sağa d.

4* A/ COL AVG TROAD⁵⁰⁰:

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ M AVR ANTONI []: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

5* A/ COL ALEXAND AVG⁵⁰¹: (Levha VII- 9)

⁴⁹⁶ BMC Troas, s. 27, 145.

⁴⁹⁷ Falghera MPR V, 2820- 2823.

⁴⁹⁸ SNG Cop. Troas, 114; SNG Tüb. IV, 2534; Bellinger, Troy A 490; BMC Troas, 53- 56; Mionnet, 2, 642, 93- 94; SNG München, Troas, 61- 63.

⁴⁹⁹ SNG Cop. Troas, 117.

⁵⁰⁰ SNG Cop. Troas, No. 129; BMC Troas, 70; Bellinger, Troy A 205; SNG Aul. 7556; SNG München, Troas, 69.

Ö/ M AVR ANTONINVS: Caracalla'nın defne çelenkli, *paludamentumlu*, zırhlı büstü, sağa d.

6* A/ COL ALEXAN AVG ⁵⁰²:

Elagabalus M.S. 218- 222

Ö/ ANTONINVS PIVS AVG: Elagabalus'un defne çelenki büstü, sağa d.

7* A/ COL AVG TROA ⁵⁰³: (Levha VII- 10)

Ö/ M AV ANTONINVS PIVS AV: Elagabalus'un büstü, sağa d.

8* A/ COL AVG TROA ⁵⁰⁴: (Levha VII- 11)

Maximinus Caesar M.S. 253

Ö/ IVL MAXIMVS CAE: Maximinus Caesar'ın defne çelenkli büstü sağa d.

9* A/ CO AVG TRO ⁵⁰⁵:

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ IMP LICI VALERIA[]: Valerian'ın defne çelenkli büstü, sağa d.

10* A/ COL AVG TRO ⁵⁰⁶:

Ö/ IMP LICI VALERIANVS: Valerianus'un defne çelenkli, *paludamentumlu*, zırhlı büstü, sağa d.

11* A/ COL AVG TRO ⁵⁰⁷:

Ö/ IMP LIC VALERIA: Valerian'ın defne çelenkli büstü, sağa d.

12* A/ CO AVG TRO ⁵⁰⁸:

Ö/ IMP LIC VALERIANVS AVG:

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP LICIN GALLIENV: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

13* A/ COL AVG TRO ⁵⁰⁹:

Ö/ IMP LICIN GALLIENV:

14* A/ CO AVG TRO ⁵¹⁰: (Levha VII- 12)

⁵⁰¹ SNG Cop. Troas, No. 139.

⁵⁰² Weber III, s. 138, No. 5300; BMC Troas, s. 21, No. 98; Mionnet, S. V., s. 528, No. 207.

⁵⁰³ SNG Cop. Troas, No. 152.

⁵⁰⁴ SNG Cop. Troas, No. 156.

⁵⁰⁵ SNG Cop. Troas, No. 175.

⁵⁰⁶ SNG Cop. Troas, No. 189.

⁵⁰⁷ Weber III, s. 139, No. 5309; Mionnet, S. V., s. 544, No. 326; BMC Troas, s. 30, No. 164.

⁵⁰⁸ SNG Cop. Troas, No. 190.

⁵⁰⁹ SNG Cop. Troas, No. 207.

⁵¹⁰ SNG Cop. Troas, No. 208.

Ö/ IMPLICINGALLIENV:

15* A/ CO L AVG TRO ⁵¹¹:

Tip 2: Kartal, cepheden, kanatları açık, başı sağa d.; pençelerinde boğa başı tutmakta.

Ö/ CO ALEX: Tykhe başı sağa d.; arkasında *vexillum*.

1* A/ COL ALE TROAD ⁵¹²: (Levha VIII- 1)

Trebonianus Gallus M.S. 251- 253

Ö/ IMP VIB TREB GALLVS AVG: Trebonianus Gallus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ COL AVG TRO[AD] ⁵¹³: (Levha VIII- 2)

Maximus Caesar M.S. 253

Ö:/ [IMP C] VIB TRIB GALLVS AVG: Trebonianus Gallus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ COL AVG TROAD ⁵¹⁴:

Tip 3: Kartal, cepheden, kanatları açık, başı sola d.; pençelerinde boğa başı tutmakta.

Caracalla – Gallienus

Ö/ ALEX TRO / CO / AY: Alexandria Troas'ın başı, sağa d.; arkasında *vexillum*.

1* A/ [] V CO TRO ⁵¹⁵:

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ IMP LIC VALERIANVS AVG: Valerian'ın defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ COL AVG TROA ⁵¹⁶: (Levha VIII- 3)

3* A/ COL AVG TRO ⁵¹⁷:

Gallienus M.S. 253- 268

⁵¹¹ Falghera MPR V, No. 2612.

⁵¹² SNG Cop. Troas, No. 116.

⁵¹³ SNG Cop. Troas, No. 179; Falghera MPR V, No. 2449- 2450.

⁵¹⁴ SNG Cop. Troas, No. 180.

⁵¹⁵ Weber III, s. 136, No. 5294; BMC Troas, s. 15, No. 53.

⁵¹⁶ SNG Cop. Troas, 196.

⁵¹⁷ SNG Cop. Troas, 195.

Ö/ IMP LICIN GALLIENV: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ COL AVG TROA ⁵¹⁸: (Levha VIII- 4)

Ö/ COL TROAS: Tykhe başı sağa d.; arkasında *vexillum*.

5* A/ CO AVGO TRO ⁵¹⁹:

II. YEREL TİPLER

II. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* APOLLON

Tip 1: Kaide üzerinde Apollon *Smintheus* heykeli, ayakta, sağa d.; elinde *patera* ve yay tutmakta; omzunda sadağı.

Ö/ COL TROA: Tykhe başı, sağa d.; arkasında *vexillum*.

1* A/ COL AVG TROADE ⁵²⁰: (Levha VIII- 5)

Commodus Caesar M.S. 161 -176

Ö/ COMMODO []: Commodus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ [] TRO [] ⁵²¹:

Severus Alexsander M.S. 222- 235

Ö/ IMP C M SEV ALEXANDE: Severus Alexander'in defne çelenkli büstü sağa d.

3* A/ COL AL TROA ⁵²²:

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ IMP M ANT GORDIANVS: Gordianus Pius'un defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ COL AVG TROAD ⁵²³:

Ö/ AVTMANTGORDIANVS: Gordianus Pius'un defne çelenkli, *drapeli*, zırhlı büstü, sağa d.

5* A/ COLAVG TROAD ⁵²⁴:

⁵¹⁸ SNG Cop. Troas, 209.

⁵¹⁹ SNG Cop. Troas, 115; BMC Troas, 57; Bellinger, Troy A 491; SNG Tüb. IV, 2536; SNG Aul. 1467; SNG München Troas, 64.

⁵²⁰ SNG Cop. Troas, No. 99- 100; SNG Aul. No. 7550; Bellinger, Troy A 469; SNG München, Troas, No. 49.

⁵²¹ SNG Cop. Troas, No: 123.

⁵²² SNG Cop. Troas, No. 158.

⁵²³ SNG Cop. Troas, No. 176.

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP LICIN GALLIEN: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

6* A/ COL AVG TROA ⁵²⁵: (Levha VIII- 6)

Tip 2: Kaide üzerinde Apollon *Smintheus* heykeli, *himation* giymekte, sağa d.; *tripod* üzerinde yanan ateşe doğru sağ elinde *patera* ve sol elinde yay tutmakta; omzunda sadağı.

Ö/ CO ALEX: Tykhe, sur taçlı ve giyimli, başı sağa d., arkasında *vexillum*.

1* A/ COL ALEX AVG ⁵²⁶: (Levha VIII- 7)

Caracalla - Gallienus

Ö/ CO ALEXTRO / CO AV: Kadın büstü, sağa d.(Alexandria Troas'ın kendisi); arkasında *vexillum*.

2* A/ COLAVG TROAD ⁵²⁷:

Commodus Caesar M.S. 161 -176

Ö/ IMP CAI M AVR COMMODVS: Commodus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ COL AVG TROAD ⁵²⁸:

Commodus M.S. 180- 192

Ö/ IMP CAIMAVR COMM[]: Commodus'un *paludamentum*lu, zırhlı ve defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ COL AVG TROA ⁵²⁹:

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ M ANTONINVS PIVS AV: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

5* A/ COL ALEXAN AVG ⁵³⁰: (Levha VIII- 8)

Elagabalus M.S. 218- 222

Ö/ ANTONINVS PIVS AV: Elagabalus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

6* A/ COL ALEX AVG ⁵³¹:

⁵²⁴ Falghera MPR IV, No. 2120, 2121.

⁵²⁵ SNG Cop. Troas, No. 198; BMC Troas, s. 38; SNG München, Troas, No. 50; Bellinger Troy A 470.

⁵²⁶ SNG Cop. Troas, No. 98.

⁵²⁷ BMC Troas, s. 13, No. 38, 39.

⁵²⁸ SNG Cop. Troas, No. 125.

⁵²⁹ Weber III, s. 137, No. 5297; BMC Troas, s. 16, No. 64.

⁵³⁰ SNG Cop. Troas, No. 136.

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ [] ALEXANDER AV: Severus Alexander'in defne çelenkli büstü, sağa d.

7* A/ COL AL AVG TROA ⁵³²:

Ö/ M AV S ALEXANDRV: Severus Alexander'in defne çelenkli büstü, sağa d.

8* A: COL ALE AVG ⁵³³:

Trebonianus Gallus M.S. 251- 253

Ö/ IMPCVIBTREBGALLVSAVG: Trebonianus'un defne çelenkli, *drapeli*, zırhlı büstü sağa d.

9* A/ COLAVG TROAD ⁵³⁴:

Tip 3: Kaide üzerinde Apollon *Smintheus* heykeli sağa d.; *tripod* üzerinde yanan ateşe doğru *patera* ve yay tutmakta; omzunda sadağı; önünde/arkasında çam ağaç.

Commodus M.S. 180- 192

Ö/ [COMM]ODVS AN[TONINVS]: Commodus'un büstü, sağa d..

1* A/ [] TROAD ⁵³⁵: (Levha VIII- 9)

Maximinus Thrax M.S. 235- 238

Ö/ [IM]P MAXIM VS CAESAR: Maximinus'un *paludamentumlu*, zırhlı büstü, sağa d.

2* A/ [COL] AVG TR ⁵³⁶:

Tip 4: Apollon, ayakta sola d.; sağ ayağı *pedestal* üzerinde; sağ elinde defne dalı tutmakta.

Ö/ CO ALEX TRO: Tykhe başı, sur taçlı, arkasında vexillum.

1* A/ COL AVG TRO ⁵³⁷:

⁵³¹ SNG Cop. Troas, No. 147.

⁵³² SNG Cop. Troas, No. 162.

⁵³³ SNG Cop. Troas, 163.

⁵³⁴ Falghera MPR IV, No. 2452.

⁵³⁵ SNG Cop. Troas, 131.

⁵³⁶ Weber III, No. 5305.

⁵³⁷ Krzyzanowska 1969, s. 202, 5.

Commodus Caesar M.S. 161 -176

Ö/ COMMODO CAES AVG FIL GERMA SARM: Commodus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ COL AVG TROA ⁵³⁸:

Elagabalus M.S. 218- 222

Ö/ ANTONINVS PIVS AVG: Elagabalus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ COL AVG TROA ⁵³⁹: (Levha VIII- 10)

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ IMP LIC VALERIANVS[]: Valerianus'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

4* A/ COL AV TROA ⁵⁴⁰:

Tip 5: Apollon ayakta sağa d.; elinde defne dalı ve *patera* tutmakta; sağda Artemis heykeli, üzerinde *lyra*.

Commodus Caesar M.S. 161 -176

Ö/ COMMODO CAES ANTONINVS: Commodus'un başı, sağa d.

1* A/ COL AVG TROAD ⁵⁴¹: (Levha VIII- 11)

Tip 6: Kaide üzerinde Apollon *Smintheus* heykeli sağa d.; sağda duran *tripotun* bir ayağı yılan tarafından sarılmıştır; Apollon *tripod* üzerindeki meşaleye doğru *patera* ve yay tutmakta; sadağı omzunda; Apollon'un arkasında selvi ağacı.

Commodus Caesar M.S. 161 -176

Ö/ IMP CAI M AVR COMMOD: Commodus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL AVG TROAD ⁵⁴²: (Levha VIII- 12)

Tip 7: Kaide üzerinde Apollon *Smintheus* heykeli sola d.; solda duran *tripotun* bir ayağı yılan tarafından sarılmıştır; Apollon *tripod* üzerindeki meşaleye doğru *patera* ve yay tutmakta; sadağı omzunda; Apollon'un arkasında selvi ağacı.

⁵³⁸ SNG Cop. Troas, 120.

⁵³⁹ SNG Cop. Troas, 148; Bellinger Troy A 258; SNG München Troas, 78.

⁵⁴⁰ Weber III, No. 5308.

⁵⁴¹ SNG Cop. Troas, No: 122.

⁵⁴² SNG Cop. Troas, No: 124.

Ö/ CO ALEX TRO / CO AV: Kentin tanrıça büstü, sağa d.; arkasında *vexillum*.

1* A/ COL A VG TPO ⁵⁴³:

Tip 8: Apollon *Smintheus* heykeli cepheden; sol elinde yay, sağ elinde üzerinde ateşi yanan altara doğru *patera* tutmakta; sağ yanında ayakta, sakallı ve *togatus*lu bir erkek figürü, sağ elinde çelenk tutmakta.

Caracalla ve Gallienus

Ö/ CO ALEXTRO / CO / AV: Alexandria Troas'ın büstü, sağa d., arkasında *vexillum*.

1* A/ COL [AVG] TRO ⁵⁴⁴:

Tip 9: Apollon ayakta, sağ ayağı *pedestal* üzerinde; elinde defne dalı tutmakta.

Maximinus Thrax Caesar M.S. 235

Ö/ IVL MAXIMVS CAE: Maximinus Caesar'ın defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL AVG TRO ⁵⁴⁵: (Levha IX- 1)

Tip 10: Apollon, *himation* giymekte, sağa doğru dörtlüye giden Griffon üzerinde oturmakta; sağ elini yukarı kaldırmakta ve sol elinde *lyra* tutmakta.

Trebonianus Gallus M.S. 251- 253

Ö/ IMP VIB TREB GALLVS AV: Trebonianus Gallus'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

2* A/ COL AVG TROA ⁵⁴⁶: (Levha IX- 2)

Tip 11: Apollon *Smintheus* heykeli, sağa d., önünde yanan *altar*.

Iulia Domna M.S. 193- 217 (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IVLIA AVGVSTA: Iulia Domna'nın *drapeli* büstü, sağa d.

1* A/ COL AVG TROA ⁵⁴⁷:

⁵⁴³ Imhoof-Blumer, 1901, s. 36, No. 5.

⁵⁴⁴ BMC Troas, s. 13, No. 40

⁵⁴⁵ SNG Cop. Troas, No: 174.

⁵⁴⁶ SNG Cop. Troas, No: 178; BMC Troas, s. 27, 142.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ III. Gordianus'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

2* A/ COL AVG TR ⁵⁴⁸:

2* ÇOBAN

Tip 1: Çoban, kısa *chiton*, *chlamys* ve av botları giymekte, ayakta, sola d.; yukarı kaldırdığı sol elinde *pedium* tutmakta; *patera* ve yay tutan Apollon *Smintheus* heykeli mağaranın önünde sağ elini yukarı doğru kaldırmakta; çobanın arkasında boğa/yaban keçisi.

Caracalla M.S. 180- 192

Ö/ M AV ANTONINVS: Caracalla'nın defne çelenkli, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ COL AV TROAD ⁵⁴⁹:

Crispina M.S. 178- 192

Ö/ CRISPINA AVGVS[TA]: Crispina'nın büstü, sağa d.

2* A/ COL AVG TROAD ⁵⁵⁰: (Levha IX- 3)

Caracalla - Gallienus

Ö/ COL ALEX TRO / CO AV: Alexandria Troas'ın başı, sağa d.; arkasında *vexillum*.

3* A/ COL AV TROAD ⁵⁵¹:

İmparator Başsız Olan Tipler M.S. 178- 192

Ö/ CO ALEX TRO / CO AVG: Sur taçlı kadın (Tykhe) büstü, sağa d., arkasında *vexillum*.

4* A/ CO AV TROAD ⁵⁵²:

⁵⁴⁷ Weber III, s. 137, No. 5298; BMC, Troas, s. 20, No. 88.

⁵⁴⁸ Weber III, No. 5306; Mionnet, II, s. 651, No. 151.

⁵⁴⁹ Imhoof-Blumer, 1890, s. 100, 211.

⁵⁵⁰ SNG Cop. Troas, No. 132; BMC Troas, 80; Bellinger, Troy A 240; SNG München, Troas, 76; Imhoof-Blumer, 1890, s. 99, 210.

⁵⁵¹ Weber III, s. 136, No. 5292; BMC Troas, s. 13, No. 41; Mionnet, II, s. 643, No. 99.

⁵⁵² Imhoof-Blumer, 1890, s. 99, 209.

II. II. MİMARİ TİPLER

1* APOLLON SMINTHEUS TAPINAĞI

Tip 1: Apollon *Simintheus* tapınağı perspektif; tapınağın yan tarafı uzun tuğla diziminden oluşmakta; alınlığında yerküre; ön cephede sütunlar arasında kaide üzerinde elinde *patera* ve yay tutan Apollon *Smintheus* heykeli.

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ M AVREL ANTONIN: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL AVG TROAD ⁵⁵³: (Levha IX- 4)

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ IMP SE ALEXANDER AV: Severus Alexander'in defne çelenkli başı, sağa d.

2* A/ COL ALEXAN / TRO ⁵⁵⁴:

Tip 2: Apollon *Simintheus* tapınağı perspektif; tapınağın yan tarafı uzun tuğla diziminden oluşmakta; alınlığında yerküre; ön cephede sütunlar arasında kaide üzerinde Apollon heykeli; yanan altara doğru elinde *patera* ve yay tutmakta.

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ M AVREL ANTONINVS PI: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL AVG TROAD ⁵⁵⁵: (Levha IX- 5)

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö: [] ALEXANDER []: Severus Alexander'in defne çelenkli büstü sağa d.

2* A/ COL ALE [A]V TRO ⁵⁵⁶:

Trebonianus Gallus M.S. 251- 253

Ö/ [IMP] C VIBI TRIBV GALLVS AV[G]: Trebonianus'un defne çelenkli, büstü, sağa d.

3* A: COL A[VG] TROA ⁵⁵⁷:

⁵⁵³ SNG Cop. Troas, No: 134.

⁵⁵⁴ Weber III, No. 5302; BMC, Troas, s. 24, No. 118.

⁵⁵⁵ SNG Cop. Troas, No: 135.

⁵⁵⁶ SNG Cop. Troas, No. 164.

⁵⁵⁷ SNG Cop. Troas, No. 182.

II. III. DOĞA İLE BAĞLANTILI TİPLER

1* OTLAYAN AT

Tip 1: Otlayan at sağa d.

M.S. III. YY

Ö/ AL EXATRO: Tykhe başı, *drapeli*, giysili, sağa d.

1* A/ COLAV / TRO⁵⁵⁸:

Ö/ CO LTROAD: Tykhe başı, *drapeli*, giysili, sağa d.

2* A/ COLAVG / TRO⁵⁵⁹:

Ö/ CO TRO AVG: Tykhe başı s.d., arkasında *vexillum*.

3* A/ COL AVG TRO⁵⁶⁰: (Levha IX- 6)

Commodus Caesar M.S. 161 -176

Ö/ IMP CAI M AVR COMMOD: Commodus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ COL AVG TROAD⁵⁶¹:

Ö/ COMMODO CAESA []:

5* A/ COL AVG TROAD⁵⁶²: (Levha IX- 7)

Caracalla – Gallienus

Ö/ ALEX TRO / CO / AY: Alexandria Troas'ın başı, sağa d.; arkasında *vexillum*.

6* A/ COL AVG TRO⁵⁶³:

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ IMPCAIPO SEGETAS: Severus'un defne çelenkli, *drapeli*, zırhlı büstü, sağa d.

7* A/ COLAVG / TROA⁵⁶⁴:

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ M AV ANTONINVS PIVS []: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

⁵⁵⁸ Falghera MPR V, No. 2826- 2827.

⁵⁵⁹ Falghera MPR V, No. 2828- 2830.

⁵⁶⁰ SNG Cop. Troas, 108- 113.

⁵⁶¹ SNG Cop. Troas, 127; Bellinger, Troy A 201; BMC Troas, 69; SNG München, Troas, 68.

⁵⁶² SNG Cop. Troas, 119.

⁵⁶³ Weber III, s. 136, No. 5293; BMC, Troas, s. 15, No. 48.

⁵⁶⁴ Falghera MPR III, No. 1305.

8* A/ COL AVG TROAD ⁵⁶⁵;

Ö/ ANTONINVS PIVS AV[G?]:

9* A/ COL ALEXA AVG ⁵⁶⁶;

Elagabalus M.S. 217- 222

Ö/ ANTONINVS PIVS AVG: Elagabalus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

10* A/ COL AVG TRO ⁵⁶⁷;

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ IM SEV ALEXANDER AVG: Severus Alexander'in defne çelenkli büstü sağa d.

11* A/ COL AL AV TRO ⁵⁶⁸;

Ö/ IM S ALEXANDER AVG: Severus Alexander'in defne çelenkli büstü sağa d.

12* A/ COL AVG TRO ⁵⁶⁹;

Ö/ IM [] ALEXANDER []: Severus Alexander'in defne çelenkli büstü, sağa d.

13* A/ COL ALE TRO ⁵⁷⁰;

Ö/ MAVSALEXANDER AVG: Severus Alexander'in defne çelenkli, *paludamentumlu*, zırhlı büstü, sağa d.

14* A/ COL ALEAVTROA ⁵⁷¹;

Iulia Mamaea (Severus Alexander'in Annesi)

Ö/ IOVLIA MAMAIA AVGO: Iulia Mamaea'nın büstü, sağa d.

15* A/ COL ALEX AV TRO ⁵⁷²: (Levha IX- 8)

Maximinus Thrax Caesar M.S. 235

Ö/ IVL VE MAXIMVS C: Maximinus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

16* A/ COL AVG TRO ⁵⁷³;

Trebonianus Gallus M.S. 251- 253

⁵⁶⁵ SNG Cop. Troas, No. 141

⁵⁶⁶ SNG Cop. Troas, No. 142

⁵⁶⁷ SNG Cop. Troas, No. 154.

⁵⁶⁸ SNG Cop. Troas, No. 165.

⁵⁶⁹ SNG Cop. Troas, No. 166.

⁵⁷⁰ SNG Cop. Troas, No. 167.

⁵⁷¹ Weber III, No. 5303; BMC, Troas, s. 25, No. 125.

⁵⁷² SNG Cop. Troas, No. 170.

⁵⁷³ SNG Cop. Troas, No. 173.

Ö/ IMP VIBI TREB GALLVS AVG: Trebonianus Gallus'un defne çelenkli, *paludamentumlu*, zırhlı büstü, sağa d.

17* A/ COLAVGO / TROA ⁵⁷⁴:

Volusianus M.S. 251- 253

Ö/ IMP C VIBI AFINI OLUSSIANV: Volusianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

18* A/ COL AVG TROA ⁵⁷⁵:

I. Valerian M.S. 253- 260

Ö/ IMP LIC VALERIA[]: Valerian'ın defne çelenkli büstü, sağa d.

19* A/ COL AVG TRO ⁵⁷⁶:

Ö/ IMP LIC VALERIANVSA: Valerian'ın defne çelenkli büstü, sağa d.

20* A/ COLAVG / TRO ⁵⁷⁷:

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP P LICIN GALLIENV: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

21* A/ COL AVG TROA ⁵⁷⁸:

Ö/ IMP P LICIN GALLIENV: Gallienus'un defne çelenkli, *paludamentumlu*, zırhlı büstü, sağa d.

22* A/ COL AVGO TROA ⁵⁷⁹:

Ö/ IMP C LICIN GALLIEN: Gallienus'un defne çelenkli, *paludamentumlu*, zırhlı büstü, sağa d.

23* A/ COL AVGO TROA ⁵⁸⁰:

Ö/ IMP LICIN GALLIENV: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

24* A/ COL AVG TRO ⁵⁸¹: (Levha IX- 9)

Ö/ IMP GALLIENV: A:

25* A/ COL AVG TRO ⁵⁸²:

⁵⁷⁴ Weber III, No. 5307; BMC, Troas, s. 27, No. 143.

⁵⁷⁵ SNG Cop. Troas, No. 186.

⁵⁷⁶ SNG Cop. Troas, No. 191.

⁵⁷⁷ Falghera MPR V, No. 2498.

⁵⁷⁸ SNG Cop. Troas, No. 202.

⁵⁷⁹ SNG Cop. Troas, No. 203; Weber III, No. 5310; BMC, Troas, s. 30, No. 171.

⁵⁸⁰ Weber III, No. 5311; BMC, Troas, s. 30, No. 170; Mionnet, S. V., s. 645, No. 342..

⁵⁸¹ SNG Cop. Troas, No. 204; Falghera MPR V, No. 2609- 2611

⁵⁸² SNG Cop. Troas, No. 205.

Tip 2: Otlayan at sağa d., arkada ağaç.

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP C LICI GALLIEN[]: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL AV TRO ⁵⁸³: (Levha IX- 10)

Tip 3: Otlayan at; atın arkasında elinde *pedium* tutan çoban; solda atın arkasında ağaç.

Commodus Caesar M.S. 161 -176

Ö/ IMP CAI M AVR COMMODVS: Commodus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ [COL] AVG TROAD ⁵⁸⁴: (Levha IX- 11)

Iulia Mamaea (Severus Alexander'in Annesi)

Ö/ IOVLIA MAMAE[A]: Iulia Mamaea'nın büstü, sağa d.

2* A: COL ALEX TROAD ⁵⁸⁵: (Levha IX- 12)

Volusianus M.S. 251- 253

Ö/ IMPVIBIAFIVOLVSSIAN: Volusianus'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

3* A/ COL AVG TROA ⁵⁸⁶

I. Valerian M.S. 253- 260

Ö/ IMP LICIN VALERIA: Valerian'ın defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ COL A TRO ⁵⁸⁷:

Ö/ IMP LIC VALERIANVS AV: Valerian'ın defne çelenkli büstü, sağa d.

5* A/ COL AV TROA ⁵⁸⁸:

⁵⁸³ SNG Cop. Troas, 206.

⁵⁸⁴ SNG Cop. Troas, 126.

⁵⁸⁵ SNG Cop. Troas, 169.

⁵⁸⁶ BMC Troas, s. 28, 151.

⁵⁸⁷ SNG Cop. Troas, No. 192.

⁵⁸⁸ SNG Cop. Troas, No. 193.

II. IV. OBJELER- ATRIBÜLER

1* LYRA

Tip 1: *Lyra*.

Ö/ [] DVS []: Baş, sağa dönük.

1* A/ COL AVG TROA⁵⁸⁹: (Levha X- 1)

2* TRİPOD

Tip 1: Tripod üzerinde beslenen kuzgun.

Caracalla - Gallienus

Ö/ COL A TRO: Defne çelenkli *altar* üzerinde kuzgun.

1* A/ COL AVG TRO⁵⁹⁰: (Levha X- 2)

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ GORDIANVS: Gordianus Pius'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ COL TRO⁵⁹¹:

Tip 2: *Tripod*.

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ [I] MP L SEP SEV[]: Septimius Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL [AVG?] TRO⁵⁹²:

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ M A ANTONINVS PI: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ COL AVG TRO⁵⁹³: (Levha X- 3)

Geta Caesar M.S. 198- 209

Ö/ IMP C PO SE GETAS: Geta Caesar'ın defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ COL AVG TRO⁵⁹⁴:

Diadumenianus M.S. 217- 218

Ö/ DIADVMEINIANVS C F: Diadumenianus'un büstü, sağa d.

⁵⁸⁹ SNG Cop. Troas, No. 121.

⁵⁹⁰ SNG Cop. Troas, No. 118; Weber III, No. 5291; BMC Troas, s. 14, No. 44.

⁵⁹¹ SNG Cop. Troas, No. 177.

⁵⁹² SNG Cop. Troas, No. 133.

⁵⁹³ SNG Cop. Troas, No. 143,144.

⁵⁹⁴ SNG Cop. Troas, No. 145; BMC Troas, 111; Bellinger Troy A 254; SNG München, Troas, 77.

4* A/ COL AVG TRO ⁵⁹⁵: (Levha X- 4)

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ IMP C [S?] ALEXANDRV: Severus Alexander'in defne çelenkli büstü sağa d.

5* A/ COL AVG TRO ⁵⁹⁶: (Levha X- 5)

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ IMP LIC[I?] VALERIA: Valerianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

6* A/ COL TRO ⁵⁹⁷:

⁵⁹⁵ SNG Cop. Troas, No. 146.

⁵⁹⁶ SNG Cop. Troas, No. 159.

⁵⁹⁷ SNG Cop. Troas, No. 197.

MYSIA BÖLGESİ

PARIUM-PARION

I. ROMA İMPARATORLUK TİPLERİ

I. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* ARTEMIS / DIANA LUCIFERA

Tip 1: Artemis / Diana Lucifera, sağa doğru ilerlemekte, her iki elinde de meşale tutmakta.

Marcus Aurelius M.S. 161- 180

Ö/ IMPCAEMAVR [ANT...]: Marcus Aurelius'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ CGIH [PAR?] ⁵⁹⁸:

Ö/ IMP CAI MAAV ANTO: Marcus Aurelius'un defne çelenkli başı, sağa d.

2* A/ C G I H PAR ⁵⁹⁹:

Ö/ IMPER CAE M AV ANT: M. Aurelius'un defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ C G I H PAR ⁶⁰⁰: (Levha XI- 2)

Commodus M.S. 180- 192

Ö/ IMP CA MAVR COMO[]: Commodus'un defne çelenkli başı, sağa d.

4* A/ C G I H PAR ⁶⁰¹:

Ö/ IMPCAV COMODC: Commodus'un *drapeli*, defne çelenkli büstü, sağa.

5* A/ CGI HP ⁶⁰²:

Iulia Domna (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IVLDOM NAAVG: J. Domna'nın büstü, sağa d.

6* A/ CGI HP ⁶⁰³: (Levha XI- 3)

Ö/ IVL DOMNA A: J. Domna'nın büstü, sağa d.

7* A/ C G I H P ⁶⁰⁴:

⁵⁹⁸ BMC Mysia, s. 105, no. 100.

⁵⁹⁹ SNG France, Mysia, No. 1478.

⁶⁰⁰ SNG Cop. Mysia, No. 288.

⁶⁰¹ SNG France, Mysia, No. 1486; Babelon, 1898, No. 935..

⁶⁰² Falghera MPR II, No. 1168; Babelon, 1898, s. 51, No. 935; Weber III, No. 5153; SNG Cop. Mysia, No. 292

⁶⁰³ BMC Mysia, s. 106, no. 106.

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ ANTONINV[S] PIVS AV: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

8* A/ C G I H PA ⁶⁰⁵: (Levha XI- 1)

Plautilla (Caracalla'nın eşi)

Ö/ PLAVTILLA AVG: Plautilla'nın başı, sağa d.

9* A/ C G I H PA ⁶⁰⁶:

Macrinus M.S. 217- 218

Ö/ IMP [C M] O [PE] SEV MACRINVS: Macrinus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

10* A/ C G I H PA ⁶⁰⁷:

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ M AVP ALE[X]AN[D]PO: S. Alexander'in defne çelenkli büstü, sağa.

11* A/ C G I H PA ⁶⁰⁸:

Maximinus Thrax M.S. 235- 238

Ö/ IMP CAI MAXIMVS AV: Maximinus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

12* A/ CGI H PA ⁶⁰⁹:

III. Gordianus M.S. 238- 244

Ö/ IMGOR DIANV: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

13* A/ CGIH PAR ⁶¹⁰:

2* ASKLEPIOS/AESCUAPIUS

Tip 1: Asklepios, himation giymekte, tahtında sağa dönük oturmakta; önünde ayakta duran bir boğanın sağ ön ayağını, sağ eli ile yukarı doğru kaldırmakta.

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ ANTONINVS CAESAR AV PIVS: Antoninus Pius'un defne çelenkli büstü, sağa d.

⁶⁰⁴ SNG France, Mysia, No. 1492.

⁶⁰⁵ SNG France, Mysia, No. 1493.

⁶⁰⁶ SNG France, Mysia, No. 1499.

⁶⁰⁷ SNG Cop. Mysia, No. 299.

⁶⁰⁸ SNG France, Mysia, No. 1507- 1508.

⁶⁰⁹ SNG France, Mysia, No. 1509.

⁶¹⁰ BMC Mysia, s. 107, no. 113.

1* A/ DEOAESC[]C G H I P A R ⁶¹¹:

Commodus M.S. 180- 192

Ö/ IMP CAI MAVR COMMODVS: Commodus'un defne çelenkli, *drapeli* büstü, sağa d.

2* A/ DEOAESC SVB / C G I H P ⁶¹²: (Levha XI- 4)

Ö/ IMP CA MAVR COMMODVS: Commodus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ DEO AESCL[]OB[] ⁶¹³: (Levha XI- 5)

Otacilia Severa (I. Philippus'un Eşi)

Ö/ OTAS SEVERAAV: Otacilia'nın büstü, sağa d.

4* A/ DECAESVP CGIHP ⁶¹⁴:

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMPLIC AIIGVGS: Gallienus'un mızraklı, *paludamentumlu*, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

5* A/ CGIHP ⁶¹⁵:

Ö/ IMEG PLICIN?:

6* A/ PAR [IAIIP]CGIHP ⁶¹⁶:

Ö/ IMP CINNGA:

7* A/ ΛIIHYO CGIHP ⁶¹⁷:

Ö/ IMP P LIC EGN GALLIENVVS AV: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

8* A/ DEO AESC[]C G I H P ⁶¹⁸:

Valerianus – Gallienus

Ö/ IOC CH: Kurucu Paris'in başı, sağa d.

9* A/ DEO AIS CO C G I H P ⁶¹⁹:

Ö/ IARIOC CH: Kurucu Paris'in başı, sağa d.

⁶¹¹ SNG France, Mysia, No. 1471.

⁶¹² BMC Mysia, s. 105, no. 104; SNG Cop. Mysia, No. 290; Weber III, No. 5152.

⁶¹³ SNG France, Mysia, No. 1484- 1485.

⁶¹⁴ BMC Mysia, s. 107, no. 114.

⁶¹⁵ BMC Mysia, s. 108, no. 118.

⁶¹⁶ BMC Mysia, s. 108, no. 119.

⁶¹⁷ BMC Mysia, s. 108, no. 120.

⁶¹⁸ SNG France, Mysia, No. 1525- 1526; Cousinéry, 1821.

⁶¹⁹ SNG France, Mysia, No. 1428.

10* A/ DEO AIS CO C G I H P ⁶²⁰:

II. Valerianus M.S. 255- 260

Ö/ IMP C VALERIANVS A: Valerianus'un şua taçlı büstü, sağa d.

11* A/ []BO (?) C G I H P ⁶²¹:

3* DEMETER/CERES

Tip 1: Demeter, giyimli, ayakta, sağa doğru ilerlemekte; elinde meşale tutmakta.

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ []AN[]: Antoninus Pius'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ PAR HADR ⁶²²: (Levha XI- 6)

Tip 2: Demeter, giyimli, ayakta, sağa dönük; etrafı yılan tarafından sarılı yanan meşale tutmakta.

Marcus Aurelius M.S. 161- 180

Ö/ IMP CAES M AVR ANTONINVS[]: M. Aurelius'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ C G I H PAR ⁶²³:

4* EROS/CUPID

Tip 1: Eros/Cupidon, kanatlı, ayakta, cepheden, başı sola d.; solda Priapos'a doğru sağ elini uzatmakta; sol elini sol omzuna doğru kaldırmakta.

Antoninus Pius M.S. 38- 161

Ö/ ANTONINVS AVG: Antoninus'un defne çelenkli büstü sağa d.

1* A/ C G I H P ⁶²⁴:

Commodus M.S. 180- 192

Ö/ IMP CA M AV COMODVS: Commodus'un defne çelenkli büstü, sağa.

2 A/ DEO CVPIDINI [COL GE]M IVL HAD PA ⁶²⁵: (Levha XI- 7)

⁶²⁰ SNG France, Mysia, No. 1429- 1430.

⁶²¹ SNG France, Mysia, No. 1542.

⁶²² SNG France, Mysia, No. 1470.

⁶²³ SNG France, Mysia, No. 1479; Babelon, 1898, No. 934.

⁶²⁴ SNG France, Mysia, No. 1476- 1477.

⁶²⁵ SNG Cop. Mysia, No. 291; Imhoof-Blumer, 1883, s. 256, No. 139.

Otacilia Severa (I. Philippus'un Eşi)

Ö/ OTACI SEVERA AVGV: Büst, sağa d.

3 A/ DEO CVPIDINI C G I H P ⁶²⁶: (Levha XI- 8)

I. Philippus M.S. 244- 249

Ö/ PHILIPPVS PIVS A: Philippus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ CVPIDINI C G I H PA ⁶²⁷:

Aemilianus M.S. 253

Ö/ IMP M AEM EMILIANVS A: Aemilianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

5* A/ C G I H P ⁶²⁸:

5* GENIUS

Tip 1: Genius Populi Romani, *drapeli*, ayakta, sola d.; sağ elinde *altara* doğru *Patera/phiale* tutmakta; sol elinde *cornucopiae* tutmakta.

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ ANTONIN VSPIVSA: Caracalla'nın defne çelenkli, *paludamentumlu*, *cuirasslı* büstü sağa d.

1* A/ C G I H PA ⁶²⁹.

Ö/ ANTONINVS PIVS AVG: Caracalla'nın defne çelenkli büstü.

2* A/ C G I H PA ⁶³⁰: (Levha XI- 9)

Macrinus M.S. 217- 218

Ö/ IMP C MOPES EV MACRINVS: Macrinus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ C G I H PA ⁶³¹:

I. Philippus M.S. 244- 249

Ö/ PHILIPPVS PIVS A: Philippus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ C G I H PA ⁶³²:

Valerianus- Gallienus

⁶²⁶ SNG Cop. Mysia, No. 301; Imhoof-Blumer, 1883, s. 256, No. 141;

⁶²⁷ SNG France, Mysia, No. 1513.

⁶²⁸ SNG France, Mysia, No. 1515.

⁶²⁹ BMC Mysia, s. 106, no. 108;

⁶³⁰ SNG Cop. Mysia, No. 294; SNG France, Mysia, No. 1496- 1497.

⁶³¹ SNG France, Mysia, No. 1501.

⁶³² SNG France, Mysia, No. 1511- 1412.

Ö/ PARIO CONDIT: Kurucu Parius.

5* A/ C G I H P ⁶³³: (Levha XI- 10)

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ IMP P VALERIANVS AV: Valerianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

6* A/ C G I H PARI ⁶³⁴:

II. Valerianus M.S. 255- 258

Ö/ VAL[ER]IANVS NOBIL CAE: Valerianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

6* A/ C G I H P ⁶³⁵:

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMLICG ALLIENVS: Gallienus'un defne çelenkli, drapeli, zırhlı büstü, sağa d.

7* A/ C OG IH P ⁶³⁶:

Salonina (Gallienus'un eşi)

Ö/ CVP NE CALONINA AVG: Salonina'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

8* A/ C G I H[] ⁶³⁷:

Saloninus M.S. 255- 260

Ö/ I A Λ[]NNCV: Saloninus'unn defne çelenkli büstü, sağa d.

9* A/ C G I H PARI[] ⁶³⁸:

Tip 1: Genius Populi Romani, *drapeli*, ayakta, cepheden, başı sola d.; sağ elinde Victoria, sol elinde *cornucopiae* tutmakta.

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP P LIC EGN GALLIENVS AV: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ C G IV H P ⁶³⁹:

⁶³³ SNG Cop. Mysia, No. 281; SNG France, Mysia, No. 1424- 1425.

⁶³⁴ SNG France, Mysia, No. 1520; Babelon, 1898, No. 1863.

⁶³⁵ SNG Cop. Mysia, No. 310;

⁶³⁶ Falghera MPR V, No. 2606.

⁶³⁷ SNG France, Mysia, No. 1539.

⁶³⁸ SNG France, Mysia, No. 1543; Borrell, 1840.

⁶³⁹ SNG France, Mysia, No. 1524; Babelon, 1898, No. 1863.

6* HERAKLES/HERCULES

Tip 1: Herakles, ayakta, cepheden, başı sağa d.; sol kolu ile sağdaki kaya üzerindeki sopasına yaslanmakta; sol kolunda aslan postu.

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ AVI NIQT: Gallienus'un defne çelenkli, *paludamentumlu*, zırlı, büstü, sağa d.

1* A/ CGIHPA R[I]PIIV ⁶⁴⁰:

Ö/ IMP P LIC EGN GALLIENVS AV: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ C G IVL H PAR ⁶⁴¹:

Saloninus M.S. 258- 260

Ö/ [] C I N N SAL: Saloninus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ C G I H PA ⁶⁴²: (Levha XI- 11)

7* MARSYAS

Tip 1: Marsyas, ayakta, sola d., omzunda şarap tulumu.

Valerianus - Gallienus

Ö/ IOOC CH: Kurucu Paris'in başı, sağa d.

1* A/ OLC[]HP HBG ⁶⁴³: (Levha XI- 12)

8* NIKE / VICTORIA

Tip 1: Nike, ayakta, *globus* üzerinde, sağa d.; her iki eli ile, başı üzerindeki *globus*u desteklemekte.

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ IMP VALERIANVS P F AVG: Valerianus'un şua taçlı büstü, sağa d.

1* A/ [] H PAR ⁶⁴⁴: (Levha XII- 1)

Ö/ IMP VALERIANVS P F AVG: Valerianus'un şua taçlı, *paludamentumlu*, zırlı büstü, sağa d.

2* A/ COL G IVL H PAR ⁶⁴⁵:

⁶⁴⁰ BMC Mysia, s. 108, No. 121.

⁶⁴¹ SNG France, Mysia, No. 1523; Babelon, 1898, No. 940.

⁶⁴² SNG Cop. Mysia, No. 312.

⁶⁴³ SNG France, Mysia, No. 1427.

⁶⁴⁴ SNG Cop. Mysia, No. 303.

Ö/ IMP C VALERIANVS A:

3* A/ COL G I H PA ⁶⁴⁶:

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP C P LIC GALLIENVS AVG: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ COL G I H PA ⁶⁴⁷:

9* REMUS – ROMULUS ve KURT

Tip 1: Kurt, sağa d., Romulus ve Remus'u emzirmekte.

Commodus MS 177- 192

Ö/ IMPCAIMAVR COMMODVS: Commodus'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ C G I H PA / P ⁶⁴⁸:

Ö/ IMP CA MAVR COMMODVS: Commodus'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

2* A/ C G I H PAR ⁶⁴⁹:

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ ANTONIN VSPIVSA: Caracalla'nın defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

3* A/ CGIHPA / R ⁶⁵⁰:

Ö/ M AV ANTONINVS PIVS: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ C G I H PA ⁶⁵¹: (Levha XII- 2)

Macrinus M.S. 217- 218

Ö/ IMP C MOPES EV MACRINVS: Macrinus'un defne çelenkli büstü, sağa.

5* A/ C G I H P ⁶⁵²: (Levha XII- 3)

⁶⁴⁵ BMC Mysia, s. 108, No. 117.

⁶⁴⁶ SNG France, Mysia, No. 1521.

⁶⁴⁸ BMC Mysia, s. 105, no. 102.

⁶⁴⁹ SNG France, Mysia, No. 1482- 1483.

⁶⁵⁰ BMC Mysia, s. 106, no. 107.

⁶⁵¹ SNG Cop. Mysia, No. 295.

⁶⁵² SNG France, Mysia, No. 1503.

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ M AVP ALE[XAN[D]PO: Severus Alexander'in defne çelenkli büstü, sağa d.

Ö/ IMP [] ALEXANDER:

Ö/ IMP C MAVR []:

6* A/ C G I H PAR ⁶⁵³:

I. Philippus M.S. 244- 249

Ö/ PHILIPPVS PIVS A: Philippus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

7* A/ C G I H PA ⁶⁵⁴:

Valerianus- Gallienus

Ö/ PARIO CONDIT: Kurucu Parius.

8* A/ C G I H P ⁶⁵⁵:

I. Valerianus M.S. 253- 258

Ö/ IMP VALERIANVS AV: Valerianus'un şua taçlı, *paludamentumlu*, zırhlı büstü, sağa d.

9* A/ C G I H P ⁶⁵⁶:

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ [] N IICIN: Gallienus'un defne çelenkli başı, sağa d.

10* A/ [] AIP? C G I H P ⁶⁵⁷:

Ö/ IΛAR LICINN C K:

11* A/ C G I H PARI II VM ⁶⁵⁸:

Ö/ IΛAFIICIN KC K:

12* A/ GΛAIPHYII G C I H ⁶⁵⁹:

Salonina M. S. (Gallienus'un Eşi)

Ö/ CVP[] ALONIN []: İmparatoriçe büstü, sağa d.

13* A/ CGI / P[] ⁶⁶⁰:

Ö/ CVP NE CALONINA AVG: Salonina'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

⁶⁵³ SNG France, Mysia, No. 1505- 1506.

⁶⁵⁴ SNG France, Mysia, No. 1514.

⁶⁵⁵ SNG France, Mysia, No. 1426.

⁶⁵⁶ BMC Mysia, s. 107, No. 115.

⁶⁵⁷ SNG France, Mysia, No. 1528.

⁶⁵⁸ SNG France, Mysia, No. 1529.

⁶⁵⁹ SNG France, Mysia, No. 1530.

⁶⁶⁰ SNG Cop. Mysia, No. 309; Thomsen 1313b.

14* A/ C G I H P ⁶⁶¹:

II. Valerianus M.S. 255- 258

Ö/ VALERIANVS NOBIL CAES: Valerianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

15* A/ C G I H P ⁶⁶²:

Saloninus M. S. 258- 260

Ö/ []LICINN A[]: Saloninus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

16* A/ G G I H ⁶⁶³:

10* ZEUS AMMON

M.S. 253- 268

Ö/ HAMMON: Zeus Ammon'un başı, sağa d.

1* A/ HORT COL P ⁶⁶⁴:

I. II. İMPARATOR ve İMPARATORİÇE İLE BAĞLANTILI TİPLER

1* İMPARATOR BÜSTLERİ

Tip 1: Agrippa'nın başı, sağa d.

Augustus M.Ö. 27 – M.S. 14

Ö/ IMPCAESAR DIVI F C G I P: Augustus'un başı, sağa d.

1* A/ M AGRIPPA ⁶⁶⁵: (Levha XII- 4)

2* İMPARATORİÇE BÜSTLERİ

Tip 1: Plotina ve Marciana'nın *drapeli* ve *diademli* başları, yüz yüze.

Traianus, Plotina ve Marciana⁶⁶⁶ M.S. 98- 117

Ö/ [TRAIAN]VS AVG: Traianus'un başı, sağa d.; *kontrmark* içinde, cepheden *Capricorn*.

1* A/ PLOTINA ET[MARTIA]NA AVG ⁶⁶⁷:

⁶⁶¹ SNG France, Mysia, No. 1538; Babelon, 1898, No. 941.

⁶⁶² SNG Cop. Mysia, No. 311; SNG France, Mysia, No. 1539.

⁶⁶³ SNG France, Mysia, No. 1544.

⁶⁶⁴ Imhoof-Blumer, 1890, s. 92, 173.

⁶⁶⁵ BMC Mysia, s. 103, no. 85; RPC I, s.385, No. 2260; SNG France, Mysia, No. 1431.

⁶⁶⁶ Plotina, Traianus'un eşi, Marciana, kız kardeşi.

Ö/ [TRAI]ANVS AVG: Traianus'un defne çelenkli başı, sağa d.; *kontrmark* içinde, cepheden *Capricorn*.

2* A/ MARCIANA AVG PLOTIN[]⁶⁶⁸: (Levha XII- 5)

3* İMPARATOR BETİMİ

Tip 1: İmparator, dörtnala giden at üzerinde, sağa d.; sağ elinde mızrak tutmakta.

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMPLICINNGALLI: Gallienus'un defne çelenkli, *paludamentumlu*, zırhlı, büstü, sağa d.

1* A/ CGIHP⁶⁶⁹:

Ö/ IMLICG ALLIENVS:

2* A/ C GI HP⁶⁷⁰:

4* CAPRICORN/OĞLAK

Tip 1: Capricorn, sağa d., sırtı üzerinde *cornucopiae*.

Augustus M.Ö. 27- M.S. 14

Ö/ Augustus'un başı, sağa d.

1* A/ AVGVSTVS⁶⁷¹: (Levha XII- 6)

Vespasianus M.S. 69- 79

Ö/ VESPASIAN[]: Vespasianus'un başı, sağa d.

2* A/ AVGVSTVS⁶⁷²:

Ö/ VESPASIANVS CAESAR: Vespasianus'un defne çelenkli başı, sağa d.

3* A/ AVGVSTVS⁶⁷³:

Domitianus M.S. 81- 96

Ö/ IMP CAES DOMIT AVG GERM: Domitianus'un defne çelenkli başı, sağa d.

4* A/ IMP XXII COS XVI AVGVSTVS⁶⁷⁴:

⁶⁶⁷ Weber III, No. 5151; Mionnet, S. V, s. 414, No. 826.

⁶⁶⁸ SNG France, Mysia, No. 1468.

⁶⁶⁹ BMC Mysia, s. 108, No. 122.

⁶⁷⁰ Falghera MPR V, No. 2605.

⁶⁷¹ SNG France, Mysia, No. 1434- 1438.

⁶⁷² SNG France, Mysia, No. 1460.

⁶⁷³ RPC II, s. 136, No. 887.

Hadrianus M.S. 117- 138

Ö/ []TRAIAN HADRIAN AVG: Hadrianus'un defne çelenkli başı, sağa d.

5*A/ []TRIBV[]COS III C G I P ⁶⁷⁵:

Tip 2: Capricorn, sağa d., pençeleri ile *globus* tutmakta; Capricorn'un sırtı üzerinde *cornucopiae*.

Traianus MS 98- 117

Ö/ IMP CAES NER TRAIANO AVG GER DA: Traianus'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ OPTIMO PRINCIPI C G I P D D ⁶⁷⁶: (Levha XII- 7)

Marcus Aurelius M.S. 161- 180

Ö/ Marcus Aurelius'un *drapeli*, zırlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ CGIHP ⁶⁷⁷:

Commodus M.S. 180- 192

Ö/ IMP C[]A? COMMODY: Commodus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ C G I H PA ⁶⁷⁸:

Ö/ IMP K MA COMMODY: Commodus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ C G I H PA ⁶⁷⁹:

Ö/ IMPCAIVAV COMODVS: Commodus'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırlı büstü, sağa d.

5* A/ C G I H P ⁶⁸⁰:

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ M ANTONINVS PIVS AV: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

6* A/ C G I H PA ⁶⁸¹: (Levha XII- 8)

Macrinus M.S. 217- 218

Ö/ IMPC MOPESEVMACRINVS: Macrinus'un defne çelenkli büstü, sağa.

7* A/ C G I H P ⁶⁸²:

⁶⁷⁴ RPC II, s. 137, No. 888; SNG France, Mysia, No. 1461.

⁶⁷⁵ RPC II, s. 137, No. 888; SNG France, Mysia, No. 1469.

⁶⁷⁶ SNG Cop. Mysia, No. 286.

⁶⁷⁷ Falghera MPR II, No. 1033.

⁶⁷⁸ SNG France, Mysia, No. 1480.

⁶⁷⁹ SNG France, Mysia, No. 1481.

⁶⁸⁰ BMC Mysia, s. 105, no. 103;

⁶⁸¹ SNG Cop. Mysia, No. 296, 297; SNG France, Mysia, No. 1494- 1495.

Iulia Maesa (Elagabalus'un Büyük Annesi, Iulia Domna'nın kız Kardeşi)
Ö/ IVLIA MAESA AVG: Iulia Maesa'nın başı, sağa d.

8* A/ C G I H P ⁶⁸³:

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ IMP SEV ALEXANDER AVG: S. Alexander'in şua taçlı büstü, sağa d.

9* A/ C G I H P ⁶⁸⁴: (Levha XII- 9)

III. Gordianus M.S. 238- 244

Ö/ M ANT GORDIANVS: Gordianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

10* A/ C G I H P ⁶⁸⁵:

Aemilianus M.S. 253

Ö/ IMP M AEM AEMILIANO: Aemilianus'un defne çelenkli büstü, sağa.

Ö/ IMP M AEM AEMILIANVS A:

11* A/ C G I H P ⁶⁸⁶:

Cornelia Supera (Aemilianus'un Karısı)

Ö/ G CORN SVPERA AVG: Supera'nın büstü, sağa d.

12* A/ C G I H P ⁶⁸⁷:

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ IMP VALERIANVS AVG: Valerianus'un şua taçlı büstü, sağa d.

13* A/ C G I H P ⁶⁸⁸: (Levha XII- 10)

Ö/ IMP VALERIANVS PF AVG: Valerianus'un şua taçlı, *paludamentumlu*, zırhlı büstü, sağa d.

14* A/ C G I H P ⁶⁸⁹:

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ PARIOCON DIT: Genç erkek başı, sola d. (kurucu Parius)

15* A/ CGIHP ⁶⁹⁰:

Ö/ CCH: CON DIT: Genç erkek başı, sola d. (kurucu Parius)

16* A/ CGIHP ⁶⁹¹:

⁶⁸² BMC Mysia, s. 107, No. 111; SNG France, Mysia, No. 1502.

⁶⁸³ SNG France, Mysia, No. 1504.

⁶⁸⁴ SNG Cop. Mysia, No. 300.

⁶⁸⁵ SNG France, Mysia, No. 1510.

⁶⁸⁶ SNG France, Mysia, No. 1516- 1517; Babelon 1898, 938.

⁶⁸⁷ SNG Cop. Mysia, No. 302; SNG France, Mysia, No. 1518- 1519; Babelon 1898, No. 939.

⁶⁸⁸ SNG Cop. Mysia, No. 304.

⁶⁸⁹ BMC Mysia, s. 108, No. 116.

⁶⁹⁰ BMC Mysia, s. 102, No. 83;

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ ΛΑΛ LIC[]N[]: Gallienus'un şua taçlı büstü, sağa d.

17* A/ C G I H P ⁶⁹²:

Ö/ IMP GALLIENV S AV: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

18* A/ C G I H P ⁶⁹³:

II. Valerianus M.S. 255- 260

Ö/ VALERIANVS NOBIL CAES: Valerianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

19* A/ C G I H P ⁶⁹⁴:

Tip 3: Capricorn, sağa d., *globus* üzerinde durmakta; Capricorn'un sırtı üzerinde *cornucopiae*.

Traianus MS 98- 117

Ö/ IMP CAESAR TRAIANO AVG GER DA: Traianus'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ OPTIMO PRINCIPI C G I P D D ⁶⁹⁵: (Levha XII- 7)

Ö/ IMP CAES NER TRAIANO AVG GER DA: Traianus'un defne çelenkli başı, sağa d.

2* A/ OPTIMO PRINCIPI C G I P D D ⁶⁹⁶:

I. III. HEYKEL TİPLERİ

1* PEDESTAL ÜZERİNDE HEYKEL

Tip 1: İki büyük temel üzerinde *pedestal*; *pedestal* üzerinde heykel; heykelin her iki tarafında sütunlar ve sütunlar üzerinde Nike; heykel ve sütunların arkasında bir duvar.

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ M [] APCN []: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

⁶⁹¹ Weber III, s. 107, No. 5150.

⁶⁹² SNG France, Mysia, No. 1522.

⁶⁹³ SNG France, Mysia, No. 1527.

⁶⁹⁴ SNG France, Mysia, No. 1541.

⁶⁹⁵ SNG France, Mysia, No. 1465; Babelon, 1898, No. 932.

⁶⁹⁶ SNG France, Mysia, No. 1466.

1* A/ C G I H P ⁶⁹⁷: (Levha XII- 11)

Ö/ IMPLIC AIIGVGS?: Gallienus'un defne çelenkli, *paludamentumlu*,
zırhlı, mızraklı büstü, sağa d.

2* A/ Alanda: A P / C G I H ⁶⁹⁸: (Levha XII- 12)

Ö/ ΛΛKN ENE[]:

3* A/ Λ – P ⁶⁹⁹:

2* TERM

Tip 1: Sakallı Term, ayakta, cepheden, kaide üzerinde, başı sağa d.

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ ANTO: Antoninus Pius'un büstü sağa d.

1* A/ CGH HP ⁷⁰⁰: (Levha XIII- 1)

I. IV. OBJELER

1* TESTİ

Tip 1: Noktalı bordür içinde testi.

Iulius Caesar M.Ö. 45

Ö/ C G I P: Kadın başı, sağa d.

1* A/ D D ⁷⁰¹:

Ö/ C G I P: Kadın başı, sağa d.

2* A/ C MATVINO T ANICIO AED ⁷⁰²:

Ö/ C G I P: Kadın başı, sağa d.

3* A/ PIC MVC IIII I D D D D ⁷⁰³:

Ö/ C G I P: Kadın başı, sağa d.

4* A/ MATVIN T ANICI AED ⁷⁰⁴:

⁶⁹⁷ SNG Cop. Mysia, No. 307.

⁶⁹⁸ SNG Cop. Mysia, No. 308; BMC Mysia, s. 109, No. 123.

⁶⁹⁹ SNG France, Mysia, No. 1537.

⁷⁰⁰ BMC Mysia, s. 104, No. 96.

⁷⁰¹ SNG France, Mysia, No. 1415- 1418.

⁷⁰² SNG France, Mysia, No. 1419- 1420.

⁷⁰³ SNG France, Mysia, No. 1419- 1421.

⁷⁰⁴ SNG France, Mysia, No. 1419- 1422- 1423.

Augustus MÖ 27 – MS 14

Ö/ C G / P I: *Stephane* giyimli kadın başı, sağa d.; Hepsi noktalı bordür içinde.

5* A/ PIC MVC / IIII I D D D ⁷⁰⁵:

Ö/ C G I P: *Stephane* giyimli kadın başı, sağa d.; Hepsi noktalı bordür içinde.

6* A/ D D ⁷⁰⁶: (Levha XIII- 2)

II. YEREL TİPLER

II. I. MİMARİ TİPLER

1* TRIUMPHAL ZAFER TAKI

Tip 1: Üç girişli *Triumphal Zafer Takı*; ortadaki girişte, temel üzerinde filler tarafından çekilen bir *quadriga*; diğer iki girişte, *pedestaller* üzerinde çelenk tutan iki Nike.

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IΛARIIC [] CIN []: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ Kesimde: C C [] ⁷⁰⁷: (Levha XIII- 3)

Ö/ P C GALLIENVS:

2* A/ C G I H P ⁷⁰⁸:

Ö/ IMPC PLICIN: Gallienus'un defne çelenkli, *paludamentumlu*, zırhlı, mızraklı büstü, sağa d.

3* A/ PAЯ IV IIIC C G IH? ⁷⁰⁹: (Bilinmeyen bir lejant).

Ö/ CGALL IENVVS ⁷¹⁰:

Ö/ IMPLIC INNGA ⁷¹¹:

⁷⁰⁵ BMC Mysia, s. 102, no. 77- 79.

⁷⁰⁶ BMC Mysia, s. 102, no. 80- 82; SNG Cop. Mysia, No. 280.

⁷⁰⁷ SNG Cop. Mysia, No. 306.

⁷⁰⁸ SNG France, Mysia, No. 1534- 1536.

⁷⁰⁹ BMC Mysia, s. 109, No. 124.

⁷¹⁰ BMC Mysia, s. 109, No. 125.

⁷¹¹ BMC Mysia, s. 109, No. 126.

Tip 2: Üç girişli *Triumphal Zafer Takı*; ortadaki girişte, temel üzerinde filler tarafından çekilen *quadriga* içinde *scepter* tutan bir figür; diğer iki girişte, *pedestaller* üzerinde çelenk tutan iki Nike.

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IΛAFHICIN K C K: Gallienus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ [] / C G I H ⁷¹²:

Ö/ IΛAHICCAIEN[]:

2* A/ [] Λ / C G I H ⁷¹³: (Levha XIII- 4)

III. KOLONİ TİPLERİ

1* ÇİFT SÜREN KOLONİST

Tip 1: İki öküz ile çift süren kolonist, sağa d.

Augustus M.Ö. 27 – M.S. 14

Ö/ AVG: Augustus'un başı, sağa d.

1* A/ ⁷¹⁴: (Levha XIII- 5)

Domitianus M.S. 81- 96

Ö/ DOMIT AVG: Domitianus'un defne çelenkli başı, sola d.

2* A/ GERM ⁷¹⁵:

Nerva M.S. 96- 98

Ö/ NERV AVG: Nerva'nın defne çelenkli başı, sola d.

3* A/ C G I P ⁷¹⁶:

Traianus M.S. 98- 117

Ö/ TRAIAN AVG: Traianus'un defne çelenkli başı, sola d.

4* A/ C G I P ⁷¹⁷:

Ö/ IMP CAESAR TRAIANVS AVG: Traianus'un defne çelenkli, zırhlı büstü, sağa d.

5* A/ IAMISA VG / C G I P ⁷¹⁸:

⁷¹² SNG France, Mysia, No. 1532.

⁷¹³ SNG France, Mysia, No. 1533.

⁷¹⁴ SNG France, Mysia, No. 1439- 1448; RPC I, No. 1656/9- 1656/16.

⁷¹⁵ SNG France, Mysia, No. 1462- 1463; RPC II, 889/3- 889/4.

⁷¹⁶ SNG France, Mysia, No. 1464.

⁷¹⁷ SNG France, Mysia, No. 1467.

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ ANTONINVS AVG: Antoninus Pius'un defne çelenkli başı, sağa d.

6* A/ C G I H P ⁷¹⁹: (Levha XIII- 6)

Commodus 177- 192

Ö/ IM [] COMODVS: Commodus'un drapeli, defne çelenkli büstü, sağa.

7* A/ C G I H P ⁷²⁰:

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ ANTON[] AVG: Caracalla'nın drapeli, defne çelenkli büstü, sağa.

8* A/ C G I H PA ⁷²¹:

Geta Caesar M.S. 198- 209

Ö/ SEP GE[TAS CAI]: Geta' nın başı, sağa d.

9* A/ C G I H PAR ⁷²²:

Tip 2: İki öküz ile çift süren iki kolonist, sağa d.

Augustus M.Ö. 27 – M.S. 14

Ö/ M BARBATIOΛVACILIO II VIR CGIP: Augustus'un başı, sağa d.

1* A/ QBARBA PRAEF PROIIVIR ⁷²³:

Ö/ AVG: Augustus'un başı, sağa d.

2* A/ C[G I] P ⁷²⁴:

Ö/ M BARBATIO MNACILO II VIR: Augustus'un başı, sağa d.

3* A/ PVIBIO SAC CAES / Q BARBA PRAEF PRO II VIR ⁷²⁵:

Tiberius M.S. 14- 37

Ö/ TIAVG: Tiberius'un başı, sağa d.

4* A/ ⁷²⁶:

Ö/ TIAVG DRVSVS CAESAR: Tiberius ve Durusus Caesar'ın başları, sağa d.

⁷¹⁸ Imhoof-Blumer, 1890, s. 92, No. 174.

⁷¹⁹ SNG France, Mysia, No. 1472- 1475.

⁷²⁰ SNG France, Mysia, No. 1487- 1490; Babelon, 1898, No. 936.

⁷²¹ SNG France, Mysia, No. 1498.

⁷²² SNG France, Mysia, No. 1500.

⁷²³ BMC Mysia, s. 103, no. 84;

⁷²⁴ BMC Mysia, s. 103, no. 86- 88; SNG Cop. Mysia, No. 282

⁷²⁵ SNG France, Mysia, No. 1432- 1433.

⁷²⁶ BMC Mysia, s. 103, no. 89- 91; SNG Cop. Mysia, No. 283; Falghera MPR I, No. 359; SNG France, Mysia, No. 1449- 1455; RPC I, 1657/4 – 1657/8.

5* A/ ⁷²⁷:

Ö/ DRV CAES: Tiberius'un başı, sağa d.

6* A/ ⁷²⁸:

Drusus M.S. 14- 23

Ö/ DRV CAES: Drusus'un başı, sağa d.

7* A/ ⁷²⁹:

I. Claudius M.S. 41- 54

Ö/ TI CLAV : Claudius'un başı, sola d.; Contrmark içinde Capricorn.

8* A/ ⁷³⁰:

Ö/ TICLAV AVG: Claudius'un başı, sola d.; Contrmark içinde Capricorn.

9* A/ ⁷³¹: (Levha XIII- 7)

Nerva M.S. 96- 98

Ö/ NERV AVG: Nerva'nın defne çelenkli büstü, sola d.

10* A/ C G I P ⁷³²:

Traianus M.S. 98- 117

Ö/ TRAIANVS [A]VG: Şua taçlı imparator Traianus'un başı, sola d.

11* A/ C G I P ⁷³³:

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ IMPANTO NINVS C[AES]: Antoninus Pius'un *paludamentum*lu ve zırhlı büstü, sola d.

12* A/ CGIHP ⁷³⁴:

Ö/ [ANTONI] NVSAVG: Antoninus Pius'un defne çelenkli başı, sağa d.

13* A/ CGIHP ⁷³⁵:

Marcus Aurelius M.S. 161- 180

Ö/ [IMPCAESAR] MAR[]: Marcus Aurelius'un başı sola d.

14* A/ CGIHP ⁷³⁶:

⁷²⁷ BMC Mysia, s. 104, no. 92;

⁷²⁸ Falghera MPR I, No. 360.

⁷²⁹ SNG France, Mysia, No. 1456- 1457; RPC I, 1659/1 – 1659/2.

⁷³⁰ SNG France, Mysia, No. 1458- 1459; RPC I, 1660/4 – 1660/5.

⁷³¹ BMC Mysia, s. 104, no. 93; SNG Cop. Mysia, No. 284, 285; Falghera MPR I, No. 442.

⁷³² BMC Mysia, s. 104, no. 94;

⁷³³ BMC Mysia, s. 104, no. 95;

⁷³⁴ BMC Mysia, s. 104, no. 97;

⁷³⁵ BMC Mysia, s. 105, no. 98;

⁷³⁶ BMC Mysia, s. 105, no. 99.

Ö/ IMPE C MA A ANTONIN: Marcus Aurelius'un başı.

15* A/ C G I H P ⁷³⁷: (Levha XIII- 8)

Commodus M.S. 180- 192

Ö/ IMP C COMMODO: Commodus'un defne çelenkli büstü.

16* A/ C G I H P ⁷³⁸: (Levha XIII- 9)

Ö/ IMPCAIA[V] COMMODVS: Commodus'un defne çelenkli, *paludamentumlu*, zırhlı büstü, sağa d.

17* A/ CGIHP ⁷³⁹:

Geta Caesar M.S. 198- 209

Ö/ SEP GETAS CAE: İmp. Büstü, sağa d.

18* A/ C G I H PA ⁷⁴⁰:

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ IN C [AI]L2E2EV: Sept. Severus'un *drapeli* büstü, sağa d.

19* A/ CGIHP ⁷⁴¹:

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ ANTONINVS PIVS: Caracalla'nın defne çelenkli büstü.

20* A/ C G I H ⁷⁴²:

Ö/ ANTO[I] NVSAV: Caracalla'nın defne çelenkli, *paludamentumlu*, zırhlı büstü, sağa d.

21* A/ CGIH / PA ⁷⁴³: (Levha XIII- 10)

Geta M.S. 211- 212

Ö 2EPGE TASC[AI]: Geta'nın başı sağa d., *drapeli*.

22* A/ CGIH / PAR ⁷⁴⁴:

⁷³⁷ SNG Cop. Mysia, No. 287.

⁷³⁸ SNG Cop. Mysia, No. 289.

⁷³⁹ BMC Mysia, s. 105, no. 101.

⁷⁴⁰ SNG Cop. Mysia, No. 298.

⁷⁴¹ BMC Mysia, s. 106, no. 105.

⁷⁴² SNG Cop. Mysia, No. 293.

⁷⁴³ BMC Mysia, s. 106, no. 109.

⁷⁴⁴ BMC Mysia, s. 106, no. 110.

2* ÇİFT SÜREN RAHİP

Tip 1: İki öküz ile çift süren rahip, sağa d.

Domitianus M.S. 81- 96

Ö/ DOMIT AVG: Domitianus'un defne çelenkli, büstü sağa d.

1* A/ GERM ⁷⁴⁵:

Traianus Decius M.S. 249- 251

Ö/ IMPCAESAR TRAIAN[]: Traianus Decius'un *drapeli*, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ C[GIHP] ⁷⁴⁶:

⁷⁴⁵ RPC II, s. 137, No. 889.

⁷⁴⁶ Falghera MPR IV, No. 2392.

PISIDIA BÖLGESİ

ANTIOCHEIA

I. ROMA İMPARATORLUĞU İLE BAĞLANTILI TİPLER

I. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* APHRODITE / VENUS

Tip 1: Aphrodite, *apoptygmali khiton* giymekte ve tahtında sağa dönük oturmakta; sağ elinde palmiye dalı, sol elinde geminin arka kısmını tutmakta; sağda Aphrodite'nin ayaklarına doğru koşan küçük Eros.

III. Gordianus M.S. 238- 244

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAVG: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

1* A/ ANTIOCHIACOLONIA CAESARIA / S R ⁷⁴⁷: (Levha XIV- 1)

2* ATHENA/MINERVA

Tip 1: Athena/Minerva Nikephoros, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde mızrak, sağ elinde *phiale* tutmakta?

III. Gordianus M.S. 238- 244

Ö/ IMP CAES M ANT GORDIANVS: Gordianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ ANTIOCH COLONIAE ⁷⁴⁸: (Levha XIV- 2)

Tip 2: Athena/Minerva Nikephoros, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde mızrak, sağ elinde Nike tutmakta; arkasında ayakta bir figür.

Volusianus M.S. 251- 253

Ö/ IMP C VIR A P CALVSSIANO AVG: Volusianus'un şua taçlı başı sağa d.

1* A/ ANTIOCHI COLO A S R ⁷⁴⁹: (Levha XIV- 3)

⁷⁴⁷ BMC Pisidia, s. 189, No. 78.

⁷⁴⁸ SNG France III, 1252; Krzyzanowska, XXXI/110.

⁷⁴⁹ SNG France III, 1298- 1299; Krzyzanowska, V/15.

3* GENIUS

Tip 1: Koloni Genius'u ayakta, cepheden ve uzun *khiton* giymekte, başı sola d.; *cornucopiae* ve *scepter* tutmakta.

Marcus Aurelius Caesar M.S. 139- 161

Ö/ AVRELIVS CAESAR: Marcus Aurelius'un başı sağa d.

1* A/ ANTIOCHCAE [CO]L[O]NIAE ⁷⁵⁰:

Tip 2: Koloni Genius'u ayakta; cepheden ve uzun *khiton* giymekte; başı sola d; sağ elinde *cornucopiae*, sol elinde *scepter* tutmakta; yanında altar.

Lucius Verus M.S. 161 -169

Ö/ LAVRELI VSCAISAR: Defne çelenkli Lucius Verus'un başı sola d.

1* A/ GENIO[COLON] ANTIOCH ⁷⁵¹:

Tip 3: Koloni Genius'u ayakta; cepheden ve uzun *khiton* giymekte, başı sola d.; sağ elinde *cornucopiae*, sol elinde *scepter* tutmakta; yanında altar; *Cornucopiae*'yi yanındaki altara doğru boşaltmakta.

Lucius Verus M.S. 161 -169

Ö/ LAVRELIVS CAISAR: Lucius Verus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli başı sola d.

1* A/ GENIOCOLON ANTIOCH ⁷⁵²:

Ö/ LAVRELIVS CAISAR:

2* A/ GENIOCOLO NICAN [] ⁷⁵³:

Tip 4: Koloni Genius'u ayakta, cepheden, başı sola d.; uzun *khiton* ve *peplos* giymekte; sağ elinde dal, sol elinde *cornucopiae* tutmakta.

Lucius Verus M.S. 161 -169

Ö/ L AVRELIVS CAES: Verus'un büstü, sağa d.

1* A/ GENIO ANT IOCH COLONI ⁷⁵⁴:

Commodus M.S. 176 -192

⁷⁵⁰ BMC Pisidia, s. 177 No. 7.

⁷⁵¹ BMC Pisidia, s. 178 No. 11.

⁷⁵² BMC Pisidia, s. 178 No. 12.

⁷⁵³ BMC Pisidia, s. 178 No. 13.

⁷⁵⁴ SNG France III, 1094; Krzyzanowska 1970, III/5.

Ö/ IMPCAES MCOMMO: Commodus'un *paludamentum*lı, zırhlı, defne çelenkli ve sakalsız büstü, sola d.

2* A/ COLCAE ANT IOCH ⁷⁵⁵:

Ö/ LAVRELIVS COMMODVS:

3* A/ GENIOCOLO ANTIOCHI ⁷⁵⁶:

Septimius Severus M.S. 193 -211

Ö/ L SEPT SEV P-ERT AVGV: Septimius Severus'un şua taçlı büstü, sağa d.

4* A/ FO RTVNA COLONI – AN TIOCH ⁷⁵⁷:

Ö/ L S E PTS EYPERTAVGIMPPP: Septimius Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

5* A/ GENI VS COL ANTIOCH / SR ⁷⁵⁸:

Ö/ LSEPTSEVPERT AVGIMPPP:

6* A/ GENI VS CO LANTIOCH / S R ⁷⁵⁹:

Ö/ SEVERVS PIVSAVG:

7* A/ G ENCOL AN TIOCH ⁷⁶⁰:

Ö/ SEVERVS PIVSAYG:

8* A/ GE NICOLCAES ANT IOCH ⁷⁶¹:

Ö/ SEVERVS PIVS AVG:

9* A/ ANT IOCH GE N COL C ⁷⁶²: (Levha XIV- 4)

Ö/ Lejant okunmuyor:

10* A/ G ENCOLCAS ANT IOCH ⁷⁶³:

Ö/ IMP C L SEPT SEVERVS P:

11* A/ ANT IOCH GENI COL CAS ⁷⁶⁴: (Levha XIV- 5)

Ö/ IMP C SEV PERT AVG IIII:

12* A/ FORTVNA []ANT IOCH ⁷⁶⁵:

⁷⁵⁵ BMC Pisidia, s. 179 No. 17.

⁷⁵⁶ BMC Pisidia, s. 179 No. 18.

⁷⁵⁷ Krzyzanowska, 15, XV/20; SNG Tüb. VI, 4359.

⁷⁵⁸ BMC Pisidia, s. 180 No. 24.

⁷⁵⁹ BMC Pisidia, s. 180 No. 25; SNG France III, 1099.

⁷⁶⁰ BMC Pisidia, s. 180 No. 26.

⁷⁶¹ BMC Pisidia, s. 180 No. 27.

⁷⁶² SNG France III, 1108- 1113; Krzyzanowska 1970, XXI/32, XXII/35-36, XXVIII/50.

⁷⁶³ BMC Pisidia, s. 181 No. 28,29.

⁷⁶⁴ SNG France III, 1114; Krzyzanowska 1970, XXIV/44.

Ö/ IMP - C L SEP-SEVERVS A:

13* A/ ANT-IOCH C-E COL C ⁷⁶⁶:

Iulia Domna † (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IVLIA AVGVSTA: Iulia Domna'nın başı sağa d.

14* A/ GE NICOLCAES ANT IOCH ⁷⁶⁷:

Ö/ IVLIA AVGVSTA:

15* A/ G ENICOL CAES ANT IOCH ⁷⁶⁸:

Ö/ IVLIAA VGVSTA:

16* A/ G ENCOΓ ANT IOCH ⁷⁶⁹:

Ö/ IVLIA AVGVSTA:

17* A/ ANT IOCH GENI COL CAES ⁷⁷⁰: (Levha XIV- 6)

Caracalla M.S. 198 -217

Ö/ ANTONINVS PIVSAVG: Caracalla'nın defne çelenkli, ince sakallı başı sağa d.

18* A/ GENI VSCOL ANTIOCH / S R ⁷⁷¹:

Ö/ [IMPCMAVR ANTONIAV: Caracalla'nın defne çelenkli, genç büstü, sağa d.

19* A/ G ENICOLCAES ANT IOCH ⁷⁷²:

Ö/ IMPC M AVR A NTONIAV:

20* A/ G ENICOLCAE ANT IOCH ⁷⁷³:

Geta Caesar M.S. 198 -209

Ö/ PO SEP-GETAS C: Geta Caesar'ın defne çelenkli, askeri elbiseli büstü, sağa d.

21* A/ ANT-IOCH GENI COL CA ⁷⁷⁴:

Geta M.S. 211 -212

Ö/ POSEPT GETASC: Geta'nın *paludamentum*lu başı, sağa d.

⁷⁶⁵ SNG France III, 1115; Krzyzanowska 1970, VIII/9.

⁷⁶⁶ Krzyzanowska, 17, XXIII/ Iulia Domna 24; SNG Paris, 1114; SNG Tüb. VI 4360.

⁷⁶⁷ Krzyzanowska, 17, XIV/33; BMC Pisidia, s. 181, No. 34; SNG Paris, 1129,1131; SNG Tüb. VI, 4362- 4363.

⁷⁶⁸ BMC Pisidia, s. 181, No. 35.

⁷⁶⁹ BMC Pisidia, s. 181, No. 36.

⁷⁷⁰ SNG France III, 1126- 1131; Krzyzanowska XIV/31, XV/32, XVII/38, XVIII/45.

⁷⁷¹ BMC Pisidia, s. 182, No. 40.

⁷⁷² BMC Pisidia, s. 182, No. 41.

⁷⁷³ BMC Pisidia, s. 183, No. 42,43.

⁷⁷⁴ Krzyzanowska, 17, XII/20; SNG Tüb. VI, 4367.

22* A/ G ENCOLCA ANT IOCH ⁷⁷⁵:

23* A/ ANT IOCH GEN COL C ⁷⁷⁶:

Elagabalus M.S. 218- 222

Ö/ ANTONINVS PIVS AVG: Elagabalus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

24* A/ GENIVS COL ANTIOCH / S R ⁷⁷⁷:

Ö/ M AVR ANTONIN[]:

25* A/ ANTIOCH GENI COL CAE / S R ⁷⁷⁸:

Ö/ ANTONINVS PIVS AVG:

26* A/ ANTIOCH GENI COL CAES / S R ⁷⁷⁹:

Ö/ IMP CAES M AVR ANTONINVS:

27* A/ ANTIOCH GEN COL C/ S R ⁷⁸⁰

Volusianus M.S. 251- 253

Ö/ IMP CAERAS LL OVNANINO: Volusianus'un şua taçlı büstü, sağa d.

28* A/ ANTIOCHI OCL / S R ⁷⁸¹:

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ IMP CAE R ASLL OVNAHHIR: Valerianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

29* A/ ANT-IOC HI OCL / S R ⁷⁸²:

Gallienus M.S. 253 -268

Ö/ IMPCPAIC[]: Gallienus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

30* A/ AN TI OHCΓO / Γ / S R ⁷⁸³:

Ö/ IMP C P AEI LIC CVLIENO:

31* A/ AN TIOS HI COLA ⁷⁸⁴:

32* A/ AN TIO CH COL / S R ⁷⁸⁵:

⁷⁷⁵ BMC Pisidia, s. 184, No. 52.

⁷⁷⁶ SNG France III, 1154- 1155; Krzyzanowska 1970, XII/19.

⁷⁷⁷ SNG France III, 1175.

⁷⁷⁸ SNG France III, 1176.

⁷⁷⁹ SNG France III, 1177- 1179; Krzyzanowska 1970, IX/31, XI/19 (Caracalla).

⁷⁸⁰ SNG France III, 1180- 1183; Krzyzanowska 1970, XVIII/34.

⁷⁸¹ SNG Cop. Pisidia, No. 84.

⁷⁸² SNG France III, 1318; Krzyzanowska, 34, VII/20, VIII/51; SNG Tüb. VI, 4417.

⁷⁸³ BMC Pisidia, s. 200, No. 138.

⁷⁸⁴ Krzyzanowska, 37, IX/23; SNG Paris, 1328- 1330; SNG Tüb. VI, 4429; SNG France III, 1328.

Tip 5: Koloni Genius'u ayakta, cepheden, başı sola d.; *stephane* giymekte; sol elinde *scepter*, sağ elinde *patera* tutmakta, sağ elinde tuttuğu *patera* ile solundaki altara doğru sunum yapmakta.

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ ANTONINVS AVG PIVS P P TR P COS IIII: Antoninus Pius'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ GENIO COLONI-AE ANTIOCH ⁷⁸⁶:

4* HELIOS

Tip 1: Işın taçlı Helios, dörtnala giden *quadrigaya* binmekte, sola d.; sol elinde atların dizginlerini tutmakta ve sağ elinde üçlü kamçı ile bir kırbaç tutmakta.

III. Gordianus Pius M.S. 238 -244

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAVG: Gordianus'un *paludamentumlu*, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ ANTIOCHIACOLONIACAESARIA / S R ⁷⁸⁷: (Levha XIV- 7)

5* HERMES

Tip 1: Hermes büstü, sağa d., omuzlarında *caduceus*.

Ö/ ANTIO: Aslan postlu Herakles büstü, sağa d.

1* A/ COLO ⁷⁸⁸: (Levha XIV- 8)

6* MARS / ARES

Tip 1: Mars/Ares, askeri giysili, miğferli, kalkanlı ve mızraklı, sağa d.

Ö/ Hermes büstü, sağa d., omuzları üzerinde *caduceus*.

1* A/ O A / O B ⁷⁸⁹: (Levha XIV- 9)

III. Gordianus Pius M.S. 238 -244

⁷⁸⁵ Krzyzanowska, 37, IX/24, 26; SNG Tübingen VI, 4430, 4431.

⁷⁸⁶ SNG PİPs V, No. 16 – 21; Krzyzanowska IX/3.

⁷⁸⁷ BMC Pisidia, s. 192, No. 91; SNG Tüb. VI, 4388; SNG Righetti, 1348; SNG v. Aulock, 4968, 8571; SNG Paris, 1248; Krzyzanowska XXI/90; SNG France III, 1230- 1232.

⁷⁸⁸ SNG France III, 1072; Krzyzanowska II/2.

⁷⁸⁹ SNG France III, 1073- 1074.

Ö/ IMP CAES M ANT GORDIANVS AVG: Gordianus'un
*paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ COL CAESANTI OCH / S R ⁷⁹⁰:

3* A/ COL CAESANTI O CH / S R ⁷⁹¹:

4* A/ CAES ANTIOCH COL / S R ⁷⁹²: (Levha XIV- 10)

7* MARSYAS

Tip 1: Marsyas, bir kaide üzerinde ayakta, sola d.; omzunda şarap tulumu tutmakta.

Marcus Aurelius Caesar M.S. 139 -161

Ö/ CAESAR AVRELIVS: Aurelius'un başı, sağa d.

1* A/ ANTIOCHEAE COLONIAE ⁷⁹³: (Levha XIV- 11)

8* NIKE / VICTORIA

Tip 1: *Trophy* taşıyan Nike/Victoria sağa doğru ilerlemekte.

Septimius Severus M.S. 193 -211

Ö/ IMP CAES SEP SEV ERVS PER AVG: Septimius Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ VIC TORIAEDDD NNN COLAN T / S R ⁷⁹⁴:

Ö/ L SEPT SEV PERT - AVG IMP P P: Septimius Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ VIC TORIAE D D D NNN COL A NT ⁷⁹⁵:

Caracalla M.S. 198 -217

Ö/ IMPCAEMAVRANTONINVSPIVSAVG: Caracalla'nın defne çelenkli, ince sakallı başı, sağa d.

3* A/ VICT DDNN COL AN TIOCH / S R ⁷⁹⁶:

Geta Augustus M.S. 209- 211

⁷⁹⁰ BMC Pisidia, s. 188, No. 73.

⁷⁹¹ BMC Pisidia, s. 188, No. 74.

⁷⁹² SNG France III, 1223- 1224; Krzyzanowska IX/38, 39.

⁷⁹³ SNG France III, 1089- 1090..

⁷⁹⁴ BMC Pisidia, s. 180, No. 23.

⁷⁹⁵ Krzyzanowska, 18, XXXIII/47; SNG Tüb. VI, 4355; SNG Righetti, 1331; v. Aulock, No. 8562.

⁷⁹⁶ BMC Pisidia, s. 183, No. 47.

Ö/ IMP CAES P SEPT GETA AVG: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ VICTORIAE DD NN COL ANTIO / S R ⁷⁹⁷: (Levha XIV- 12)

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/IMP CAES MANT GORDIANOVS AVG: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

5* A/ VICTORIA DOMINI ANTI COLONI / S R ⁷⁹⁸:

Tip 2: Nike/Victoria, sola doğru ilerlemekte; sol elinde çelenk, sağ elinde palmiye dalı tutmakta.

Septimius Severus M.S. 193 -211

Ö/ L SEPT SEV PERT AVG IMP PP: Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ VICTORIAE DDD NNN COL AN / S R ⁷⁹⁹:

Iulia Domna (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IVLIA AVGVSTA: Iulia Domna'nın büstü, sağa d.

2* A/ COL AN DDIOCH VIC DD NN / S R ⁸⁰⁰: (Levha XV- 1)

Caracalla M.S. 198 -217

Ö/ ANTONINVS PIVSAVG: Caracalla'nın defne çelenkli, ince sakallı büstü, sağa d.

3* A/ ANTIOCH C O LMEN ⁸⁰¹:

Ö/ IMPCAESMAVR ANTONINVSAVG: Caracalla'nın defne çelenkli, büstü, sağa d.

4* A/ VICTDDNN CO LANTIOCH / S R ⁸⁰²:

Ö/ ANTONINVS PIVSAVG: Caracalla'nın defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı genç büstü, sağa d.

5* A/ VICTORIAEDDDNNN C O LAN / S R ⁸⁰³:

⁷⁹⁷ SNG France III, 1162-1163; Krzyzanowska XVII/28,29.

⁷⁹⁸ Falghera MPR IV, s. 927, No. 2177; Krzyzanowska, XXII/96; SNG France III, 1192.

⁷⁹⁹ SNG France III, 1098; Krzyzanowska XXXII/45.

⁸⁰⁰ SNG France III, 1125.

⁸⁰¹ BMC Pisidia, s. 182, No. 39.

⁸⁰² BMC Pisidia, s. 184, No. 48; SNG France III, 1135- 1137; Krzyzanowska XXIX/50, 51.

⁸⁰³ BMC Pisidia, s. 184, No. 49.

Ö/ IMPCAEMAVRANTONINVS PIVSAVG: Caracalla'nın defne çelenkli, ince sakallı başı, sağa d.

6* A/ VIRT AVGC OLANTIOCH / S R ⁸⁰⁴:

Geta Caesar M.S. 198- 209

Ö/ IMP CAES P SE PT GETA AVG: Geta'nın defne çelenkli, ince sakallı büstü, sağa d.

7* A/ VICTDDN NCOL ANTI O CH / S R ⁸⁰⁵:

Ö/ IMP CAES P SE PT GETA AVG:

8* A/ VICT [] CO LANTI OCH / S R ⁸⁰⁶:

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ IMP CAES SEV-ER ALEXANDER: Severus Alexander'in defne çelenkli büstü, sağa d.

9* A/ COL CAE-S A-NTI-OCH ⁸⁰⁷:

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/IMP CAES MANT GORDIANOVS AVG: Gordianus'un *paludamentumlu*, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

10* A/ VICTORIADOMINI ANTI COFONI / Я S ⁸⁰⁸:

Ö/ IMPCAESMANT GORDIANVSAVG: Gordianus'un *paludamentumlu*, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

11* A/ VICTORIADOMIN IANTI COFONI / Я S ⁸⁰⁹:

Ö/ IMPCA ES MANT GORDIANVSA VG: Gordianus'un *paludamentumlu*, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

12* A/ VICTORIIADOMINIA NTI COF / S R ⁸¹⁰:

Tip 3: Victoria sağa d. oturmakta; zırhlı üzerinde, dizleri üzerindeki kalkana yazı yazmakta; ayaklarının yanındaki diğer kalkanlar, yuvarlak ve dikdörtgen.

⁸⁰⁴ BMC Pisidia, s. 184, No. 50; SNG France III, 1139; Krzyzanowska XXXVIII/65.

⁸⁰⁵ BMC Pisidia, s. 185, No. 56; SNG France III, 1164-1167; Krzyzanowska XVII/27, XXXVIII/65.

⁸⁰⁶ BMC Pisidia, s. 185, No. 57.

⁸⁰⁷ SNG Tüb. VI, 4370.

⁸⁰⁸ BMC Pisidia, s. 193, No. 96.

⁸⁰⁹ BMC Pisidia, s. 193, No. 97.

⁸¹⁰ BMC Pisidia, s. 193, No. 98; SNG Tüb. VI, 4382; SNG v. Aulock, 8576; Krzyzanowska, 27, XXII/95.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ IMPCAES MANT GORDIANVSAVG: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ CAE SANTIOCHOL / S R ⁸¹¹:

Tip 4: Karşılıklı iki Nike/Victoria, aralarında palmiye ağacı üzerinde duran kalkanı tutmaktalar, kalkan üzerinde defne dalı; palmiye ağacının her iki tarafında iki esir oturmakta.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ IMPCAES M ANT GORDIANVS AVG: Gordianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ CAES ANTIOCH COL / S R ⁸¹²: (Levha XV- 2)

Ö/ IMP CAES M ANT GORDIANVS AVG: Gordianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ CAES ANTIOCH COL / S R / S R ⁸¹³: Bu sikkede kalkan üzerinde S R.

9* PAX

Tip 1: Pax uzun *khiton* giymekte ve sola doğru ilerlemekte; sağ elinde zeytin dalı, sol elinde *scepter* tutmakta.

II. Philippus M.S. 244 -249

Ö/ IMP AI IVL PHILIPPVS P F AVGPM: Philippus'un şua taçlı, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ CAES ANTIOCHCOL / S R ⁸¹⁴: (Levha XV- 3)

Volusianus M.S. 251 -253

Ö/ IMPCVIRAPCALVSSIANOAVG: Volusianus'un şua taçlı, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

2* A/ ANTIOC HICOLA / S R ⁸¹⁵:

Ö/ IMPCVIBAICALVOLVS[]AVG:

⁸¹¹ BMC Pisidia, s. 194, No. 102

⁸¹² Krzyzanowska VII/25, VIII/ 33; SNG Righetti, 1353; SNG Tüb. VI, 4375; BMC Pisidia, s. 193, No. 99- 101; SNG Cop. Pisidia, 68; SNG Paris, 1229; SNG v. Aulock, 4961; Weber III, 7375; Mionnet, S. VII, s. 101, No. 76; SNG France III, 1229- 1237.

⁸¹³ Krzyzanowska VIII/25, VII/25, VI/23; SNG Tüb. VI, 4376; Falghera MPR IV, 2165- 2167.

⁸¹⁴ BMC Pisidia, s. 197, No. 119; SNG Cop. Pisidia, 78, 79; Krzyzanowska IX/34; Falghera MPR IV, 2169.

⁸¹⁵ BMC Pisidia, s. 198, No. 127.

3* A/ A/ ANTIOC HICOLA / S R ⁸¹⁶:

10* REMUS – ROMULUS ve KURT

Tip 1: Kurt sağa d., Romulus ve Remus'u emzirmekte.

Marcus Aurelius M.S. 161- 180

Ö/ AVRELIANVS CAESAR: Marcus Aurelius'un başı, sağa d.

1* A/ ANTIOCHEAE COLONIAE ⁸¹⁷:

Ö/ CAESAR AVRELIVS:

2* A/ ANTIOCHEAE COLONIAE ⁸¹⁸: (Levha XV- 4)

Caracalla M.S. 198 -217

Ö/ IMP CAEM AVR ANTONINVS PIVS AVG: Caracalla'nın defne çelenkli, ince sakallı büstü, sağa d.

3* A/ COLCAESANTIOCH / S R ⁸¹⁹:

4* A/ CAES ANTIOCH COL / SR ⁸²⁰:

Geta Caesar M.S. 198- 209

Ö/ POSE [] ETACAE[]: Geta'nın başı sağa d.

5* A/ ANTIOCH / COLO ⁸²¹:

Geta Augustus M.S. 209- 211

Ö/ IMP CAES P SEPT GETA AVG: Geta'nın başı sağa d.

6* A/ CAES ANTIOCH COL ⁸²²:

Annia Faustina (Elagabalus'un Eşi)

Ö/ ANNIA FAVSTINA AVG: Faustina'nın başı sağa d.

7* A/ ANTIOCH COLONI ⁸²³:

Severus Alexander M.S. 222 -235

Ö/ [IMCSE] ALEXAN: Severus Alexander'in şua taçlı, *paludamentum*lu, zırhlı, büstü, sağa d.

8* A/ [ANTIO]CHCOLO NI ⁸²⁴:

⁸¹⁶ BMC Pisidia, s. 198, No. 128.

⁸¹⁷ BMC Pisidia, s. 177, No. 8.

⁸¹⁸ SNG France III, 1085- 1086; Krzyzanowska II/10, IV/15.

⁸¹⁹ BMC Pisidia, s. 183, No. 45; Krzyzanowska, 20, XXXIV/60; SNG Righetti, 1339; SNG Paris, 1140- 1143, SNG Tüb. VI, 4365.

⁸²⁰ Krzyzanowska XXXIV/61, 63; SNG France III, 1141- 1143.

⁸²¹ BMC Pisidia, s. 185, No. 53.

⁸²² Krzyzanowska XVII/32; SNG France III, 1168.

⁸²³ Krzyzanowska I/2; SNG France III, 1184.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/IMPCAESMANTGORDIANVSA: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

9* A/ CAESANTIOCH COL / S R ⁸²⁵:

Gallienus M.S. 253 -268

Ö/ IMPCAGALIHNVSPA/G: Gallienus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

10* A/ ANTIOCHCL / S R ⁸²⁶:

Ö/ IMP GA GALIHNVS PIVS AV:

11* A/ ANTIOSHI CO / S R ⁸²⁷:

Ö/ IMP CAES P AEL LIC GALIENO P:

12* A/ ANTIOCH COLONIA / S R ⁸²⁸:

Ö/ IMPCACALIHNVSOIVS: Gallienus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

13* A/ ANTIOSHICO / S R ⁸²⁹:

Ö/ IMPCAGALIHNVSPIVSAV: Gallienus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

14* A/ ANTIOCHICOL / S R ⁸³⁰:

Tip 2: Kurt sağa d.; ikizleri emzirmekte; kurdun arkasında ağaç (incir ağacı).

Caracalla M.S. 198 -217

Ö/ IMP CAEM AVR ANTONINVS AVG: Caracalla'nın defne çelenkli, ince sakallı büstü, sağa d.

1* A/ COL CAES ANTIOCH / S R ⁸³¹: (Levha XV- 5)

2* A/ CAES ANTIOCH COL / S R ⁸³²: (Levha XV- 6)

Severus Alexander M.S. 222 -235

⁸²⁴ BMC Pisidia, s. 187, No. 65.

⁸²⁵ Falghera MPR IV, 2173, 2175; Krzyzanowska, XVI/78, 79.

⁸²⁶ BMC Pisidia, s. 201, No. 139.

⁸²⁷ SNG Tüb. VI, 4423; Krzyzanowska XXI/46

⁸²⁸ SNG Tüb. VI, 4424; Krzyzanowska XXI/21.

⁸²⁹ Falghera MPR V, 2659.

⁸³⁰ Falghera MPR V, 2660.

⁸³¹ BMC Pisidia, s. 183, No. 46; SNG France III, 1140; Krzyzanowska, XXXVIII/69.

⁸³² SNG France III, 1144; Krzyzanowska XXXVII/67.

Ö/ IMP CAES SEVER ALEXANDER: Severus Alexandera'in defne çelenkli, büstü, sağa d.

3* A/ COL CAES ANTIOCH / S R ⁸³³:

Ö/ IMPCAESSEV ERALEXANDER:

4* A/ COLCAESANTIOCH / S R ⁸³⁴:

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/IMPCAESMANTGORDIANVSAVG: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

5* A/ CAES ANTIOCH COL / S R ⁸³⁵:

11* ROMA

Tip 1: Roma, miğferli, sağa d., tahtta oturmakta; sağ elinde Nike, sol elinde mızrak tutmakta; önünde diz çöken bir adam.

Volusianus M.S. 251- 253

Ö/ IMP C V IMP GALVSSIANO AVG: Volusianus'un şua taçlı büstü, sağa d.

1* A/ ANTIOCHI OCLA / S R ⁸³⁶: (Levha XV- 7)

Tip 2: Roma, miğferli, sola d., tahtta oturmakta; sağ elinde Nike, sol elinde mızrak tutmakta.

Volusianus M.S. 251- 253

Ö/ IMP C VIB AP CALVSSIANO AVG: Volusianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

1* A/ ANTIO C HI OCLA / S R ⁸³⁷:

⁸³³ BMC Pisidia, s. 186, No. 63; SNG Tüb. VI, 4371; Krzyzanowska, 25, IX/10, 20, XI/25; SNG France III, 1185- 1186.

⁸³⁴ BMC Pisidia, s. 186, No. 64.

⁸³⁵ BMC Pisidia, s. 194, No. 103, 104, 105; Krzyzanowska IX/37- 27 XVI/78 -27, XXII/101; SNG Tüb. VI, 4379, 4380, 4381; SNG Paris, 1195, 1210, 1211, 1212, 1225, 1226, 1227; SNG Cop. Pisidia, 69; SNG Righetti, 1358, 1359; SNG v. Aulock, 4953; Weber III, s. 590, No. 7376; Mionnet, S. VII, s. 101, No. 73; Falghera MPR IV, 2171, 2174; Krzyzanowska, XVI/78- 79; SNG France III, 1195- 1196, 1198- 1201, 1210- 1212, 1225- 1227.

⁸³⁶ SNG Cop. Pisidia, No. 89; Krzyzanowska, 32, VI/18, VI/18; SNG Tüb. VI, 4413; SNG Paris, 1307; Imhoof-Blumer, 1902, s. 363, 29a, Pl. XII, 24; Falghera MPR IV, s. 1027, No. 2477; SNG France III, 1306.

⁸³⁷ Krzyzanowska, III/3, II/3; SNG Tüb. VI, 4411; SNG v.Aulock, 4981; Falghera MPR IV, 2470.

Tip 3: Roma, miğferli, ayakta, cepheden, başı sağa d.; sağ elinde Nike, sol elinde *scepter* tutmakta; solda ayaklarının yanında kalkan, sağda *trophy*.

Volusianus M.S. 251- 253

Ö/ IMP C V IMP GALVSSIANO AVG: Volusianus'un şua taçlı büstü, sağa d.

1* A/ ANTIOCHI COL / S R ⁸³⁸: (Levha XV- 8)

Ö/ IMP C VIR AP GALVSSIANO AVC: Volusianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

2* A/ ANTI OC HI COLOA / S R ⁸³⁹:

12* TYKHE / FORTUNA

Tip 1: Tykhe/Fortuna ayakta sola d.; sol elinde *scepter*, sağ elinde solda yanan altara doğru *cornucopiae* tutmakta.

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ [] TONINVS AVG PIVS P P T []: Antoninus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ FORTVNA COLONIA ANTIOCH ⁸⁴⁰:

Tip 2: Tykhe/Fortuna, dizlerine kadar *peplos*, *apoptygma*, uzun *khiton* ve *khalathos* giyimli, tahtı üzerinde sola dönük oturmakta; sağ elinde kürek? sol elinde *cornucopiae* tutmakta; tahtın altında bir gemi dümeni.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAV G: Gordianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ ANTIOCHIA COLONIACAESARI / S R ⁸⁴¹: (Levha XV- 9)

Tip 3: Tykhe/ Fortuna, *modius*lu, kaya üzerinde sağa dönük oturmakta; sağ elinde kürek, sol elinde *cornucopiae* tutmakta; tahtın altında bir gemi dümeni.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

⁸³⁸ SNG Cop. Pisidia, No. 91.

⁸³⁹ Krazyzanowska, V/14; SNG Tüb. VI, 4412; SNG Paris, 1298.

⁸⁴⁰ Imhoof-Blumer, 1902, s. 359, 11; SNG Cop. Pisidia, No. 22; Krazyzanowska 1969, s. 202, 3.

⁸⁴¹ BMC Pisidia, s. 189, No. 77; SNG France III, 1243; Krazyzanowska I/6.

Ö/ IMP CAES M ANTGORDIANVS AV: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

1* A/ FORTVNA C OCC CES ANTI OCEV / S R ⁸⁴²:

Tip 4: Tykhe/ Fortuna, *modius*lu, ayakta, cepheden, başı sola d., *cornucopiae* ve *vexillum* tutmakta.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAVG: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ FORTVNA CO-C CES ANTIOCIEV / S R ⁸⁴³:

Tip 5: Tykhe/Fortuna, ayakta, cepheden, başı sola d., *cornucopiae* ve dal tutmakta.

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ [IMP] CAES L SEPT SEV PER AV: Septimius Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ FOR-TVNA COLON – ANTTIOCH ⁸⁴⁴:

Ö/ SEJV PERT AVG: Septimius Severus'un şua taçlı büstü, sağa d.

2* A/ FO-RTV-NA COL ANT- IOCH ⁸⁴⁵:

Ö/ IMP SEP SEV PERT AV:

3* A/ ANTIOCH FORTVNA COLO ⁸⁴⁶: (Levha XV- 10)

Ö/ IMP CAES SEP SEV PER A: Septimius Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ FO-RTV-NA COL C ANT- IOCH ⁸⁴⁷:

Caracalla M.S. 197- 217

Ö/ IMP CAES M AVR AN[]: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

5* A/ ANTIOCH FORTVNA COL ⁸⁴⁸:

⁸⁴² Krzyzanowska, 27, III/11; SNG Tüb. VI, 4389.

⁸⁴³ Krzyzanowska, 27, XXVIII/104; SNG Righetti, No. 1363; SNG VI, 4390; SNG Paris, 1246; SNG France III, 1246.

⁸⁴⁴ SNG Pfp's V, 30.

⁸⁴⁵ SNG Pfp's V, 36.

⁸⁴⁶ SNG France III, 1120.

⁸⁴⁷ SNG Pfp's V, 40; Krzyzanowska, 147, 18.

⁸⁴⁸ SNG France III, 1150.

Geta Caesar M.S. 197- 209

Ö/ L SEP GETAM CAES: Geta'nın büstü, sağa d.

- 6* A/ FORTVNA COLON ANTIOCH⁸⁴⁹: (Levha XV- 11)

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMPCPAEILICCVLIENO: Gallienus'un *drapeli*, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

- 7* A/ AN TIOS HI COLA⁸⁵⁰:

Tip 6: Tykhe/Fortuna, ayakta, cepheden, başı sola d., sol elinde *cornucopiae*, sağ elinde dümen tutmakta.

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ ANTONINVS AVG PIVS PP TR P COS IIII: Antoninus Pius'un defne çelenkli büstü, sağa d.

- 1* A/ FORTVNA COLONIAE ANTIOCH⁸⁵¹:

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ IMP CA-L SEPT SEV PE-RT AVG: Septimius Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

- 2* A/ FORTVN-A COLONIAE ANTIOCH⁸⁵²:

Iulia Domna (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IVLIA DOMNA AG: Iulia Domna'nın büstü, sağa d.

- 3* A/ ANTIOCH FORTVNA COL C⁸⁵³:

Tip 7: Tykhe/Fortuna, sola doğru ilerlemekte; sol elinde *cornucopiae*, sağ elinde dokuma tutmakta.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSA VG: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

- 1* A/ FORTUNAC OL CCESANTIOCH / S R⁸⁵⁴:

⁸⁴⁹ SNG France III, 1160.

⁸⁵⁰ Falghera MPR V, 2662, 2663; Krzyzanowska, IX/23.

⁸⁵¹ SNG France III, 1084; Krzyzanowska, I/6.

⁸⁵² SNG PPs V, 37.

⁸⁵³ SNG France III, 1132; Krzyzanowska, I/4.

⁸⁵⁴ Falghera MPR IV, 2178; Krzyzanowska, XXVIII/105.

Tip 8: Fortuna Felix, ayakta, cepheden, sola d.; *peplos*, *apoptygma*, uzun *khiton* ve *kalathos* giyimli; sol elinde *cornucopiae*, sağ elinde *caduceus* tutmakta.

Traianus Decius M.S. 249 -251

Ö/ IMPCAESGMESSQDECIOTRAIAV: Traianus Decius'un şua taçlı, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ ANTIOC H ICOLCA / S R ⁸⁵⁵:

Ö/ IMP CAES TRAIAN DECIVS AV:

2* A/ ANTIOCHI COL CA / S R ⁸⁵⁶: (Levha XV- 12)

I. II. İMPARATOR ve İMPARATORİÇE İLE BAĞLANTILI TİPLER

1* İMPARATOR BETİMİ

Tip 1: *Toga* ve *paludamentum* giysili Caracalla ve Geta cepheden, ayakta.

Caracalla M.S. 198 -217

Ö/ IMPCAESMAVR ANTONINVS AVG: Caracalla'nın defne çelenkli, ince sakallı başı, sağa d.

1* A/ CONCORDAVGVSTORCOLANTI OCH / S R ⁸⁵⁷: (Levha XVI- 1)

Geta Augustus M.S. 209 -211

Ö/ IMP CAES P SEPT GETA AVG: Geta'nın defne çelenkli, büstü, sağa d.

2* A/ CONCORD AVGVSTOR COL ANTIOCH / S R ⁸⁵⁸:

Tip 2: İmparator ve Antiochia ayakta, *pedestaller* üzerinde durmaktalar; imp. sağa d., sol elinde Kentin Genius heykelini tutmakta ve sol eli Antiochia'nın eli ile tokalaşmakta; Antiochia sol elinde *scepter* tutmakta; Aralarında *pedestal* üzerinde altar.

III. Gordianus Pius M.S. 238 -244

Ö/ IMP CAES MANT GORDIANVS AVG: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

⁸⁵⁵ BMC Pisidia, s. 198, No. 124.

⁸⁵⁶ SNG France III, 1285; Krzyzanowska, II/7.

⁸⁵⁷ BMC Pisidia, s. 184, No. 51; Dieudonné, 1902, s. 347, No. 87; SNG France III, 1145; Krzyzanowska XXXI/53.

⁸⁵⁸ SNG France III, 1172; Krzyzanowska XVIII/53 (Caracalla).

1* A/ COL CAESANTIO CH / S R ⁸⁵⁹: (Levha XVI- 2)

2* A/ CAES ANTIOCH COL / S R ⁸⁶⁰:

Tip 3: III. Gordianus ve Antiochia ayakta, *pedestaller* üzerinde durmaktalar; imp. sağa d., sol elinde Kentin Genius heykelini tutmakta ve sol eli Antiochia'nın eli ile tokalaşmakta; Antiochia sol elinde *scepter* tutmakta; Antiochia'nın *pedastali* üzerinde "A" yazıtı; Aralarında *pedestal* üzerinde altar.

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAV G: III. Gordianus'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ COL CAES ANTIOCH / S R ⁸⁶¹:

Tip 4: İmparator at sırtında sağa d.; sağ elini yukarı kaldırmakta; sol elinde mızrak.

Caracalla M.S. 198 -217

Ö/ IMPCAEMAVRANTONINVS PIVSAVG: Caracalla' defne çelenkli, ince sakallı başı sağa d.

1* A/ VIRT AVGC OLANTIOCH / S R ⁸⁶²:

Tip 5: İmparator, dörtnala giden at üzerinde, sağa d.; *paludamentumu* arkasına doğru savrulmakta; sol elinde atın dizginlerini tutmakta, sağ elinde tuttuğu mızrağını aşağıda duran aslana fırlatmakta.

Geta Augustus M.S. 209 -212

Ö/ IMP CAES P SE PT GETA AVG: Geta'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ A VG-G COL ANTIOCH ⁸⁶³:

III. Gordianus Pius M.S. 238 -244

⁸⁵⁹ BMC Pisidia, s. 188, No. 75; SNG France III, 1202- 1203 (Fakat burada Antiochia betimi Genius olarak tanımlanmış ve elinde de Nike tutmaktadır diye tanımlanmıştır. Bu sikkenin tanımında BMC ve SNG arasında bir tutarsızlık bulunmaktadır. Sikkeye baktığımız zaman imparatorun elinde tuttuğu küçük figür, Nike değildir. Daha çok Genius'a benzemektedir.

⁸⁶⁰ SNG France III, 1245..

⁸⁶¹ BMC Pisidia, s. 189, No. 76; Weber III, 7378; Mionnet III, s. 501, No. 60.

⁸⁶² Krzyzanowska, 27, VIII/25; SNG Tüb. VI, 4376.

⁸⁶³ Krzyzanowska, 19, XVII/31; SNG Tüb. VI, 4369.

Ö/ IMP CAES M ANT GORDIANVS AVG: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ CAES ANTIOCH COL / S R ⁸⁶⁴: (Levha XVI- 3)

Tip 6: İmparator, dörtlü giden at üzerinde, sağa d.; *paludamentum*u arkasına doğru savrulmakta; sol elinde atın dizginlerini tutmakta, sağ elinde tuttuğu mızrağını aşağıda duran *Phrygia* başlıklı düşmana fırlatmakta.

Caracalla M.S. 197 -217

Ö/IMP CAE M AVR ANTONINVS PIVS AVG: Caracalla'nın *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ VIRT AVG COL ANTIOCH / S R ⁸⁶⁵: (Levha XVI- 4)

Geta Augustus M.S. 209 -211

Ö/ IMP CAES P SEPT GETA AVG: Geta'nın defne çelenkli, büstü, sağa d.

2* A/ VIRT AVG COL ANTIOCH / S R ⁸⁶⁶:

III. Gordianus Pius M.S. 238 -244

Ö/ IMP CAES M ANT GORDIANOVS AVG: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ VIRT AVG COLANTIOCH / S R ⁸⁶⁷:

Tip 7: İmparator at üzerinde, sola d. ilerlemekte; sağ elinde mızrak tutmakta, sol elini ileriye doğru uzatmakta; imparatorun önünde mızrak tutan bir asker, cepheden ve başı imparatora dönük; lejyon standardı tutan iki asker, imparatoru arkasından takip etmekte.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ IMP CAES EM ANT GORDIANVS AVG: Gordianus'un defne çelenkli, zırhlı ve *paludamentum*lu büst, sağa d.

1* A/ CAES ANTIOCH COL / S R ⁸⁶⁸:

⁸⁶⁴ BMC Pisidia, s. 191, No. 85; Krzyzanowska, XXV/27, VII/28; SNG Tüb. VI, 4387; SNG Paris, 1234; SNG Cop. Pisidia, 67; SNG v. Aulock, 4956; Falghera, 2168; SNG France III, 1234- 1235, 1240

⁸⁶⁵ SNG France III, 1138.

⁸⁶⁶ SNG France III, 1170- 1171; Krzyzanowska XVIII/55 (Caracalla).

⁸⁶⁷ Weber III, 7374; Mionnet, S. III, s. 501, No. 62; Falghera MPR IV, 2172; Krzyzanowska, XIV/69; SNG France III, 1214- 1215.

⁸⁶⁸ SNG Tüb. VI, 4372; Krzyzanowska, 27, IV/15; SNG Paris, 1350.

Tip 8: İmparator, *quadriga* içinde sola d; sağ elinde *trophy*, sol elinde dal tutmakta; arkasında duran Nike tarafından taçlandırılmakta; önünde ona doğru elinde çelenk tutan bir asker.

III. Gordianus Pius M.S. 238 -244

Ö/ IMPCA ESMANTGORDIANVSAVG: III. Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ ANTIOCHI A / S R ⁸⁶⁹:

Tip 9: İmparator, *quadriga* içinde sola d; sol elinde *scepter* üzerinde lejyon kartalı, sağ elinde dal tutmakta; arkasında duran Nike tarafından taçlandırılmakta; önünde ona doğru elinde çelenk tutan üç asker.

III. Gordianus Pius M.S. 238 -244

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAVG: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ ANTIOCHI A / S R ⁸⁷⁰:

Tip 10: *Quadriga* içinde imparator, *togatus*lu ve defne çelenkli, sağa d.; defne çelengi ve *trophy* taşıyan Nike tutmakta.

III. Gordianus Pius M.S. 238 -244

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAVG: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ CAES ANTIOCHC OL / S R ⁸⁷¹:

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVS AV: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

2* A/ CAES ANTIOCHC OL / S R ⁸⁷²:

Tip 11: İmparator, arkalıklı sandalyesinde sola dönük oturmakta; sağ elinde *globus* tutmakta; arkasında duran Nike tarafından taçlandırılmakta.

III. Gordianus Pius M.S. 238 -244

⁸⁶⁹ BMC Pisidia, s. 190, No. 82.

⁸⁷⁰ Falghera MPR IV, 2170.

⁸⁷¹ BMC Pisidia, s. 190, No. 83; Krzyzanowska, 27, VI/22; SNG Tüb. VI, 4373; SNG Righetti, 1351.

⁸⁷² BMC Pisidia, s. 190, No. 84.

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAV: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ ANTIOCHIA / S R ⁸⁷³: (Levha XVI- 5)

Tip 12: İmparator, ayakta, cepheden, *togatus*lu, baş, sola d.; imparatorun önünde solda üç lejyon standartı, standartların her biri üzerinde çelenk ve en sağdaki çelenk üzerinde Nike; sol elinde *acerra*, sağ elinde de önünde yanan altara doğru *patera* tutmakta.

III. Gordianus Pius M.S. 238 -244

Ö/ IMPCAESMANTG ORDIANVSAV: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ CAES ANTIO CHCOL / S R ⁸⁷⁴:

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAVG:

2* A/ CAES ANTIOCH COL / S R ⁸⁷⁵: (Levha XVI- 6)

Tip 13: İmparator, *togatus*lu, ayakta, sola d.; sol elinde *scepter* tutmakta; diğer alanda üç standart ve ortadaki standart üzerinde bir kuş.

III. Gordianus Pius M.S. 238 -244

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAV: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ ANTIOCHI A / S R / COLONIA ⁸⁷⁶:

Tip 14: İmparator, asker giysili, cepheden, başı sağa d.; sol elinde *vexillum* tutmakta; sağda yanan altara doğru *libasyon* yapmakta.

III. Gordianus Pius M.S. 238 -244

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAV: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ CAESAN TIOCHCOL / S R ⁸⁷⁷:

⁸⁷³ BMC Pisidia, s. 191, No. 86; Dieudonné, 1902, s. 348, No. 89; SNG France III, 1238- 1239.

⁸⁷⁴ BMC Pisidia, s. 191, No. 87.

⁸⁷⁵ BMC Pisidia, s. 191, No. 88; Krzyzanowska IX/57, XXI/92, IV/ 16- 18; SNG Tüb. VI, 4386; SNG Cop. Pisidia, 70; SNG Paris, 1206; SNG v. Aulock, 4957; BMC Pisidia, s. 191, No. 87; Falghera MPR IV, 2164; SNG France III, 1204- 1206

⁸⁷⁶ BMC Pisidia, s. 192, No. 89; Krzyzanowska, 27, VI/21; SNG Tüb. VI, 4373.

Tip 15: İmparator, ayakta, cepheden, asker giysili; sağında *trophy* taşımakta, sol elinde mızrak, ayağının yanında iki esir oturmakta.

III. Gordianus Pius M.S. 238 -244

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAV: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ CAESANTIOC HCOL / S R ⁸⁷⁸:

Tip 16: İmparator, defne çelenkli; *quadriga* içinde sağa d., sol elinde *scepter* üzerinde lejyon kartalı taşımakta⁸⁷⁹.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAV:

1* CAES ANTIOCHCOL ⁸⁸⁰: (Levha XVI- 7)

II. Philippus M.S. 244 -249

Ö/ IMP ΛΙ ΙVL PHILIPPVS P F AVG P M: Philippus'un şua taçlı, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

2* A/ CAESANTIOCHCOL / S R ⁸⁸¹:

Volusianus M.S. 251 -253

Ö/ IM [] IBAPCALVSSIAVOAV: Volusianus'un şua taçlı, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

3* A/ ANTIOCHICICE / S R ⁸⁸²:

Ö/ IMP C VIMP GALVSSIANO AVC:

4* A/ ANTI OCHI OCLA / S R ⁸⁸³:

Ö/ IMP C VIMP CALVSSIAVD AV:

5* A/ ANTIOCHI CL CE / S R ⁸⁸⁴:

⁸⁷⁷ BMC Pisidia, s. 192, No. 90.

⁸⁷⁸ BMC Pisidia, s. 193, No. 95.

⁸⁷⁹ İmparator tarafından propaganda amaçlı tasvir edilen bir tipdir.

⁸⁸⁰ Falghera MPR IV, 2161; Krzyzanowska, III / 12; SNG France III, 1250.

⁸⁸¹ BMC Pisidia, s. 197, No. 121; Krzyzanowska, 28, I/2 (II. Philippus); SNG Tüb. VI, 4391; SNG Paris, 1208; SNG v. Aulock, 8580.

⁸⁸² BMC Pisidia, s. 199, No. 129.

⁸⁸³ Krzyzanowska, 32, VI/24; SNG Tüb. VI, 4414; SNG v. Aulock, No. 8583.

⁸⁸⁴ Krzyzanowska, 32, VIII/23; SNG Tüb. VI, 4415.

Tip 17: İmparator, ayakta, cepheden, asker giysili, başı sağa d.; sol elinde *scepter*, sağ elinde giysisinin kıvrımını tutmakta; sağda iki lejyon standartı, solda tek lejyon standartı .

Volusianus M.S. 251 -253

Ö/ IMPCVIMPGALVSSIANOAVG: Volusianus'un şua taçlı, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ ANTIOCHI OCLA / S R ⁸⁸⁵:

Tip 18: İmparator, asker giysili, ayakta sağa d.; sol elinde globus, sağ elinde mızrak tutmakta.

III. Gordianus Pius M.S. 238 -244

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAV: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ CAES ANTIOCH COL / S R ⁸⁸⁶:

3* KADIN FİĞÜRÜ

Tip 1: Kadın figürü, *peplos*lu, uzun *khiton*lu, ayakta, cepheden; sol elinde *scepter*, sağ elinde kısa asa; ayakları yanında *globus*.

II. Philippus M.S. 244 -249

Ö/ IMPAIIIVLPFILIPPVSPFAVGPM: Philippus'un şua taçlı, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ CAESANTI OCHCOL / S R ⁸⁸⁷:

Tip 2: Kadın figürü, *polos*lu, ayakta, cepheden; sol elinde *cornucopiae*, sağ elinde dal tutmakta.

Commodus M.S. 180- 192

Ö/ COMMODVS ANTONINVS: Commodus'un şua taçlı büstü, sola d.

1* A/ ANTIOCHAE COLONEIAE ⁸⁸⁸:

Septimius Severus M.S. 193- 211

⁸⁸⁵ Krzyzanowska II/8.

⁸⁸⁶ BMC Pisidia, s. 193, No. 95.

⁸⁸⁷ BMC Pisidia, s. 197, No. 120.

⁸⁸⁸ SNG PIPs V,29.

Ö/ S[E]VERVS-PIVS AVG: Septimius Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ G EN COL C – ANTIOCH ⁸⁸⁹:

3* A/ GE COL CA – AN-TIOCH E ⁸⁹⁰:

Ö/ IMP C L SEP SEVERVS A: Septimius Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d. ⁸⁹¹.

4* A/ G-ENI COL CAE-ANT-IOCH ⁸⁹²:

I. III. ROMA LEJYON TİPLERİ

1* STANDART

Tip 1: İki standart arasında *vexillum*; iki standart ve *vexillum* üzerinde duran kartallar; *vexillum* üzerindeki kartalın kanatları açık.

III. Gordianus Pius M.S. 238 -244

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVS AV: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

1* A/ CAES ANTIOCH COL / S R ⁸⁹³: (Levha XVI- 8)

I. Philippus M.S. 244 -249

Ö/ IMP M IVL PHILIPPVSA: Philippus'un şua taçlı, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

2* A/ ANTIO CHICO LON / S R ⁸⁹⁴:

3* A/ ANTIO CHICO LONI / S R ⁸⁹⁵:

4* A/ ANTIO CHI CO LON / S R ⁸⁹⁶:

5* A/ ANTIOCHI CO LO / S R ⁸⁹⁷:

⁸⁸⁹ SNG PfPs V, 33.

⁸⁹⁰ SNG PfPs V, 34; Krzyzanowska, 153, 32.

⁸⁹¹ Krzyzanowska, 153, XXIII.

⁸⁹² SNG PfPs V, 35; Krzyzanowska, 154, 43.

⁸⁹³ BMC Pisidia, s. 192, No. 92, 93; SNG France III, 1247- 1248; Krzyzanowska II/9, XXVII/103.

⁸⁹⁴ BMC Pisidia, s. 195 No. 110; SNG Tüb. VI, 4395; SNG Righetti, 1364- 1368; SNG v. Aulock, 4969; SNG Paris, 1253- 1262, 1265- 1271;

⁸⁹⁵ BMC Pisidia, s. 195 No. 111; Krzyzanowska, 29, IX/18 ? ; SNG Tüb. VI, 4401; SNG France III, 1261- 1262.

⁸⁹⁶ Krzyzanowska, 29, IX/16, 22; BMC Pisidia, s. 196 No. 113; SNG Tüb. VI, 4400, 4403; SNG Cop. Pisidia, 76.

⁸⁹⁷ SNG Cop. Pisidia, No. 75; Ireland 2000, No. 1728. Ireland, bu sikke için 3 standart tanımında bulunmuş. Fakat iki standart arasında *vexillum* bulunmaktadır; SNG France III, 1259- 1260.

- 6* A/ ANTIO C H I COL / S R ⁸⁹⁸;
 Ö/ IMPMIVLPHILIPPVSAVG:
 7* A/ CAESANTIO CHICOL / S R ⁸⁹⁹;
 8* A/ CAES ANTIOCHI COLO / S R ⁹⁰⁰;
 9* A/ CAES ANTIOCHI COL / S R ⁹⁰¹;
 10* A/ CAESAN TIOCHI / S R ⁹⁰²;
 11* A/ COLON CAES ANTI / S R ⁹⁰³;
 12* A/ COLON CASAR ANTI / S R ⁹⁰⁴;
 13* A/ ANTIOCHI COLON / S R ⁹⁰⁵;
 14* A/ ANT COLON CAES / S R ⁹⁰⁶;
 Ö/ IMPMIVLPHILIPPVSPF[]:
 15* A/ ANTIO CHICOL / S R ⁹⁰⁷;
 Ö/ IMP MIVL PHILIPPVS P FEL A:
 16* A/ ANTIO CHI CO L / S R ⁹⁰⁸;
 Ö/ IMPAIIVLPHILIPPVSPFAVGPM:
 17* A/ CAESAN TIOCH / S R ⁹⁰⁹;
 18* A/ CAESANT IOCHCOL / S R ⁹¹⁰;

Traianus Decius M.S. 249 -251

Ö/ IMP CAES TRAIAN DECIVS AV: Decius'un şua taçlı,
*paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

- 19* A/ ANTIOCHI COL CA / S R ⁹¹¹;
 20* A/ ANTIOCHI COLONI / S R ⁹¹²;

⁸⁹⁸ Krzyzanowska, 26, IX/26, 22; SNG Tüb. VI, 4402; SNG France III, 1257- 1258.

⁸⁹⁹ BMC Pisidia, s. 196 No. 115.

⁹⁰⁰ Krzyzanowska, 28, II/27 (II. Philippus); SNG Tüb. VI, 4397.

⁹⁰¹ BMC Pisidia, s. 196 No. 116; Krzyzanowska, 28, II/26 (II. Philippus); SNG Tüb. VI, 4396; SNG France III, 1267- 126.

⁹⁰² Falghera, 2301, 2302, 2304- 2308; Krzyzanowska, IV/4, V/7, IX/18- 19.

⁹⁰³ BMC Pisidia, s. 196 No. 117.

⁹⁰⁴ Krzyzanowska, 29, V/7 (II. Philippus); SNG Tüb. VI, 4398; SNG Cop. Pisidia, 77.

⁹⁰⁵ SNG France III, 1265- 1266.

⁹⁰⁶ SNG France III, 1270- 1271.

⁹⁰⁷ BMC Pisidia, s. 196 No. 118.

⁹⁰⁸ Krzyzanowska, 29, VII/11 (II. Philippus), VII/10, 14; SNG Tüb. VI, 4399; SNG France III, 1253- 1255.

⁹⁰⁹ BMC Pisidia, s. 197, No. 122.

⁹¹⁰ BMC Pisidia, s. 197, No. 123.

⁹¹¹ SNG France III, 1282.

⁹¹² SNG France III, 1283- 1284.

Ö/ IMP CAES C MESS Q DECIO TRAI AV:

21* A/ ANTIOCHI COLO / S R ⁹¹³:

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP GAE AICINI CALIHNVS: Gallienus'un şua taçlı başı, sağa d.

22* A/ ANTIO CHI CL / S R ⁹¹⁴:

Ö/ IMPCAESGALLIENVSPFAVG: Gallienus'un şua taçlı, *drapeli*, zırhlı büstü, sağa d.

23* A/ ANT[I] OCHC[L] / S R ⁹¹⁵:

Volusianus M.S. 251- 253

Ö/ IMPCVMPICALVSSIANDAVG: Volusianus'un *drapeli*, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

24* A/ ANTIOC HIOCLA ⁹¹⁶:

Ö/ IMPCVIMPCALVSSIANDAV:

25 A/ ANTIOC HIOCLA / S R ⁹¹⁷:

Tip 2: İki standart arasında *vexillum*; iki standart üzerinde çelenk, *vexillum* üzerinde kartal.

Traianus Decius M.S. 248 -251

Ö/ IMPCAESTRAIANDECIVSAV: Traianus Decius'un şua taçlı, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ ANTIOCH ICOLON / S R ⁹¹⁸:

Ö/ IMP CAES TRAIAN DECIVS AV:

2* A/ ANTIOC HI COL / S R ⁹¹⁹:

Ö/ IMP CAES C MESSO Q DECIO TRAI AV:

3* A/ ANTIOCHI COLO / S R ⁹²⁰:

Ö/ IMP CAES C MESSO Q DECIO TRAI AV:

4* A/ ANTIOCHIO CLO / S R ⁹²¹:

⁹¹³ SNG France III, 1286- 1287.

⁹¹⁴ SNG Tüb VI, 4432.

⁹¹⁵ Falghera MPR V, 2661.

⁹¹⁶ Falghera MPR IV, 2476.

⁹¹⁷ Falghera MPR IV, 2477; Krzyzanowska, VIII/27- 29.

⁹¹⁸ BMC Pisidia, s. 198, No. 126; SNG Cop. Pisidia, 82; Num. Chron. 1947, s. 104/8

⁹¹⁹ Krzyzanowska, 30, II/9; SNG Tüb. VI, 4407.

⁹²⁰ Krzyzanowska, 30, I/3; SNG Cop. Pisidia, 81; SNG Tüb. VI, 4405; SNG v. Aulock, 4977; SNG Paris, 1282- 1284; Falghera MPR IV, 2408.

Ö/ IMPCAESCMESSQDECIOTRAIAV:

5* A/ ANTIOC HICOLCA / S R ⁹²²:

6* A/ ANTIOCH ICOLON / S R ⁹²³:

Volusianus M.S. 251 -253

Ö/ IMPCAERASLCOVNAN[]: Volusianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

7* A/ ANTIO CHIOC / S R ⁹²⁴:

Ö/ IMP CAERAS LLOVNAHIAC:

8* A/ ANTIOCHIO CL / S R ⁹²⁵: (Levha XVI- 9)

Ö/ IMP CAERAS LLOVNAHIAC:

9* A/ ANTIOCHI OC / S R ⁹²⁶:

Ö/ IMPCVIRAPCALVSSIANOAVG:

10* A/ ANTIOC HIOCLA / S R ⁹²⁷:

Ö/ IMP C VIB AF GAL VOLVSSIA AVG:

11* A/ ANTIOC HI OCLA / S R ⁹²⁸:

Ö/ IMP C VIR AP CALVSSIANO AVC:

12* A/ ANTIO CHI CO / S R ⁹²⁹:

Ö/ IMP C VIR AP CALVSSIANO AVC:

13* A/ ANTIOC CH LCO / S R ⁹³⁰:

Ö/ IMPCVIRAPCALVSSIANOAVG:

14* A/ ANTIOC HIOCLA / S R ⁹³¹:

Ö/ IMP C VMP CALVSSIANO AYG:

15* A/ ANTIOCCHI OCLO / S R ⁹³²:

⁹²¹ Krzyzanowska, 30, I/4; SNG Tüb. VI, 4406.

⁹²² Krzyzanowska, I/1; Falghera MPR IV, s. 997, No. 2406, 2407.

⁹²³ Falghera MPR IV, s. 998, No. 2410.

⁹²⁴ BMC Pisidia, s. 199 No. 130

⁹²⁵ SNG France III, 1294- 1296; SNG Cop. Pisidia, No. 85. (SNG Tüb. VI, 4419 no'lu bu sikke referans gösterilmiştir. Fakat imparatorları farklıdır. SNG Tüb. VI'da I. Valerianus, SNG Cop'da Volusianus.

⁹²⁶ SNG Cop. Pisidia, No. 86.

⁹²⁷ BMC Pisidia, s. 199 No. 131.

⁹²⁸ Krzyzanowska, 32, II/4; SNG Tüb. VI, No. 4408; SNG v. Aulock, No. 4978; SNG Paris, No. 1294-1297; SNG Righetti, No. 1370; Falghera MPR IV, No. 2471; Krzyzanowska, II/4- 5.

⁹²⁹ Krzyzanowska, 32, IV/10; SNG Tübingen VI, No. 4409.

⁹³⁰ Krzyzanowska, 32, IV/12- 13; SNG Tübingen VI, No. 4410; Falghera MPR II, No. 2473.

⁹³¹ Krzyzanowska, IV/10- 11; Falghera MPR II, No. 2472.

⁹³² SNG Cop. Pisidia, No. 87.

Ö/ IMP C VMP GALV[]:

16* A/ ANTIOCCHI OCLA / S R ⁹³³:

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ IMP CAE P ASELL OVALERIA[N]: Valerianus'un şua taçlı büstü, sağa d.

17* A/ ANTIOCHIOC / S R ⁹³⁴:

Tip 3: İki standart arasında *vexillum*; *vexillum* üzerinde kartal.

Aemilianus M.S. 253

Ö/ IMPCMACMACMILLIANO[A] VG: Aemilianus'un şua taçlı büstü, sağa d.

1* A/ ANTIOC CHLCO / S R ⁹³⁵:

Ö/ IMP C M AEM AEMILLIANO VC:

2* A/ ANTIOC CH LCO / S R ⁹³⁶:

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ IMP CAE P AELL OVAΛEPIAN: Valerianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

3* A/ ANTIOC CH LCO / S R ⁹³⁷:

Ö/ IMP CAE R ASLL OVNAHIAC:

4* A/ ANTIO CHI OL / S R ⁹³⁸:

Ö/ IMP C P E [] VAIERIANO P []:

5* A/ ANTIO CHI CL / S R ⁹³⁹:

Ö/ IMPCPLICINNIVSVALERIANVSOAV: Valerianus'un *drapeli*, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

6* A/ ANTIOC HIOCLA / S R ⁹⁴⁰:

Ö/ IMPCPLICINNIVSVALERIANVSOAV:

⁹³³ SNG Cop. Pisidia, No. 88.

⁹³⁴ Ireland 2000, No. 1729. Ireland, bu sikke için 3 standart tanımlı yapmıştır. Fakat iki standart arasında *vexillum* bulunmaktadır.

⁹³⁵ BMC Pisidia, s. 200 No 137; Falghera MPR IV, No. 2489.

⁹³⁶ Krzyzanowska T. 33, I/3; SNG Tüb. VI, No. 4416; SNG Righetti, No. 1372; SNG v. Aulock, No. 4982.

⁹³⁷ Krzyzanowska T. 34, II/7; SNG Tüb. VI, No. 4419; SNG Righetti, No. 1373.

⁹³⁸ Krzyzanowska T. 34, VIII/58; SNG Tüb. VI, No. 4420.

⁹³⁹ Krzyzanowska T. 34, IX/62; SNG Tüb. VI, No. 4421.

⁹⁴⁰ Krzyzanowska, I/2; Falghera MPR II, No. 2512.

7* A/ ANTIOC HIOC / S R OL ⁹⁴¹:

Ö/ IMPCAEPAELLOVAΛERIAN:

8* A/ ANTIOC HIOCL / S R ⁹⁴²:

Ö/ IMPCAERASLLOVAΛEHIR:

9* A/ ANTIOC HIOCL / S R ⁹⁴³:

Gallienus M.S. 253 -268

Ö/ IMPCAES CLAUDIV: Gallienus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

10* A/ ANTI OCHCL / S R ⁹⁴⁴:

11* A/ ANTI OCHI / S R ⁹⁴⁵:

Ö/ IMP CAES P ΛICINLII GALLIENO:

12* A/ ANTIO CHICLA / S R ⁹⁴⁶:

Ö/ IMP CAET P AN LICIA GALLIENO CIO AIIC:

13* A/ ANTICO CHCI / S R ⁹⁴⁷:

Ö/ IMP CAES P LIG CA ΛΛIO P F AVG:

14* A/ ANTIO CHI CLA / S R ⁹⁴⁸:

15* A/ ANTICO CHCI CL / S R ⁹⁴⁹:

Claudius Gothicus G M.S. 268- 270

Ö/ IMP CAES CLAUDIV: Claudius'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

16* A/ ANTI OCHI / S R ⁹⁵⁰:

Tip 4: İki standart arasında *vexillum*; *vexillum* üzerinde: S R.

Volusianus M.S. 251 -253

Ö/ IMPCVIBAFGAIVOLVSSIAN: Volusianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

⁹⁴¹ Falghera MPR II, No. 2513.

⁹⁴² Falghera MPR II, No. 2514.

⁹⁴³ Falghera MPR II, No. 2515.

⁹⁴⁴ BMC Pisidia, s. 201 No. 140.

⁹⁴⁵ BMC Pisidia, s. 201 No. 141.

⁹⁴⁶ Krzyzanowska T. 37, III/4; SNG Tüb. VI, No. 4425.

⁹⁴⁷ Krzyzanowska T. 37, V/14; SNG Tüb. VI, No. 4428.

⁹⁴⁸ Krzyzanowska T. 37, IV/13; SNG Tüb. VI, No. 4426.

⁹⁴⁹ Krzyzanowska T. 37, IV/14; SNG Tüb. VI, No. 4427.

⁹⁵⁰ Krzyzanowska T. 38, IV/6; SNG Tüb. VI, No. 4433,4434; Falghera MPR V, No. 2746, 2747.

Ö/ IMPCVIMPCALVSSIANO[]G:

1* A/ ANTIO CHIOC ⁹⁵¹:

Ö/ IMPCAERASLLOVNAN[]:

2* A/ ANTIO CHIOC / S R:

3* A/ ANTIO CHIOCL / S R ⁹⁵²:

Tip 4: İki standart arasında *vexillum*; standartlar üzerinde kartallar, *vexillumun* merkezinde defne çelengi.

Volusianus M.S. 251 -253

Ö/ IMPCVIRAPCALVSSIANOAVG: Volusianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

1* A/ ANTIO CHICO / S R ⁹⁵³:

I. IV. PROPAGANDA AMAÇLI TİPLER

1* KARTAL

Tip 1: Kartal ayakta, kanatları açık, başı sağa d.

Marcus Aurelius Caesar M.S. 139- 161

Ö/ AVRELIVS CAESAR: Marcus Aurelius'un büstü, sağa d.

1* A/ ANTIOCHEAECOLONIAE ⁹⁵⁴:

Ö/ CAESAR AVRELIVS:

2* A/ ANTIOCHEAE COLONIAE ⁹⁵⁵: (Levha XVI- 10)

Marcus Aurelius Augustus M.S. 161- 180

Ö/ [AVGVVS] AVRELIVS: Marcus Aurelius'un defne çelenkli büstü, sağa.

3* A/ ANTIOCHEAE COLONIA ⁹⁵⁶:

Lucius Verus M.S. 161- 169

Ö/ L AVRELIV CAISAR: L. Verus'un büstü, sağa d.

⁹⁵¹ BMC Pisidia, s. 199 N. 132, 133.

⁹⁵² BMC Pisidia, s. 200, No. 135.

⁹⁵³ BMC Pisidia, s. 200, No. 136.

⁹⁵⁴ BMC Pisidia, s. 177, No. 9; SNG Cop. Pisidia, 23, 24.

⁹⁵⁵ SNG France III, 1087- 1088; Krzyzanowska IV/6.

⁹⁵⁶ SNG France III, 1093; Krzyzanowska X/23.

4* A/ ANTIOCHE COLONIAE ⁹⁵⁷:

Severus Alexander M.S. 222 -235

Ö/ IMCSEVHRIALEXANDER: Severus Alexander'in defne çelenkli başı, sağa d.

5* A/ ANTIOCH COLONICE ⁹⁵⁸:

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAVG: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

6* A/ CAESANTIOCH COL / S R ⁹⁵⁹:

Tip 2: Kartal ayakta, cepheden, kanatları açık, başı sola d.

Marcus Aurelius M.S. 161- 180

Ö/ CAESAR-A[URELIVS]: Marcus Aurelius'un *drapeli* büstü, sağa d.

1* A/ A-NTIOCHEAE COLONIAE ⁹⁶⁰:

Commodus Caesar M.S. 166 -177

Ö/ M AVRELI COMMOD: Commodus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ ANTIOCHIA COLONIA ⁹⁶¹:

Caracalla M.S. 197- 217

Ö/ ANTONINVS PIVS FEL A: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ ANTIOCH COLONI ⁹⁶²:

Geta Caesar M.S. 197- 209

Ö/ P SEPT GETA CAE: Geta'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ ANTIOCH COLONI ⁹⁶³: (Levha XVI- 11)

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ IMP ALEXAND: Alexander'in büstü, sağa d.

5* A/ ANTIOCH COLONIA ⁹⁶⁴:

⁹⁵⁷ SNG France III, 1095; Krzyzanowska X/23.

⁹⁵⁸ BMC Pisidia, s. 187, No. 67.

⁹⁵⁹ BMC Pisidia, s. 192, No. 93, 94; Krzyzanowska XX/88; SNG Tüb. VI, 4385; SNG Paris, 1221; SNG Righetti, 1361; SNG Cop. Pisidia, 66; SNG v. Aulock, 4959; Ireland 2000, No. 1727; SNG France III, 1221.

⁹⁶⁰ SNG PİPs V, 25.

⁹⁶¹ SNG France III, 1097.

⁹⁶² SNG France III, 1152.

⁹⁶³ SNG France III, 1156- 1158.

⁹⁶⁴ SNG France III, 1190.

Ö/ IMCSEV ALEXAND: Severus Alexander'in defne çelenkli başı, sağa d.

6* A/ ANTIOCHCOLONIC E ⁹⁶⁵.

Tip 3: Kartal ayakta, cepheden, başı sola d.; gagasında çelenk.

Commodus M.S. 176 -192

Ö/ [] AV [] ANTON []: Commodus'un defne çelenkli, sakalsız büstü, sağa d.

2* A/ COLONIAE C ANTIO ⁹⁶⁶:

Tip 4: Kartal iki standart arasında ve şimşek demeti üzerinde, ayakta, cepheden, başı sola d.

Vespasianus M.S. 69 -79

Ö/ IMP VESPASIANO CAESARI AVG COS VII P P: Vespasianus'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ LEG V LEG VI[I] ⁹⁶⁷:

I. V. OBJELER/ATRİBÜLER

1* CORNUCOPIAE

Tip 1: Çapraz iki cornucopiae, aralarında kanatlı caduceus.

I. Faustina M.S. 141 (Antoninus Pius'un Eşi)

Ö/ DIVA FAVSTINA: Faustina'nın drapeli büstü.

1* A/ ANTIOCAE COLONIA E ⁹⁶⁸:

Elagabalus M.S. 218- 222

Ö/ AN[TONI] NVSPIVSFELAVG: Elagabalus'un paludamentumlu zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ ANTIOCH COLONIA ⁹⁶⁹:

⁹⁶⁵ BMC Pisidia, s. 187, No. 66.

⁹⁶⁶ BMC Pisidia, s. 179 No. 19

⁹⁶⁷ Krzyzanowska, s. 136; RPC II, s. 231, No. 1603.

⁹⁶⁸ Krzyzanowska, 138, I/3; SNG PflPs V, 23.

⁹⁶⁹ BMC Pisidia, s. 184, No. 58

Tip 2: Karşılıklı iki *cornucopiae*, her iki *cornucopiae*nin üzerinde erkek başı.

Volusianus M.S. 251- 253

Ö/ IMP C VIB AF VALVSSIAN AVG: Volusianus'un şua taçlı, drapeli büstü, sağa d.

1* A/ ANTIOCHIOCLA / S R ⁹⁷⁰:

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP CAES P LIG GALLIEN AV:

2* A/ COL CAE S – [ANTIO]CH ⁹⁷¹: (Levha XVI- 12)

2* KÜLT OBJELERİ

Tip 1: Kült malzemeleri; *amphora*, *siprinx*, *lituus*, *simpulum* ve *patera*.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAVG: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ ANTIOCHIA / S R ⁹⁷²:

I. Philippus M.S. 244- 249

Ö/ IMP N IVL PHILIPPVS P F AVC P M: Philippus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

2* A/ CAES ANTIOCH COL / S R ⁹⁷³: (Levha XVII- 1)

Traianus Decius M.S. 249 -251

Ö/ IMPCAESTRAIANDECIVSAV: Traianus Decius'un şua taçlı, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

3* A/ COLONIAANTIOCHIC / S R ⁹⁷⁴:

⁹⁷⁰ Dieudonné, 1902, s. 348- 349, No. 92.

⁹⁷¹ Krzyzanowska, 37, VIII/31; SNG Tüb. VI, 4422; SNG v. Aulock, No. 4983.

⁹⁷² BMC Pisidia, s. 194, No. 106.

⁹⁷³ Krzyzanowska, 28, I/5 (II. Phlippus); SNG Tüb. VI, 4392; SNG Paris, 1279.

⁹⁷⁴ BMC Pisidia, s. 198, No. 125; Falghera MPR IV, 2411.

I. VI. LEJANT

1* YAZI

Tip 1: Merkezde ANTIOCH / S R / COLONIA lejantı.

III. Gordianus M.S. 238- 244

Ö/ IMPCAES MANT GORDIANVSAV G: III. Gordianus'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ COLONIA CAESARIA ANTIOCHIA ⁹⁷⁵:

Ö/ IMPCAES MANT GORDIANVSA VG: III. Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ COLONIA CAESARIA ANTIOCHIA ⁹⁷⁶:

Ö/ IMP CAES M ANT GORDIANVS AVG: III. Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ ANTIOCHIA COLONIA CAESAR ⁹⁷⁷: (Levha XVII- 2)

II. YEREL TİPLER

II. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* ANTHIOS

Tip 1: Nehir tanrısı Anthios sola d. arkasına yaslanmakta, vücudunun üst kısmı çıplak, alt kısmında *himation*; sol elinde *cornucopiae* tutmakta, sol kolunu su akan vazoya yaslamakta; arkasında kaval.

Severus Alexander M.S. 222 -235

Ö/ IMPMAVSEV ALEXANDERAV: Severus Alexander'in defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ ANTHIOS / ANTIOCH / COL ⁹⁷⁸:

Ö/ IMCMASEOV ALEXANDER:

2* A/ ANTHIOS / ANTIOCHICOL / ANTHIVS ⁹⁷⁹:

I. Philippus M.S. 244- 249

⁹⁷⁵ BMC Pisidia, s. 195, No. 107; Mionnet, III, s. 501, No. 57; Weber III, 7377.

⁹⁷⁶ BMC Pisidia, s. 195, No. 108.

⁹⁷⁷ Krzyzanowska, 27, IX/ 35; SNG Righetti, 1354; SNG Tüb. VI, 4377, 4378; SNG Paris, 1228; SNG v. Aulock, 4963.

⁹⁷⁸ BMC Pisidia, s. 186, no. 59, 60,61; Weber III, 7373; Mionnet, S. VII, s. 100, No. 68.

⁹⁷⁹ BMC Pisidia, s. 186, no. 62.

Ö/ IMP C M IVL PHILIPPVS AV: Philippus'un *paludamentum*lu zırhlı, sua taçlı büstü, sağa d.

3* A/ ANTHI / ANTIOCHI / COL⁹⁸⁰: (Levha XVII- 3)

Ö/ IMPMIVLPHILIPPVSAV:

4* A/ COLON CASAR / S R / ANT⁹⁸¹:

Ö/ IMPMIVLFILIPPVSPFELA:

5* A/ ANTHOS / ANTIOCHI / COL /⁹⁸²:

Traianus Decius M.S. 249- 251

Ö/ IMP CAES C MESS Q DECIO TRAI AV: Traianus Decius'un *paludamentum*lu, zırhlı, sua taçlı büstü, sağa d.

6* A/ ANTIOCHI COLO/ ANTIOCH / S R⁹⁸³:

Ö/ IMPCAESCMESSQDECOTRA:

7* A/ ANTIOCHICO / ANTIOCH⁹⁸⁴:

Trebonianus Gallus M.S. 251- 253

Ö/ IMP C C VIB TREB GALLVS P F AVG⁹⁸⁵: Trebonianus'un sua taçlı büstü, sağa d.

8* A/ ANTIOCH Γ COLOL / ANTIOC S R⁹⁸⁶:

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ IMP CAE R ASLL OVNAHIIR: Valerianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, sua taçlı büstü, sağa d.

9* A/ ANTIOCHI OCL / S R⁹⁸⁷:

2* ANTIOCHIA

Tip 1: Antiochia, tahtında sağa dönük oturmakta, sağ elinde dal, sol elinde flama tutmakta; önünde küçük Eros.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

⁹⁸⁰ Krzyzanowska, VI/8; SNG Paris, 1272; SNG v. Aulock, 4971; SNG Tüb. VI, 4394.

⁹⁸¹ Krzyzanowska T. 29, VI/8; Falghera MPR IV, 2303.

⁹⁸² Krzyzanowska T. 29, VII/8- 9; Falghera MPR IV, 2309.

⁹⁸³ Krzyzanowska T. 30, I/5; SNG Paris, 1288; SNG v. Aulock, 4976; SNG Tüb. VI, 4404.

⁹⁸⁴ Krzyzanowska, III/12; Falghera MPR IV, 2412.

⁹⁸⁵ İmparator Caesar Caius Vibius Trebonianus Gallus Pius Felix Augustus.

⁹⁸⁶ Dieudonné, 1902, s. 348, No. 91.

⁹⁸⁷ SNG Tüb. VI, 4418.

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAVG: Gordianus'un şua taçlı, *drapeli*, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ ANTIOCHIA COLONIA CAESARIA ⁹⁸⁸:

Tip 1: Antiochia, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde *cornucopiae*, sağ elinde dal tutmakta.

Ö/ IMPCAERASLLOY[]: Valerianus'un defne çelenkli, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ ANT IOCH[]CL ⁹⁸⁹:

3* KYBELE / MIDA

Tip 1: Kybele sağa doğru tahtta oturmakta, sol eli ile dizi üzerinde *tympanum* tutmakta; Kybele'nin arkasında aslan ayakta.

III. Gordianus Pius M.S. 238 -244

Ö/ IMPCAES MANTGORDIANVSAVG: Gordianus'un *paludamentumlu*, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ ANTHIOCHIA COLONIA CA[ESA] / S R ⁹⁹⁰: (Levha XVII- 4)

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAVG: Gordianus'un *paludamentumlu*, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

2* A/ ANTIOCHIA COLONIA CAESA / S R ⁹⁹¹:

4* MÊN

Tip 1: Phrygia başlığı giyen Mên, ayakta, cepheden, başı sağa d., omuzlarının arkasında hilal; *himation* ve *khiton* giymekte; *scepter* ve *trophy* taşıyan Nike tutmakta; sol ayağı *bucranion* üzerinde; solda ayağının yanında horoz.

Antoninus Pius M.S. 138 -161

Ö/ ANTONINVS AVG PIVS PPTRPCOS IIII: Antoninus Pius'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ MENSISCOL CAES ANTI OCH ⁹⁹²:

⁹⁸⁸ Falghera MPR IV, 2160; Krzyzanowska, I / 2.

⁹⁸⁹ Falghera MPR V, 2517; Krzyzanowska, VII/20.

⁹⁹⁰ BMC Pisidia, s. 188, No. 71.

⁹⁹¹ BMC Pisidia, s. 188, No. 72; Ireland 2000, 1726.

2* A/ COLONIAE CAESANTIOCH ⁹⁹³:

Tip 2: Phrygia başlığı giyen Mên, ayakta, cepheden, başı sağa d., omuzlarının arkasında hilal; sağ elinde *scepter*, yukarı doğru kaldırdığı sol elinde Nike tutmakta; sol ayağı *bucranion* üzerinde; solda ayağının yanında horoz.

Antoninus Pius M.S. 138 -161

Ö/ ANTONINVS AVG PIVS PPTRPCOS IIII: Antoninus Pius'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COLONIAE ⁹⁹⁴:

2* A/ MENSIS COL CAES ANTIOCH ⁹⁹⁵: (Levha XVII- 5)

Lucius Verus M.S. 161- 169

Ö/ AVRELI-VS CAISAR: Lucius Verus'un defne çelenkli, *drapeli* büstü, sola d.

3* A/ CO[LONIAE C-]AES ANTIOCH ⁹⁹⁶:

Commodus M.S. 180- 192

Ö/ COMMODVS-ANTONINVS: Commodus'un defne çelenkli, *drapeli* büstü, sola d ⁹⁹⁷.

4* A/ ANTIOCH COLONEIAE ⁹⁹⁸:

Ö/ [L] AEL AVREL CO MMODVS AVG: Commodus'un şua taçlı büstü, sola d.

5* A/ [ANT]IOCHAE [C]OLONEIAE ⁹⁹⁹:

Ö/ M AVRELIVS COMMODVS: Commodus'un *paludamentumlu*, zırhlı ve defne çelenkli genç büstü, sağa d.

6* A/ ANTIOCHIAE COLONIAE ¹⁰⁰⁰:

⁹⁹² BMC Pisidia, s. 177, No. 5.

⁹⁹³ BMC Pisidia, s. 177, No. 6.

⁹⁹⁴ SNG PflPs V, 22.

⁹⁹⁵ Krzyzanowska 1969, s. 202, No. 1; SNG France III, 1181- 1183; Krzyzanowska I/4, 7.

⁹⁹⁶ SNG PflPs V, 26.

⁹⁹⁷ Commodus'un sikkeler üzerinde kullanılan lejantlardaki adı, kısaltılmış formdadır. Commodus, adını M.S. 180 yılından 191 yılının ortalarına kadar kullanılmıştır. Bu adın açılımı; IMP. CAES. M. AVRELIVS. COMMODVS. ANTONINVS. AVG.

⁹⁹⁸ SNG PflPs V, 27.

⁹⁹⁹ SNG PflPs V, 28.

¹⁰⁰⁰ BMC Pisidia, s. 178, No. 14; Krzyzanowska III/4.

Tip 3: Mên, ayakta, cepheden, başı sağa d.; sağ elinde *scepter*, sol elinde Nike tutmakta; sol ayağı *bucranion* üzerinde; sağ yanında horoz.

Commodus M.S. 180- 192

Ö/ Lejant okunmuyor: Commodus'un şua taçlı, sakallı başı, sola d.

1* A/ COLONEIA[E] ANTIOCHAE ¹⁰⁰¹:

Ö/ [LAVRELIVS] COMMODVS: Commodus'un defne çelenkli başı, sola d.

2* A/ COLONEIA[E] ANTIOCHAE ¹⁰⁰²:

Ö/ L SEP SEV-PERT AVG: Defne çelenkli baş, sola d.

3*A/ C OLONIA - ANTIOCH ¹⁰⁰³:

Septimius Severus M.S. 193 -211

Ö/ IMP CAES L-SEPT SEV: Septimius Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ ANTIOC ¹⁰⁰⁴:

Caracalla M.S. 198 -217

Ö/ IMP CAES – M AVR ANT: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

5* A/ ANTIOCH –IA-E COLONI ¹⁰⁰⁵:

Ö/ IMP M VI PHILIPPVS AVC: Phlippus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

6* A/ ANTIO-CHI COLO-N / S R ¹⁰⁰⁶:

Tip 4: Mên, ayakta, cepheden, başı sağa d.; *himation* ve *chiton* giymekte; sağ elinde *scepter*, sol elinde çelenk ve palmiye dalı taşıyan Nike tutmakta; solda ayaklarının yanında horoz.

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ IM[P CAES SEP SE]EVPER A: Septimius Severus'un defne çelenkli büstü, sola d ¹⁰⁰⁷.

1* A/ MENSİ-ANTIOC-H ¹⁰⁰⁸:

¹⁰⁰¹ BMC Pisidia, s. 179, No. 15.

¹⁰⁰² BMC Pisidia, s. 179, No. 16.

¹⁰⁰³ SNG Tüb. VI, No. 4356; SNG v. Aulock, No. 4927.

¹⁰⁰⁴ SNG PfpS V, 31, 32.

¹⁰⁰⁵ SNG Tüb. VI, 4366.

¹⁰⁰⁶ Krzyzanowska, 28, III/29 (II. Philippus); SNG Tüb.VI, 4393; SNG Paris, No. 1263, 1265.

¹⁰⁰⁷ Krzyzanowska, 147, XIX.

Ö/ IMP CA L SEP SEV P-ERT AVG: Septimius Severus'un şua taçlı büstü, sağa d¹⁰⁰⁹.

2* A/ MENSİ-ANTIOC-H¹⁰¹⁰:

Caracalla M.S. 198 -217

Ö/ ANTONINVS PIVSAVG: Caracalla'nın defne çelenkli, *paludamentum*lu ve zırhlı genç büstü, sağa d.

3* A/ ANTIOC C O LMEN¹⁰¹¹:

Iulia Domna M.S. 217 (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IVLIADO MNA AVG: Iulia Domna'nın başı sağa d.

4* A/ MENCISCO ANTIOC H¹⁰¹²:

Ö/ IVLIA DO-MNA AC: Iulia Domna'nın başı sağa d.

5* A/ ANTIOC H MENCIS C¹⁰¹³:

Tip 5: Mên, ayakta, cepheden, başı sağa d.; *himation*, *khiton* ve Phrygia başlığı giymekte; sağındaki sütuna sol kolu ile yaslanarak dinlenmekte ve elinde *globus* üzerinde *trophy* taşıyan Nike; sağ elinde *scepter* tutmakta; sol ayağı *bucranion* üzerinde; sol yanında horoz, sola d.

Septimius Severus M.S. 193 -211

Ö/ IMPCAESL SEPSEVERVSPERAVG: Septimius Severus'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ COLCAES ANTIOCH / S R¹⁰¹⁴: (Levha XVII- 6)

Ö/ IMP C AESL SEPS EVERVSPER AVG:

2* A/ COLCAES ANTIOCH / S R¹⁰¹⁵:

Ö/ L SEPTSEV-PERTAVG:

3* A/ C OLONIA – ANTIOCH¹⁰¹⁶:

Ö/ IMP CAE SEV PERX:

¹⁰⁰⁸ SNG PfPs V, 38.

¹⁰⁰⁹ Krzyzanowska, 146, XIII.

¹⁰¹⁰ SNG PfPs V, 39.

¹⁰¹¹ BMC Pisidia, s. 182, No. 39;

¹⁰¹² BMC Pisidia, s. 181, No. 33;

¹⁰¹³ SNG Tüb. VI,4361; SNG v. Aulock, No. 4929.

¹⁰¹⁴ BMC Pisidia, s. 179, No. 20; Krzyzanowska XXXI-XXXIX/37- 60, XXXV/53; SNG v. Aulock, 4924; SNG Righetti, 1332; SNG Cop. Pisidia, 27; SNG Paris, 1101; SNG Tüb. VI, 4356; SNG France III, 1100- 1105.

¹⁰¹⁵ BMC Pisidia, s. 180, No. 21.

¹⁰¹⁶ BMC Pisidia, s. 180, No. 22; Krzyzanowska, V/6.

4* A/ ANTIOCH COLONIAE ¹⁰¹⁷:

Ö/ IMP CAES L SEP SEV PER:

5* A/ ANTIOC MESICIS COL ¹⁰¹⁸:

Ö/ IMP SEP SEV PERT:

6* A/ ANTIOCH COLONIA ¹⁰¹⁹:

Ö/ IMP SEP SEV PERT AVG:

7* A/ ANTIOCH COLONIA CAES ¹⁰²⁰:

Ö/ IMP SEPT SEV PERT AVG:

8* A/ ANTIOCH FORTVNA COLO ¹⁰²¹:

Iulia Domna † M.S. 217 (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IVLIA A VGVSTA: Iulia Domna'nın büstü sağa d.

9* A/ COLCAES ANTIOCH / S R ¹⁰²²: (Levha XVII- 7)

Ö/ IVLIA DOMNA AVG:

10* A/ ANTIOCH MENCIS COL ¹⁰²³:

Caracalla M.S. 198 -217

Ö/ IMP C M AVREL ANTONI NVS PIVS AVG: Caracalla'nın defne çelenkli, ince sakallı başı, sağa d.

11* A/ COLCAES ANTIOCH / S R ¹⁰²⁴:

Ö/ IMP CAES MAVR ANTONINVS AVG:

12* A/ COLCAES ANTIOCH / S R ¹⁰²⁵:

13* A/ ANTIOC []CAE CA ¹⁰²⁶:

Geta M.S. 209 -212

Ö/ IMP CAES P SEP GETAE AVG: Geta'nın *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

14* A/ COLCAES ANT IOCH / S R ¹⁰²⁷:

Ö/ PSEPTI MIOSGE[]:

¹⁰¹⁷ SNG France III, 1116; Krzyzanowska X/11.

¹⁰¹⁸ SNG France III, 1117.

¹⁰¹⁹ SNG France III, 1118; Krzyzanowska III/2.

¹⁰²⁰ SNG France III, 1119; Krzyzanowska VIII/17.

¹⁰²¹ SNG France III, 1120.

¹⁰²² BMC Pisidia, s. 181, No. 31,32; SNG France III, 1121- 1124; Krzyzanowska XXI/50.

¹⁰²³ SNG France III, 1133- 1134; Krzyzanowska II/5.

¹⁰²⁴ BMC Pisidia, s. 182, No. 37.

¹⁰²⁵ BMC Pisidia, s. 182, No. 38.

¹⁰²⁶ SNG France III, 1148- 1149.

¹⁰²⁷ BMC Pisidia, s. 185 No.54; Krzyzanowska XVI/23; SNG Tüb. VI, 68; SNG France III, 1161.

15* A/ COLONI ANTIOCH I ¹⁰²⁸:

Elagabalus M.S. 218- 222

Ö/ IMP CAES M AVR ANTONINVS AVG:

16* A/ COL CAES ANTIOCH / S R ¹⁰²⁹:

III. Gordianus Pius M.S. 238 -244

Ö/ IMP CAES MANT GORDIANVS AVG: Gordianus'un defne çelenkli, *paludamentumlu*, zırhlı büstü, sağa d.

17* A/ COLCAES ANTIOCH / S R ¹⁰³⁰:

Ö/ IMPCAESM ANT GORDIAN VSAVG:

18* A/ COLCAE S ANTIOCH / S R ¹⁰³¹:

Ö/ IMPCAESMANT GORDIANVSAVG:

19* A/ COLCAE S ANTIOCH / S R ¹⁰³²:

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAVG: Gordianus'un şua taçlı, *drapeli*, zırhlı büstü, sağa d.

20* A/ COLCAES ANTIOCH / S R ¹⁰³³:

I. Philippus M.S. 244 -249

Ö/ IMP M IVL PHILIPPVS A: Philippus'un şua taçlı, *paludamentumlu*, zırhlı büstü, sağa d.

21* A/ ANTIOC HI COL / S R ¹⁰³⁴:

Tip 6: Yıldızlarla süslü Phrygia başlığı giyen Mên başı sola d.; baş hilal üzerinde; önünde kozalak.

Marcus Aurelius M.S. 161- 180

Ö/ ANTONINVS AVGV[STVS]: Marcus Aurelius'un *paludamentumlu*, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ ANTIO COLO [] ¹⁰³⁵:

Ö/ AV CAE[]ANTONINVS:

¹⁰²⁸ BMC Pisidia, s. 185 No.55.

¹⁰²⁹ SNG France III, 1173- 1174; Krzyzanowska XXVII/45 (Caracalla).

¹⁰³⁰ BMC Pisidia s. 187 No 68; Dieudonné, 1902, s. 347, No. 88; SNG France III, 1193, 1207; Krzyzanowska IV/13.

¹⁰³¹ BMC Pisidia s. 187 No 69.

¹⁰³² BMC Pisidia s. 187 No 70.

¹⁰³³ Falghera MPR IV, 2162, 2163; Krzyzanowska, IV/13.

¹⁰³⁴ BMC Pisidia s. 195 No. 109; SNG France III, 1263- 1264; Krzyzanowska IX/30.

¹⁰³⁵ BMC Pisidia, s. 178, No. 10.

2* A/ ANTIOC COLO ¹⁰³⁶: (Levha XVII- 8)

III. Gordianus Pius M.S. 238 -244

Ö/ IMP CAES MANT GORDIANVS AVG: Gordianus'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

3* A/ COL CAES ANTIOC / S P ¹⁰³⁷: (Levha XVII- 9)

II. II. MİMARİ TİPLER

1* ALTAR

Tip 1: Üzerinde ateşi yanan yuvarlak altar.

Ö/ A N T I OCH: Hermes büstü sola d, omuzlarının arkasında *kerykeion/caduceus*.

1* A/ COLO NIAE ¹⁰³⁸: (Levha XVII- 10)

Ö/ ANTIOCH:

2* A/ ANTIO COLON ¹⁰³⁹:

Ö/ Hermes büstü sağa d, omuzlarının arkasında *kerykeion/caduceus*.

3* A/ [COLO]NIAI ¹⁰⁴⁰:

Ö/ ANTIOCHIAE; Hermes büstü sağa d, omuzlarının arkasında *kerykeion/caduceus*.

4* A/ COL ONIE ¹⁰⁴¹:

2* TAPINAK

Tip 1: *Tetrastyle* tapınak, içerisinde Fortuna heykeli, ayakta, cepheden, giysili, başı sağa d.; sol elinde *scepter* tutmakta, sağ elinde solda yanan altara doğru *cornucopiae* tutmakta; basamakta; FORTVNA.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVSAVG: Gordianus'un şua taçlı, *drapeli*, zırhlı büstü, sağa d.

¹⁰³⁶ SNG France III, 1091- 1092; Krzyzanowska IX/22.

¹⁰³⁷ SNG France III, 1251; Krzyzanowska XXIX/107.

¹⁰³⁸ BMC Pisidia, s. 176, No. 2; SNG Tüb. VI, 4354; Krzyzanowska, 22, XXXV/38; SNG Cop. Pisidia, No. 19; Babelon 1898, s. 43, 3575.

¹⁰³⁹ SNG Cop. Pisidia, 18.

¹⁰⁴⁰ SNG Cop. Pisidia, No 20;

¹⁰⁴¹ SNG PfPs V, 16.

1* A/ ANTIOCHIA COLONIA / FORTVNA / S R ¹⁰⁴²:

Tip 2: *Tetrastyle* tapınak, içerisinde miğferli Palas/Athena heykeli, ayakta, cepheden, giysili, başı sola d.; sol elinde *scepter* tutmakta, sağ eli ile solda yanan altara doğru sunum yapmakta.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ IMP CAES M ANTGORDIANVS AVG: Gordianus'un defne çelenkli, *drapeli*, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ CAES ANT IOCH COL / S R ¹⁰⁴³:

II. III. DOĞA İLE BAĞLANTILI TİPLER

1* BOĞA

Tip 1: Ayakta boğa sağa d.

Antoninus Pius - Septimius Severus

Ö/ ANTI []: Men'in başı sola d.; omuzlarının arkasında hilal.

1* A/ ANTIOC [] ¹⁰⁴⁴: (Levha XVII- 11)

2* HOROZ

Tip 1: Horoz, sağa d.

Ö/ ANTIOCH: Hermes büstü sağa d, omuzlarının arkasında *caduceus*.

1* A/ CO LON ¹⁰⁴⁵:

Ö/ ANTIOCH:

2* A/ COLONIA ¹⁰⁴⁶:

Ö/ []: *Phrygia* başlığı giyen Mên'in büstü sağa d., omuzlarının arkasında hilal.

3* A/ CO [L]ONI AE ¹⁰⁴⁷:

¹⁰⁴² Falghera IV, No. 2176; Krzyzanowska, XX / 84.

¹⁰⁴³ Dieudonné, 1902, s. 348, No. 90.

¹⁰⁴⁴ SNG Cop. Pisidia, No 14;

¹⁰⁴⁵ BMC Pisidia, s. 176, No 1; SNG Cop. Pisidia, 16.

¹⁰⁴⁶ SNG Cop. Pisidia, 17; Babelon 1898, 43, 3574.

¹⁰⁴⁷ BMC Pisidia, s. 176, No 3.

Ö/ ANTIO-CHA: *Phrygia* başlığı giyen Mên'in büstü sağa d., omuzlarının arkasında hilal.

4* A/ COLONIA-I ¹⁰⁴⁸: (Levha XVII- 12)

Ö/ ANTIO-CHIA: Mên'in büstü sola d., omuzlarının arkasında hilal.

5* A/ CO[LO] ¹⁰⁴⁹:

III. KOLONİ TİPLERİ

1* ÇİFT SÜREN RAHİP

Tip 1: İki öküz ile çift süren rahip, sağa doğru, *vexillum* tutmakta; üstte hilal.

Titus M.S. 79 -81

Ö/ [T] CAES IMP PONT: Titus'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ AN / COL ¹⁰⁵⁰:

Ö/ TITO IMP CAESARI AVGVST F COS V:

2* A/ ANT ¹⁰⁵¹:

Ö/ T CAES IMP PONT:

3* A/ ANT COL ¹⁰⁵²: (Levha XVII- 13)

Tip 2: İki öküz ile çift süren rahip, sağa doğru, öküzlerin arkasında iki standart.

Tiberius M.S. 14 -37

Ö/ TI CAESAR DIVI AVG F IMP VIII: Tiberius'un başı, sağa d.

1* A/ CAE ANTIOC COL S R ¹⁰⁵³:

Caracalla M.S. 197 -217

Ö/ IMP CAES M AVR ANTONINVS AVG: Caracalla'nın defne çelenkli, büstü, sağa d.

2* A/ [] ANTIOCH COL S R ¹⁰⁵⁴:

Geta Augustus M.S. 209- 211

Ö/ IMP CAES P GETA AVG: Geta'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

¹⁰⁴⁸ SNG Tüb. VI, 4353; SNG Cop. Pisidia, 14, 15.

¹⁰⁴⁹ SNG PfPs V, 15.

¹⁰⁵⁰ BMC Pisidia, s. 176, No. 4; van Lennep 1895; SNG Cop. Pisidia, No. 21.

¹⁰⁵¹ SNG France III, No. 1078; Krzyzanowska, s. 137; RPC II, s. 231, No. 1604.

¹⁰⁵² SNG France III, No. 1076, 1077; Krzyzanowska, s. 136; RPC II, s. 232, No. 1605.

¹⁰⁵³ SNG France III, 1075

¹⁰⁵⁴ SNG France III, 1146.

3* A/ COL CAES ANTIOCH / S R ¹⁰⁵⁵:

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/IMPCAESMANTGORDIANOVSAVG: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

4* A/ CAEAN TIOC HOCL: Kesimde / S R ¹⁰⁵⁶:

Ö/IMPCAESMANTGORDIANVSAVG: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

5* A/ CAE ANTIOCH COL / S R ¹⁰⁵⁷:

Ö/ IMP CAES M ANT GORDIANVS AVG:

6* A/ COL CAES ANTI-OCH / S R ¹⁰⁵⁸:

Ö/ []GORDIANOVSAVC:

7* A/ CAE – ANTIOC-H COL / S R ¹⁰⁵⁹:

Tip 3: İki öküz ile çift süren rahip, sağa doğru.

Septimus Severus M.S. 193 -211

Ö/ L SEP SEV PERT AVG IMP P P: Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL CAES ANTIOCH / S R ¹⁰⁶⁰:

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ IMP CAES SEVER ALEXANDER: Alexander'in başı, sağa d.

2* A/ ANTIOCH COL CAES / S R ¹⁰⁶¹:

¹⁰⁵⁵ SNG France III, 1169

¹⁰⁵⁶ BMC Pisidia, s. 189, No. 79.

¹⁰⁵⁷ BMC Pisidia, s. 190, No. 80; SNG France III, 1191, 1194, 1208- 1209.

¹⁰⁵⁸ SNG Tüb. VI, No. 4383; SNG Righetti, No. 1362; SNG v. Aulock, No. 4954, 8571; SNG Paris, No. 1191; SNG Cop. Pisidia, No. 63.

¹⁰⁵⁹ SNG Tüb. VI, No. 4384; SNG Righetti, No. 1362; SNG v. Aulock, No. 4954, 8571; SNG Paris, No. 1191; Krzyzanowska, 27, XIV/77, XX/100.

¹⁰⁶⁰ SNG France III, 1106- 1107; Krzyzanowska XXXVI/57, 58.

¹⁰⁶¹ SNG France III, 1187; Krzyzanowska XI/26.

2* Çift Süren Kolonist

Tip 1: İki öküz ile çift süren kolonist, sağa doğru; öküzlerin arkasında iki standart.

Caracalla M.S. 197 -217

Ö/ IMP CAES M AVR ANTONINVS AVG: Caracalla'nın defne çelenkli, büstü, sağa d.

1* A/ [] ANTIOCH COL S R ¹⁰⁶²: (Levha XVII- 14)

¹⁰⁶² SNG France III, 1147; Krzyzanowska XXXIX/70.

PISIDIA BÖLGESİ

COMAMA

I. ROMA İMPARATORLUK TİPLERİ

I. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* NEMESIS

Tip 1: Nemesis, ayakta, cepheden, başı sola d.; ayaklarının yanında dümen.

Iulia Domna M.S. 217 (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IVLIA ΔOMNA: Domna'nın büstü, sağa d.

1* A/ COMAMA COL AVG¹⁰⁶³: (Levha XVIII- 1)

2* TYKHE / FORTUNA

Tip 1: Tykhe/Fortuna ayakta, cepheden, *modius* giymekte; sol elinde *cornucopiae*, sağ elinde aşağı doğru dümen tutmakta.

Iulia Domna M.S. 217 (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IVLIA ΔOMNA A: Antoninus'un defne çelenkli büstü sağa.

1* A/ COL COMAMENORVM¹⁰⁶⁴: (Levha XVIII- 2)

I. Philippus M.S. 244- 249

Ö/ IMP C MIVLSEVER PHILIPPVM AVG: Philippus'un defne çelenkli, drapeli büstü, sağa d.

2* A/ COLCO MAMEN¹⁰⁶⁵:

Traianus Decius M.S. 249- 251

Ö/ IMP C CAEF C M ΔEΓIOC P M[]: Decius'un defne çelenkli, drapeli, zırhlı büstü, sağa d.

3* A/ COL C OMAMEN¹⁰⁶⁶:

4* ZEUS

¹⁰⁶³ RN 1886, 447; v. Aulock, Komama, 156, 14; SNG France III, 1442.

¹⁰⁶⁴ Babelon, 1898, No. 3674; v. Aulock, Komama, 156, 13; SNG France III, 1441.

¹⁰⁶⁵ Falghera, s. 968, No. 2310.

¹⁰⁶⁶ Imhoof-Blumer 1902, II, s. 380, No. 13.

Tip 1: Zeus, tahtta oturmakta, vücudunun üst kısmı çıplak; sol elinde *scepter* tutmakta, sağında Nike.

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ IMP CAES M AV R ANTONINVS P F A:

1* A/ COL IVL I F CO MAMENORVM ¹⁰⁶⁷:

Maximinus M.S. 235- 238

Ö/ IMP CAE IVL MAXIMINO A VG:

2* A/ COL A VG HEMAMOC:

I. II. İMPARATOR VE İMPARATORİÇE İLE BAĞLANTILI TİPLER

1* TANRIÇA

Tip 1: Tanrıça, ayakta, cepheden, *kalathos* giymekte, her iki eli ile başından aşağı doğru inen örtüsünü tutmakta.

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ IMP C M AV R ANT AVG: Antoninus'un defne çelenkli, *drapeli* büstü, sağa d.

1* A/ COL AVG CO MAMEN ¹⁰⁶⁸:

Marcus Aurelius M.S. 161- 180

Ö/ IMP [] ANTONINVS: Marcus Aurelius'un defne çelenkli, *drapeli* büstü, sağa d.

2* A/ COL AVG CO MAMENORV ¹⁰⁶⁹:

Caracalla M.S. 197- 217

Ö/ IMP CAES M AVR ANTONINVS P F A: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

Geta M.S. 211- 212¹⁰⁷⁰

3* A/ COL IVL I F COMAMENOR ¹⁰⁷¹: (Levha XVIII- 3)

¹⁰⁶⁷ Imhoof-Blumer 1902, II, s. 379, No. 10.

¹⁰⁶⁸ SNG PfPs V, 252; B. Levick, RE Suppl. 11, 1968, Komama, 866.

¹⁰⁶⁹ Imhoof-Blumer, 1902, s. 379, No. 8.

¹⁰⁷⁰ Publicus Septimius Geta, M.S. 198 yılında Caesar, 211 yılında Caracalla ile ortak imparator olmuştur.

¹⁰⁷¹ RN 1886, 448; v. Aulock, Komama, 156, 16; SNG France III, 1444.

GETA CAESAR M.S. 197- 209

Ö/ P SEPT GETA CAES: Geta'nın büstü, sağa d.

4* A/ COL AVG CO MAMEN ¹⁰⁷²:

Ö/ PSEPT GETACAES: Geta'nın *paludamentumlu* büstü, sağa d.

5* A/ COLAVGCO MAMENOR ¹⁰⁷³:

Tip 2: Tanrıça, ayakta, cepheden, başı sola d.; *kalathos* giymekte, sol eli ile başından aşağı doğru inen örtüsünü, sağ ile de *phiale* tutmakta.

Maximinus Thrax M.S. 235- 238

Ö/ [] IVL VER MA: Maximinus'un *drapeli*, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ COL COMAMECN ¹⁰⁷⁴:

Tip 3: Tanrıça, ayakta, cepheden, başı sağa d.; *kalathos* giymekte, sağ eli ile başından aşağı doğru inen örtüsünü, sol ile de *phiale* tutmakta.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ IMP CA ANT OCRDIANO: Gordianus'un *drapeli*, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL COMAMEN ¹⁰⁷⁵: (Levha XVIII- 4)

Tranquillina (Gordianus'un eşi)

Ö/ []LL[]: Tranquillina'nın *drapeli* büstü, sağa d.

2* A/ COL COM[]P[]N ¹⁰⁷⁶:

I. III. ROMA LEJYON TİPLERİ

1* STANDART

Tip 1: İki *signa* arasında lejyon standartı.

Iulia Domna M.S. 217 (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IVLIA ΔOMNA AVGVVS: Iulia Domna'nın büstü, sağa d.

1* A/ COL AVG COMAM ENOΛVM ¹⁰⁷⁷:

¹⁰⁷² SNG PfPs V, 254.

¹⁰⁷³ Hill, 1912, s. 146, No. 25.

¹⁰⁷⁴ SNG France III, 1446; v. Aulock, Komama, 158, 27.

¹⁰⁷⁵ SNG France III, 1447; v. Aulock, Komama, 158, 28.

¹⁰⁷⁶ SNG France III, 1448.

¹⁰⁷⁷ Imhoof-Blumer, 1902, II, s. 379, No. 9; Demole, 1908, s. 76, No. 1

II. YEREL TİPLER

II. I. MİMARİ TİPLER

1* TAPINAK

Tip 1: İki sütunlu tapınak, tek basamaklı, alınlığında cepheden kartal; tapınak içerisinde tanrıça, ayakta, cepheden, uzun *kalathos* giymekte ve başından aşağı doğru inen uzun örtüsünü her iki eli ile tutmakta.

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ IMP CAES M AVR ANTONINVS P F A: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL IVL AVG I F COMAMENORV ¹⁰⁷⁸: (Levha XVIII- 5)

Tip 2: İki sütunlu tapınak, tek basamaklı, alınlığında cepheden kartal; tapınak içerisinde iki tanrıça, cepheden, tahtlarında oturmaktalar, *kalathos* giymekteler ve başlarından aşağı doğru inen uzun örtülerini elleri ile tutmaktalar.

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ IMP CAES M AVR ANTONINVS P F A: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL IVL AVG I F COMAMENORV ¹⁰⁷⁹: (Levha XVIII- 3)

III. KOLONİ TİPLERİ

1* ÇİFT SÜREN KOLONİSTLER

Tip 1: İki öküz ile çift süren bir kolonist, sola d.

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ IMP CAESAR ANTONINUM: Pius'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL AVG COMAME NORUM ¹⁰⁸⁰:

¹⁰⁷⁸ RN 1886, 448; v. Aulock, Komama, 156, 15; SNG France III, 1443; Imhoof-Blumer, 1902, II, s. 380, No. 11.

¹⁰⁷⁹ RN 1886, 448; v. Aulock, Komama, 156, 16; SNG France III, 1444; SNG Pfp's V, 253.

¹⁰⁸⁰ SNG Pfp's V, 251; v. Aulock, 1970, 155/7.

Caracalla M.S. 197- 217

Ö/ IMP CAES M AVR ANTONINVS []: Caracalla'nın defne çelenkli
büstü, sağa d.

2* A/ COL AVG COMA[]¹⁰⁸¹: (Levha XVIII- 6)

¹⁰⁸¹ v. Aulock, Komama, 157, 20; SNG France III, 1445; Babelon, 1898, No. 3675.

PISIDIA BÖLGESİ

CREMNA

I. ROMA İMPARATORLUĞU İLE BAĞLANTILI TİPLER

I. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* ARTEMİS / DIANA

Tip 1: Diana/Artemis, ayakta, cepheden, başı sola d.; uzun *khiton*lu; sol elinde yay, sağ elinde solundaki altara doğru *phiale* tutmakta; ayaklarını yanında geyik, sağa d.

Marcus Aurelius M.S. 161- 180

Ö/ IMP CMA[VR]: Marcus Aurelius'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ DIANAEC REM¹⁰⁸²:

Caracalla M.S. 197- 217

Ö/ IMP M AVR P F AVG: Caracalla'nın defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

2* A/ DIAN COL CREM¹⁰⁸³:

Tip 2: Diana/Artemis, ayakta, cepheden, başı sola d.; uzun ve çift *khiton*lu, sol omzunda postu; sol elinde mızrak, sağ elinde *patera* tutmakta; sağda, ayaklarının yanında geyik, sağa d.

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ IMP ANTO NINVA AVG: Antoninus Pius'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, büstü, sağa d.

1* A/ DIANAEC COL REM¹⁰⁸⁴:

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ IMP C L SEP SEV-ER PERTIN AVG: Septimius Severus'un *paludamentum*lu, zırhlı ve defne çelenkli büstü, sağa d.

¹⁰⁸² BMC Pisidia, s. 216, No. 5.

¹⁰⁸³ v. Aulock II, 1209; Babelon, 1898, No. 3707.

¹⁰⁸⁴ Imhoof-Blumer, 1902, s. 382, No. 5.

2* A/ DIANE C-REM ¹⁰⁸⁵:

Caracalla M.S. 197- 217

Ö/ IMP CAE M A ANT AVG: Caracalla'nın defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

3* A/ DIANA C REM ¹⁰⁸⁶:

Tip 3: Diana/Artemis, uzun *khiton*lu, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde *patera*, sağ elinde *scepter* tutmakta; sol ayağı *globus* üzerinde; sağda altta geyik.

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ IMPCLSEPSEVER PERTINAVG: Severus'un drapeli, zırhlı ve defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ DIANE CREM ¹⁰⁸⁷: (Levha XIX- 1)

2* ASKLEPIOS ve HYGEIA

Tip 1: Asklepios ve Hygeia, ayakta cepheden, başları birbirlerine dönük, her ikisi de sol ellerinde asa tutmaktalar.

Alexander Severus M.S. 222- 235

Ö/ IMP M AVR SEV ALEXANDRO P F AVG: Alexander Severus'un drapeli, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL IVL AV F CREM ¹⁰⁸⁸: (Levha XIX- 2)

3* DIONYSOS / BACCHUS

Tip 1: Dionysos/Bacchus, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde *thyrsos*, sağ elinde *kantharos* tutmakta ve yanında panteri.

Marcus Aurelius M.S. 161- 180

Ö/ IMP C M AVR: Marcus Aurelius'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ LIBERI PATR COL CRE ¹⁰⁸⁹:

Tranquillina M.S. (III. Gordianus'un Karısı)

¹⁰⁸⁵ SNG Tüb. VI, 4450; SNG Paris, 1492; SNG v. Aulock, 5091; v. Aulock II, 1168- 1174.

¹⁰⁸⁶ SNG PPs V, 276.

¹⁰⁸⁷ Falghera MPR III, No. 1400; SNG France III, 1492; v. Aulock II, 1171.

¹⁰⁸⁸ SNG France III, 1508; v. Aulock, II, 1327.

¹⁰⁸⁹ Demole, 1908, s. 77, No. 2.

Ö/ SAB TRANQUILLINAM AVGVSTAM: Tranquillina'nın *drapeli*,
defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ COL CREMNENSIVM ¹⁰⁹⁰: (Levha XIX- 3)

4* GENIUS

Tip 1: Genius (erkek), ayakta, cepheden, başı sola d, *modius* ve kısa *khiton*lu,; sol elinde *cornucopiae* ve post tutmakta, sağ elinde yanan altara doğru *Patera* tutmakta

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ IMP C L SEVER PERTIN AVG: Septimius Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ GENIO COL ¹⁰⁹¹: (Levha XIX- 4)

Tip 2: Koloni Genius'u, ayakta, cepheden, başı sola d.; *peplos*, *khiton* ve *kalathos* giymekte; sol elinde *cornucopiae*, sağ elinde yanan altara doğru *patera* tutmakta.

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ IMP MAVR ANT P F AVG: Caracalla'nın *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ GEN COL CREM ¹⁰⁹²:

Herennia Etruscilla (Traianus Decius'un Eşi)

Ö/ ERE ETR VSCILL [AA] VG: Etruscilla'nın *stephane* giyimli büstü, sağa d.

2* A/ G EN COLCREM ¹⁰⁹³:

Herennus Etruscus M.S. 250- 251

Ö/ IMP CAES Q ER ETR MES DECIVM: Etruscus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

3* A/ GEN COL CREM ¹⁰⁹⁴: (Levha XIX- 5)

¹⁰⁹⁰ SNG France III, 1514; v. Aulock II, 1439.

¹⁰⁹¹ SNG Tüb. VI, 4451; SNG Paris, 1494; v. Aulock II, 1175- 1179.

¹⁰⁹² BMC Pisidia, s. 216, No. 8; SNG France III, 1499; v. Aulock II, 1220.

¹⁰⁹³ BMC Pisidia, s. 217, No. 12.

¹⁰⁹⁴ SNG France III, 1519; v. Aulock II, 1485.

Tip 3: Koloni Genius'u, ayakta, cepheden, başı sola d.; peplos, *khiton*, ve *khalathos* giymekte; sol elinde *cornucopiae*, sağ elinde *patera* tutmakta.

Commodus Caesar M.S. 166- 177

Ö/ I L A COM C: Geta'nın *drapeli* büstü, sağa d.

1* A/ GENIO COL CRE ¹⁰⁹⁵:

Commodus M.S. 177- 192

Ö/ I L A COMO: Commodus'un *drapeli* büstü, sağa d.

2* A/ GENO COL CRE ¹⁰⁹⁶:

Lucilla M.S. 163- 181 (Lucius Verus'un Eşi)

Ö/ LVCIL AGVC: Lucille'nin *drapeli* büstü, sağa d.

3* A/ GENIO COL CRE ¹⁰⁹⁷: (Levha XIX- 6)

Ö/ LVCIL AGVT: Lucille'nin *drapeli* büstü, sağa d.

4* A/ GEN CO / L CRE ¹⁰⁹⁸:

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ IMP C L SEVER PERTIN AVG: Severus'un *drapeli*, defne çelenkli büstü, sağa d.

5* A/ GENO COL CREM ¹⁰⁹⁹:

Geta Caesar M.S. 197- 209

Ö/ L SEP GETA CAE: Geta'nın defne çelenkli, *drapeli* büstü, sağa d.

6* A/ IGENO COL CREM ¹¹⁰⁰:

5* HADES / PLUTON

Tip 1: Hades, *himation*, *khiton* ve *khalathos* giymekte, sola dönük oturmakta; sol elinde *scepter* tutmakta; ayaklarının yanındaki Kerberos'a sağ elini uzatmakta.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

¹⁰⁹⁵ SNG France III, 1490; v. Aulock II, 1127.

¹⁰⁹⁶ Weber III, 7389; Babelon, 1898, s. 203, No. 3701.

¹⁰⁹⁷ SNG France III, 1488; v. Aulock II, 1106- 1111; SNG PfPs V, 260.

¹⁰⁹⁸ Imhoof-Blumer, 1902, s. 382, No. 7.

¹⁰⁹⁹ SNG France III, 1494; v. Aulock II, 1177; Babelon, 1898, No. 3703; SNG PfPs V, 262.

¹¹⁰⁰ SNG PfPs V, 266; SNG France III, 1506; v. Aulock II, 1245; Babelon, 1898, No. 3710; SNG Cop. Pisidia, 142.

Ö/ IMP CAES M ANTO GORDIANO: Gordianus'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ AUG EEILCI CREMNENSIVM COL F AG ¹¹⁰¹: (Levha XIX- 7)

Aurelianus M.S. 270- 275

Ö/ IMPC S L DO M AVRELIANO: Aurelianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ COL IVLI AV CREMNE ¹¹⁰²:

6* HARPOKRATES

Tip 1: Harpocrates, ayakta, cepheden, başı sola d.; başında taç ve tacın kenarları kıvrımlı; sağ eli dudağının kenarında; sol elinde *cornucopiae* tutmakta ve ayaklarının yanında tanımsız bir obje.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ IM CA M ANTO GORDIANO: Gordianus'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ COL CREMNA ¹¹⁰³: (Levha XIX- 8)

Ö/ IMCAM ANT OGRDIANO: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ COL CR EMNA ¹¹⁰⁴:

7* HERMES / MERCURIUS

Tip 1: Hermes / Mercurius, sola dönük, kaya üzerinde oturmakta; başında *petasos*, sağ elinde para kesesi, sol elinde *kerykeion*.

Geta Caesar M.S. 198- 209

Ö/ P SEP GETA FOR CAES: Geta'nın *drapeli*, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ M ERC COL CR ¹¹⁰⁵:

¹¹⁰¹ SNG France III, 1509; v. Aulock II, 1354; Babelon, 1898, No. 3711.

¹¹⁰² BMC Pisidia, s. 218, No. 16; SNG France III, 1529; v. Aulock II, 1715.

¹¹⁰³ SNG France III, 1510, 1511; v. Aulock II, 1385, 1386; Babelon, 1898, No. 3712; SNG Cop. Pisidia, 143.

¹¹⁰⁴ BMC Pisidia, s. 217, No. 11.

¹¹⁰⁵ SNG PfpS V, 274.

8* ISIS

Tip 1: Isis, ayakta, cepheden, başı sola d.; uzun *khiton* giymekte, başı örtülü ve başı üzerinde disk ve boynuzlar; sağ elinde *paterna*, sol elinde *situla* tutmakta.

III. Gordianus M.S. 238- 244

Ö/ IMPCAES M ANTOGORDIA NO: Gordianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COLI[VL]AVGF ECREMNERI ¹¹⁰⁶:

9* REMUS – ROMULUS ve KURT

Tip 1: Kurt, sağa dönük, Romulus ve Remus'u emzirmekte.

Etruscilla (Traianus'un Decius'un Karısı)

Ö/ ERE ETRVSCILLA AVG: Etruscilla'nın *drapeli* büstü, sağa d.

1* A/ COL IVL AVG CREM ¹¹⁰⁷: (Levha XIX- 9)

10* MARSYAS

Tip 1: Marsyas, ayakta, sola d.; sol omzunda şarap kabı taşımakta.

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ IMP CL SEP SEVER PER: Sep. Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COI – CRE ¹¹⁰⁸: (Levha XIX- 10)

Geta Caesar M.S. 198- 209

Ö/ CE – F E: Geta'nın zırhlı büstü, sağa d.

2* A/ CR EM ¹¹⁰⁹:

11* NEMESIS

Tip 1: Nemesis, ayakta, sola d, sağ elini yukarı doğru kaldırmakta, sol elinde kısa *scepter* tutmakta; sol ayağının yanında tekerlek üzerindeki ön pençesi ile griffon.

Geta Caesar M.S. 197- 209

¹¹⁰⁶ BMC Pisidia, s. 217, No. 10.

¹¹⁰⁷ SNG France III, 1518; v. Aulock II, 1476; Babelon, 1898, No. 3715.

¹¹⁰⁸ SNG Tüb. VI, 4453; v. Aulock II, 1316- 1319.

¹¹⁰⁹ SNG Pfpf V, 264.

Ö/ P SEP GET A FOR CAES: Geta'nın defne çelenkli, drapeli büstü, sağa d.

1* A/ VLTRI COL CR ¹¹¹⁰:

Herennius Etruscus

Ö/ IMPCAES MESSQVENTVM: Herennius Etruscus'un *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

2* A/ VLTRI COLCR ¹¹¹¹:

12* NIKE / VICTORIA

Tip 1: Victoria / Nike, ayakta, sola doğru ilerlemekte; sağ elinde çelenk, sol elinde palmiye dalı tutmakta.

Geta Caesar M.S. 197- 209

Ö/ GE F C ¹¹¹²: Geta'nın *drapeli*, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL CR ¹¹¹³:

Ö/FGAS C: Geta'nın *drapeli*, defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ COL / ES CTE ¹¹¹⁴:

13* SILVANUS

Tip 1: Silvanus, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde pedum, sağ elinde *Syrinks* tutmakta.

Traianus Decius M.S. 249- 251

Ö/ IMP CAES G MES Q TR DECIVS P F AVG: Traianus Decius'un defne çelenkli, *drapeli* büstü, sağa d.

1* A/ SILVAN COL CREM ¹¹¹⁵: (Levha XIX- 11)

¹¹¹⁰ SNG PfPs V, 267- 268; SNG Cop. Pisidia, 139.

¹¹¹¹ BMC Pisidia, s. 218, No. 13.

¹¹¹² GE(ta) F(ortissimus) C(aesar).

¹¹¹³ SNG PfPs V, 275; von Aulock II, 1313.

¹¹¹⁴ Imhoof-Blumer, 1902, II, s. 383, No. 8.

¹¹¹⁵ SNG France III, 1516; v. Aulock II, 1462.

14* TYKHE / FORTUNA

Tip 1: Fortuna, *peplos*, *khiton* ve *kalathos* giymekte; sol elinde *scepter*, sağ elinde imparator büstü tutmakta; sağ ayağı yerdeki Nehir Tanrısı Kestros'un üzerinde; sol ayağının yanında sağda Griphon ve pençesi dümen üzerinde.

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ IMP M AVR ANT P F AVG: Caracalla'nın defne çelenkli, *drapeli*, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ FORTVN COL CREM ¹¹¹⁶: (Levha XIX- 12)

Aurelianus M.S. 270 -275

Ö/ IMP CS L DOM AVRELIANO: Aurelianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ FORTVN COLCREMN ¹¹¹⁷:

3* A/ FORTVNAC O LCREMN ¹¹¹⁸:

4* A/ FORTVN COL CREM ¹¹¹⁹:

5* A/ FORTVNA COL CREMNE ¹¹²⁰: (Levha XX- 1)

Tip 2: Fortuna, ayakta, *modius* giymekte; sol elinde *cornucopiae* tutmakta.

Volusianus M.S. 251- 253

Ö/ IMP C AF G VOLVSSIANV[]: Volussianus'un defne çelenkli, *drapeli* büstü, sağa d.

1* A/ CIL IVL AVG F CREM ¹¹²¹:

15* ÜÇ GÜZELLER

Tip 1: Üç güzeller, ayakta, çıplak, ikisi cepheden diğeri arkası dönük olarak ve dans ederken betimlenmişlerdir.

Tranquillina M.S. (III. Gordianus'un Karısı)

Ö/ SAB TRANQUILLINAM AVGVSTAM: Tranquillina'nın *drapeli*, defne çelenkli büstü, sağa d.

¹¹¹⁶ SNG France III, 1497; v. Aulock II, 1202; Babelon, 1898, No. 3705.

¹¹¹⁷ BMC Pisidia, s. 218, No. 17.

¹¹¹⁸ BMC Pisidia, s. 219, No. 18- 19.

¹¹¹⁹ SNG France III, 1526; v. Aulock II, 1627; SNG PfpS V, 280.

¹¹²⁰ SNG France III, 1527; v. Aulock II, 1652; Babelon, 1898, No. 3720; SNG PfpS V, 278- 279; SNG Cop. Pisidia, 144.

¹¹²¹ Imhoof-Blumer, 1902, s. 383, No. 12.

1* A/ COL CREMNENSIVM ¹¹²²: (Levha XX- 2)

I. II. İMPARATOR ve İMPARATORİÇE İLE BAĞLANTILI TİPLER

1* İMPARATOR BETİMİ

Tip 1: Caracalla ve Geta, cepheden, ayakta ve birbirlerine dönükler ve el sıkışmaktalar; her ikisi de *togatus* giymekte.

Caracalla M.S. 197- 217

Ö/ IMP M AVR ANT P F AVG: Caracalla'nın defne çelenkli, *drapeli*, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ IMP A ET P T C COL CR ¹¹²³: (Levha XX- 3)

2* İMPARATORİÇE BÜSTÜ

Tip 1: Iulia Domna, cepheden, sola d.; her iki kolunda iki küçük çocuğunu taşımakta, sol ve sağ ayaklarının yanında küçük Eros'lar?.

Caracalla M.S.

Ö/ IMPMAVR ANP F AVG: Caracalla'nın *paludamentumlu*, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ IVLIAVGMA TCASTRCCR / Boşlukta: COL CR ¹¹²⁴:

Tip 2: Faustina'nın *drapeli* büstü, sağa d.

Marcus Aurelius M.S. 161- 180

Ö/ M AVR ANT[]: Marcus Aurelius'un *drapeli*, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ FAVSTEN[] ¹¹²⁵: (Levha XX- 4)

¹¹²² SNG France III, 1512; v. Aulock II, 1423; Babelon, 1898, No. 3714.

¹¹²³ SNG France III, 1496; v. Aulock II, 1194; Babelon, 1898, No. 3706.

¹¹²⁴ BMC Pisidia, s. 216, No. 7.

¹¹²⁵ SNG France III, 1485.

I. III. ROMA LEJYON TİPLERİ

1* STANDART

Tip 1: İki standart arasında Vexillum

Hadrianus M.S. 117- 138

Ö/ ADRIANVS AVGVSTVS: Hadrianus'un *drapeli*, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ [] CR EM[N]A ¹¹²⁶:

I. IV. PROPAGANDA AMAÇLI TİPLER

1* KARTAL VE ÜÇ İMPARATOR

Tip 1: Kartal, cepheden, kanatları açık; kartalın üzerinde, en solda Hostilianus'un, ortada Traianus Decius'un ve en sağda Etruscilla'nın büstleri; Hostilianus'un ve Traianus'un büstleri sağa dönük, Etruscilla'nın büstü sola dönük.

Herennia Etruscilla (Traianus'un Decius'un Karısı)

Ö/ EREN ETRVSCILLA AVG: Etruscilla'nın *drapeli* büstü, sağa d., omuzlarının arkasında hilal.

1* A/ COL IVL AVG FEL CREMN ¹¹²⁷: (Levha XX- 5)

II. YEREL TİPLER

II. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* APOLLON PROPYLAEUS

Tip 1: Apollon Propylaeus, omuzlarından geriye doğru uçuşan *chlamys* ve ayaklarında uzun botlar giymekte; sağa doğru ilerlemekte ve yayı ile okunu fırlatmakta; sol boşlukta ay, sağ boşlukta yıldız.

Septimius Severus M.S. 193- 211

¹¹²⁶ Falghera MPR IV, 816.

¹¹²⁷ SNG France III, 1517; v. Aulock II, 1464.

Ö/ IMPCLS [] SPERTINAVG: Septimius Severus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ [APOLL] INIPROPVL [A]EOCOLCREM ¹¹²⁸:

Ö/ SEVER PERTIN AVG: Severus'un defne çelenkli, *drapeli* büstü, sağa d.

2* A/ APOLLONI PROPVLAEO COL CREM ¹¹²⁹: (Levha XX- 6)

Geta Caesar M.S. 198 -209

Ö/ P SEP GE[T]RCAES: Geta'nın *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

3* A/ [PR]OP C O LCR ¹¹³⁰:

Ö/ P SEP GET A NOB CAE:

4* A/ PROP COL CR ¹¹³¹:

Ö/ P SEP GETA FOR [CAE]:

5* A/ PRO COL CR ¹¹³²:

III. Gordianus M.S. 238- 244 (Tranquillina Emisyonu)

Ö/ SABTRANQUILLINAAVG VST: Gordianus'un hilal üzerinde *drapeli* büstü, sağa d.

6* A/ COLCRE MNE N SIUM ¹¹³³:

Tranquillina M.S. (III. Gordianus'un Karısı)

Ö/ SAB TRANQUILLINAM: Tranquillina'nın *drapeli*, *diademli* büstü, sağa d.

7* A/ COL CREMNE NSIVM ¹¹³⁴:

Hostilianus M.S. 250- 251

Ö/ IMP CAES MESS QUINTVM: Hostiliaus'un *drapeli* büstü, sağa d.

8* A/ PROP COL CR ¹¹³⁵:

Trebonianus Gallus M.S. 251- 253

Ö/ IMP C G VIB TR GALLVM P F AVG: Hostiliaus'un *drapeli* büstü, sağa d.

¹¹²⁸ BMC Pisidia, s. 216, No. 6.

¹¹²⁹ SNG France III, 1491; v. Aulock II, 1144, 1145.

¹¹³⁰ BMC Pisidia, s. 217, No. 9.

¹¹³¹ Weber III, 7391; Mionnet, III, s. 507, No. 89; Babelon, 1898, s. 203, No. 3708.

¹¹³² SNG France III, 1503, 1505; v. Aulock, II, 1281, 1282, 1284; Babelon, 1898, No. 3708; SNG PfpS V, 271- 273; SNG Cop. Pisidia, 141.

¹¹³³ Falghera MPR IV, No. 2179.

¹¹³⁴ SNG France III, 1513; v. Aulock, II, 1431; Babelon, 1898, No. 3713.

¹¹³⁵ SNG France III, 1520; v. Aulock, II, 1492.

9* A/ COL IVL AVG F CREM ¹¹³⁶:

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ IME V-ALERIANVS: Valerianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

10* A/ PRO P-COL-CR ¹¹³⁷:

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP C PV LI GALLIENVM: Gallienus'un *drapeli*, defne çelenkli büstü, sağa d.

11* A/ COL IVL AVG CREM ¹¹³⁸: (Levha XX- 7)

Ö/ IMP CAES P L GALL[]: Gallienus'un *drapeli*, defne çelenkli büstü, sağa d.

12* A/ COL IVL AVG CREM ¹¹³⁹:

Aurelianus M.S. 270- 275

Ö/ IMPC S L DO M AVRELIANO: Aurelianus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

13* A/ APOLLI NI COLCREMNE ¹¹⁴⁰:

Tip 2: Apollon Propylaeus, ayakta, cepheden, başı sola d.; sağ dal, sol elinde yılan tarafından etrafı sarılı *python* tutmakta.

Tranquillina M.S. (III. Gordianus'un Karısı)

Ö/ SAB TRANQUILLINAM AVG: Tranquillina'nın *drapeli*, diademli büstü, sağa d.

1* A/ COL CREMNENSIVM ¹¹⁴¹: (Levha XX- 8)

2* ARTEMİS EPHESIA

Tip 1: Ephesos Artemis'in kült heykeli, cepheden, ayakta, iki geyik arasında.

Aurelianus M.S. 270- 275

¹¹³⁶ Imhoof-Blumer, 1902, s. 383, No. 9.

¹¹³⁷ SNG Tüb. VI, 4454; SNG Paris, 1676; v. Aulock II, 1524- 1526.

¹¹³⁸ SNG France III, 1523; v. Aulock, II, 1536; Babelon, 1898, No. 3718.

¹¹³⁹ Imhoof-Blumer, 1902, s. 383, No. 13.

¹¹⁴⁰ BMC Pisidia, s. 218, No. 14- 15; SNG France III, 1528; v. Aulock, II, 1660.

¹¹⁴¹ SNG France III, 1513; v. Aulock, II, 1431; Babelon, 1898, No. 3713.

Ö/ IMP CS L DOM AVRELIANO: Aurelianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ CO IL F CREMNE ¹¹⁴²:

Tranquillina M.S. 241- 244

Ö/ SAB TRANKVΛΛEINAM SEB: Tranquillina'nın *drapeli*, diademli büstü, sağa d., omuzlarının arkasında hilal.

2* A/ COL IVL AVG F ELIC[] ¹¹⁴³:

Ö/ SAB TRANQVILLINA M AVGVSTAM: Tranquillina'nın *drapeli*, diademli büstü, sağa d., omuzlarının arkasında hilal.

3* A/ COL IVL AVG FELIC H CREMNENSIVM ¹¹⁴⁴:

3* KYBELE / MIDA

Tip 1: Tanrıça Kybele/ Mida, sola doğru oturmakta, sağ elinde *patera/phiale* tutmakta.

Marcus Aurelius M.S. 161- 180

Ö/ IL A COMC: M. Aurelius'un *drapeli* büstü, sağa d.

1* A/ MIDAEDEAE COLCREM ¹¹⁴⁵:

Lucille M.S. 164- 169 (Lucius Verus'un eşi)

Ö/ LVCIL AGVC: Lucille'nin *drapeli* büstü, sağa d.

2* A/ MIDAE DEAE COL CREM ¹¹⁴⁶: (Levha XX- 9)

Commodus Caesar M.S. 166- 177

Ö/ I L A COM C ¹¹⁴⁷: Commodus'un *drapeli* büstü, sağa d.

3* A/ MIDAE DEAE COL CREM ¹¹⁴⁸:

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ IMP C L SEVER PERTIN AVG: Severus'un *drapeli*, defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ MIDAE DEAE COL CREM ¹¹⁴⁹:

¹¹⁴² SNG France III, 1524; SNG v. Aulock., 5121.

¹¹⁴³ SNG PfPs V, 277.

¹¹⁴⁴ Demole, 1908, s. 78, No. 6.

¹¹⁴⁵ Falghera MPR II, 1062.

¹¹⁴⁶ SNG France III, 1486- 1487; v. Aulock II, 1113, 1116; Babelon, 1898, No. 3699, 3670.

¹¹⁴⁷ I (mparator) L(ucius) A(urelius) COM(modus) C(aesar).

¹¹⁴⁸ SNG France III, 1489; v. Aulock II, 1124- 1128; Babelon, 1898, No. 3701; SNG PfPs V, 261.

¹¹⁴⁹ SNG France III, 1493; v. Aulock II, 1180; Babelon, 1898, No. 3702.

Geta Caesar M.S. 198- 209

Ö/ P SEP GET A NOB CAE: Geta'nın *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa.

5* A/ COL REM MIDDEAE ¹¹⁵⁰:

Ö/ L SEP GET CE: Geta'nın *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

6* A/ MIDAE DEAE COL CREM ¹¹⁵¹:

Ö/ P SEP GETA FOR: Geta'nın *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

7* A/ MID DEAE COL CREM ¹¹⁵²:

Ö/ P SEP GET A FOR CAES:

8* A/ MID DEAE COL CREM ¹¹⁵³:

Otacilla Severa (I. Philippus'un karısı)

Ö/ M OTACI SEVERAM AVG: Otacilla'nın *drapeli*, büstü, sağa d.

9* A/ MID DEAE COL CREM ¹¹⁵⁴:

Ö/ OTACI SEVERA AVG:

10* A/ MID DEAE COL CREM ¹¹⁵⁵:

4* MARON

Tip 1: Maron, ayakta, cepheden, başı sola d.; sağ elini sola doğru uzatmakta, sol omzunda şarap tulumu taşımakta.

Aurelianus M.S. 270- 275

Ö/ IMP C S L DOM AVRELIANO: Aurelianus'un defne çelenkli, *drapeli* büstü, sağa d.

1* A/ MARO COL CREMN ¹¹⁵⁶:

¹¹⁵⁰ Weber III, 7390; Babelon, 1898, No. 3709.

¹¹⁵¹ SNG France III, 1500; v. Aulock II, 1238; Babelon, 1898, No. 3709.

¹¹⁵² SNG France III, 1501, 1502; v. Aulock II, 1258, 1264.

¹¹⁵³ SNG PfPs V, 269- 270; SNG Cop. Pisidia, 140.

¹¹⁵⁴ SNG France III, 1515; v. Aulock II, 1450.

¹¹⁵⁵ Imhoof-Bulmer, 1902, II, s. 383, No. 10, Pl. XIII/26.

¹¹⁵⁶ SNG PfPs V, 282.

5* AGON

Tip 2: Kadın figürü (Agon), ayakta, cepheden, başı sola d. giyimli; Maron, içlerinde buğday başağı bulunan iki *modius* arasında.

Aurelianus M.S. 270- 275

Ö/ IMP CS L DOM AVRELIANO: Aurelianus'un defne çelenkli, *drapeli* büstü, sağa d.

1* A/ DONATIO COL CREM¹¹⁵⁷: (Levha XX- 10)

2* A/ DONATIO COL IVL CREMNE¹¹⁵⁸:

II. II. MİMARİ TİPLER

1* TAPINAK

Tip 1: Tapınak (kulübe tipinde), içinde DON / SACR / CCRT.

Aurelianus M. S. 270- 275

Ö/ IMP CS L DOM AVRELIANO: Aurelianus'un *drapeli*, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COLI VLI AV AECI / DON / SACR / CCRT:

2* A/ COL IULI AVG FEL / CREMN / DON / SACR / CCRT¹¹⁵⁹:

Tip 2: İki sütunlu, cepheden tapınak; içerisinde tahtta oturan Kybele, sola dönük, *khalathos* ve post giymekte; tahtın arkasında, sağda aslan; solda ayakta küçük bir figür.

Iulia Domna 193- 217 (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IVLIAE AV[GVSTAE]?: Iulia Domna'nın büstü, sağa d.

1* A/ MATRI D EOR COL IVL AVC / FEL CREM¹¹⁶⁰: (Levha XX- 11)

Ö/ IUL DOM NA AVG: Iulia Domna'nın *drapeli* büstü, sağa d.

2* A/ MATRI Δ EOR COL IVL AVG / FEL CREM¹¹⁶¹:

¹¹⁵⁷ SNG France III, 1525; v. Aulock II, 1590; SNG v. Aulock, 5120; Imhoof-Blumer, 1902, II, s. 384, No. 15; SNG Cop. Pisidia, 145.

¹¹⁵⁸ Demole, 1908, s. 78, No. 7.

¹¹⁵⁹ Imhoof-Blumer, 1902, II, s. 383, No. 14, Pl. XIII/27.

¹¹⁶⁰ SNG Tüb. VI, 4452; SNG Paris, 1495; v. Aulock II, 1186; SNG France III, 1495; Babelon, 1898, No. 3704.

¹¹⁶¹ SNG PfpS V, 265.

III. KOLONİ TİPLERİ

1* ÇİFT SÜREN AUGUSTUS

Tip 1: Augustus, rahip giysili, sağa d; iki öküz ile çift sürmekte.

Aurelianus M.S. 270- 275

Ö/ IMP CS L DOM AVRELIANO: Aurelianus'un drapeli, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ DIVOAVG COL CR ¹¹⁶²:

2* ÇİFT SÜREN KOLONİST

Tip 1: Kolonist Gabinus, arkada iki öküz ile çift sürmekte.

Marcus Aurelius M.S. 161- 180

Ö/ IMP CAES M AVREL ANTO NINVS AVG: Marcus Aurelius'un drapeli, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ [] O AVG / COL CRE ¹¹⁶³:

¹¹⁶² Falghera MPR V, s. 1196, No. 2761.

¹¹⁶³ Imhoof-Blumer, 1902, II, s. 382, No. 5.

PISIDIA BÖLGESİ

OLBASA

I. ROMA İMPARATORLUĞU İLE BAĞLANTILI TİPLER

I. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* APHRODITE / VENÜS

Tip 1: Venüs/Aphrodite, ayakta cepheden, çıplak; sağda ayaklarının yanında hydria.

Iulia Paula (Elagabalus'un Karısı)

Ö/ COR PAVLAM AVG: Iulia Paula'nın büstü sağa d.

1* A/ COL OLBASEN ¹¹⁶⁴: (Levha XXI- 1)

2* ASKLEPIOS ve HYGEIA

Tip 1: Asklepios sağda, Hygeia solda, ayakta, cepheden ve birbirlerine dönük durumdalar; Asklepios, göğsünü açıkta bırakan elbise giymekte, sağ elinde yere dayalı yılanlı asasını tutmaka; Hygeia uzun *khiton* giymekte ve elinde tuttuğu *phiale* ile yılan beslemekte.

Iulia Maesa M.S. 218- 224 (Elagabalus'un Büyükannesi)

Ö/ IVL MAESAM AVG: Maesa'nın büstü sağa d.

1* A/ COL IVL AVG OLBASE ¹¹⁶⁵: (Levha XXI- 2)

3* ATHENA / MINERVA

Tip 1: Athena / Minerva, giyimli, ayakta cepheden, başı sola d.; sol elinde mızrak, sağ elinde *phiale* tutmakta.

Iulia Soaemias (Elagabalus'un Annesi)

Ö/ IVL SVAEMI[] G: Soaemias'ın büstü sağa d.

1* A/ COI OLBASEN ¹¹⁶⁶: (Levha XXI- 3)

4* DIONYSOS / BACCHUS / LIBER PATER

¹¹⁶⁴ SNG France III, 1637; v. Aulock, *Olbasa*, 21, 22.

¹¹⁶⁵ SNG France III, 1643; v. Aulock, *Olbasa* 22, 28; SNG PflPs V, 284.

¹¹⁶⁶ SNG France III, 1638- 1639; v. Aulock, *Olbasa*, 21, 23.

Tip 1: Dionysos, ayakta, sola d., uzun saçlı, *chlamys* ve *nebris* giyimli, ayaklarında uzun botlar; sol elinde tuttuğu *thyrsos*'una yaslanmakta, sağ elinde *kantharos* tutmakta; ayaklarının yanında solda panter.

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ IMP CAE MAVP SEV ALEXANDRVS AVG: Severus Alexander'in *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL F ASENE ¹¹⁶⁷:

2* A/ COL I OL AASENE ¹¹⁶⁸:

Volusianus M.S. 251- 253

Ö/ IMP CAE VOLVSSIANVM: Volusianus'un defne çelenkli, *drapeli* büstü sağa d.

3* A/ COL OLBASENORVM ¹¹⁶⁹:

5* GENIUS

Tip 1: Genius, ayakta, cepheden, giysili, *Phrygia* başlıklı; sol elinde *cornucopiae*, sağ elinde solda yanan altara doğru *phiale* tutmakta.

Iulia Domna M.S. 193- 217 (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IVIIA AVC: Iulia Domna'nın büstü, sağa d.

1* A/ COI F OLPASENE ¹¹⁷⁰: (Levha XXI- 4)

6* HERAKLES / HERCULES

Tip 1: Herakles ayakta, cepheden, başı sola d.; sağ elinde sopasını, sol elinde Hesperides'ten aldığı aslan postunu tutmakta.

Iulia Mamaea (Severus Alexander'in Annesi)

Ö/ IVLI[A] MAMIA AVG: Iulia Mamea'nın büstü sağa d.

1* A/ [CO]L OLB ASEN ¹¹⁷¹: (Levha XXI- 5)

¹¹⁶⁷ BMC Pisidia, s. 229, No. 3.

¹¹⁶⁸ SNG PfPs V, 286.

¹¹⁶⁹ SNG France III, 1646- 1647; v. Aulock, *Olbasa* 23, 34.

¹¹⁷⁰ SNG France III, 1635; v. Aulock, *Olbasa* 19, 14.

¹¹⁷¹ BMC Pisidia, s. 229 No. 2; SNG France III, 1640- 1641; v. Aulock, *Olbasa* 19, 26.

7* TYKHE / FORTUNA

Tip 1: Tykhe, ayakta, cepheden, başı sola d., *modius* giymekte; sol elinde *cornucopiae* ve sağ elinde dümen tutmakta.

Iulia Domna M.S. 193- 217 (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IVIIA AVC: Iulia Domna'nın büstü, sağa d.

1* A/ COI F OLPASENE ¹¹⁷²: (Levha XXI- 6)

Maximinus Thrax M.S. 235 -238

Ö/ INP CAICAI IVL VHR MAXIMINON P: Maximinus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ COL IVL AVGF OLBASENORVM ¹¹⁷³:

8* ZEUS

Tip 1: Zeus Nikephoros, tahtında sola dönük oturmakta, vücudunun üst kısmı çıplak; sol elinde *scepter* tutmakta.

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ IMP AVC A []: Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL Γ OLBASENE ¹¹⁷⁴: (Levha XXI- 7)

I. II. İMPARATOR ve İMPARATORİÇE İLE BAĞLANTILI TİPLER

1* İMPARATOR BÜSTÜ

Tip 1: Augustus'un başı, sağa d.

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ IMPE ANTONINVS: Antoninus'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ AVGVSTVS OLBASENORVM ¹¹⁷⁵: (Levha XXI- 8)

¹¹⁷² SNG Cop. Pisidia, 169; Imhoof-Blumer, 1902, II, s. 386, No.4; SNG France III, 1634; v. Aulock, *Olbasa* 19, 12.

¹¹⁷³ SNG France III, 1644; v. Aulock, *Olbasa* 21, 29.

¹¹⁷⁴ SNG France III, 1633.

¹¹⁷⁵ SNG France III, 1631; v. Aulock, *Olbasa* 18, 1; Babelon, 1898, No. 3758.

I. III. LEJANT

1* YAZIT

Tip 1: Çelenk içinde: COL / AVG / OLB.

Marcus Aurelius M.S.

Ö/ [] AVRELCAE: İmp. Genç Marcus Aurelius'un başı sağa d.

1* A/ COL / AVG / OLB ¹¹⁷⁶:

II. YEREL TİPLER

II. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* MÊN

Tip 1: Mên, giysili, omuzlarının arkasında hilal, at üzerinde sağa doğru ilerlemekte; at, sol ön ayağını kaldırmakta;

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ IMP ANT AVG: Antoninus'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ COL AVG OLB ¹¹⁷⁷:

Iulia Maesa (Elagabalus'un Büyükannesi)

Ö/ IVL MAESAM AVG: Maesa'nın büstü sağa d.

2* A/ COL IVL AVG OLBASE ¹¹⁷⁸: (Levha XXI- 9)

II. II. MİMARİ TİPLER

1* TAPINAK

Tip 1: *Distyle* Tapınak, alınlığında çelenk; tapınak içerisinde *apoptygmalı*, uzun *khiton*lu ve örtülü Aphrodite heykeli ayakta, cepheden; Aphrodite heykeli başının her iki tarafındaki Eros'lar tarafından taçlandırılmakta.

Maximinus M.S. 235 -238

Ö/ INPCFICFI I V I VHIMFXAAINO: Maximinus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

¹¹⁷⁶ BMC Pisidia, s. 229, No. 1.

¹¹⁷⁷ SNG France III, 1632; v. Aulock, *Olbasa* 18, 5.

¹¹⁷⁸ SNG France III, 1642; v. Aulock, *Olbasa* 21, 27; SNG PflPs V, 285.

- 1* A/ COLIVLFVGV OL FTHNH:
Ö/ CAICAI IVIVHI MAXIAAINOSC:
2* A/ COL IVL AVGV ALPAGHNE ¹¹⁷⁹:
Ö/ INP CAICAI IVL VHR MAXIMINON P:
3* A/ COL IVL AVGV OLBASHNH ¹¹⁸⁰: (Levha XXI- 10)

Tip 2: *Tetrastyl* tapınak, cepheden, dört sütunlu, iki basamaklı, alınlığında kartal; tapınağın içinde Venüs/Aphrodite, ayakta, cepheden, uzun *khiton* ve *kalathos* giymekte; sol elinde *cornucopiae*(?), sağ elinde *phiale* tutmakta.

Caracalla M.S. 197- 217

Ö/ []AVR ANTONEIN[]: Caracalla'nın defne çelenkli büstü, sağa d.

- 1* A/ C IVL F OLBASENORVM ¹¹⁸¹:

¹¹⁷⁹ SNG Cop. Pisidia, 170; BMC Pisidia, s. 230, No 4.

¹¹⁸⁰ SNG France III, 1645; v. Aulock, *Olbasa* 22, 30.

¹¹⁸¹ SNG France III, 1636; v. Aulock, *Olbasa*, 20, 15.

PISIDIA BÖLGESİ

PARLAIS

I. ROMA İMPARATORLUĞU İLE BAĞLANTILI TİPLER

I. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* TYKHE / FORTUNA

Tip 1: Tykhe/Fortuna ayakta, cepheden, başı sola d., *modius* giymekte; sağ elinde askeri *standart/vexillum* ve sol elinde *cornucopiae* tutmakta.

Marcus Aurelius M.S. 161- 180

Ö/ IMP M AVR ANTONINVS(S): Marcus Aurelius'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ IVL AVG COL PARLA ¹¹⁸²: (Levha XXII- 1)

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ IMP CAES L SEP SEVER P: Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ IVL AVG COL PARLA ¹¹⁸³:

Tip 2: Tykhe/Fortuna, *polos* başlıklı, ayakta, cepheden, başı sola d.; sağ elinde dümen, sol elinde *cornucopiae* tutmakta.

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ IMP CAES L S EP SEVER: Septimius Severus'un defne çelenkli ve zırhlı büstü, sola d.

1* A/ IVL AVG CO L PARLAIS ¹¹⁸⁴:

Iulia Domna M.S. 193- 217 (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IVLIA DOMNA: Domna'nın büstü, sola d.

2* A/ IVL AVG COL PARLAIS ¹¹⁸⁵:

Ö/ IVLIA DOMNA: Domna'nın büstü, sağa d.

3* A/ [] PARLAIS ¹¹⁸⁶:

¹¹⁸² SNG Cop., Lycaonia, No. 12; SNG PflPs V, 293.

¹¹⁸³ SNG France III, 1675; v. Aulock, *Parlais*, 15, 20.

¹¹⁸⁴ SNG Tüb. VI, No. 4455; SNG Paris, No. 1676.

¹¹⁸⁵ SNG France III, 1680- 1681; v. Aulock, *Parlais*, 17, 29; SNG Pfälzer V, 299.

¹¹⁸⁶ BMC Lycaonia, s. 11, 4.

I. II. İMPARATOR VE İMPARATORİÇE İLE BAĞLANTILI TİPLER

1* TANRIÇA

Tip 1: Tanrıça, ayakta, cepheden, başı sola d.; sol elinde *cornucopiae* tutmakta, sağ elini, önündeki ağaç dalına doğru uzatmakta.

Annia Faustina M.S. 220- 221 (Elagabalus'un 3. Eşi)

Ö/ ANNIA FAVSTINA AVG: I. Annia Faustina'nın büstü, sağa d.

1* A/ IVL AVG COL PARLAIS ¹¹⁸⁷: (Levha XXII- 2)

II. YEREL TİPLER

II. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* MÊN

Tip 1: Mên, ayakta, cepheden, başı sağa d.; *Phrygia* başlığı giymekte, omuzlarının arkasında hilal, sol ayağı *bucranium* üzerinde, sol elinde çam kozalağı, sağ elinde mızrak tutmakta.

Commodus M.S. 177- 192

Ö/ IMP L AVR COMMODVS: Commodus'un defne çelenkli, *drapeli* büstü, sağa d.

1* A/ IVL AVG HA COL PARLA ¹¹⁸⁸:

Septimius Severus M.S. 193- 211

Ö/ IMP CAES L S SEVER P: Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ IVL AVG COL PARLAIS ¹¹⁸⁹: (Levha XXII- 3)

Ö/ IMP CAES L SEP SEVER P:

3* A/ IVL AVG COL PARLAIS ¹¹⁹⁰:

Iulia Domna M.S. 193- 217 (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IVLIA DOMNA AVG: J. Domna'nın büstü, sola d.

4* A/ IVL AVG COL PARLAIS ¹¹⁹¹: (Levha XXII- 4)

Ö/ IVLIA DOMNA: J.

5* A/ IVL AVG C OL PARLAIS ¹¹⁹²:

¹¹⁸⁷ SNG Cop. Lycaonia, No. 15.

¹¹⁸⁸ SNG France III, 1674; v. Aulock, *Parlais*, 13, 12; *RN*, 1883, 59, 3; Krzyzanowska 1969, s. 202, 2.

¹¹⁸⁹ SNG Cop. Lycaonia, No. 13.

¹¹⁹⁰ SNG France III, 1676- 1677; SNG PFPs V, 295- 296; v. Aulock, *Parlais*, 14, 14; *RN*, 1883, 59, 5.

¹¹⁹¹ SNG Cop. Lycaonia, No. 14; BMC Lycaonia, s. 11, I-2; SNG France III, 1678- 1679; v. Aulock, *Parlais*, 16, 24.

LYCAONIA BÖLGESİ

ICONIUM

I. ROMA İMPARATORLUĞU İLE BAĞLANTILI TİPLER

I. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* ATHENA

Tip 1: Athena, ayakta, cepheden; sağ elinde mızrak tutmakta; sol eli kalkan üzerinde.

Domitianus M.S. 81- 96

Ö/ []MITI CAIS AVG: Domitianus'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ COL []NIE ¹¹⁹³: (Levha XXII- 5)

Tip 2: Athena, ayakta, cepheden, sağ elinde Nike, sol elinde mızrak üzerinde çelenk tutmakta; sol ayağında yılan, sağda kalkan.

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ ANTONINO []: A. Pius'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL ICO ¹¹⁹⁴:

Tip 3: Athena, ayakta, cepheden, başı sola d.; sağ elini sola doğru uzatmakta, sol elinde mızrak tutmakta, mızrak etrafında iki yılan dolanmakta; ayaklarının solunda kalkan.

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMPΓPLICHALLIENVTPFA: Gallienus'un şua taçlı, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ ICONIE NCOLO / S R ¹¹⁹⁵: (Levha XXII- 6)

¹¹⁹² BMC Lycaonia, s. 11, 3.

¹¹⁹³ RPC II, s. 233, No. 1611.

¹¹⁹⁴ BMC Lycaonia, s. 5, No. 6.

¹¹⁹⁵ BMC Lycaonia, s. 6, No. 12.

Tip 4: Athena, miğferli, ayakta, cepheden, başı sola d.; sola doğru uzattığı sağ elinde baykuş?, sağ elinde mızrak tutmakta.

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ I GAL LIENVVS Λ: Gallienus'un şua taçlı büstü, sağa d.

1* A/ ICONIE NCOLO / S R ¹¹⁹⁶: (Levha XXII- 7)

Tip 5: Corinth miğferli Athena başı sağa d.

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ ANTONIN VSAVG PIVS: Pius'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ CO LICO ¹¹⁹⁷: (Levha XXII- 8)

Ö/ []: A. Pius'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ CO L ICO ¹¹⁹⁸:

2* HERAKLES

Tip 1: Herakles ayakta, çıplak, cepheden, başı sola d.; Sağ elinde sopasını, sol elinde aslan postunu tutmakta.

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP Γ P LIC GALLIENV Γ P F: Gallienus'un şua taçlı, *drapeli* büstü, sağa d.

1* A/ ICONIENSIVM COP / S R ¹¹⁹⁹: (Levha XXII- 9)

Ö/ IMPΓPLICHALLIENVΓPFA:

2* A/ ICONI ENCOLO / S R ¹²⁰⁰:

Ö/ IMPGPLICGALLIENVGPFL:

3* A/ ICONI ENCOLO / S R ¹²⁰¹:

Ö/ IMP C LIC GALLIENVVS P F A:

4* A/ ICONI ENCOLO / S R ¹²⁰²:

¹¹⁹⁶ SNG Tüb. VI, 4523; v. Aulock, Lykaonien, 479- 482.

¹¹⁹⁷ BMC Lycaonia, s. 5, No. 7; SNG Tüb. VI, 4517- 4519; SNG v. Aulock, No. 8648; v. Aulock, Lykaonien, 308- 319.

¹¹⁹⁸ SNG PfPs V, 573- 575; v. Aulock, Lykaonien, 308- 319.

¹¹⁹⁹ SNG Cop. Lycaonia No 8; BMC Lycaonia, s. 6, No. 13; Weber III, 7490.

¹²⁰⁰ BMC Lycaonia, s. 6, No. 13,14; Weber III, No. 7490; Mionnet III, s. 536, No. 17.

¹²⁰¹ Falghera MPR V, No. 2667

¹²⁰² SNG PfPs V, 578- 580.

3* PERSEUS

Tip 1: Perseus ayakta, cepheden, çıplak, başı sola d.; sağ elinde Medusa'nın başını, sol elinde *harpe* tutmakta; sol omzuna doğru *chlamys*.

İmparator Büstü Olmayanlar:

Ö/ Herakles, *drapeli*, sakallı, sağa d.; omuzlarının arkasında sopası.

1* A/ [] CONI ¹²⁰³:

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMPPLICGALLIENVTPFA: Gallienus'un *paludamentumlu*, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

2* A/ ICONIEN COLO / S R ¹²⁰⁴: (Levha XXII- 10)

Ö/ IMP C LICGALLIENV S PF A:

3* A/ IC ONIE N COLO / S R ^{1205 1206}:

Ö/ IMPPLICHALLIENVTPFA: Gallienus'un şua taçlı, *paludamentumlu*, zırhlı büstü, sağa d.

4* A/ IC ONIE N COLO / S R ¹²⁰⁷:

4* REMUS – ROMULUS ve KURT

Tip 1: Kurt, sağa d., Romulus ve Remus'u emzirmekte

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP C P LE GALLIEN: Gallienus'un şua taçlı büstü, sağa d.

1* A/ ICONIEN CO / S R ¹²⁰⁸:

Ö/ IMP Γ P GALLIENV Γ P F A:

2* A/ ICONIENSIVM COP / S R ¹²⁰⁹: (Levha XXII- 11)

Ö/ IM PTPLICGALLIENVTPFA: Gallienus'un şua taçlı, *paludamentumlu*, zırhlı büstü, sağa d.

3* A/ ICONIENSIVHOCO[L] / S R ¹²¹⁰:

¹²⁰³ BMC Lycaonia, s. 4, No. 5.

¹²⁰⁴ SNG Cop. Lycaonia, No 9; BMC Lycaonia, s. 6, No. 15;

¹²⁰⁵ SNG Cop. Lycaonia, No 9; BMC Lycaonia, s. 6, No. 15;

¹²⁰⁶ SNG Tüb. VI, 4520; v. Aulock, Lykaonien, 428- 448; SNG Pfp's V, 581.

¹²⁰⁷ BMC Lycaonia, s. 6, No. 15,16.

¹²⁰⁸ SNG Cop. Lycaonia, No. 6.

¹²⁰⁹ SNG Cop. Lycaonia, No. 7.

¹²¹⁰ BMC Lycaonia, s. 7, No. 18.

Ö/ IMCPLI GALLIENVSAVG: Gallienus'un *diademli*, *paludamentumlu*, zırhlı büstü, sağa d.

4* A/ I CONIENSIVM COL / S R ¹²¹¹:

Ö/ IMPGPLICGALLIENVGPFL: Gallienus'un *drapeli*, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

5* A/ ICONIENSIVMCOP / S R ¹²¹²:

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ IMP C LIC VALERIANVS R F AVG: Valerianus'un şua taçlı büstü, sağa d.

6* A/ ICONIENSIVM COΓ / S R ¹²¹³:

5* ROMA

Tip 1: Roma, miğferli, tahtında sola dönük oturmakta; sol elinde mızrak, sağ elinde Victoria tutmakta.

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP C P LIC GALLIENVVS P F A: Gallienus'un şua taçlı, *paludamentumlu*, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ ICONIENSIVM CO / S R ¹²¹⁴: (Levha XXII- 12)

6* SATYR

Tip 1: Satyr, sakallı, sola d., sol omzunda şarap kabı tutmakta; sağ elinin uzatmakta.

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP Γ P LIC GALLICNVΓ PFA: Gallienus'un şua taçlı başı, sağa d.

1* A/ COL ICONIEI ¹²¹⁵:

¹²¹¹ BMC Lycaonia, s. 7, No. 19.

¹²¹² Falghera MPR V, No. 2665, 2666.

¹²¹³ SNG PfPs V, 578- 576- 577; v. Aulock, Lykaonien, 84, 352.

¹²¹⁴ SNG Tüb. Phrygien, No. 4522; v. Aulock, Lykaonien, No. 400- 404; SNG Cambr. No. 5216; SNG v. Aulock; No. 5396

¹²¹⁵ Weber III, s. 614B, No. 7489.

7* **TYCHE / FORTUNA**

Tip 1: Tahtta oturan ve *kalathos* giyen Tykhe, sola d.; sağda dümen, solda *cornucopiae*; Tykhe'nin ayaklarının yanında Nehir Tanrısı ve nehrin bir bölümü.

III. Gordianus Pius M.S. 238- 244

Ö/ IMPCAESMANGORDIANOS: Gordianus'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ ICONIES IADRIACOL / S R ¹²¹⁶:

Tip 2: Tahtta oturan ve *kalathos* giyen Tykhe, sola d.; sağda dümen, solda *cornucopiae*; altta tekerlek.

III. Gordianus M.S. 238- 244

Ö/ IMP CAES M ANT GORDIANVS AVG: Gordianus'un defne çelenkli, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ ICONI ENSI COLO / S R ¹²¹⁷:

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANV: Gordianus'un defne çelenkli, *drapeli*, zırhlı büstü, sağa d.

2* A/ COLAELHA DAVGICON / S R ¹²¹⁸:

I. Valerianus M.S. 253- 260

Ö/ IMPCPLICVALERIANVSPFAVG: Valerianus'un *drapeli*, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

3* A/ ICONIENSI C OLO / S R ¹²¹⁹:

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMPPLICGALLIENVTPFA: Gallienus'un şua taçlı, *paludamentum*lu, zırhlı büstü, sağa d.

4* A/ ICONIEN COLO / S R ¹²²⁰ :

Ö/ IMP C P LIC GALLIENVS P FA:

5* A/ ICONIEN COLO / S R ¹²²¹ : (Levha XXII- 13)

¹²¹⁶ BMC Lycaonia, s. 5, No. 8.

¹²¹⁷ BMC Lycaonia, s. 5, No. 9; Weber III, 7488.

¹²¹⁸ Falghera MPR IV, 2183.

¹²¹⁹ Falghera MPR V, 2520.

¹²²⁰ BMC Lycaonia, s. 7, No. 17: Bank Collection.

Ö/ IMPGPLICGALLIENVGPFL: Gallienus'un *drapeli*, zırhlı, şua taçlı büstü, sağa d.

6* A/ ICOHIENI COLO / S R ¹²²²:

7* A/ ICOHIENI COLO / S R ¹²²³:

8* ÜÇ GÜZELLER

Tip 1: Üç güzeller.

Tranquillina (III. Gordianus'un Eşi)

Ö/ SABTRANQVILLIN: *Stephane* giyimli Tranquillina'nın büstü sağa d., omuzlarının arkasında hilal.

1* A/ [] E NSIVM ¹²²⁴:

I. II. İMAPARATOR ve İMPARATORİÇE İLE BAĞLANTILI TİPLER

1* İMPARATOR BETİMİ

Tip 1: Caesar, *quadriga* içinde, sağa doğru ilerlemekte

Gallienus M.S. 253- 268

Ö/ IMP C P LIC GALLIENV S P F A: Gallienus'un şua taçlı büstü, sağa d.

1* A/ ICONI ENSIAVM CO / S R ¹²²⁵:

I. III. ROMA LEJYON TİPLERİ

1* STANDART

Tip 1: İki standart, aralarında yıldız.

Titus M.S. 79- 81

Ö/ [] PONT / E Q: Titus'un defne çelenkli başı sağa d.

1* A/ COL / ICO / NIEN ¹²²⁶: (Levha XXII- 14)

¹²²¹ SNG Tüb. VI, 4521; v. Aulock, Lykaonien, No. 450- 462; SNG Paris, 2298; SNG v. Aulock; 5396; SNG PfPs V, 582.

¹²²² Falghera MPR V, 2668

¹²²³ Falghera MPR V, 2669

¹²²⁴ BMC Lycaonia, s. 6, No. 11.

¹²²⁵ SNG PfPs V, 583.

¹²²⁶ RPC II, s.233, No. 1610.

III. KOLONİ TİPLERİ

1* ÇİFT SÜREN RAHİP

Tip 1: İki öküz ile çift süren rahip, sağa d.; Rahibin başında örtü; öküzlerin arkasında askeri iki standart; altta ağaç.

Vespasianus M.S. 69- 79

Ö/ IMP CAESAR VESPASIAN AVG: Vespasianus'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ CL IVL AVG ICONI ¹²²⁷:

III. Gordianus M.S. 238- 244

Ö/ IMP CAE M ANT GORDIANVS AVG: Gordianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ COL AEL HAD ICONIENS / S R ¹²²⁸: (Levha XXII- 15)

Tip 2: İki öküz ile çift süren rahip, sola d.

Vespasianus M.S. 69- 79

Ö/ IMP CAESAR VESPASIAN AVG: Vespasianus'un defne çelenkli başı, sağa d.

1* A/ CL IVL AVG / ICONI ¹²²⁹:

Tip 3: İki öküz ile çift süren rahip, sağa d.; Rahibin başında örtü; öküzlerin arkasında askeri iki standart; kesimde küçük bir *harpe*?

III. Gordianus M.S. 238- 244

Ö/ IMPCAESMANTGORDIANVS: Gordianus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COLAEL A DRICONIEN S R ¹²³⁰:

¹²²⁷ RPC Vol. II, Band I, s. 233, No. 1609.

¹²²⁸ SNG Cop. Lycaonia, No 5.

¹²²⁹ RPC Vol. II, s. 233, No. 1609.

¹²³⁰ BMC Lycaonia, s. 5, No. 10.

LYCAOANIA BÖLGESİ

LYSTRA

I. ROMA İMPARATORLUĞU İLE BAĞLANTILI TİPLER

I. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* ATHENA / MINERVA

Tip 1: Miğferli Athena büstü, sola d.

Titus M.S. 79- 81

Ö/ IMP T CAE AVG VESPA: Titus'un defne çelenkli başı, sola d.

1* A/ COL I[V]L LVS ¹²³¹: (Levha XXII- 16)

2* DEMETER/CERES

Tip 1: Ceres, *Diphros* üzerinde oturmakta, sola d., sağ elinde haşhaş, sol elinde *scepter* tutmakta.

Antoninus Pius M.S. 138- 161

Ö/ ANTONINVS AVG PIVS [P P TR P COS IIII]: A. Pius'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ CERERIS COL[LVSTRA] ¹²³²:

3* TYKHE / FORTUNA

Tip 1: Tykhe, başı üzerinde boynuzlar ve kurs, uzun *khiton* ve *peplos* giymekte; tahtında sola dönük oturmakta ve başı cepheden; elinde buğday başağı tutmakta; Ayaklarının yanında Nehir Tanrısının büstü.

II. Faustina (Antoninus Pius'un kızı; Marcus Aurelius'un karısı)

Ö/ FAVSTINA AVGV: Faustina'nın büstü sağa d., başın üzerinde boynuzlar ve küçük kurs.

1* A/ COLIVL LVSTRA ¹²³³: (Levha XXII- 17)

¹²³¹ RPC Vol. II, s. 232, No. 1606.

¹²³² SNG Pfälzer V, 585.

¹²³³ BMC Lycaonia, s. 10, No. 2,3; W. M. Ramsay, 1892.

III. KOLONİ TİPLERİ

1* ÇİFT SÜREN RAHİP

Tip 1: Rahip, iki öküz ile çift sürmekte, sağa d.

Augustus M.Ö. 27 – M.S. 14

Ö/ IMPE AVGVŽTI: Defne çelenkli Augustus'un başı sola d., arkasında
cornucopiae.

1* A/ COL IVL / FEIGEM / LVSTRA ¹²³⁴: (Levha XXII- 18)

¹²³⁴ BMC Lycaonia, s. 10, No. 1.

CILICIA BÖLGESİ

MALLOS Koloni Sikkeleri M.S. 249- 260

I. ROMA İMPARATORLUĞU İLE BAĞLANTILI TİPLER

I. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* TYKHE / FORTUNA

Tip 1: Tykhe iki *vexillum* arasında bir kayanın üzerinde oturmakta; ayaklarının altında iki Nehir Tanrısı ve farklı yöne doğru yüzmekteler.

İmparator Büstü Olmayan Sikkeler

Ö/ SACRA SINATUS: Örtülü kadın büstü, sağa d. (Roma Senatosu)

1* A/ MAL L OC O LONIA ¹²³⁵: (Levha XXIII- 1)

Tip 2: Tip 1 ile aynı tip, fakat *Vexillum*'ların birinin üzerinde S, diğerinin üzerinde C.

Hostilianus M.S.

Ö/ SVALENO TILME PVINTVMC: Hostilianus'un şua taçlı, zırhlı, *paludamentum*lu büstü, sağa d.

1* A/ MALL O CO LONIA ¹²³⁶:

İMPARATOR ve İMPARATORİÇE İLE BAĞLANTILI TİPLER

1* TANRIÇA

Tip 1: Kentin tanrıçası, iki *vexillum* arasında kaya üzerinde sola dönük oturmakta; ayaklarının altında iki nehir tanrısı zıt yönlerde doğru yüzmekteler.

Herennius Etruscus M.S. 249- 251

Ö/ HERI ETRVSC MES ΔECIVM CAES: Herennius'un şua taçlı büstü, sağa d.

1* A/ MALLO COLONIA ¹²³⁷:

¹²³⁵ BMC Lycaonia, s. 101, No. 30.

¹²³⁶ BMC Lycaonia, s. 102, No. 34.

¹²³⁷ Ireland 2000, No. 1741: SNG Levante, No. 1295.

Hostilianus M.S. 250

Ö/ S VALEN OSTIL MES QVINTVM C: Hostilianus'un şua taçlı büstü, sağa d.

2* A/ MALLO COLONIA ¹²³⁸;

II. YEREL TİPLER

1* ATHENA ve AMPHILOCHOS

Tip 1: Solda Athena ve sağda Amphilochos; Athena sağa d. ve sağında sopası; Athena sol elini Amphilochos'un sağ eline doğru uzatmakta; Amphilochos sola d., ayakta, çıplak fakat sol koluna ve çizmelerine doğru *chlamys*; Athena ve Amphilochos arasında yaban domuzu, sola d.

Herennia Etruscilla M.S.

Ö/ ERENIANCV[P]RIS ETRVSCILLA: Herennia Etruscilla'nın *stephane* giyimli büstü, sağa d., omuzlarının arkasında hilal.

1* A/ CO[L]ONIA / S C / MALLO ¹²³⁹: (Levha XXIII- 2)

Ö/ EREN[ANCVPRIS ETRVSCI]LLA:

2* A/ SCCOLONIA / MALLO ¹²⁴⁰;

2* AMPHILOCHOS

Tip 1: Amphilochos, *chlamysi* sol omzuna ve boynuna doğru; ayakta, cepheden, başı sola d.; sağ elinde aşağı doğru defne dalı tutmakta; ayaklarının yanında yaban domuzu, sola d.; bir kaide üzerinde etrafı yılanla sarılı *tripod*.

I. VALERIANUS M.S. 253- 260

Ö/ IMPCLICVALE RIANVSPIFEAVG: Valerianus'un defne çelenkli, zırlı büstü, sağa d.

1* A/ MALLOCOLONIA / S C ¹²⁴¹: (Levha XXIII- 3)

¹²³⁸ Ireland 2000, No. 1742; SNG Levante, No. 1297.

¹²³⁹ BMC Lycaonia, s. 102 No. 32.

¹²⁴⁰ BMC Lycaonia, s. 102 No. 33.

¹²⁴¹ BMC Lycaonia, s. 102 No. 35; Weber III, s.639, No. 7572.

CILICIA BÖLGESİ

NINICA CLAUDIOPOLIS

I. ROMA İMPARATORLUĞU İLE BAĞLANTILI TİPLER

I. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* DIONYSOS

Tip 1: Dionysos sola d., *himation*unu koluna doğru indirmekte; sağda *kantharos*, solda *thyrsos*, iki panter ve bir *Silenos* tarafından çekilen arabada oturmakta.

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ IMP CAEΓ M AVR ΓEVEP ALEXAN ΔER: Severus Alexander'in defne çelenkli, zırhlı, *paludamentum*lu büstü, sağa d.

1* A/ COL IVL AVG FEL NI NIC CLA¹²⁴²: Kesimde: VΔ.

2* REMUS – ROMULUS ve KURT

Tip 1: Kurt, Romulus ve Remus'u emzirmekte, arkada ağaç.

I. Maximinus Thrax M.S. 235- 238

Ö/ IMP CAEΓ ΣΑΙΥΓΥΛΠ []AXIMINUC: Maximinus'un büstü, sağa d.

1* A/ CΛAΥΔΙΟΠΟ[]¹²⁴³: (Levha XXIII- 4)

Ö/ [] VEΠMAXIMYΓCAE: Maximinus'un defne çelenki, zırhlı, *paludamentum*lu büstü, sağa d.

2* A/ COLNINIC: Kesimde: CLAVΔ¹²⁴⁴:

Ö/ IMP CAEΓ ΣΑΙΥΓΥΛΠ[]AXIMINUC: Maximinus'un büstü, sağa d.

3* A/ NINIC COL CΛAΥΔΙΟΠΟ¹²⁴⁵:

Ö/ IMP CAEΓ ΣΑ,ΑΙΥΛ UER MAXIMINU: Maximinus'un *paludamentum*lu, zırhlı, defne çelenkli büstü, sağa d.

4* A/ NINIC COL CLA / ΥΔΙΟΠΟ / L¹²⁴⁶:

¹²⁴² BMC Lycaonia, s. 116, No. 4.

¹²⁴³ SNG Cop. Lycaonia, No. 185.

¹²⁴⁴ BMC Lycaonia, s. 118, No. 13.

¹²⁴⁵ SNG Cop. Lycaonia, No. 185

3* SILENOS

Tip 1: Erkek figürü (Silenos?) çıplak, ayakta sağa d.; ayaklarında botlar, sağ elini yukarıya doğru kaldırmakta, sol elinde şarap kabı tutmakta?

Maximinus Thrax M.S. 235- 238

Ö/ IMPMAX IMINUTP: Maximinus'un defne çelenkli, *drapeli* büstü, sağa d.

1* A/ COLNI N I CLA / U / Δ ¹²⁴⁷: (Levha XXIII- 5)

I. II. İMPARATOR ve İMPARATORİÇE İLE BAĞLANTILI TİPLER

1* İMPARATORİÇE BÜSTÜ

Tip 1: Iulia Domna'nın büstü sağa d.

Septimius Severus M.S. 193- 211 ve Iulia Domna M.S. 217

Ö/ IMP CAEC L CEPT CEVE [] CLAVΔIOPO []: Septimius Severus'un defne çelenkli büstü, sağa d. İki *kontrmark*; 1. Altı noktalı yıldız, 2. Nike, sağa d.

1* A/ [] DOMNAAVG COL IVL AVG FEL NINICA [] ¹²⁴⁸:

Tip 2: Iulia Mamea'nın büstü sağa d.

Severus Alexander Ve Iulia Mamea

Ö/ IMP C M AVR ΓEVER ALE[]: Severus Alexander'in şua taçlı, zırhlı, *paludamentum*lu büstü, sağa d. İki *kontrmark*: 1. Daire içinde ortası noktalı üçgen, 2. Yıldız.

1* A/ [IV]L MAMEA AVG NINIC[A]CLAV ¹²⁴⁹:

2* İMPARATOR BETİMİ

Tip 1: Maximinus'un *drapeli*, zırhlı büstü, sağa d.

Maximinus Thrax M.S. 235- 238

¹²⁴⁶ SNG Tüb. VI, No. 4555; SNG Paris, No. 791; SNG v. Aulock, No. 5775; SNG Levante, No. 618.

¹²⁴⁷ BMC Lycaonia, s. 117, No. 7.

¹²⁴⁸ BMC Lycaonia, s. 116, No. 3.

¹²⁴⁹ BMC Lycaonia, s. 117, No. 6.

Ö/ IMPMAXIMINVSPIVSAVG: Maximinus'un defne çelenkli, *drapeli*, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ CIVLVERMAXIMVSC CNI CLVD ¹²⁵⁰:

I. III. ROMA LEJYON TİPLERİ

8* STANDART

Tip 1: İki standart, standartlar arasında; CL V / V DI.

Maximinus Thrax M.S. 235- 238

Ö/ IMPMAXIMINVSPI: Maximinus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ NI NI / CA / CL V / V DI ¹²⁵¹:

I. IV. PROPAGANDA AMAÇLI TİPLER

1* KARTAL

Tip 1: Kartal, ayakta, cepheden, başı sola d., kanatları açık; kartal iki *vexilla* arasında.

Traianus M.S. 117- 138

Ö/ IM[PNER]TRAIANCAEAVGGED AC: Traianus'un defne çelenkli büstü sağa d., sol omzunda *drape*.

1* A/ COL[IVL]AVGFELININIC CLVV ¹²⁵²: (Levha XXIII- 6)

Ö/ IMPNERTRAICAESAUGGERDA:

2* A/ CO[L]IVLAVGFELININIC CLAVD ¹²⁵³:

I. V. LEJANT

1* YAZI

Tip 1: Defne çelengi içinde; NINICA / COLONIA.

Marcus Aurelius M.S.

Ö/ IMP AUREL AN-TONINUC: Marcus Aurelius'un defne çelenkli, başı, sağa d.

1* A/ NINICA / COLONIA ¹²⁵⁴: (Levha XXIII- 7)

¹²⁵⁰ Falghera MPR IV, s. 864, No. 2002.

¹²⁵¹ Falghera MPR IV, s. 863, No. 2001.

¹²⁵² BMC Lycaonia, s. 116, No. 1.

¹²⁵³ BMC Lycaonia, s. 116, No. 2.

¹²⁵⁴ SNG Tüb. VI, No. 4554; SNG Paris, No. 782.

II. YEREL TİPLER

II. I. İMİMARİ TİPLER

1* TAPINAK

Tip 1: Dört sütunlu tapınak, içinde bir erkek figürü (imparator?), ayakta, sola d.; sağ elinde *phiale*?, sol elinde mızrak ya da *scepter* tutmakta.

Maximinus Thrax M.S. 235- 238

Ö/ [] AXIMINVT AU: İmp. Maximinus'un defne çelenkli, zırlı, *paludamentum*lu büstü, sağa d. *Kontrmark*.

1* A/ COL N I NIC: Kesimde: CLAV ¹²⁵⁵;

2* A/ NINI C oL CLA UAI: Kesimde: oPoLI ¹²⁵⁶: (Levha XXIII- 8)

II. II. HEYKEL TİPLERİ

1* KENTİN BÜSTÜ

Tip 1: Kentin taçlı büstü, sağa dönük.

Severus Alexander M.S. 222- 235

Ö/ IMEΓEV A[L]EXANΔER: Severus Alexander'in defne çelenkli, zırlı, *paludamentum*lu büstü, sağa d. Üç *kontrmark*: 1. Daire içinde ortası noktalı üçgen, 2. Belirsiz, 3. Yıldız.

1* C [FE]LN INCLA ¹²⁵⁷;

Maximinus Thrax M.S. 235- 238

Ö/ I MPMAXIMINVTPI: Maximinus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* COLNI NI [CACL]A ¹²⁵⁸: (Levha XXIII- 9)

Ö/ [I] MPMAXIMINVTPI:

3* COLN[I] NICA AU ¹²⁵⁹;

¹²⁵⁵ BMC Lycaonia, s. 117, No. 9; W. M. Ramsay, 1892.

¹²⁵⁶ BMC Lycaonia, s. 118, No. 10.

¹²⁵⁷ BMC Lycaonia, s. 117, No. 5.

¹²⁵⁸ BMC Lycaonia, s. 118, No. 11.

¹²⁵⁹ BMC Lycaonia, s. 118, No. 12.

III. KOLONİ TİPLERİ

1* ÇİFT SÜREN KOLONİSTLER

Tip 1: İki öküz ile çift süren kolonistler, sağa d., öküzlerin arkasında *vexillum*.

Maximinus Thrax M.S. 235- 238

Ö/ IMPCSIVLVERMAXIMIN[]: Maximinus'un defne çelenkli, zırhlı büstü, sağa d. *Kontrmark*: Daire içinde belirsiz yazı.

1* A/ []NIN[I] C: Kesimde: CLAV ¹²⁶⁰:

2* ÇİFT SÜREN RAHİP

Tip 1: İki öküz ile çift süren rahip, öküzlerin arkasında *standard*; arkada alanda bayrak ve yıldız.

Maximinus Thrax M.S. 235- 238

Ö/ IMP CS IUL VER MAXIMINUS: Maximinus'un *paludamentum*lu, defne çelenkli, zırhlı büstü, sağa d.

1* A/ NIN / C / CLAV ¹²⁶¹: (Levha XXIII- 10)

Ö/ IMPMAXIMINVSPIVSAVG: Maximinus'un defne çelenkli, *drapeli*, zırhlı büstü, sağa d.

2* A/ COL NINICA / CLAVD ¹²⁶²:

¹²⁶⁰ BMC Lycaonia, s. 117, No. 8.

¹²⁶¹ SNG Tüb. VI, No. 4556; SNG Levante, No. 619; Ziegler, No. 338- 340; SNG v. Aulock No. 5776; SNG Paris, No. 792

¹²⁶² Falghera MPR IV, s. 863, No. 2000.

CAPPADOCIA BÖLGESİ

TYANA

I. ROMA İMPARATORLUĞU İLE BAĞLANTILI TİPLER

I. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* ASKLEPIOS/AESCULAPIOS

Tip 1: Asklepios ayakta sola d., etrafı yılan sarılı değnek tutmakta; Hygieia ayakta, cepheden ve ayağında yılan; Onların arasında *Telephoros*.

Iulia Domna M.S. 193- 217 (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IOΛ ΔO MNAAVT: Iulia Domna'nın büstü, sağa d., büst *kontrmarklı*.

1* A/ ANT KOΛ Ω NTVANΩN / ET IÇ. ¹²⁶³:

2* ROMA

Tip 1: Roma sola doğru oturmakta, miğfer, *peplos* ve *khiton* giymekte; sağda çelenk ve palmiye dalı tutan Nike; solda mızrak; Roma'nın arkasında kalkan.

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ MAVPANT ΩNINOC: Caracalla'nın defne çelenkli, sakallı büstü, sağa.

1* A/ ANT KO ΛΩ TVANΩN / ETIÇ ¹²⁶⁴: Kesimde:.

3* TYKHE

Tip 1: Tyana'nın Tykhe'si, *peplos* ve *khiton* giymekte, başında bir başörtüsü; kaya üzerinde sola doğru oturmakta; sağ elinde buğday başağı ve üzüm salkımı tutmakta; sol eli kaya üzerinde.

Caracalla M.S. 198- 217

Ö/ AVPAN TΩNINOC: Defne çelenkli, sakallı imp. Caracalla'nın büstü, sağa d.

1* A/ ANT KOΛΩ NITVANΩN ¹²⁶⁵: Kesimde: IÇ.

¹²⁶³ BMC Galatia, s. 98, No. 11.

¹²⁶⁴ BMC Galatia, s. 98, No. 13.

Ö/ A KAI M AVP ANT ΩNINO[C]: Caracalla'nın defne çelenkli, sakallı
büstü, sağa d. (Kontrmark; şua taçlı sağa d. baş).

2* A/ AVP KOΛΩNI ACTVANΩN ¹²⁶⁶: Kesimde: € T I F.

II. KOLONİ TİPLERİ

1* BOĞA

Tip 1: Boğa sola doğru ilerlemekte; üzerinde iki vexilla.

Iulia Domna M.S. 193- 217 (Septimius Severus'un Eşi)

Ö/ IOΛ ΔO MNAAVT: Iulia Domna'nın büstü, sağa d., büst contrmarklı.

1* A/ ANT KOΛΩNIATVANΩN / €TIZ ¹²⁶⁷: (Levha XXIV- 2)

¹²⁶⁵ BMC Galatia, s. 99, No. 14.

¹²⁶⁶ BMC Galatia, s. 99, No. 15.

¹²⁶⁷ BMC Galatia, s. 98, No. 12.

GALATIA BÖLGESİ

GERMA

I. ROMA İMPARATORLUĞU İLE BAĞLANTILI TİPLER

I. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* REMUS – ROMULUS ve KURT

Tip 1: Kurt, sağa d, Romulus ve Remus'u emzirmekte.

Commodus M.S. 177- 192

Ö/ IMP M AVR COM ANTONINVS: Commodus'un defne çelenkli, drapeli büstü, sağa d.

1* A/ COL AVG F GERMENO ¹²⁶⁸: (Levha XXIII- 11)

2* TYCHE / FORTUNA

Tip 1: Sur taçlı Tyche/ Fortuna başı, sağa d.

Aquilla Severa (Elagabalus'un Karısı)

Ö/ []L I A SEVERA: Severa'nın *drapeli* büstü, sola d.

1* A/ COL AVG GERM ¹²⁶⁹: (Levha XXIII- 12)

I. II. PROPAGANDA AMAÇLI TİPLER

1* KARTAL

Tip 1: İki standart arasında kanatları açık kartal cepheden, başı sağa d., gagasında çelenk tutmakta.

Commodus M.S. 177- 192

Ö/ IM P M AVR COM ANTONINVS: Commodus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ CO GERME NORVM ¹²⁷⁰:

Ö/ IMP COM ANTONIN: Commodus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

2* A/ COL GERMEN ¹²⁷¹: (Levha XXIII- 13)

¹²⁶⁸ SNG France III, 2557; v. Aulock, Germa 235, 5.

¹²⁶⁹ SNG France III, 2562; v. Aulock, Germa 236, 17.

¹²⁷⁰ BMC Galatia, s. 17, No. 1

II. YEREL TİPLER

II. I. MİTOLOJİK TİPLER

1* MÊN

Tip 1: Mên'in *Phrygia* başlıklı büstü, sağa d.; omuzlarının arkasında hilal.

Commodus M.S. 180- 192

Ö/ IMP COM ANTONIN: Commodus'un defne çelenkli büstü, sağa d.

1* A/ COL GERMA ¹²⁷²: (Levha XXIII- 14)

II. II. MİMARİ TİPLER

1* TAPINAK

Tip 1: İki sütunlu tapınak, cepheden, iki basamaklı, alınlığında bir figür; tapınağın içinde iki standart arasında imparator; imparator, ayakta, cepheden, *togatus*lu; sağ elinde *phiale* tutmakta.

Commodus M.S. 177- 192

Ö/ IMP M AVR COM ANTONINVS: Commodus'un defne çelenkli, *drapeli* büstü, sağa d.

1* A/ COL GER MENOR ¹²⁷³: (Levha XXIV- 1)

¹²⁷¹ SNG France III, 2560; v. Aulock, Germa 236, 14.

¹²⁷² SNG France III, 2561; v. Aulock, Germa 236, 15.

¹²⁷³ SNG France III, 2558- 2559; v. Aulock, Germa 236, 7.

VI. I. TİPOLOJİK VE NUMİSMATİK DEĞERLENDİRME:

Anadolu'daki Roma koloni kentleri tarafından koloni sikkeleri üzerinde betimlenen tipler, üç ana başlık altında irdelenmiştir. Bu sikkelerin ön yüzlerinde, genellikle imparator ve imparatoriçe büstleri tasvir edilmiştir. İmparator büstsüz darp edilen sikkelerin ön yüzlerinde ise kentin kurucusu ya da tanrı ve tanrıça başları tasvir edilmiştir.

Ön yüzde tasvir edilen imparator başlarındaki çelenkler daha çok Roma imparatorları tarafından propaganda amacı ile kullanılmıştır¹²⁷⁴. Bilindiği kadarı ile ilk İmparator Augustus ile ortaya çıkan ve *corona civica* olarak adlandırılan defne dalından örülmüş çelenkler, yukarıda da vurgulandığı gibi, genellikle Roma İmparatorları tarafından propaganda amacı ile kullanılmıştır. *Corona Civica* ikonografik açıdan hem birlikte bulunan kişinin imparator olduğuna işaret etmekte, hem de o imparatorun halkı için ne kadar iyi, hoşgörülü ve yardımsever bir insan olduğunu göstermektedir. Özellikle imparatorlar, olasılıkla yeni kurumsallaştırmaya çalıştıkları monarşiyi yönetimleri altında bulunan vatandaşlarına sevdirmek amacıyla, bu çelengi başlarında taşımış olmalıdırlar¹²⁷⁵.

Ovidius'un rivayetine göre *corona civica* aynı zamanda dinsel bir anlam taşımakta ve ikonografik açıdan baş tanrılığa işaret etmektedir¹²⁷⁶.

İmparator Augustus, sikkelerin ön yüzünde kendisi için önemli komutanlarının büstlerini de tasvir ettirmiştir.

Koloni kentine yerleştirilen askerlerin standartları, Roma'nın simgesi olan ikizler ve dişi kurd, *ius Italicum*'un simgesi olan tanrı Marsyas'ın heykeli ve koloni

¹²⁷⁴ M. Şahin, ' Pisidia Antiocheiası'ndan Yayınlanmamış Bir Marc Aurel Portresi'' *Ramazan Özgan'a Armağan*, 2005, 422.

¹²⁷⁵ İbid, 423- 424.

¹²⁷⁶ İbid, 423- 424.

Genius'u gibi birçok resim koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir. Zamanla bu Roma betimlerine başka betimlerde eklenmiştir. Fakat bazı Roma betimlerinde yok olmuştur. Yunan çevresinin güçlü etkisinin giderek artması ile yerel tanrılarda yavaş yavaş koloni kentlerinde kendilerini kabul ettirmişlerdir. İlk olarak Septimius Severus döneminde darp edilen sikkelerde kullanılan S R harfleri, bu sikkelerin Roma Senatosu tarafından kontrol edildiğini göstermektedir¹²⁷⁷.

Anadolu'da Roma Koloni kentlerinde darp edilen koloni sikkelerinin arka yüz betimlerinde toplam 84 arka yüz tipi kullanılmıştır. Fakat 84 arka yüz tipi içerisinde bazı tipler kendi içinde de farklı betimlerine göre gruplandırılmıştır.

Roma'nın kuruluş efsanesinin Vergilius'un Aeneas destanına dayandırılması nedeniyle bu kahramanın Roma'da çok önemli bir yeri vardır. Bu nedenle Aeneas efsanesi, Roma imparatorluğunun darp ettiği sikkeler üzerinde kullanılan tasvirlerle de yansımıştır. Aeneas'ın koloni sikkeleri üzerinde tek bir tipi kullanılmıştır. Bu tip, Aeneas'ın kaçışı tasviridir.

Aphrodite/Venüs, oğlu Aeneas'ın alevler içindeki şehirden babası ve oğlunu yanına alarak kaçmasına yardım etmiştir. Bu nedenle Aphrodite/Venüs, Roma şehrinin koruyucu tanrıçası kabul edilmiştir. Aphrodite'nin Roma şehrinin koruyucu tanrıçası kabul edilmesi, sikkeler üzerinde kullanılan tasvirlerle de yansımıştır. Daha sonra bu koruyucu tanrıçanın tasvirini Roma İmparatorluğu'na bağlı kentler de kendi darp ettikleri sikkeler üzerinde üç farklı tipte tasvir etmişlerdir.

Tanrı Apollon/Apollo, Roma koloni döneminde darp edilen sikkeler üzerinde Alexandria Troas kentinde Apollon Smintheus ve Cremna kentinde Apollon Propylaeus tipleri ile tasvir edilmiştir. Bu iki tipte Apollon'un Anadolu'da kült

¹²⁷⁷ P. R. Franke 2007.

merkezleri ile bağlantılıdır ve bu nedenle yerel tipler olarak adlandırılmaktadır. Apollon'un Roma imparatorluk tipi olarak sadece tek bir tipi kullanılmıştır.

Tanrıça Artemis/Diana, Roma'da Latinler'in ve Italikler'in Diana'sı ile özdeşleştirilerek Roma koloni sikkelerinde de tasvir edilmiştir. Bazı kentlerin sikkelerinde Diana Lucifera olarak da geçmektedir. Anadolu'daki Roma koloni kentlerinin darp ettiği sikkelerde Artemis'in beş farklı tipi tasvir edilmiştir.

Yunan ve Roma dünyasında tıbbın tanrısı ve kahramanı olarak büyük bir üne sahip olan Asklepios, Roma koloni sikkeleri üzerinde beş farklı tipte tasvir edilmiştir.

Yunanlıların etkisi ile Roma'nın başlıca üç tanrısından biri olan Athena/Minerva, Roma koloni sikkelerinde dokuz farklı tipte tasvir edilmiştir. Tanrıça Athena/Minerva genellikle silahlı ve miğferli tasvir edilmiştir.

Roma mitolojisinde anne sevgisinin ve bereketin tanrıçası Demeter/Ceres, koloni sikkeleri üzerinde üç farklı tipte tasvir edilmiştir.

Roma'da tanrı Bacchus ya da Liber Pater ile özdeşleştirilen şarap tanrısı Dionysos, koloni sikkeleri üzerinde altı farklı tipte tasvir edilmiştir.

İki genç kahraman ve iki mücahit olan DioscURLar, birbirlerinde hiç ayrılmayarak kardeşliğin ve dostluğun simgesi olmuşlardır. Sikkeler üzerinde de atları ile birlikte tek bir tip olarak tasvir edilmişlerdir.

İlkçağdan beri evrende birleşme ve üremeyi sağlayan bir güç olarak karşımıza çıkan aşk tanrısı Eros/Cupid, koloni sikkelerinde de betimlenmiştir.

Roma'ya ait bir kavram olan Genius, sikkeler üzerinde, kadın Genius ve erkek Genius olarak iki farklı tipte tasvir edilmiştir. Krzyzanoska'ya göre erkek Genius, Roma imparatorluğunun kullandığı bir tip, kadın Genius ise kentlerin ve kişilerin

kullandığı yerel bir tip olarak sınıflandırılmaktadır¹²⁷⁸. Kadın Genius, Helenistik kökenli ve Roma koloni kentlerinin koruyucusu olarak tasvir edilmiştir¹²⁷⁹. Anadolu'daki Roma koloni kentleri tarafından darp edilen koloni sikkeleri üzerinde Genius'un 14 farklı tipi betimlenmiştir.

Yer altı tanrısı Hades/Pluton ile aslen Mısırlı olan tanrı Harpokrates birer tip ile tasvir edilmiştir.

Her şeyi gören, suçluları ortaya çıkaran güneş tanrısı Helios 2 farklı tip ile tasvir edilmiştir.

Koloni sikkeleri üzerinde kahraman tanrı Herakles/Hercules, koloni sikkeleri üzerinde yedi farklı tipte betimlenmiştir.

Haberci tanrı Hermes/Mercurius beş farklı tipte tasvir edilmiştir.

Mısır panteon'undan Yunan-Roma dünyasına giren İsis, koloni sikkeleri üzerinde üç farklı tipte tasvir edilmiştir.

Romulus ve Remus'u emzirmesi için kurdu görevlendiren tanrı Mars Roma halkının atası sayılmaktadır. Koloni sikkeleri üzerinde tek bir tip ile tasvir edilmiştir.

Marsyas, koloni kentlerinin kurulmasında önemli bir yere sahip olduğu için kent merkezlerine heykeli dikilmiştir ve koloni kentlerinin sikkeleri üzerinde de betimlenmiştir. A. Krzyzanowska, Marsyas'ında koloni tipi olduğunu ve koloni kentlerinin kuruluşunda Marsyas'ın önemli bir yerinin olduğunu söylemektedir. Fakat biz bu çalışmamızda Marsyas'ı ilk başlığı oluşturan imparatorluk tipleri başlığı altında mitolojik tipler içerisinde sınıflandırdık.

Zafer tanrıçası Nike, Helenistik dönemde ve Roma döneminde kanatlı, defneden bir taç ve bir palmiye dalı ile hızla uçan bir kız olarak tasvir edilmiştir.

¹²⁷⁸ Krzyzanowska 1970, s. 104.

¹²⁷⁹ İbid, s. 104.

Helenistik ve Roma imparatorluk sikkelerinde en çok tasvir edilen bir tiptir. En çok kullanılan bir tip olmasının nedeni, zafer tanrıçası olmasından kaynaklanmaktadır. Nike, koloni sikkeleri üzerinde yedi farklı tipte tasvir edilmiştir.

Nemesis, vurgulanmak istenen yönüne göre işaret almaktadır ve sikkeler üzerinde de hangi yönü vurgulanmak isteniyorsa o şekilde betimlenmiştir. Koloni sikkelerinde yedi farklı tipte tasvir edilmiştir.

Çobanların ve küçükbaş hayvanların tanrısı olan Pan, koloni sikkelerinde Herakles ve Satyrlerle tasvir edilmiştir.

Roma'da tanrısallaştırılmış soyut bir kavram olan ve barış anlamını içeren Pax, koloni sikkelerin iki farklı tipte tasvir edilmiştir.

Perseus tek bir örnek ile sadece Iconium kentinde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde tasvir edilmiştir.

Denizlerin mutlak hâkimi Poseidon, koloni sikkeleri üzerinde iki farklı tipte betimlenmiştir.

Roma kentinin kuruluşunu simgeleyen Remus-Romulus ve kurt sikkeler üzerinde olduğu gibi sanat dallarında da en çok betimlenen bir tiptir. Bu tip adeta Roma kentinin bir simgesidir. Roma koloni sikkelerinde de çok yoğun kullanılan bu tip, üç farklı tipte tasvir edilmiştir.

Roma şehrine adını veren tanrıça Roma, koloni sikkeleri üzerinde tek bir örnek ile tasvir edilmiştir. Doğayı simgeleyen cinler olarak adlandırılan Satyrler, koloni sikkelerinde tek bir örnekle tasvir edilmiştir. Koloni sikkeleri üzerinde Serapis 7 farklı tipte, Silenos ve Silvanus birer tip ile tasvir edilmiştir.

Şehirlerin koruyucu tanrıçası olarak bilinen Tykhe, sikkeler üzerinde kullanılan tipler içerisinde çok popüler bir tiptir. Tykhe tanrı Men ile de karşılaştırılabilir.

Tykhe Yunanda koruyucu bir tanrıça iken, Roma'da koruyucu tanrıçalığını bir tanrıya aktarmıştır. Tykhe kültü, Yunan geleneğine aittir. Şehirlerdeki mutluluğu, zenginliği ve huzuru sembolize eden kült tanrıçası Helenistik döneme tarihlendirilmektedir. Sikkeler üzerindeki tasvirleri M.Ö. II. yüzyıldan itibaren görülmektedir. Bu dönemlerde Anadolu çok zor zamanlar geçirmiştir ve tek umutları da doğaüstü bir varlığın onları koruyacağına inanmışlardır. Bu nedenle de Tykhe'nin bu kötü zamanlarda onları koruduğuna inanmışlardır. Bu kült tüm imparatorluk döneminde görülmüştür. Bu kültürde iki tane önemli tip görülmektedir. Birincisi tanrıçanın genel bir huzur içinde olan tipi, ikincisi kadın şeklinde bir elinde bereket boynuzu ve diğer elinde dümen ile tasvir edilmiş tipidir. Tykhe bu dümenle insanlığın kaderini yönetmektedir. Bu tip, Anadolu'nun birçok kentinde Roma imparatorluğu boyunca görülmektedir. Ama aynı zamanda bu kentlerde bazı sikkeler üzerinde kent ile bağdaştırılarak yerel bir tanrıça gibi tasvir edilmiştir. Örneğin Tyana Tykhe'si gibi. Kullandıkları bu yerel tip, kadın şeklinde ve kentin yerel atribüleri ile tasvir edilmiştir. Bu betimlerde Tykhe, genellikle yerel bir tanrıçanın heykelini ya da atribüsünü tutmaktadır¹²⁸⁰. Sur taçlı betimlenen Tykhe, yerel tiplerde genellikle Khalahos'lu tasvir edilmiştir. Koloni sikkeleri üzerinde Tykhe'nin yirmi iki farklı tipi tasvir edilmiştir. Antiocheia kentinde Tykhe betimleri ilk defa Antoninus Pius döneminde tasvir edilmeye başlanmıştır¹²⁸¹. III. Gordianus dönemi sikkelerinde de aynı Tykhe görülmektedir. Fakat aynı tip küçük bir tapınak içinde tasvir edilmiştir. Bir elinde bereket boynuzu ile sunum yapan tipi, Roma sikkelerinde bu tarz bereket boynuzundan bir şey dökmek Liberalitas ya da Abundantia olarak iki eli ile boynuzu tutarken tapınsız tasvir edilmiştir. Bu betimin Antioninler

¹²⁸⁰ Krzyzanowska 1970, s. 104.

¹²⁸¹ Krzyzanowska 1969, s. 289.

döneminde ortaya çıkışı hükümdarlıkla Tykhe kültünün doğrudan birbirine bağlı olduğunu göstermektedir¹²⁸².

Üç güzeller, Cremna ve Iconinum kentlerinde tek bir tip ile tasvir edilmiştir. Tanrıların tanrısı baş tanrı Zeus, koloni sikkelerinde altı farklı tipte tasvir edilmiştir.

İmparator ve imparatoriçe ile bağlantılı tiplerde imparator büstleri, imparatoriçe büstleri, Augustus'un sevdiği komutanların büstleri, imparator betimleri, Augustus'un sevdiği bir hayvan olan Capricorn/Oğlak, esir ve tanrıça betimleri koloni sikkelerinde tasvir edilmiştir.

Askeri tiplerde standart ve propaganda amaçlı tiplerde kartal betimi tasvir edilmiştir. Kartal, Hellenistik dönemde olduğu gibi Roma döneminde de gücü simgeleyen bir tiptir. Roma imparatorlarının koloni sikkelerinde de bu tipi kullanma amaçları, kendi güçlerini ve mutlak hâkimiyetlerini koloni kentlerinde yaşayanlara göstermektir. Lejyon standardı 12 farklı tipte, kartal 4 farklı tipte tasvir edilmiştir.

Roma imparatorluk tipleri içerisinde heykel tipleri, objeler- atribüler ve çelenk içinde yazı betimleri de bulunmaktadır.

Yerel tiplerde, kentlere ait kültü bulunan tanrı ve tanrıçalar tasvir edilmiştir. Bu tipler; Agon, Anthios, Nehir Tanrısı Amphilochos, Antiochia, Apollon Propylaeus, Apollon Smintheus, Artemis Ephesia, Çoban, Kybele, Maron, Men'dir.

Roma koloni kentlerinde darp edilen koloni sikkeleri üzerinde çok farklı tipler kullanılmıştır. Yunan-Roma mitolojisinden gelen tipler bazı sikkelerde doğrudan Roma imparatorluk tipinde bazı sikkelerde ise yerelleştirilerek tasvir edilmişleridir. Doğrudan Yunan-Roma mitolojisinden gelen tipler; Aeneas, Aphrodite, Artemis, Athena, Aesculapius, Dionysos, Dioscurlar, Eros, Hades, Harpocrates, Helios,

¹²⁸² Ibid, s. 289.

Hermes, Mars, Nike, Pan, Pax, Perseus, Poseidon, Remus-Romulus ve Kurt, Roma ve Zeus. Diğer tanrı ve tanrıçalar ise bazı koloni sikke darplarında yerleştirilerek tasvir edilmiştir. Tanrı ve tanrıçalar Yunan ve Roma mitolojisindeki tiplerinde olduğu gibi tasvir ediliyorlardı fakat kentlere ait küçük atribülerin eklenmesi ile bu tipler yerleştiriliyordu.

Koloni sikkelerinde ise, koloninin kuruluşunu ve sınırlarının belirlenmesini simgeleyen tipler tasvir edilmiştir. Bu tipler sadece koloni kentlerine ait koloni sikkelerinde kullanılmıştır.

SONUÇ

Yaptığımız bu çalışmada Roma İmparatorluk döneminde Anadolu'da kurulan koloni kentlerinin darp ettikleri sikkeler üzerindeki tipler sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırma sayesinde Roma koloni kentleri sikke tipolojisi oluşturulmuştur.

Tipolojinin oluşturulması ile sikkeler üzerinde yer alan betimler üç ana başlık altında incelenmiştir. Bu başlıklardan ilki: Roma İmparatorluk tipleri, ikincisi: Yerel tipler, üçüncüsü: Koloni tipleridir.

Tipoloji içerisinde ilk başlığı oluşturan imparatorluk tipleri başlığı altında: Mitolojik tipler, imparator ve imparatoriçe ile bağlantılı tipler, Roma lejyon tipleri, propaganda amaçlı tipler, heykel tipleri, objeler/atribüler ve yazı yer almaktadır. Bu grupta içerisindeki tiplerin saptanması doğrultusunda Roma imparatorluğuna bağlı mitolojik tiplerin, Roma lejyon tiplerinin, propaganda amaçlı tiplerin, imparator ve imparatoriçe ile bağlantılı tiplerinin var olduğu saptanmıştır. Buna dayanarak Roma İmparatorluğu politikasının ve dininin sikke tiplerine yansıdığı görülmektedir. Bu tiplerin seçimindeki etkenlerin Romalılaştırma politikası olduğu saptanmıştır. Koloni kentlerinde kullanılan dil Latince'dir ve sikkeler üzerine de yansımıştır. Koloni kentlerinin kullanmış oldukları dilin Latince olduğunu sikke üzerindeki lejantlarla birlikte yazıtlar da desteklemektedir.

Tipolojide ikinci başlığı oluşturan yerel tipler başlığı altında: mitolojik tipler, mimari tipler, doğa ve gökyüzü ile bağlantılı tipler, denizcilikle bağlantılı tipler ve objeler/atribüler yer almaktadır. Mitolojik yerel tiplerin koloni sikkeleri üzerinde betimlenmesi, Hellenistik kültür geleneğinin ve kentin kendi yerel geleneğinin devam ettiğinin bir göstergesidir.

Tipolojide üçüncü ana başlığı oluşturan koloni tipleri başlı altında: Çift süren Augustus, çift süren kolonistler ve saban/pulluk yer almaktadır. Koloni, Roma döneminde imparatorluk tarafından kentlere verilen bir nevi ünvan niteliğindedir. Bu nedenle sikkeler üzerinde bu durumu simgeleyen tasvirler kullanmışlardır. Bu tipler sadece koloni sikkeleri üzerinde betimlenmiştir ve koloni sikkeleri dışında darp edilen sikkeler üzerinde tasvir edilmemiştir.

Roma İmparatorluğu hâkimiyeti altında Helenistik kültür geleneğini özellikle Alexandria Troas kenti sürdürmüştür. Pisidia Antiocheia kenti ise çok güçlü bir Roma merkezidir ve Romalılaştırma politikası için önemli bir rol oynamıştır. Diğer koloni kentlerinin darp etmiş oldukları sikkeler üzerindeki betimlere dayanarak, Romalılaştırma politikasının diğer koloni kentleri üzerinde de etkili olduğu saptanmıştır. Koloni kentleri içerisinde Alexandria Troas kentinde, geleneklerine çok bağlı Yunan şehirlerinin geleneğini Roma değiştirememiştir ve bu değişimi de kabul etmemiştir. Aslında Roma'nın bu kentler üzerinde belirli bir politikası yoktur ve her koloni kentine göre farklı bir politika izlemiştir. Her koloni kenti farklı bir şekilde yönetilmiştir. Bu nedenle ticari bir meta olan paraya da her koloni kenti genellikle farklı tipler tasvir etmişlerdir.

Koloni kentleri, Roma imparatorluğunun kendi hâkimiyetini kabul ettirmek ve devam ettirmek için özellikle denize kıyısı olan ya da önemli geçiş noktalarında yer alan stratejik noktalardaki kentler üzerinde kurulmuştur.

İmparatorluğun ilk üç yüz yılı boyunca yaşanan gelişmelerin Alexandria Troas kenti dışındaki diğer koloni kentlerinde asimilasyona neden olduğu saptanmıştır.

KANAKÇA ve KISALTMALAR

ANTİK YAYINLAR

- Hmeros** Homeros, *İlyada*, (Çev. A. Erhat A. Kadir) (1993).
- Plinius** Plinius, *Historia Naturalis*, (Çev. D. E. Eicholz), Natural History, (1971).
- Strabon** Strabon, *Geographika, Antik Anadolu Coğrafyası, Kitap: XII-XIII-XIV*, (Çev. A. Pekman), (2005).
- Titus Livius** Titus Livius, *Roma Tarihi, Şehrin kuruluşundan İtibaren (Ab Urbe Condita) Kitap: 1*, (Çev. Dr. S. Şenbark), (1984).

MODERN KAYNAKÇALAR

- Aktaş 2006** M. Aktaş, *Pisidia Antiocheia'sı Kent Sikkeleri*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı Klasik Arkeoloji Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Konya, (2006).
- Akurgal 1995** E. Akurgal, R. Merkelbach, S. Şahin, H. Vettters, “Parlais Eine Römische Kolonie in Pisidien” *Epigraphica Anatolia*, Heft 24 (1995), s. 57- 60.
- Anderson 1913** J. G. C. Anderson, “Festivals of Men Askaenos in the Roman Colonia at Antioch of Pisidia”, *JRS*, Vol. 3, Part 2 (1913), 267- 300.
- Babelon 1898** E. Babelon, *Inventaire Sommaire de la Collection Waddington*, Paris (1898).

- Baydur 1998** N. Baydur, *Roma Sikkeleri*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul (1998).
- Bellinger 1958** A. R. Bellinger, “The Late Bronze of Alexandria Troas”, *ANSMN*, VIII, New York, (1958).
- Bethe 1903** E. Bethe, “Dioskuren”, *RE*, (1903), 1089- 1123.
- Bonnefoy 2000** Y. Bonnefoy, *Antik Dünya ve Geleneksel Toplumlarda Dinler ve Mitolojiler Sözlüğü*, I. Cilt: A-K, I. Cilt: K-Z, (Çev. L. Yılmaz,), (2000).
- BMC Galatia** W. Wroth, *Catalogue of the, Greek Coins of Galatia, Cappadocia, and Syria*, London (1899).
- BMC Pontus** W. Wroth, *Catalogue of the, Greek Coins Pontus, Paphlagonia, Bithynia and The Kingdom of Bosphorus*, Ed. A. Forni, Bologna (1963).
- BMC Mysia** W. Wroth, *Catalogue of the, Greek Coins Mysia*, Ed. A. Forni, Bologna (1964).
- BMC Troas** W. Wroth, *Catalogue of the, Greek Coins Troas, Aeolis and Lesbos*, Ed. A. Forni, Bologna (1964).
- BMC Lycaonia** G. F. Hill, *Catalogue of the, Greek Coins of Lycaonia, Isauria and Cilicia*, Ed. A. Forni, Bologna (1964).
- BMC Lycia** G. F. Hill, *Catalogue of the, Greek Coins of Lycia, Pamphylia and Pisidia*, Ed. A. Forni, Bologna (1964).
- Calder 1912** W. M. Calder, “Colonia Caesareia Antiocheia” *JRS*, Volume II (1912), 78- 109.

- Cheesman 1913** G. L. Cheesman, “The Family Of The Caristanii At Antioch In Pisidia”, *JRS*, vol. 3, part 2, London (1913), 253- 266.
- Cömert 1999** B. Cömert, *Mitoloji ve İkonografi*, Ankara (1999).
- Couch 1997** M. Couch, *Greek & Roman Mythology*, Tiger Boks International, London (1997).
- Curtis 1907** C. D. Curtis “Coins from Asia Minor” *AJA*, Vol. 11, No. 2 (1907), 194- 195.
- Çizmeli-Öğün 2004** Z. Çizmeli-Öğün, “Smintheion Kazıları Sikke Buluntuları”, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Arkeoloji Bölümü Dergisi, Anadolu/Anatolia* (26, 2004), 25- 37.
- Davies 2000** G. Davies, “Cremna in Pisidia: A Re-Appraisal of the Siege Works” *Anatolien Studies*, vol. 50 (2000), 151- 158.
- Demole 1908** E. Demole, “Zur Griechischen Und Römischen Münzkunde (II. Abtheilung)”, *RSN*, Tome XIV, Geneve (1908).
- Dieudonné 1902** A. Dieudonné, “Monnaies Grecques”, *RN*, Paris (1902), 343- 352.
- Drew-Bear** T. Drew-Bear, “Pisidia Antiocheiası'ndan Yeni Yazıtlar”, *14. Araştırma Sonuçları Toplantısı*, 1. Cilt, 73- 78.

Δραγουμης 1877	Σ. Δραγουμης, “La Colonie Romaine D’Olbasa En Pisidie’’, <i>Bulletin De Correspondance Hellénique</i> , Paris (1877).
Erhat 2002	A. Erhat, <i>Mitoloji Sözlüğü</i> , İstanbul (2002).
Falghera MPR I	Rudolfo Martini, <i>Monetazione Provinciale Romana II- Collezione Winsemann Falghera, 1. Augustus - Vitellius</i> , Glaux, Collana di Studi e Ricerche di Numismatica, Milan (1992).
Falghera MPR II	R. Martini, <i>Monetazione Provinciale romana II Collezione Winsemann Falghera, 2 Vespasianus- Commodus</i> , Glaux, Milano (1992).
Falghera MPR III	N. Vismara, <i>Monetazione provinciale romana II Collezione Winsemann Falghera, 3 Septimius Severus- Severus Alexander</i> , Glaux, Milano (1992).
Falghera MPR IV	N. Vismara, <i>Monetazione provinciale romana Collezione Winsemann Falghera, 4 Maximianus- Aemilianus</i> , Glaux, Milano (1992).
Falghera MPR V	N. Vismara, <i>Monetazione provinciale romana V- Collezione Winsemann Falghera, Valerianus- Aurelianus -semi autonome</i> , Glaux, Collana di Studi e Ricerche di Numismatica, Milano (1992).
Franke 2007	P. R. Franke, <i>Roma Döneminde Küçükasya</i> , Çev. N. Baydur- B. T. Baydur, İstanbul (2007).

- Frisch 1983** P. Frisch, *Inschriften Griechischer Städte Aus Kleinasien Die Inschriften von Parion*, Band 25, Bonn (1983).
- Gagé 1995** J. Gagé, *Apollon Romain, Essai sur le culte d'Apollon et le développement du 'ritus graecus' à Rome, des Origines à Augusta*, Paris (1995).
- Georges-Calonhi 1969** Georges-Calonhi, *Dizionario della Lingua Latina*, Vol. I, Latino-Italiano, Torino (1969).
- Georges-Calonhi 1969** Georges-Calonhi, *Dizionario della Lingua Latina*, Vol. II, Italiano-Latino, Torino (1969).
- Grimal 1997** P. Grimal, *Mitoloji Sözlüğü Yunan ve Roma*, çev. S. Tamgüç, Sosyal Yayınlar, İstanbul (1997).
- Hamilton 1940- 1942** Hamilton, *Mythology, Timeless Tales of Gods and Heroes*, Printed in the United States of America (1940-1942).
- Harmankaya 2006** A. Harmankaya, Ş. Gümüş, "Pisidia Antiokheiası 2005 Yılı Çalışmaları", *Akmed* (2006), 147- 151.
- Hardie 1912** M. M. Hardie, "The Shrine of Men Askaenos at Pisidian Antioch" *JHS*, vol. 32 (1912), 111- 150.
- Harrer 1925** G. A. Harrer, "The Latin Inscription from Antioch", *AJA*, vol. 29, No. 4 (1925), 429- 433.
- Head 1911** B. V. Head, *Historia Numorum A Manual Of Grek Numismatics*, London (1911).
- Hill 1909** G. F. Hill, *Historical Roman Coins*, London, (1909).

- Hill 1912** G. F. Hill, “Greek Coins Acquired by the British Museum, 1905- 1910” *NC*, Part I, London (1912).
- Hill 1914** G. F. Hill, “The Coinage of Pisidian Antioch”, *NC*, Part I, London (1914), 299- 313.
- Hosley 1987** G. H. R. Hosley, “The Inscriptions from So-Called “Library” at Cremna” *Anatolien Studies*, vol. 37 (1987) 49- 80.
- Hudson 1956** C. E. C. Hudson, “The Principal Family at Pisidian Antioch” *JNES*, vol. 15, No. 2 (1956), 103- 107.
- Imhoof-Blumer 1883** F. Imhoof-Blumer, *Monnaies Grecques*, Paris (1883).
- Imhoof-Blumer 1890** F. Imhoof-Blumer, *Griechische Münzen*, München, (1890).
- Imhoof-Blumer 1901** F. Imhoof-Blumer, *Kleinasiatische Münzen*, Band I, Alfred Hölder (1901).
- Imhoof-Blumer 1902** F. Imhoof-Blumer, *Kleinasiatische Münzen*, Band II, Alfred Hölder (1902).
- İnan 1972** J. İnan, “1970 Kremna Kazısı Raporu” *Türk Arkeoloji Dergisi*, Türk Tarih Kurumu, Ankara (1972), 52- 96.
- Ireland 2000** S. Ireland, *Greek, Roman, and Byzantine Coins in the Museum at Amasya (Ancient Ameseia), Turkey*, London (2000).
- Joy 1996** R. Joy, *Mythology*, England (1996).
- Karamut 1989** İ. Karamut, “Pisidia Antiocheia’sı Yakınında Bulunan Men Kutsal Alanı”, *Türk Arkeoloji Dergisi*, Sayı

- XXVIII, Kùltür Bakanlığı Kùltür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Başkanlığı, Ankara (1989).
- Kaya 2005** M. A. Kaya, *Anadolu'daki Galatlar ve Galatya Tarihi*, İlya Yayınevi, İzmir (2005).
- Kornemann 1900** E. Kornemann "Colonia", *RE IV/1* (1900).
- Köker 2007** H. Köker, "Sikkeler Işığında Kremna Kenti Tanrıları ve Kültleri"(2007).
- Krzyzanowska 1969** A. Krzyzanowska, "Les Influences Réciproques Romaines et Indigènes Manifeste sur Les Monnaies des Colonies Romaines d'Asie Mineure" *RN 10* (1969).
- Krzyzanowska 1970** A. Krzyzanowska, *Monnaies Coloniales D'Antioche De Pisidie*, Varsovie (1970).
- Krzyzanowska 1976** A. Krzyzanowska, "Trèsor de monnaies palmyrèniennes trouvè à Alexandrie", *Proceedings Of The 8th International Cogress Of Numismatics*, Paris-Bâle (1976).
- Levick 1913** B. M. Levick, "Festivals of Men Askaenos in the Roman Colonia at Antioch of Pisidia" *JRS*, vol. 3, Part 2 (1913), 267- 300.
- Levick 1958a** B. M. Levick, "Two Pisidian Colonial Families", *JRS*, vol. 48, No. ½ (1958a), 74-78.
- Levick 1958b** B. M. Levick, "An Honorific Inscription from Pisidian Antioch", *Anatolian Studies*, vol. 8 (1958b), 219- 222.

- Levick 1965** B. Levick, "Two Inscription from Pisidian Antioch", *Anatolian Studies*, vol. 15 (1965), 53- 62.
- Levick 1966** B. M. Levick, "The Coinage of Pisidian Antioch in the 3rd Century A.D.", *NC*⁷ 6 (1966), 47-59.
- Levick 1967a** B. M. Levick, *Roman Colonies In Southern Asia Minor*, Oxford, at the Clarendon Pres (1967).
- Levick 1967b** B. Levick, "Unpublished Inscriptions from Pisidian Antioch", *Anatolian Studies*, vol. 17, 1967, 101- 121.
- Levick 1970a** B. M. Levick, "Dedications to Mên Askaenos" *Anatolian Studies*, vol. XX, British Institute at Ankara (1970), 37- 50.
- Levick 1970b** B. Levick, "Dedications to Mên Askaenos", *Anatolian Studies*, vol. 20 (1970), 37- 50.
- Mackendrick 1952** P. L. Mackendrick, "Roman Colonization" *Phoneix*, Vol. 6, No. 4 (1952), 139- 146.
- Milne 1947** J. G. Milne , "The Coinage of Antioch in Pisidia after A.D. 250" *NC*, Ser. IV, vol. VII (1947), 1- 97.
- Mitchell 1987** S. Mitchell, "Sagalassus and Cremna", *Anatolien Studies*, vol. 37 (1987), 37- 47.
- Mitchell 1995** S. Mitchell, *Cremna in Pisidia, An Ancient City in Peace and in War*, America (1995).
- Mitchell 1998a** S. Mitchell, *Geographical and Historical Introduction* (1998), 1-18.

- Mitchell 1998b** S. Mitchell, M. Waelkens, *Pisidian Antioch The Site and its Monuments* (1998).
- Nollé 1995** J. Nollé, “Colonia und Socia Der Römer” *Rom und der Griechische Osten*, Franz Steiner Verlag Stuttgart (1995), 350- 379.
- Owens 1991** E. J. Owens, “The Kremna Aqueduct and Water Supply in Roman Cities”, *Greece & Rome*, 2nd ser., vol. 38, No. 1 (1991), 41- 58.
- Owens 1997** E. Owens, “Water Supply of Pisidian Antioch” *Anatolian Archaeology* (1997), 22.
- Özgünel 2001** C. Özgünel, *Smintheion, Troas'ta Kutsal Bir Alan*, Ankara (2001).
- Özsait 1985** M. Özsait, *Hellenistik ve Roma Devrinde Pisidia Tarihi*, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul (1985).
- Özsait 1996** M. Özsait, N. Özsait, “Şeref Höyük: Komama”, *Anadolu Araştırmaları, Cilt XIV*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Hititoloji, Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi ve Eskiçağ Tarihi Anabilim Dalları Tarafından Yayınlanır, İstanbul (1996).
- Özsait 1999** M. Özsait, “Küçük Asya'da Roma Kolonileri”, *Zafer Taşlıklioğlu Armağanı Anadolu ve Trakya Çalışmaları*, Cilt – Volume I, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul (1999).

- Pilhofer 2001** S. Pilhofer, “Konya/’Ιxόνιον”, Vom Orontes zum Hellespont (2001), 27- 34.
- Poulter 1997** A. Poulter, “Cremna in Pisidia, an Ancient City in Peace and in War” *JRS*, vol. 87 (1997), 315- 316.
- Ramsay 1916** W. M. Ramsay, “Colonia Caesarea (Pisidian Antioch) in the Augustan Age”, *JRS*, Vol. 6 (1916), 83- 134.
- Ramsay 1918** W. M. Ramsay, “Studies in the Roman Province Galatia: II. Dedications at the Sanctuary of Colonia Caesarea”, *JRS*, Vol. 8 (1918), 107- 145.
- Ramsay 1923a** W. M. Ramsay, , “Geography and History in a Phrygo-Pisidian Glen” *The Geographical Journal*, Vol. 61, No. 4 (1923), 279- 296.
- Ramsay 1923b** W. M. Ramsay, “Geography and History in a Phrygo-Pisidian Glen” *The Geographical Journal*, vol. 61, No. 4 (1923), 279- 296.
- Ramsay 1924** W. M. Ramsay, “Studies in the Roman Province Galatia: VI.—Some Inscriptions of Colonia Caesarea Antiochea”, *JRS*, Vol. 24 (1924), 172- 205.
- Ramsay 1960** W. M. Ramsay, *Anadolu’nun Tarihi Coğrafyası* (Çev. M. Pektaş), İstanbul (1960).
- Recueil 1904** W. H. Waddington, (E. Babelon, TH. Reinach,), *Recueil Général Des Monnaies Grecques D’Asie Mineure, Pont Et Paphlagonie*, Paris (1904).

- Robinson 1921** E. S. G. Robinson, “Greek Coins From The Dardanelles”, *NC*, Part I, II, London (1921), 1- 25.
- Robinson 1924** D. M. Robinson, “A Preliminary Report on the Excavation at Pisidian Antioch and at Sizma” *AJA* (1924), 435- 444.
- Robinson 1925** D. M. Robinson, “Notes on Inscriptions from Antioch in Pisidia” *JRS* (1925), 253- 262.
- Robinson 1926a** D. M. Robinson, “Two New Heads of Augustus” *AJA* (1926), 125- 136.
- Robinson 1926b** D. M. Robinson, “Roman Sculptures from Colonia Caesarea (Pisidian Antioch)”, *The Art Bulletin*, Vol. 9, No. 1 (1926), 4- 69.
- Robinson 1926** D. M. Robinson, “The Res Gestae Divi Augusti as Recorded on the Monumentum Antiochenum” *AJP*, vol. 47, No. 1 (1926), 1- 54.
- Robinson 1953** D. M. Robinson, “A Magical Inscription from Pisidian Antioch”, *Hesperia*, vol 22, No. 3 (1953), 172- 174.
- Roux 2005** P. L. Roux, *Roma Împaratorluğu*, Presses Universitaires de France, (Çev. İ. Yerguz) (2005).
- RPC I** A. Burnett, M. Amandry, P. P. Rpolléss, *Roman Provincial Coinage, Volume I*, From the death of Caesar to the death of Vitellius (44 BC – AD 69), London, Paris (1992).

RPC II	A. Burnett, M. Amandry, I. Carradice, <i>Roman Provincial Coinage</i> , Volume II, From Vespasian to Domitian (AD 69- 96), London, Paris (1999).
Saffey 1988	H. D. Saffrey, “Un Nouveau Duovir à Antioche de Pisidie”, <i>Anatolian Studies</i> , vol. 38, (1988), 67- 69.
Schwab 2004	G. Schwab, <i>Klasik Yunan Mitolojisinin En Güzel Efsaneler, Cilti I</i> , çev. S. K. Dinç, İlya Yayınları, İzmir.
Seyrig 1969	H. Seyrig, “Monnaies Hellénistiques” <i>RN</i> , Paris (1969), 36- 52.
SNG Cop. Aeolis	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , The Royal Collection of Coins and Medals, Danish National Museum, Aeolis – Lesbos, Copenhagen (1945).
SNG Cop. Lycaonia	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , The Royal Collection of Coins and Medals, Danish National Museum, Lycaonia- Cilicia, Copenhagen (1956).
SNG Cop. Mysia	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , The Royal Collection of Coins and Medals, Danish National Museum, Mysia, Copenhagen (1945).
SNG Cop. Phrygia	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , Danish National Museum, Phrygia, The Royal Collection of Coins and Medals, Copenhagen (1947).
SNG Cop. Pisidia	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , The Royal Collection of Coins and Medals, Danish National Museum, Pisidia, Copenhagen (1956).

SNG Cop. Troas	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , The Royal Collection of Coins and Medals, Danish National Museum, Troas, Copenhagen (1945).
SNG Cop. 29/30	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , The Royal Collection of Coins and Medals. Danish National Museum, Vol. 29-30, Phrygia I-II, Kopenhagen (1948).
SNG Cop. 32	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , The Royal Collection of Coins and Medals, Danish National Museum, Vol. 32, Pisidia, Einar Munsgaard Edition, Kopenhagen, 1956.
SNG Delepierre	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , France, Biet Marie Delepierre, Paris (1983).
SNG Nachträge IV	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , Deutschland, Sammlung v. Aulock, Nachträge IV, Phrygien- Lykien- Pamphylien- Pisidien- Lykaonien- Isaurien- Kilikien- Galatien- Kappadokien- Kaiserzeiti- Kistophoren- Incerti, Verlag Gebr Mann, Berlin (1968).
SNG Fitz. VI	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , England, Fitzwilliam Museum, Leake and General Collections, Vol. 4, part 6, Asia Minor: Phrygia, Londra (1965).
SNG Fitz. VII	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , England, Fitzwilliam Museum, Leake and General Collections, Vol. 4, part 7, Asia Minor: Lycia –Cappadocia, Londra, (1967).

SNG France II	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , France II, Cabinet Des Médailles, Cilicie, Paris: Bibliothèque Nationale de France (1993).
SNG France III	E. Levante, <i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , France III, Cabinet Des Médailles, Pamphylie, Pisidie, Lycaonie, Galatie, Zürich: Bibliothèque Nationale de la France (1994).
SNG France V	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , France V, Département Des Monnaies Médailles Et Antiques, Mysie, Bibliothèque Nationale De France, (2001).
SNG Levante	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , Switzerland I, Levate-Cilicia, Berne (1986).
SNG München XIX	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , Deutschland, Staatliche Münzsammlung München, XIX. Heft: Troas - Lesbos, München: Hirmer Verlag (1991).
SNG Paris III	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , France, Cabinet Des Médailles, Vol. III, Pamphylie, Pisidie, Lycaonie et Galatie., Bibliothèque Nationale de la France ve Numismatica Ars Classica, Zürich (1994).
SNG PfPs V	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , Deutschland, Pfälzer Privatsamlungen München 5. Band: Pisidien und Lykaonien, München: Hirmer Verlag (1999).

SNG PfPs VI	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , Pfälzer Privatsammlungen, VI. Band: Isaurien und Kilikien, München: Hirmer Verlag (2001).
SNG Tüb. III	<i>Sylloge Nummorum Graecorum Deutschland</i> , Münzsammlung der Universität Tübingen, III. Heft: Akarnanien-Bithynien, Berlin: Gebr. Mann Verlag (1985).
SNG Tüb. IV	<i>Sylloge Nummorum Graecorum Deutschland</i> , Münzsammlung der Universität Tübingen, Vol. 4, Mysien und Ionien, Hirmer Verlag, München (1989).
SNG Tüb. VI	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> , Deutschland. Münzsammlung der Universität Tübingen, 6. Heft: Phrygien – Kappadokien, München: Hirmer Verlag (1998).
SNG v. Aul. III	<i>Sylloge Nummorum Graecorum Deutschland</i> , Sammlung von Aulock, Mysien, Vol. 4, Berlin (1957).
SNG v. Aul. IV	<i>Sylloge Nummorum Graecorum Deutschland</i> , Sammlung H. von Aulock., Vol. 3 Pontus, Paphlagonien, Bithynien, Berlin (1957).
SNG v. Aul. IX	<i>Sylloge Nummorum Graecorum</i> Deutschland, Sammlung H. von Aulock, Vol. 9, Phrygien, Berlin (1964).

- SNG v. Aul. XII** *Sylloge Nummorum Graecorum Deutschland*, Sammlung H. von Aulock, Vol. 12 Pisidien, Lykaonien, Isaurien, Berlin (1964).
- SNG v. Aul. XIII** *Sylloge Nummorum Graecorum Deutschland*, Sammlung von Aulock, Vol. 13: Kilikien, bearbeitet von H. von Aulock, Berlin (1966).
- Şahin 2005** M. Şahin, “Pisidia Antiocheiası’ndan Yayınlanmamış Bir Marc Aurel Portresi” *Ramazan Özgan’a Armağan*, Ege Yayınları (2005), 421- 431.
- Taşlıalan 1992** M. Taşlıalan, “Pisidia Antiocheia’sı 1991 Yılı Çalışmaları” *III. Müze Kurtarma Kazıları Semineri, 27- 30 Nisan 1992 Efes*, T.C. Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü (1991), 263- 290.
- Taşlıalan 1997** M. Taşlıalan, *Pisidia Antiocheiası 1995 Yılı Çalışmaları, VII. Müze Kurtarma Kazıları Semineri*, T.C. Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü (1997), s. 221- 240.
- Demirer 2004** Ü. Demirer, *Pisidia Antiokheiası Büyük Bazilikası Taban Mozaikleri*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (2004).
- von Aulock II** H. v. Aulock, *Münzen und Städte Pisidiens*, Cilt II, *Istanbuler Mitteilungen, Beiheft 22*, Tübingen, (1979).

- von Aulock Germa** H. v. Aulock, *Die römische Kolonie Germa in Galatien und ihre Münz-prägung. Istanbuler Mitteilungen*, Band 18 (1968), s. 221-237.
- von Aulock Lystra** H. v. Aulock, *Die römische Kolonie Lystra in Galatien und ihre Münzen*. Chiron 2, (1972).
- von Aulock Olbasa** Hans von Aulock, “Die römische Kolonie Olbasa”, *Jahrbuch für Numismatik und Geldgeschichte: Kleinasiatische Münzstätten, Band VIII* (1971), s. 15-23, lev. 1-3.
- von Aulock Parlais** Hans von Aulock, “X: Parlais in Pisidien”, *Jahrbuch für Numismatik und Geldgeschichte: Kleinasiatische Münzstätten, Band XXIII*, (1973), 7- 18
- Waddington 1853** W. H. Waddington, “Voyage en Asie-Mineure point de’’, RN, Paris, (1853).
- Weber III** L. Forrer, *Descriptive Catalogue of the Collection of Greek Coins formed by Sir Hermann Weber M.D. 1823-1918, Vol. III, part 2 Greek Coins: Asia-Africa*, Spink & Son Ltd., Londra (1929), (Tıpkıbasımı New York, 1975).

KISALTMALAR

ANSMN: The American Numismatic Society Museum Notes

AJA: American Journal of Archaeology

AJP: The American Journal of Philology

BMC: The British Museum Catalogue

JNES: Journal of Near Eastern Studies

JHS: The Journal of Hellenistic Studies

JRS: The Journal of Roman Studies

NC: Numismatic Chronicle

RE: Real-Encyclopädie

RN: Revue Numismatique

RSN: Revue Suisse Numismatique

RPC: Roman Provincial Coinage

SNG: Sylloge Nummorum Graecorum

ÖZET

Bu çalışma “Anadolu’daki Roma Koloni Kentleri Sikke Tipolojisi” konulu araştırmayı kapsamaktadır. Tez çalışması kapsamına, Anadolu’da kurulmuş olan 15 Roma koloni kenti alınmıştır. Bu kentler, sikke kataloglarının taranması ile belirlenmiştir. Çalışmamızın asıl amacı Roma koloni kentleri sikke tipolojisi olması nedeni ile konudan kopmamak için sadece koloni sikkesi olan kentler çalışmaya dâhil edilmiştir.

Tez çalışmamızda Anadolu’daki Roma koloni tarihine ve koloni kentlerine kısaca değinilmiştir. Asıl amacımız olan “ koloni kentleri sikke tipolojisi” konusu üzerinde durulmuştur.

Roma İmparatorluk döneminde Anadolu’da kurulan koloni kentlerinin darp ettikleri sikkeler üzerindeki tiplerin tespit edilmesi ile genel olarak bir tipoloji oluşturulmuştur. Tipolojiden yola çıkılarak Roma İmparatorluğunun politikasının ve dininin sikke tiplerine nasıl yansıdığı, kullanılan dilin sikkeler üzerine yansıyor yansımadığı sorgulanmıştır. Bunlara ilaveten, Roma İmparatorluğu hâkimiyeti altındaki Helenistik kültür geleneğini sürdüren kentlerin, mevcut hâkimiyetin politikaları ve bu politikayı uygulayışına karşı olan tutumu ve bunun ticari bir meta olan paraya yansımaya değinilmiştir.

SUMMARY

This study encloses the research subject “Coin Typology and Roman Colonial Cities in Anatolia”. 15 Roman colonies established in Anatolia are in the scope of this work. These cities were defined by browsing coin catalogues. Due to the main goal of our study not in order to ramble only the coins which are minted by Roman colonial cities were included. The history and cities of colonies in Anatolia was briefly mentioned. It is mainly emphasized that the coin typology of the colonial cities.

By identifying the coins types of Roman colonial cities in Anatolia a general typology was formed. Starting from this typology was examined how did reflect to coin types the policy and the religion of the Roman Empire and whether the language was used on the coins or not. In addition, it was spoken to attitudes of the cities continued the tradition of Hellenistic culture under the Roman dominion against the policies of the current dominance and the reflection of coins as a commercial-meta.

RESİMLER LİSTESİ

Sinope

Levha I- 1: RPC II, No. 714

Levha I- 2: RPC II, No. 719

Levha I- 3: Waddington 1904, s. 201, No. 108

Levha I- 4: Waddington 1904, s. 209, No. 168

Levha I- 5: Waddington 1904, s. 209, No. 167

Levha I- 6: RPC II, s. 114, No. 722

Levha I- 7: Waddington 1904, s. 205, No. 132

Levha I- 8: Waddington 1904, s. 206, No. 144

Levha I- 9: RPC II, s. 114, No. 716

Levha I- 10: Waddington 1904, s. 201, No. 105

Levha I- 11: Waddington 1904, s. 204, No. 127

Levha I- 12: Waddington 1904, s. 202, No. 112

Levha II- 1: Waddington 1904, s. 209, No. 166

Levha II- 2: Waddington 1904, s. 197, No. 77

Levha II- 3: RPC II, s. 114, No. 720

Levha II- 4: Waddington 1904, s. 202, No. 117

Levha II- 5: Waddington 1904, s. 205, No. 137

Levha II- 6: Waddington 1904, s. 208, No. 155

Levha II- 7: Waddington 1904, s. 206, No. 143

Levha II- 8: Waddington 1904, s. 203, No. 122

Levha II- 9: Waddington 1904, s. 197, No. 78

Levha II- 10: Waddington 1904, s. 197, No. 79

Levha II- 11: Waddington 1904, s. 198, No. 81

Levha II- 12: Waddington 1904, s. 198, No. 89

Levha III- 1: Waddington 1904, s. 197- 198, No. 80

Levha III- 2: Waddington 1904, s. 197, No. 76

Levha III- 3: Waddington 1904, s. 200, No. 97
Levha III- 4: Waddington 1904, s. 199, No. 92
Levha III- 5: Waddington 1904, s. 199, No. 95
Levha III- 6: Waddington 1904, s. 200, No. 99
Levha III- 7: Waddington 1904, s. 206, No. 140
Levha III- 8: Waddington 1904. s. 201, No. 106
Levha III- 9: Waddington 1904, s. 200, No. 102
Levha III- 10: Waddington 1904, s. 203, No. 121
Levha III- 11: Waddington 1904, s. 202, No. 111
Levha III- 12: Waddington 1904, s. 204, No. 123
Levha III- 13: Waddington 1904, s. 203, No. 118
Levha III- 14: Waddington 1904, s. 204, No. 124
Levha IV- 1: Waddington 1904, s. 197, No. 75
Levha IV- 2: Waddington 1904, s. 198, No. 90
Levha IV- 3: Waddington 1904., s. 207, No. 150
Levha IV- 4: Waddington 1904, s. 208, No. 159
Levha IV- 5: Waddington 1904, s. 205, No. 134
Levha IV- 6: Waddington 1904, s. 198, No. 83
Levha IV- 7: Waddington 1904, s. 206, No. 145
Levha IV- 8: Waddington 1904, s. 199, No. 93
Levha IV- 9: Waddington 1904, s. 199, No. 94
Levha IV- 10: Waddington 1904, s. 196- 197, No. 74

Apameia

Levha V- 1: BMC Pontus, s. 112, No. 27
Levha V- 2: BMC Pontus, s. 113, No. 33
Levha V- 3: BMC Pontus, s. 115, No. 42
Levha V- 4: BMC Pontus, s. 112, No. 26
Levha V- 5: RPC vol. I, s. 342, no 2005
Levha V- 6: RPC vol. I, s. 342, no 2003

Levha V- 7: RPC vol. I, s. 342, no 2001
Levha V- 8: RPC vol. I, s. 342, no 2002
Levha V- 9: BMC Pontus, s. 111, No. 20
Levha V- 10: BMC Pontus, s. 114, No. 36
Levha V- 11: BMC Pontus, s. 113, No. 30
Levha V- 12: BMC Pontus, s. 113, No. 28
Levha V- 13: BMC Pontus, s. 115, No. 41
Levha V- 14: BMC Pontus, s. 113, No. 32
Levha V- 15: BMC Pontus, s. 113, No. 29

Alexandria Troas

Levha VI- 1: SNG Cop. Troas, No. 151
Levha VI- 2: SNG Cop. Troas, No: 130
Levha VI- 3: SNG Cop. Troas, No. 149
Levha VI- 4: SNG Cop. Troas, No. 194
Levha VI- 5: SNG Cop. Troas, No. 103
Levha VI- 6: SNG Cop. , No: 138
Levha VI- 7: SNG Cop. Troas, No. 188
Levha VI- 8: SNG Cop. Troas, No. 172
Levha VI- 9: SNG Cop. Troas, No. 171
Levha VI- 10- 11: SNG Cop. Troas, No. 106- 105
Levha VI- 12: SNG Cop. Troas, No. 157
Levha VII- 1: SNG Cop. Troas, No. 201.
Levha VII- 2: SNG Cop. Troas, No. 153
Levha VII- 3: SNG Cop. Troas, No. 210
Levha VII- 4: SNG Cop. Troas, No. 137
Levha VII- 5: SNG Cop. Troas, No. 155
Levha VII- 6: SNG Cop. Troas, No. 168
Levha VII- 7: BMC Troas, No. 145
Levha VII- 8: SNG Cop. Troas, No. 117

Levha VII- 9: SNG Cop. Troas, No. 139

Levha VII- 10: SNG Cop. Troas, No. 152

Levha VII- 11: SNG Cop. Troas, No. 156

Levha VII- 12: SNG Cop. Troas, No. 208

Levha VIII- 1: SNG Cop. Troas, No. 116

Levha VIII- 2: SNG Cop. Troas, No. 179

Levha VIII- 3: SNG Cop. Troas, No. 196

Levha VIII- 4: SNG Cop. Troas, No. 209

Levha VIII- 5: SNG Cop. Troas, No. 100

Levha VIII- 6: SNG Cop. Troas, No. 198

Levha VIII- 7: SNG Cop. Troas, No. 98

Levha VIII- 8: SNG Cop. Troas, No. 136

Levha VIII- 9: SNG Cop. Troas, No. 131

Levha VIII- 10: SNG Cop. Troas, No. 148

Levha VIII- 11: SNG Cop. Troas, No. 122

Levha VIII- 12: SNG Cop. Troas, No. 124

Levha IX- 1: SNG Cop. Troas, No. 174

Levha IX- 2: SNG Cop. Troas, No: 178

Levha IX- 3: SNG Cop. Troas, No. 132

Levha IX- 4: SNG Cop. Troas, No. 134

Levha IX- 5: SNG Cop. Troas, No. 135

Levha IX- 6: SNG Cop. Troas, No. 108

Levha IX- 7: SNG Cop. Troas, No. 119

Levha IX- 8: SNG Cop. Troas, No. 170

Levha IX- 9: SNG Cop. Troas, No. 204

Levha IX- 10: SNG Cop. Troas, No. 206

Levha IX- 11: SNG Cop. Troas, No. 126

Levha IX- 12: SNG Cop. Troas, No.169

Levha X- 1: SNG Cop. Troas, No. 121

Levha X- 2: SNG Cop. Troas, No. 118

Levha X- 3: SNG Cop. Troas, No. 143

Levha X- 4: SNG Cop. Troas, No. 146

Levha X- 5: SNG Cop. Troas, No. 15

Parium

Levha XI- 1: SNG France, Mysia, No. 1493

Levha XI- 2: SNG Cop. Mysia, No. 288

Levha XI- 3: SNG Cop. Mysia, No. 292

Levha XI- 4: SNG Cop. Mysia, No. 290

Levha XI- 5: SNG France, Mysia, No. 1485

Levha XI- 6: SNG France, Mysia, No. 1470

Levha XI- 7: SNG Cop. Mysia, No. 291

Levha XI- 8: SNG Cop. Mysia, No. 301

Levha XI- 9: SNG Cop. Mysia, No. 294

Levha XI- 10: SNG Cop. Mysia, No. 281

Levha XI- 11: SNG Cop. Mysia, No. 312

Levha XI- 12: SNG France, Mysia, No. 1427

Levha XII- 1: SNG Cop. Mysia, No. 303

Levha XII- 2: SNG Cop. Mysia, No. 295

Levha XII- 3: SNG France, Mysia, No. 1503

Levha XII- 4: SNG France, Mysia, No. 1431

Levha XII- 5: SNG France, Mysia, No. 1468

Levha XII- 6: SNG France, Mysia, No. 1434

Levha XII- 7: SNG Cop. Mysia, No. 286

Levha XII- 8: SNG Cop. Mysia, No. 296

Levha XII- 9: SNG Cop. Mysia, No. 300

Levha XII- 10: SNG Cop. Mysia, No. 304

Levha XII- 11: SNG Cop. Mysia, No. 307

Levha XII- 12: SNG Cop. Mysia, No. 308

Levha XIII- 1: BMC Mysia, s. 104, No. 96
Levha XIII- 2: SNG Cop. Mysia, No. 280
Levha XIII- 3: SNG Cop. Mysia, No. 306
Levha XIII- 4: SNG France, Mysia, No. 1533.
Levha XIII- 5: SNG France, Mysia, No. 1446
Levha XIII- 6: SNG France, Mysia, No. 1474
Levha XIII- 7: SNG Cop. Mysia, No. 284
Levha XIII- 8: SNG Cop. Mysia, No. 287
Levha XIII- 9: SNG Cop. Mysia, No. 289
Levha XIII- 10: BMC Mysia, s. 106, no. 109

Antiocheia

Levha XIV- 1: BMC Pisidia, s. 189, No. 78
Levha XIV- 2: SNG France III, 1252
Levha XIV- 3: SNG France III, 1298
Levha XIV- 4: SNG France III, 1108
Levha XIV- 5: SNG France III, 1114
Levha XIV- 6: SNG France III, 1127
Levha XIV- 7: SNG France III, 1230
Levha XIV- 8: SNG France III, 1072
Levha XIV- 9: SNG France III, 1073
Levha XIV- 10: SNG France III, 1223
Levha XIV- 11: SNG France III, 1089- 1090
Levha XIV- 12: SNG France III, 1162
Levha XV- 1: SNG France III, 1125
Levha XV- 2: SNG Cop. Pisidia, 68
Levha XV- 3: SNG Cop. Pisidia, 79
Levha XV- 4: SNG France III, 1086
Levha XV- 5: SNG France III, 1140
Levha XV- 6: SNG France III, 1144

Levha XV- 7: SNG Cop. Pisidia, No. 89
 Levha XV- 8: SNG Cop. Pisidia, No. 91
 Levha XV- 9: SNG France III, 1243
 Levha XV- 10: SNG France III, 1120
 Levha XV- 11: SNG France III, 1160
 Levha XV- 12: SNG France III, 1285
 Levha XVI- 1: SNG France III, 1145
 Levha XVI- 2: SNG France III, 1202
 Levha XVI- 3: SNG France III, 1234
 Levha XVI- 4: SNG France III, 1138
 Levha XVI- 5: SNG France III, 1238
 Levha XVI- 6: SNG France III, 1206
 Levha XVI- 7: SNG France III, 1250
 Levha XVI- 8: SNG France III, 1248
 Levha XVI- 9: SNG France III, 1295
 Levha XVI- 10: SNG France III, 1087
 Levha XVI- 11: SNG France III, 1157
 Levha XVI- 12: SNG Tüb. VI, 4422
 Levha XVII- 1: SNG Tüb. VI, 4392
 Levha XVII- 2: SNG Tüb. VI, 4377
 Levha XVII- 3: SNG Tüb. VI, 4394
 Levha XVII- 4: BMC Pisidia, s. 188, No. 71
 Levha XVII- 5: SNG France III, 1182
 Levha XVII- 6: SNG France III, 1100
 Levha XVII- 7: SNG France III, 1121
 Levha XVII- 8: SNG France III, 1091
 Levha XVII- 9: SNG France III, 1251
 Levha XVII- 10: SNG Tüb. VI, 4354
 Levha XVII- 11: SNG Cop. Pisidia, No 14

Levha XVII- 12: SNG Tüb. VI, 4353

Levha XVII- 13: SNG France III, No. 1077

Levha XVII- 14: SNG France III, 1147

Comama

Levha XVIII- 1: SNG France III, 1442

Levha XVIII- 2: SNG France III, 1441

Levha XVIII- 3: SNG France III, 1444

Levha XVIII- 4: SNG France III, 1447

Levha XVIII- 5: SNG France III, 1443

Levha XVIII- 6: SNG France III, 1445

Cremna

Levha XIX- 1: SNG France III, 1492

Levha XIX- 2: SNG France III, 1508

Levha XIX- 3: SNG France III, 1514

Levha XIX- 4: SNG Tüb. VI, 4451

Levha XIX- 5: SNG France III, 1519

Levha XIX- 6: SNG France III, 1488

Levha XIX- 7: SNG France III, 1509

Levha XIX- 8: SNG France III, 1510

Levha XIX- 9: SNG France III, 1518

Levha XIX- 10: SNG Tüb. VI, 4453

Levha XIX- 11: SNG France III, 1516

Levha XIX- 12: SNG France III, 1497

Levha XX- 1: SNG France III, 1527

Levha XX- 2: SNG France III, 1512

Levha XX- 3: SNG France III, 1496

Levha XX- 4: SNG France III, 1485

Levha XX- 5: SNG France III, 1517

Levha XX- 6: SNG France III, 1491

Levha XX- 7: SNG France III, 1523

Levha XX- 8: SNG France III, 1513

Levha XX- 9: SNG France III, 1487

Levha XX- 10: SNG France III, 1525

Levha XX- 11: SNG France III, 1495

Olbasa

Levha XXI- 1: SNG France III, 1637

Levha XXI- 2: SNG France III, 1643

Levha XXI- 3: SNG France III, 1638

Levha XXI- 4: SNG France III, 1646

Levha XXI- 5: SNG France III, 1640

Levha XXI- 6: SNG France III, 1634

Levha XXI- 7: SNG France III, 1633

Levha XXI- 8: SNG France III, 1631

Levha XXI- 9: SNG France III, 1642

Levha XXI- 10: SNG France III, 1645

Parlais

Levha XXII- 1: SNG Cop. Lycaonia, No. 12

Levha XXII- 2: SNG Cop. Lycaonia, No. 15

Levha XXII- 3: SNG Cop. Lycaonia, No. 13

Levha XXII- 4: SNG Cop. Lycaonia, No. 14

Iconium

Levha XXII- 5: RPC II, s. 233, No. 1611

Levha XXII- 6: BMC Lycaonia, s. 6, No. 12

Levha XXII- 7: SNG Tüb. VI, 4523

Levha XXII- 8: SNG Tüb. VI, 4518

Levha XXII- 9: SNG Cop. Lycaonia, No. 8

Levha XXII- 10: SNG Cop. Lycaonia, No. 9

Levha XXII- 11: SNG Cop. Lycaonia, No. 7

Levha XXII- 12: SNG Tüb. VI, 4522

Levha XXII- 13: SNG Tüb. VI, 4521

Levha XXII- 14: RPC II, s. 233, No. 1610

Levha XXII- 15: SNG Cop. Lycaonia, No. 5

Lystra

Levha XXII- 16: RPC II, s. 232, No. 1606

Levha XXII- 17: BMC Lycaonia, s. 10, No. 2, 3

Levha XXII- 17: BMC Lycaonia, s. 10, No. 1

Mallos

Levha XXIII- 1: BMC Lycaonia, s. 101, No. 30

Levha XXIII- 2: BMC Lycaonia, s. 102, No. 32

Levha XXIII- 3: BMC Lycaonia, s. 102, No. 35

Ninica Claudiopolis

Levha XXIII- 4: SNG Cop. Lycaonia, No. 185

Levha XXIII- 5: BMC Lycaonia, s. 117, No. 7

Levha XXIII- 6: BMC Lycaonia, s. 116, No. 1

Levha XXIII- 7: SNG Tüb. VI, 4554

Levha XXIII- 8: BMC Lycaonia, s. 118, No. 10

Levha XXIII- 9: BMC Lycaonia, s. 118, No. 11

Levha XXIII- 10: SNG Tüb. VI, 4556

Germa

Levha XXIII- 11: SNG France III, No. 2557

Levha XXIII- 12: SNG France III, No. 2562

Levha XXIII- 13: SNG France III, No. 2560

Levha XXIII- 14: SNG France III, No. 2561

Levha XXIV- 1: SNG France III, No. 2558

Tyana

Levha XXIV- 2: BMC Lycaonia, s. 98, No. 12

LEVHA I

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

LEVHA II

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

LEVHA III

1

2

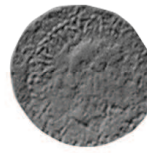
3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

LEVHA IV

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

LEVHA V

1

2

3

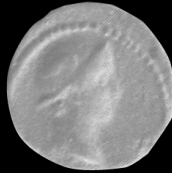
4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

LEVHA VI

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

LEVHA VII

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

LEVHA VIII

1

2

3

4 n

5

6

7

8

9

10

112

LEVHA IX

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

LEVHA X

1

2

3

4

5

LEVHA XI

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

LEVHA XII

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

LEVHA XIII

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

LEVHA XIV

1

2

3

4

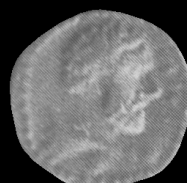
5

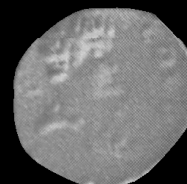
6

7

8

9

10

11

12

LEVHA XV

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

LEVHA XVI

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

LEVHA VII

1

2

3

4

5

6

7

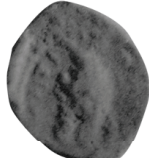
8

9

10

11

12

13

14

LEVHA XVIII

1

2

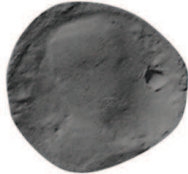
3

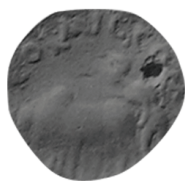
4

5

6

LEVHA XIX

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

LEVHA XX

LEVHA XXI

1

2

3

4

5

6

7

8

9

11

LEVHA XXII

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

LEVHA XXIII

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

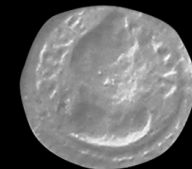
12

13

14

LEVHA XXIV

1

2

